

**EKOLOGICZNA, SPOŁECZNA
ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU
(ENVIRONMENTAL CORPORATE SOCIAL
RESPONSIBILITY)**

**RAPORT PRZEDSIĘBIORSTW I GMIN ODPOWIEDZIALNYCH
EKOLOGICZNIE**

Adam Jabłoński, Marek Jabłoński
Arkadiusz Primus, Magdalena Spytowska

**Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej
Katowice, 2010 r.**

Recenzenci:

Prof. zw. dr hab. Irena K. Hejduk
Prof. nadzw. dr hab. Andrzej Chodyński

Copyright by **Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej**

40-087 Katowice, ul. Sokolska 78 p.117
tel./fax. 0 (32) 206 05 09, kom. 0 728 344 390
e-mail: biuro@efoe.org.pl <http://www.fbs.com.pl>

Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie, przedrukowywanie i rozpowszechnianie całości lub fragmentów niniejszej publikacji bez zgody wydawcy zabronione.

Wydanie I
Katowice, 2010

Nakład 1000 egzemplarzy

Projekt okładki, przygotowanie do druku, druk i oprawa:

SKANKOLOR.pl – drukarnia cyfrowa, studio graficzne
GRUPA MARIS - 40-035 Katowice, ul. Kochanowskiego 12, tel. (0 32) 201 16 44 – 45
skankolor@skankolor.pl <http://www.skankolor.pl>

Spis treści

Wstęp.....	6
I. Ekologiczna, Społeczna Odpowiedzialność Biznesu (Environmental Corporate Social Responsibility).....	7
1. Zasady Odpowiedzialności Ekologicznej – ujęcie teoretyczne.....	7
2. Założenia konkursów „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” oraz „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”.....	13
2.1. Laureaci trzech dotychczasowych edycji konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” (Certyfikaty, Wyróżnienia i Ekostrateg).....	21
2.2. Laureaci pierwszej edycji konkursu „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” (Certyfikaty i Wyróżnienia).....	32
3. Analiza empiryczna wyników badań przedsiębiorstw związanych z realizacją trzech edycji konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” w latach 2006, 2007 i 2008 r.....	33
3.1. Analizy empiryczne wyników badań przedsiębiorstw w zakresie podziału laureatów ze względu na:.....	33
a) Lokalizacja przedsiębiorstw.....	33
b) Forma prawna przedsiębiorstw.....	35
c) Wielkość przedsiębiorstw.....	37
d) Rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej.....	38
e) Przynależność do sektora.....	41
f) Specyficzne uwarunkowania sektorowe.....	44
g) Stopień osiągniętej punktacji konkursowej.....	46
h) Posiadane systemy zarządzania (ISO 9001, ISO 14001, PN-N 18001).....	50
3.2. Wybrane przykłady realizowanych przez przedsiębiorstwa i gminy ekologicznych celów strategicznych.....	53
3.3. Wybrane wnioski poaudytowe wynikające z realizacji konkursów „ FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” oraz „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”.....	55
3.4. Zalecenia wynikające z przeprowadzonych audytów.....	56
II. Wykaz wybranych dobrych praktyk w obszarze odpowiedzialności ekologicznej (Best Environmental Responsibility Practices) firm i gmin biorących udział w konkursach „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” oraz „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” w edycjach 2006, 2007 i 2008.....	58
1. Wybrani laureaci konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” edycji 2006, 2007 i 2008.....	59
1.1. Nagrody „Ekostrateg”.....	59
a) Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., Sobuczyna.....	60
b) Petrochemia-Błachownia S.A.....	62
c) Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Dąbrowa Górnicza.....	66
1.2. Przedsiębiorstwa wyróżnione w konkursie „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU”.....	69
a) Katowicki Holding Węglowy S.A., Katowice.....	70
b) Przedsiębiorstwo Usługowo-Asenizacyjne „ASTWA” Sp. z o.o. , Białystok.....	75
1.3. Przyznane Certyfikaty konkursu „FIRM BLISKA ŚRODOWISKU”.....	78
a) ANWIL S.A., Włocławek.....	78
b) EKO Dolina Sp. z o.o.....	81
c) ENERGA ELEKTROWNIE Słupsk Sp. z o.o, Słupsk.....	84
d) ING BANK Śląski S.A., Katowice.....	87
e) JOHNSON CONTROLS Siemianowice Sp. z o.o.....	90
f) Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży.....	94
g) PKE S.A. - Elektrownia Siersza w Trzebini.....	97
h) „PRO-CARS” E. Karwan I Wspólnicy Sp. J. , Tychy.....	101
i) Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Gliwice Spółka z o.o.....	105
j) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „KOMART” Sp. z o.o.....	109
k) Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „Trex-Hal” Sp. z o.o.....	112
l) Przedsiębiorstwo Transportu Kolejowego Holding S.A., Zabrze (obecnie działające pod nazwą DB Schenker Zabrze).....	116
m) Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego Spółka Akcyjna w Częstochowie.....	120

n) Radomskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „RADPEC” Spółka Akcyjna	124
o) Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Sanok.....	127
p) TiM S.A., Bielsko-Biała.....	130
q) TRANSAND Firma transportowo Budowlana Jerzy Gotowski, Nekla.....	133
r) Wodociągi i Kanalizacja „HYDROKOM” Sp. z o.o., Kluczbork.....	136
s) ZAK Spółka Akcyjna, Kędzierzyn-Koźle.....	139
t) Zakłady Chemiczne „ALWERNIA” S.A.	143
u) ZELMER S.A., Rzeszów.....	146
2. Wybrani laureaci konkursu „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” edycja 2008.....	148
2.1. Gmina wyróżniona w konkursie „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”.....	148
a) Urząd Gminy w Lesznowoli.....	149
2.2. Przyznane Certyfikaty w konkursie „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”.....	153
a) Urząd Miejski w Jaworznie.....	154
b) Urząd Miejski w Ostrowie Wielkopolskim.....	158
3. Zestawienie najlepszych praktyk.....	161
3.1 Wybrani laureaci konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU”.....	161
3.2. Wybrani laureaci konkursu „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”.....	175
III. INFORMACJE DODATKOWE.....	178
1. Informacje o Stowarzyszeniu EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ..	178
2. Informacje o autorach.....	180
Spis literatury.....	181
Spis rysunków.....	182
Spis tablic.....	183

Uwaga!

Autorzy w niniejszym opracowaniu posługując się słowami „ekologia”i „ekologiczny” używają ich w kontekście działań nawiązując do ochrony środowiska naturalnego.

Szanowni Państwo,

Z ogromną przyjemnością prezentujemy Państwu publikację pt.: „**EKOLOGICZNA, SPOLECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU (ENVIRONMENTAL CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY). RAPORT PRZEDSIĘBIORSTW I GMIN ODPOWIEDZIALNYCH EKOLOGICZNIE.**”, która powstała na podstawie teoretycznych rozważań naukowych oraz wielowymiarowych doświadczeń praktycznych zgromadzonych na przestrzeni trzech ostatnich lat podczas organizowania, prowadzenia i zarządzania ogólnopolskimi programami konkursowymi „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” i „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” pod honorowym patronatem Ministra Środowiska. Pragniemy z nieukrywaną satysfakcją nadmienić, że jest to jeden z pierwszych w Polsce tego typu raportów, który tak szeroko przedstawia założenia Ekologicznej, Społecznej Odpowiedzialności Biznesu. Doświadczenia Nasze zawarte w RAPORCIE przedstawiają założenia teoretyczne oraz analizy empiryczne przeprowadzonych badań opatrzone odpowiednim komentarzem. Przedstawione tezy, sformułowania i wnioski oparte są na ocenie studiów przypadków (ang. case study's) przedsiębiorstw i gmin, które charakteryzują się nastawieniem na poszukiwanie w kryteriach ekologicznych przewag konkurencyjnych oraz wzrostu długoterminowej wartości.

Do współpracy przy tworzeniu niniejszego RAPORTU zostali zaproszeni laureaci ogólnopolskich konkursów „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” edycja 2006, 2007 i 2008 oraz „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” edycja 2008. Każda organizacja zainteresowana uczestnictwem w tworzeniu tej unikatowej, nie tylko na skalę krajową, publikacji przygotowała materiał informacyjny, według zaproponowanego przez Nas schematu, o działaniach podjętych przez swoją firmę/gminę w zakresie odpowiedzialności ekologicznej oraz o wybitnych osiągnięciach, które udało jej się odnieść w tym obszarze. Praca dzięki temu stanowi zbiór dobrych praktyk w zakresie odpowiedzialności ekologicznej. Zebrane dane na temat proekologicznej aktywności przedsiębiorstw i gmin ujęto w ramy obejmujące następujące zagadnienia:

1. Charakterystyka Firmy / Gminy i Urzędu Gminy.
2. Wymagania prawne i technologiczne.
3. Wymagania dotyczące procesów biznesowych/ działań biznesowych Gminy.
4. Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii.
5. Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych.
6. Najważniejsze osiągnięcia.

W tym miejscu chcielibyśmy szczególnie podziękować zespołowi redakcyjnemu niniejszej książki za trud dzięki, któremu mogła powstać ta unikatowa publikacja. Chcielibyśmy podziękować uczestnikom programów ekologicznych „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” i „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” za to, że poddali się trudnemu procesowi weryfikacji osiągnięć w oparciu o zaprojektowany przez Nas model oceny. Serdeczne podziękowania kierujemy do recenzentów publikacji: Pana prof. nadzw. w Krakowskiej Akademii im. A. Frycza Modrzewskiego dr hab. Andrzeja Chodyńskiego, przewodniczącego Kapituły Konkursów wszystkich dotychczasowych edycji oraz Pani prof. zw. dr hab. Ireny K. Hejduk za cenne uwagi wzbogacające treści niniejszej książki. Podziękowanie kierujemy także do naszych przyjaciół z Norwegii: Pani Anne Lise Gjestvang oraz Pani Annie Larson ze Stowarzyszenia Green Business Norway za wieloletnią przyjaźń i czynny udział w organizowanych przez Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej galach i konferencjach. Szczególne podziękowania kierujemy do Ministerstwa Środowiska za objęcie honorowego patronatu nad naszymi konkursami oraz za wsparcie udzielone naszym przedsięwzięciom ekologicznym na przestrzeni lat.

Życząc wspaniałej lektury - z wyrazami szacunku,
Zarząd Stowarzyszenia „Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej”
dr Adam Jabłoński
dr Marek Jabłoński
mgr inż. Arkadiusz Primus

Wstęp

W ostatnich latach odpowiedzialność wobec otoczenia, w którym prowadzona jest działalność gospodarcza przedsiębiorstw wzrasta na znaczeniu. Rośnie także rola wzajemnej współpracy biznesu oraz społeczności lokalnych. Organizacje zmuszone są do poddawania swoich decyzji społecznym osądom. Bez pozytywnych opinii tzw. stron zainteresowanych nie byłaby możliwa kreacja długoterminowej wartości przedsiębiorstw, ale także gmin.¹ Ekologia w ostatniej dekadzie XXI wieku stała się tematem zarówno interesującym na poziomie globalnym, ale także na poziomie oceny efektywności gospodarowania organizacją. Stała się również stimulatorem innowacji, dzięki którym możliwy jest postęp zarówno w sferze technologicznej i produktowej, ale także organizacyjnej. Przedsiębiorstwa oraz społeczności lokalne zauważyły, iż inwestowanie w realizację inicjatyw proekologicznych poprawia ich reputację, ale co istotne, przyczynia się do wzrostu ich wartości rynkowej. W przypadku gmin ponadto zwiększa ich atrakcyjność inwestycyjną, dzięki której możliwy jest wzrost wpływów finansowych do ich budżetów. Można zatem wysnuć tezę, iż inwestowanie w działania proekologiczne w dłuższej perspektywie jest dobre dla organizacji, gdyż stanowi płaszczyznę dialogu społecznego oraz zwiększa możliwości kreacji wartości. Aby możliwe było skuteczne wdrażanie proekologicznych strategii niezbędny jest kontekst i uzasadnienie podejmowanych decyzji. Strategia, która nie bierze pod uwagę uwarunkowań otoczenia, pozostaje zachcianką: marzeniem ale, bez treści i sensu.² Można zadać pytanie: Które organizacje osiągają największy sukces dzięki uwypukleniu w zarządzaniu nacisku na kryteria ekologiczne? Wydaje się słuszne stwierdzenie, iż te które zauważą w czynniku ekologicznym możliwości trwałej egzystencji w symbiozie z otoczeniem zewnętrznym. Do tych organizacji można zaliczyć przedsiębiorstwa i gminy biorące udział w programach ekologicznych „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” i „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”. To te organizacje poddając się surowym wymaganiom (ankieta samooceny, audyt, weryfikacja kapituły konkursu) dały dowód na to, iż potrafią w nowy innowacyjny sposób spojrzeć na procesy proekologiczne i zbudować na tej płaszczyźnie możliwości długofalowego rozwoju.

¹ M. Jabłoński, A. Jabłoński, Wybrane czynniki zarządzania wartością organizacji non profit, [w:] Zeszyty naukowe Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu, Zeszyt 1/2007, s. 71-75

² K. Oblój, Strategia Organizacji, PWE, Warszawa 2007, s. 40

I. Ekologiczna, Społeczna Odpowiedzialność Biznesu (Environmental Corporate Social Responsibility).

1. Zasady Odpowiedzialności Ekologicznej – ujęcie teoretyczne

We współczesnej globalnej gospodarce pojawiają się stale nowe trendy kształtowane przez wyzwania stawiane przed podmiotami działającymi na konkurencyjnym rynku. Wzrastające oczekiwania społecznego otoczenia biznesu wymuszają na przedsiębiorcach prowadzenie odpowiedzialnego biznesu opartego na stosowaniu idei społecznej odpowiedzialności uwzględniającej aspekty ekologiczne.

Pojęcie Odpowiedzialności

Odpowiedzialność to norma etyczna, która oznacza pewną gotowość ponoszenia konsekwencji pozytywnych i negatywnych skutków własnych (jednostkowych lub grupowych) decyzji.³ Z odpowiedzialnością wiąże się deklaracja, że trzeba być rozważnym i ponosić konsekwencje własnych działań. Nie można ograniczać tych działań tylko do obowiązków. Trzeba być ocenianym z pewną dozą zaufania, być wiarygodnym i sumiennym w wykonywaniu swoich działań oraz dążyć do doskonałości we wszystkim co może być oceniane przez innych z punktu widzenia podmiotu biznesowego lub jednostki administracji publicznej.⁴

Zatem odpowiedzialność jest to pojęcie, pod którym rozumie się świadome i dobrowolne podejmowanie czynów zgodnych z zasadami i normami ogólnie przyjętymi.

Pojęcie „odpowiedzialności” wywodzi się z języka prawniczego, a używane terminy: respondere, responsio, responsum oznaczały odpowiadanie przed sądem na oskarżenie, branie przed sąd i usprawiedliwianie.⁵ Rozumienie przedmiotu odpowiedzialności - czyli za co lub za kogo ponoszona jest odpowiedzialność - można przedstawić w dwóch kategoriach, a mianowicie w kategorii sprawstwa (ujęcie negatywne, restrykcyjne) oraz zadania, jakiemu ma się sprostać (ujęcie pozytywne).

Zatem to od podmiotu i przedmiotu odpowiedzialności zależy, kto nakłada odpowiedzialność. Odpowiedzialność może wynikać z przekonania wewnętrznego, przyjęcia idei życia społecznego, może być nałożona przez inne podmioty.

Sama odpowiedzialność może zaistnieć w różnych kontekstach, gdyż można być odpowiedzialnym za coś (w sensie sprawczym) oraz można przyjąć odpowiedzialność za coś – czyli zdecydować się na działanie, będąc świadomym pojawienia się ewentualnych konsekwencji.

Można również być pociągniętym do odpowiedzialności, ale także można działać odpowiedzialnie, gdy podjętemu działaniu przyświeca przyjęta wcześniej wartość pozytywna, która ma być w ten sposób zrealizowana, ale także, gdy poniecha się działania ze względu na uświadomienie sobie wartości negatywnej, do której zaistnienia nie chce się dopuścić.⁶

Odpowiedzialność ekologiczna – ujęcie ekonomiczne

Przedsiębiorstwa funkcjonujące na dzisiejszym rynku powinny przestrzegać zasad społecznej odpowiedzialności i tworzyć biznes oparty na systemie 3xE tj. Etyce, Ekonomii i Ekologii. Ten trzeci czynnik stymuluje rozwój przedsiębiorstw odpowiedzialnych ekologicznie. Odpowiedzialność ekologiczna jest pojęciem bardzo szerokim i wymaga przestrzegania szeregu zasad i norm. Dotyczy to w szczególności przestrzegania przepisów ochrony środowiska oraz realizacji działań w obszarze poprawy efektywności biznesowej mierzonej efektem ekologicznym.

Odpowiedzialność ekologiczną można rozważać w ujęciu ekonomicznym. Z jednej strony stanowi ona nową płaszczyznę działań marketingowych, która przekształca je w marketing społeczny i zaangażowany, a z drugiej strony zapewnia rozpoznawanie i zaspokajanie potrzeb różnych grup interesariuszy. Jednocześnie

³ B. Pogonowska, Etos człowieka biznesu. Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa, [w:] B. Pogonowska, Elementy etyki gospodarki rynkowej, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2004, s. 230

⁴ A. Dusiński, Zasady etycznego postępowania w firmie, [w:] W. Gasparski, A. Lewicka-Strzałecka, B. Rok, G. Szulczewski, Europejskie standardy etyki i społecznej odpowiedzialności biznesu, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego, Warszawa 2003, s. 172

⁵ J. Filek, Wolność i odpowiedzialność w działalności gospodarczej, [w:] Etyka biznesu, gospodarki i zarządzania, W. Gasparski, A. Lewicka-Strzałecka, D. Miller (red) Wydawnictwo WSHE w Łodzi, Fundacja „Wiedza i Działanie” im. L. Mileśa i T. Kotarbińskiego, Warszawa 1999, s.113

⁶ R. Ingarden, Książeczka o człowieku, Kraków 1975, s.80

trzeba mieć na uwadze to, że odpowiedzialny biznes należy traktować jako wyraz współegzystencji przedsiębiorstw ze społeczeństwem. Łącząc wszystkie te elementy można stwierdzić, że odpowiedzialność ekologiczna staje się ostatnimi laty istotnym źródłem przewagi konkurencyjnej, ale również pomaga w budowie wartości firm. Istnieją jednak pewne zagrożenia dla przestrzegania zasad odpowiedzialności ekologicznej jako jednego z czynników Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (ang. Corporate Social Responsibility). Wynika to z faktu, że może być coraz więcej zwolenników tezy, że podejmowanie przez menedżerów tego typu działań, a więc nie związanych bezpośrednio z celem, dla którego zostało powołane przedsiębiorstwo (kreacja wartości dla udziałowców), jest nieodpowiedzialne bo oznacza przeznaczanie środków inwestorów na inną działalność. Równocześnie wymaganie od przedsiębiorców tego typu aktywności może być traktowane jako dodatkowe opodatkowanie przedsiębiorstw. Nie należy jednak traktować tych dwóch koncepcji oddzielnie. Wdrażanie zasad Społecznej Odpowiedzialności Biznesu wspiera kreację wartości dla udziałowców, gdyż zabezpiecza działalność operacyjną przed negatywnymi zdarzeniami potencjalnie mogącymi obniżyć wartość przedsiębiorstwa.

Implementacja odpowiedzialności ekologicznej może opierać się na następujących założeniach:

1) Budowa modelu zrównoważonego biznesu jako platformy dialogu pomiędzy interesariuszami.

Model zrównoważonego biznesu rozumiany jest rozumiany jako odwzorowanie w danym miejscu, czasie i przestrzeni biznesowej struktury powiązań czynników gwarantujących spełnienie aktualnych, wewnętrznych i zewnętrznych potrzeb grup interesariuszy, która umożliwi obecną osiągnięcie przewagi konkurencyjnej przez przedsiębiorstwo oraz stanowi kreację przyszłej platformy wzrostu i rozwoju przedsiębiorstwa zapewniającej ciągłość prowadzenia biznesu.⁷

2) Przedefiniowanie wartości biznesowej aby obejmowała analizę potrzeb interesariuszy w kierunku zbudowania zrównoważonej wartości organizacji odpowiedzialnej ekologicznie.

Można wyszczególnić osiem obszarów budowania zrównoważonej wartości:⁸

1. Analiza aktualnej sytuacji,
2. Antycypacja przyszłych oczekiwań,
3. Wyznaczanie celów,
4. Opracowanie inicjatyw budujących wartość,
5. Opracowanie analizy biznesowej,
6. Tworzenie wartości,
7. Potwierdzenie wyników i wyciągnięcie wniosków,
8. Wykształcenie umiejętności budowania zrównoważonej wartości.

3) Wyznaczanie celów związanych ze zrównoważoną wartością opartych na zasadach Sustainability Business:⁹

1. Pozytywne oddziaływanie przedsiębiorstwa.
2. Pozytywnie postrzegana marka i reputacja.
3. Procesy ekologiczne zgodne z planowanym efektem ekologicznym.
4. Osiąganie akceptowalnych wyników finansowych.
5. Realizacja wielowymiarowych pomiarów.
6. Wdrożenie skutecznej i efektywnej strategii konkurencyjności.
7. Odpowiedzenie w sposób jasny na zasadnicze pytanie: Czy odpowiedzialne przedsiębiorstwo może lepiej funkcjonować, czy dobrze funkcjonujące przedsiębiorstwo może być bardziej odpowiedzialne?
8. Testowanie skutecznych scenariuszy biznesowych.
9. Praca i wzrost.
10. Szukanie i likwidowanie luk w obszarze zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstwa na podstawie analiz wskaźnikowych.

⁷ A. Jabłoński, Modele biznesu w sektorach pojawiających się i schyłkowych, Tworzenie przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa opartej na jakości i kryteriach ekologicznych, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Dąbrowa Górnicza 2008, s. 19

⁸ C. Laszlo, Firma zrównoważonego rozwoju, Jak wypracować trwałą wartość z uwzględnieniem efektów społecznych i ekologicznych, Wydawnictwo Studio EMKA, Warszawa 2008, s. 159-205

⁹ J. Burchell, The Corporate Social Responsibility Reader, Routledge, Taylor & Francis Group, London and New York 2008, s. 111-118

4) Przewidywanie roli interesariuszy i ich relacji z biznesem poprzez określenie wpływu działań firmy na wartość dla interesariuszy oraz określenie wpływu interesariuszy na wartość dla udziałowców¹⁰.

W tym celu należy zająć się tworzeniem map relacji interesariuszy, odwzorowaniem porozumień interesariuszy, identyfikacją oczekiwań interesariuszy, ustaleniem rodzaju władzy interesariuszy oraz monitorowaniem interesariuszy, a także konstruowaniem macierzy priorytetów.

Tak rozumiana odpowiedzialność ekologiczna w szerszym ujęciu kształtuje obraz stosowanych zasad Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (ang. Corporate Social Responsibility). Można zatem na bazie doświadczeń światowych oraz oceny kierunków rozwoju koncepcji zarządzania rozszerzyć to pojęcie o komponent jasno wskazujący na czynnik wyróżniający przedsiębiorstwa, dla których ekologia jest zagadnieniem kluczowym. W ten sposób można sformułować definicję koncepcji ECSR- Ekologicznej, Społecznej Odpowiedzialności Biznesu, która związana jest z następującymi założeniami:

1. ECSR stanowi koncepcję zwiększenia wartości przedsiębiorstwa poprzez dynamikę wykorzystania kryteriów ekologicznych dla spełnienia potrzeb akcjonariuszy i innych interesariuszy.
2. ECSR stanowi platformę do budowy efektywnego modelu biznesowego opartego na kryteriach ekologicznych.
3. ECSR stanowi źródło kreowania innowacji ekologicznej na potrzeby długotrwałego rozwoju i wzrostu przedsiębiorstwa.
4. ECSR kreuje działania związane z dążeniem do równowagi potrzeb biznesowych między akcjonariuszami a interesariuszami, gdzie platforma dialogu związana jest z traktowaniem ekologii jako kluczowego czynnika sukcesu, rozpatrywania procesów krytycznych w odniesieniu do ich ekologiczności oraz rozwoju bioekologiczności produktów.
5. ECSR stanowi źródło skutecznego wykorzystania kombinacji zasobów materialnych oraz niematerialnych czynników funkcjonowania firmy w kontekście przyjętych kryteriów ekologicznych (proekologiczne surowce, proekologiczne maszyny, urządzenia i inne zasoby rzeczowe firmy, wiedza ekologiczna, kompetencje ekologiczne).
6. ECSR stanowi łącznik pomiędzy otoczeniem wewnętrznym a otoczeniem zewnętrznym (porównanie czynników makrootoczenia np. czynniki regulacyjne, prawne i polityczne w odniesieniu do wnętrza firmy oddziałującego na środowisko naturalne).
7. ECSR jest gwarantem skutecznego raportowania standardów postępowania dla interesariuszy w odniesieniu do wewnętrznego funkcjonowania firmy (prawa człowieka i przyrody, pracy i technologii, środowiska pracy i środowiska naturalnego, ochrony zdrowia i ochrony środowiska naturalnego itp.).
8. ECSR stanowi platformę do skutecznego wykorzystania kapitału intelektualnego firmy (relacyjnego, organizacyjnego, innowacyjnego i ludzkiego) w aspekcie zwiększenia kapitału społecznego pomiędzy wszystkimi interesariuszami.
9. ECSR stanowi źródło obniżenia ryzyka biznesowego firmy (poprawa zdolności kredytowej, poprawa wiarygodności biznesowej, obniżenie ryzyka procesowego strategicznych zasobów firmy).¹¹

Niezbędne do rozwoju tego nurtu odpowiedzialności biznesu jest zapewnienie właściwych kompetencji ekologicznych. Kompetencje te traktowane są jako umiejętność do skoordynowanego angażowania zasobów dla osiągnięcia celów organizacji. Najwyżej posadowione w hierarchii zasobów są kluczowe kompetencje, jako unikalna kombinacja wiedzy, technologii i umiejętności. Kompetencje ekologiczne budowane w oparciu o wiedzę ekologiczną mogą się przejawiać jako jakość i innowacyjność ekologiczną. Mogą być podstawą strategii ekologicznych przedsiębiorstw. Tworzone kompetencje ekologiczne należy rozpatrywać w aspekcie współpracy z otoczeniem i realizacją Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstwa.¹²

Uwzględniając w/w założenia koncepcji ECSR można stwierdzić, iż podstawą kreacji długoterminowej wartości przedsiębiorstw, w oparciu o kryteria ekologiczne, będzie taki system dedykowanych zasobów, które w odpowiedniej konfiguracji stworzą model biznesu, którego podstawowym czynnikiem będzie nacisk na ochronę środowiska i procesy proekologiczne. W tworzeniu, utrzymaniu i zarządzaniu efektywnym modelem

¹⁰ J. Adamczyk, Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw, PWE, Warszawa 2009, s. 89-96

¹¹ A. Chodyński, A. Jabłoński, M. Jabłoński, Environmental Corporate Social Responsibility (ECSR) koncepcja strategiczna budowy wartości firmy oparta na kryteriach ekologicznych, Przegląd Organizacji nr 3/2008, s. 31

¹² A. Chodyński, Wiedza i kompetencje ekologiczne w strategiach rozwoju przedsiębiorstw, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2007, s. 14,43.

biznesu kluczowym zagadnieniem jest umiejętność odpowiedzi na następujące pytania strategiczne:

- Czy efektywny model biznesu umożliwia osiągnięcie przewagi konkurencyjnej?
- Czy w równym stopniu obejmuje aktywa materialne i niematerialne, oraz znana jest ich waga?
- Czy model przyczynia się do wzrostu wartości firmy?
- Czy model nastawiony jest na wzrost czy rozwój?
- Czy model biznesu wychwytuje słabe sygnały prognozujące zmiany rynkowe?
- Czy zatrudniony personel jest w stanie wdrożyć i stosować taki model biznesu?
- Czy model biznesu łamie stereotypy i otwiera nowe nisze rynkowe?
- Które komponenty modelu biznesu mają największy wpływ na budowę przewagi konkurencyjnej?
- Które z tych komponentów należy wzmacniać i jak mierzyć ich siłę?¹³

W każdym z tych pytań może istnieć kontekst ekologiczny. Jeśli siłą sprawczą modelu biznesu będzie czynnik ekologiczny wówczas cała konfiguracja modelu będzie jemu podporządkowana.

Z oceny i analiz modeli biznesowych wyłania się szereg paradygmatów zarządzania współczesnymi przedsiębiorstwami. Kreowane są przy tym tzw. modele „*sustainable enterprise*”. To koncepcja przedsiębiorstwa „jutra” elastycznie dostosowującego się do ciągłych i turbulentnych zmian zachodzących w otoczeniu oraz potrafiącego funkcjonować w warunkach chaosu i kryzysu. Dla zrozumienia istoty „*sustainable enterprise*” ważne jest zrozumienie meritum zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstwa. Podniesienie jakości życia jest głównym celem ogólnie rozumianego rozwoju. Ma to odbicie w dwóch następujących obszarach zainteresowań tj. zrównoważony rozwój oraz wzrost gospodarczy (z uwzględnieniem procesów globalizacji).¹⁴ Kryteria ekologiczne w kontekście globalizacji stają się także łącznikiem wymiany gospodarczej pomiędzy sektorami, gdzie przedsiębiorstwa funkcjonujące w poszczególnych branżach świadczą usługi lub sprzedają produkty proekologiczne, a jednocześnie sami kupują proekologiczne surowce i produkty dla wytworzenia większej wartości dla klienta. Powiązania sektorowe oparte na więziach międzyorganizacyjnych tworzą jeden wspólny obszar wymiany proekologicznej wartości dla klientów i innych interesariuszy. Tworzy się globalny biznes oparty na kryteriach ekologicznych zwany biznesem ekologicznym. Źródłem jego rozwoju są kompetencje ekologiczne i założenia społecznej odpowiedzialności biznesu.¹⁵

Efektywność ekologiczna

Efektywność ekologiczną należy rozumieć jako skutek organizacji pracy mający na celu maksymalizację oszczędności zasobów, a także efektów ekonomicznych firmy, która działa na rzecz środowiska, przy jednoczesnej minimalizacji wytworzonych odpadów i emisji. Pozytywny wpływ tego rodzaju działalności może być osiągany poprzez podejmowanie działań ograniczających ingerencję firmy w środowisko, oferowanie np. proekologicznych towarów i usług, ale również poprzez propagowanie zrównoważonego rozwoju wewnątrz firmy jak i wśród interesariuszy zewnętrznych. Rozpowszechnianie dobrych praktyk w obszarze ekologii oraz wzrost aktywności proekologicznej przedsiębiorstw wpływa na podniesienie poczucia odpowiedzialności za ochronę środowiska nie tylko na terenie zakładu, ale przede wszystkim na poziomie lokalnych społeczności. Do tego celu stosowane jest narzędzie benchmarkingu. Benchmarking jest procesem polegającym na doskonaleniu efektywności własnej organizacji poprzez zidentyfikowanie, analizowanie, adoptowanie i wdrożenie rozwiązań stosowanych przez organizacje najbardziej efektywne w skali świata. Stosowanie benchmarkingu wymaga znacznej skromności, ponieważ najpierw trzeba dostrzec, że ktoś inny jest w jakiejś dziedzinie lepszy oraz wielkiej mądrości koniecznej do tego, aby spróbować się nauczyć, jak komuś dorównać, a nawet jak prześcignąć go.¹⁶ Opierając benchmarking na kryteriach ekologicznych, narzędzie to może stanowić istotny element zmniejszenia luki kompetencyjnej przedsiębiorstwa w obszarze ekologii.¹⁷

¹³ M. Jabłoński, Zarządzanie wartością przedsiębiorstw o orientacji jakościowej a kapitał intelektualny, Oficyna Wydawnicza Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu, Sosnowiec 2009, s. 9-10

¹⁴ W.M Grudzewski, I.K Hejduk, A. Sankowska, M. Wańtuchovicz, Sustainability w biznesie czyli Przedsiębiorstwo Przyszłości, zmiany paradygmatów i koncepcji zarządzania, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2010, s. 300-304

¹⁵ A. Chodyński, A. Jabłoński, M. Jabłoński, ECSR – koncepcja strategiczna oparta o ekologiczną i społeczną odpowiedzialność biznesu [w:] W poszukiwaniu nowych paradygmatów zarządzania, praca pod redakcją W.M. Grudzewskiego i J.K. Hejduka, Wydawnictwo Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa 2008, s. 69

¹⁶ J.Brillman, Nowoczesne koncepcje i metody zarządzania, PWE, Warszawa 2002, s. 262-263

¹⁷ A. Chodyński, A. Jabłoński, M. Jabłoński, Strategiczny benchmarking ekologiczny jako narzędzie zmniejszania luki kompetencyjnej przedsiębiorstwa, [w:] Zarządzanie procesami rynkowymi, praca pod redakcją D. Fatuły, Wydawnictwo Krakowskiej Szkoły Wyższej im. A. Frycza Modrzewskiego, Kraków 2005, s. 102

Na podstawie analiz trendów zachodzących w Polsce można stwierdzić, że przedsiębiorcy dostrzegają kryteria ekologiczne jako platformę do osiągnięcia sukcesu na rynku. Kryteria te ukierunkowane są na realizację celów ekologicznych, których realizacja jest wynikiem świadomości i wrażliwości ekologicznej zarządzających przedsiębiorstwami, którzy to dostrzegają w nich istotny wyróżnik na rynku. Mogą być także kreowane przez społeczność lokalną i inne grupy nacisku, które oczekują od przedsiębiorstwa etycznych zachowań proekologicznych. Zatem są one źródłem budowy strategii przedsiębiorstwa, gdzie Społeczna Odpowiedzialność Biznesu stanowi obszar rozwoju proekologicznych zachowań strategicznych firmy.

W takim ujęciu ekologia i jej kryteria mogą stanowić kluczowy czynnik sukcesu, decydujący o wygraniu firmy na rynku, której kapitał materialny i niematerialny uwzględnia czynniki akceptowalne społecznie. Prowadzi to do korzyści biznesowych mierzonych często zwiększeniem wartości rynkowej organizacji w długiej perspektywie czasowej. Sukces ten jest związany zarówno z uzyskiwanymi wynikami finansowymi przedsiębiorstwa, oczekiwanymi przez udziałowców, jak również pozytywną reputacją przedsiębiorstw wobec grup interesariuszy. Powstaje zatem równowaga pomiędzy akcjonariuszami firmy (Shareholders) a jej interesariuszami (Stakeholders). Firma w ramach swojego rozwoju powinna dokładnie przyjrzeć się swoim interesariuszom w kontekście ich wartości, która w dłuższej perspektywie może przyczynić się do wzrostu wartości przedsiębiorstwa według zasady: jakich masz interesariuszy - taką masz wartość rynkową.¹⁸

Równowaga ta jest możliwa przy założeniu, że akcjonariusze firmy, czyli jej udziałowcy, posiadają kompetencje społeczne, które mogą obejmować umiejętność komunikatywności, zdolność do kooperacji i koordynacji, rozumienie konfliktów oraz predyspozycje do przyjmowania krytyki i empatii. To już krok do budowy kompetencji ekologicznych, które związane są ze zdolnością do skutecznej kombinacji zasobów ekologicznych, rozpoznaniem wzajemnych oddziaływań między różnymi elementami środowiska i minimalizowaniem ryzyka ekologicznego. Strategia zawierająca wycenę ryzyka technicznego w odniesieniu do realizowanych procesów i posiadanych zasobów na podstawie zdefiniowanych, możliwych do wystąpienia zakłóceń w systemie zarządzania przedsiębiorstwem powinna bazować na opracowanej mapie procesów zarządzania ryzykiem ekologicznym. Procesy te powinny być podzielone na: procesy krytyczne, związane z analizą ryzyka i sterowaniem kompetencjami ekologicznymi, procesy główne, związane z realizacją łańcucha wartości ekologicznych, procesy koordynujące, związane między innymi z realizacją audytów bezpieczeństwa ekologicznego, zarządzania programami poprawy bezpieczeństwa ekologicznego oraz monitorowania i raportowania wskaźników bezpieczeństwa ekologicznego przedsiębiorstwa.¹⁹

Daje to wymierny efekt ekologiczny związany z wewnętrznymi aspektami działania przedsiębiorstwa wraz z wyraźnym zmniejszeniem negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne. Oznacza to, że należy tak zarządzać firmą, aby efekt ekologiczny pozwalał na poprawę wizerunku firmy na rynku oraz relacji z klientami i innymi interesariuszami, a także tworzył wartość dodaną w organizacji. Wymaga to jednak złożonego systemu pomiaru i oceny wpływu działalności przedsiębiorstwa na środowisko, co wzbogaca system informacyjny przedsiębiorstwa wykorzystywany do podejmowania racjonalnych decyzji. Zatem, w tak złożonym ujęciu, opracowanie i wdrożenie właściwej strategii przedsiębiorstwa wymaga od niego wyjątkowej koncentracji. Koncentracja ta powinna być ukierunkowana na efekty uznawane za priorytetowe w stosunku do przyjętej wizji i misji przedsiębiorstwa. Wyrażenie w niej aspektów ekologicznych tworzy klarowną przestrzeń dla budowy kompleksowej strategii proekologicznej przedsiębiorstwa, której podstawą stanie się realizacja celów ekologicznych lub celów społecznych według przyjętych priorytetów w odniesieniu do potrzeb i oczekiwań poszczególnych, wpływających na przedsiębiorstwo grup interesariuszy oraz coraz mocniej eksponowanych w gospodarce zasad zrównoważonego rozwoju. Dzięki przyjętej strategii proekologicznej stopień wykonania celów gwarantuje zadowolenie szerokiego grona podmiotów działających w otoczeniu przedsiębiorstwa. Strategia ekologiczna w takim układzie powinna być zorientowana na:

1. Zdefiniowanie wymagań stawianych firmie przez interesariuszy w oparciu o przyjęte kryteria ekologiczne.
2. Określenie wpływu poszczególnych interesariuszy na organizację oraz zdefiniowanie znaczenia

¹⁸ A. Jabłoński, M. Jabłoński, Wartość interesariuszy jako kluczowy czynnik wartości organizacji odpowiedzialnych społecznie, *Problemy Jakości* nr 5/2008, s. 36

¹⁹ A. Chodyński, A. Jabłoński, M. Jabłoński, Strategia bezpieczeństwa ekologicznego przedsiębiorstwa, [w:] *Zarządzanie rozwojem przedsiębiorstw i regionów. Wybrane aspekty ekologiczne i społeczne*, Wydawnictwo Krakowskiej Szkoły Wyższej im. A. Frycza Modrzewskiego, Kraków 2008, s. 55

podejmowanych decyzji wobec nich i wymaganych ekologicznych czynników.

3. Określenie zależności wewnętrznych i zewnętrznych wobec interesariuszy przy stawianiu celów ekologicznych.
4. Określenie zdolności i stopnia osiągnięcia kompromisu wobec interesariuszy dla spełnienia wymagań ekologicznych.
5. Zdefiniowanie sposobów równoważenia różnych interesów przez przedsiębiorstwo w aspekcie zasad zrównoważonego rozwoju.

Strategia ta może być także ukierunkowana na:

- aspekty konkurencyjności w oparciu o jakość wyrobów i usług (z uwzględnieniem cech ekologicznych wyrobu i usługi oraz jakość ekologiczną technologii wytwarzania);
- aspekty relacji w zakresie proekologicznych technologii wytwarzania jako podstawa współuczestnictwa firm w realizacji regionalnych strategii ochrony środowiska.

Stosowane technologie środowiskowe mogą kształtować zachowania przedsiębiorstw w sferze budowy przewagi konkurencyjnej wewnątrz sektora. Wyróżnianie się poprzez włączenie do swojej strategii czynników technologicznych może również zmienić układ sił w sektorze. W przypadku zastosowania do opisu działań przedsiębiorstw w sektorze „map grup strategicznych”, w których grupuje się przedsiębiorstwa realizujące podobne strategie, przejście z grupy mniej atrakcyjnej do bardziej atrakcyjnej może być spowodowane zastosowaniem lepszej i bardziej ekologicznej technologii.²⁰

Jest to istotne także z tego powodu, że strategia ekologiczna oparta jest o kryteria ekologiczne traktowane jako kluczowy czynnik sukcesu. Dzięki temu przedsiębiorstwo staje się kreatorem innowacji ekologicznych, których charakter może oddziaływać na produkty, procesy i funkcjonujące systemy zarządzania. W takim układzie istotnym elementem budowy strategii ekologicznej jest także:

1. Ocena ryzyka ekologicznego wykorzystywanego często przez banki do udzielenia kredytów inwestycyjnych;
2. Ocena szans, mocnych stron i słabych stron w kryterium ekologicznym dla określenia potrzeby oceny skuteczności dokonanej diagnozy strategicznej w związku z realizacją założonych strategicznych celów ekologicznych;
3. Ocena ekologiczności procesów biznesowych realizowana między innymi na potrzeby stopnia wykorzystania technologii BAT, stopnia wykorzystania surowców proekologicznych w procesie wytwarzania, ograniczenia ilości wytworzonych odpadów poprodukcyjnych, zużycia zasobów, gazogenności i pylogenności produkcji, ścieków poprodukcyjnych;
4. Ocena ekologiczności oferowanych produktów i usług w odniesieniu do ich cyklu życia ze szczególnym zwróceniem uwagi na stopień odzysku z produktu, (np. % recyklingu z zużytego produktu po czasie eksploatacji, % składu surowcowego produktu akceptowalnego pod kątem ekologicznym oraz bezpieczeństwo ekologiczne produktu).

Działania te doskonale wpływają na uzyskiwany efekt ekologiczny, którym może być między innymi:

1. Wysoka skuteczność realizacji celów ekologicznych;
2. Pełny stopień spełnienia obowiązujących przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska;
3. Wysoki stopień wykorzystania surowców proekologicznych;
4. Zmniejszenie oddziaływania na środowisko w zakresie emisji do powietrza, do gleby, do wody, wytwarzania odpadów i zużycia zasobów;
5. Nie powodowanie zagrożeń ekologicznych;
6. Nie ponoszenie kar administracyjnych za przekroczenie lub naruszenie warunków określonych w pozwoleniach lub innych decyzjach organów administracyjnych;
7. Zwiększenie ekologiczności produktów i usług.

Efekt ekologiczny może także dotyczyć:

1. Wzrostu jakości ekologicznej produktów i technologii;
2. Wykreowania produktów o wysokiej innowacyjności ekologicznej oznaczającej umiejętność organizacji do realizacji innowacji w powiązaniu z rynkiem w kontekście zewnętrznych tendencji ekologicznych i wewnętrznych uwarunkowań firmy;

²⁰ A. Jabłoński, M. Jabłoński, Technologie środowiskowe jako czynnik migracji międzysektorowej, Problemy jakości nr 1/2009, s. 30

3. Wzmocnienie elastyczności dostosowania ekologicznych produktów do potrzeb klienta w powiązaniu z postrzeganą pozytywnie ekologiczną marką produktu;
4. Obniżenie kosztów działania poprzez proekologiczne zarządzanie.

Kluczowym w tym ujęciu jest przyjęcie odpowiedniej strategii technologicznej. Drogę dojścia do jej skutecznej implementacji wskazują tzw. technologiczne mapy drogowe. Mapa drogowa to sposób opisu celów strategicznych i operacyjnych ujęty w ramy czasowe w taki sposób, aby wszystkie założone plany zostały zrealizowane w ustalonej kolejności. Finalnym produktem stosowania technologicznych map drogowych (ang. technology roadmap) jest łączenie cząstkowych map drogowych w jedną zintegrowaną mapę, stanowiącą wynikowy model strategii technologicznej firmy lub gminy.²¹

Efekt ekologiczny może powstać także w obszarze ekologizacji zachowań pracowników w odniesieniu do zasobów firmy mierzony:

1. Ilością sugestii doskonalących złożonych przez pracowników dot. ekologii,
2. Motywacją pracowników i stopniem ich identyfikacji z celami ekologicznymi przedsiębiorstwa,
3. Stopniem świadomości proekologicznej kadry i pracowników niższego szczebla zarządzania.

Efekt ekologiczny mierzony z wykorzystaniem tzw. controllingu ekologicznego może wpływać na kreowanie pozytywnego strumienia ekologicznych relacji społecznych rozpatrywanych w procesowym łańcuchu wartości ekologicznych. Istotną rolę w tym obszarze stanowi zagadnienie wzajemnego zaufania przedsiębiorstw i organizacji non profit w tym gmin. Oprócz mierzalnych i ilościowych czynników oceny działalności organizacji non profit w ostatnich latach ważne są także inne metody oceny efektywności oparte na zarządzaniu zaufaniem zarówno wewnątrz organizacji, jak i pomiędzy podmiotami współpracującymi. Kluczowym zagadnieniem w procesie zarządzania organizacją non profit, związanym z zaufaniem jest jakość relacji pomiędzy uczestnikami biorącymi udział w realizacji misji.²² Ważne jest to z tego powodu, że rozwijanie efektywnego controllingu ekologicznego, jako narzędzia oceny efektu ekologicznego, powinno być ukierunkowane na zdolność do realizacji celów ekologicznych oraz na społeczną, techniczną i ekonomiczną kompleksowość oceny w obszarze ekologii wyrażoną profesjonalizmem podjętych decyzji zarządczych. Tak przyjęta strategiczna ocena organizacji wobec cech ekologicznych powinna uwzględniać analizę sektora. Jest to istotne z tego względu, że inny charakter oddziaływania na środowisko występuje w sektorach pojawiających się (często stosujących nowoczesne technologie i rozwiązania innowacyjne w obszarze produktów i procesów), inny zaś w sektorach dojrzałych, a jeszcze inny w sektorach schyłkowych (stosujących stare, niemodernizowane technologie i rozwiązania).²³ Zmierzta to do stosowania ekobalansu przedsiębiorstwa, który umożliwi systematyczną, ciągłą weryfikację proekologicznego funkcjonowania przedsiębiorstwa w jego cyklu życia. Pozwala to także na opracowanie właściwej kombinacji działań proekologicznych stymulujących rozwój przedsiębiorstwa. Budowanie skutecznych strategii konkurowania, poprzez działania oparte o kryteria ekologiczne, staje się mocnym fundamentem uzyskiwania trwałej przewagi rynkowej, uwzględniającej pozytywny odbiór społeczny przedsiębiorstwa w zmieniającym się otoczeniu. Powoduje to także zwiększenie wartości przedsiębiorstwa.

2. Założenia konkursów „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” oraz „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”

Rozwój współczesnej gospodarki związany z globalizacją, dynamicznym przepływem dóbr i usług oraz koniecznością wzrostu potrzeb jakości życia współczesnych społeczeństw wyznacza nowe kierunki rozwoju przedsiębiorstw. Rozwój ten w istotny sposób uwzględni kryteria ekologiczne w ich działalności. Rośnie także rola jednostek administracji samorządowej w aspekcie ich aktywnego działania proekologicznego. Jednocześnie wzrasta również liczba zagrożeń wynikających z podejmowanych decyzji strategicznych jak i działalności operacyjnej przedsiębiorstw i jednostek administracji samorządowej odnoszących się bezpośrednio do problematyki ochrony środowiska. Ważna zatem jest wzajemna synergia proekologicznych zachowań strategicznych firm i organizacji samorządowych. Systematyczna realizacja

²¹ M. Jabłoński, A. Jabłoński, Technologiczne mapy drogowe w Zrównoważonej Karcie Wyników, *Ekonomika i organizacja przedsiębiorstwa*, nr 1/2008, s. 54

²² A. Chodyński, M. Jabłoński, A. Jabłoński, Rola zaufania w budowie jakości relacji przedsiębiorstw i organizacji non profit z wykorzystaniem strategicznej karty wyników, *Problemy jakości* nr 5/2007, s. 40

²³ A. Jabłoński, M. Jabłoński, Controlling strategiczny i operacyjny w obszarze jakości i ekologii, *Controlling i Rachunkowość Zarządcza – dodatek*, nr 1/2005, s. 5

strategii ekologicznych, implementowanych przez odpowiedzialne za zarządzanie środowiskiem samorządy gmin oraz zarządy przedsiębiorstw, jest gwarantem znacznej poprawy stanu środowiska oraz jakże istotnej kwestii uniezależnienia rozwoju gospodarczego od degradacji zasobów środowiska naturalnego. troska o środowisko naturalne stanowi w ostatnich latach priorytet działań świadomych słuszności proekologicznych postaw decydentów. Wyraża się ona poprzez aktywne ograniczanie negatywnego wpływu, przyczyniając się do poprawy wizerunku i reputacji organizacji, stając się w wielu przypadkach źródłem budowy przewagi konkurencyjnej na rynku przedsiębiorstw oraz budowy trwałych podstaw dla rozwoju gospodarczego gmin. Pozytywny odbiór społeczny wzmocniony konsekwentnie realizowaną strategią proekologiczną kształtuje zatem nowy wymiar rozwoju dla społeczności lokalnych budując ich tzw. „Ekowizerunek”.

Może być on rozumiany jako dowód na spełnienie wymagań prawnych dotyczących ekologii, połączony z ekologicznością produktów i usług oraz ekologizacją procesów biznesowych i administracyjnych przedsiębiorstw lub gmin. Tak rozumiany staje się doskonałym nośnikiem idei zrównoważonego rozwoju tworząc nowe przestrzenie dla wzrostu gospodarczego z pożytkiem dla biznesu i rozwoju regionów. Uczestnictwo przedsiębiorstw i gmin w programach konkursowych „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” i „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” pozwoli zakomunikować ich otoczeniu aktywną wrażliwość ekologiczną z uwzględnieniem zasad Ekologicznej, Społecznej Odpowiedzialności Biznesu opartej na wymiernych strategiach. Głównym celem programów jest dobrowolna samoocena weryfikowana przez doświadczonych audytorów oraz umożliwienie jego uczestnikom zakomunikowania szerokiego ogółowi zainteresowanych stron swojej wrażliwości ekologicznej oraz dokonań w obszarze realizacji ekostrategii.

Idea konkursów

Podstawową ideą programów jest promowanie zasad zrównoważonego rozwoju poprzez kreowanie skutecznych i efektywnych strategii budowanych w oparciu o kryteria ekologiczne realizowanych na poziomie samorządów lokalnych oraz przedsiębiorstw. Jednocześnie oba programy są próbą nawiązania relacji w płaszczyźnie ekologicznej pomiędzy tymi stronami kształtującymi rozwój gospodarczy w regionach. Zarządzający środowiskiem oraz korzystający z niego, który przestrzega w swoich zachowaniach strategicznych wymagań ekologicznych kształtuje swój „ekowizerunek” na poziomie akceptowalnym przez wszystkich jego interesariuszy.

Organizatorzy obu programów zakładają, że uczestnicy poddający się dobrowolnie weryfikacji w formie audytu obejmującego wszystkie funkcje i poziomy organizacji chcą wykazać, że swoją działalność kształtują poprzez:

1. promowanie i przestrzeganie zasad zrównoważonego rozwoju,
2. aktywną współpracę samorządów oraz jednostek gospodarczych na rzecz wspólnych działań proekologicznych,
3. budowę spójnych, współzależnych strategii ekologicznych,
4. przestrzeganie zasad Ekologicznej, Społecznej Odpowiedzialności Biznesu,
5. promowanie i kreowanie aktywnej wrażliwości ekologicznej w otoczeniu,
6. dążenie do doskonałości poprzez stosowanie innowacyjnych, proekologicznych rozwiązań w obszarze produktów, procesów i systemu zarządzania,
7. otwarcie na potrzeby i wsłuchiwanie się w oczekiwania wszystkich swych interesariuszy,
8. kreowanie przedsięwzięć proekologicznych we wszystkich obszarach działalności,
9. konkurowanie w oparciu o precyzyjnie dobraną kombinację kryteriów ekologicznych jako wyznaczników sukcesu na rynku.

Zakres merytoryczny konkursów

Zakres programu obejmuje prawne i merytoryczne aspekty ekologii w wymiarze ogólnopolskim i europejskim.

Zakres programów podlegający ocenie:

Dla przedsiębiorstw:

1. Stopień spełnienia wymagań prawnych w zakresie ochrony środowiska,

2. Stopień wykorzystania najlepszych technik ochrony środowiska,
3. Stopień realizacji założeń systemów zarządzania środowiskowego,
4. Wrażliwość ekologiczna kadry kierowniczej i pracowników,
5. Stopień realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych służących ochronie środowiska (wykonane i planowane),
6. Wizerunek i reputacja firmy w oczach społeczności lokalnej w kryterium ekologicznym.

Dla samorządów:

1. Stopień spełnienia wymagań prawnych w zakresie ochrony środowiska,
2. Stopień realizacji zadań w zakresie edukacji ekologicznej i innych zagadnień związanych z polityką ekologiczną państwa,
3. Poziom kompetencji ekologicznych na każdym szczeblu zarządzania,
4. Stopień realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych służących ochronie środowiska (wykonane i planowane) jako element zarządzania środowiskiem,
5. Stopień zaangażowania w budowę relacji z otoczeniem w oparciu o kryteria ekologiczne.

Podstawą oceny będą zdefiniowane filary ekostrategii jako mierzalne aspekty działalności pro-ekologicznej przedsiębiorstw.

Przy tworzeniu strategii ekologicznych powinno się uwzględnić następujące problemy i założenia:

- wskazanie roli sprawozdawczości ekologicznej w dokumentowaniu równoważenia celów wobec interesariuszy,
- stosowanie innowacyjnych i proekologicznych rozwiązań wraz z oceną ich ekologicznej efektywności;
- uwzględnić się powinno oszczędności zasobów oraz minimalizację wytworzonych odpadów i emisji,
- uwzględnienie skuteczności i ekoefektywności realizowanej strategii opartej o kryteria ekologiczne,
- brać należy pod uwagę potrzeby ekokonsumentów, z wykorzystaniem eko – etykietowania.
- uwzględnienie oceny ryzyka,
- zarządzanie kompetencjami ekologicznymi w przedsiębiorstwie.

Na potrzeby programów konkursowych zostały opracowane specjalne pytania umożliwiające ocenę merytoryczną uczestników. Kryteria oceny programów konkursowych „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” oraz „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” przedstawiono kolejno w Tablicy 1 i 2.

Kryteria oceny konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU”

I. Wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska
<p>1. Wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska Czy firma była kontrolowana przez Inspekcję Ochrony Środowiska? Jeżeli tak, to proszę podać treść wszystkich zarządzeń pokontrolnych, które zostały nałożone na firmę lub załączyć kserokopię dokumentu. Proszę jednocześnie o informację czy zostały one zrealizowane. Jeżeli nie zostały - to proszę wskazać przyczyny. Czy podczas kontroli zostały nałożone kary administracyjne? (dokumentacja pokontrolna, decyzje administracyjne o nałożeniu kar, inne, ogólne problemy ochrony środowiska)</p>
<p>2. Pozwolenia – reglamentacja korzystania ze środowiska Proszę o kopię (w załączeniu do formularza) wszystkich decyzji lub uzgodnień administracyjnych wydanych przez terenowe organy ochrony środowiska: a) pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub decyzja uzgadniająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub/i informacja o wytworzonych odpadach oraz potwierdzenie jej złożenia do urzędu, b) zezwolenie na transport lub/i zbieranie odpadów, c) zezwolenie na odzysk lub/i unieszkodliwianie odpadów, d) pozwolenie na emisję zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza lub potwierdzenie zgłoszenia do właściwego organu źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza, e) pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód (pozwolenie wodnoprawne na pobór wód oraz/lub pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), f) pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków przemysłowych, zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, do urządzeń kanalizacyjnych innych podmiotów, g) pozwolenie na emisję hałasu do środowiska lub potwierdzenie zgłoszenia do właściwego organu źródeł emisji hałasu, h) pozwolenie na emisję pól elektromagnetycznych do środowiska lub potwierdzenie zgłoszenia do właściwego organu źródeł emisji pól elektromagnetycznych, i) pozwolenie zintegrowane, j) inne pozwolenia wymagane Prawem ochrony środowiska, w przypadku gdy występuje obowiązek ich uzyskania.</p>
<p>3. Opłaty za korzystanie ze środowiska Czy jednostka posiada obowiązek prowadzenia sprawozdawczości oraz naliczania opłat z tytułu korzystania ze środowiska do Urzędu Marszałkowskiego? Jeżeli tak, to proszę o wskazanie kiedy ten obowiązek powstał. Proszę wskazać, za korzystanie z jakich komponentów środowiska, jednostka ma obowiązek, o którym mowa powyżej. Proszę o informację, czy jednostka była lub jest zobowiązana do naliczania opłat podwyższonych z tytułu korzystania ze środowiska. Proszę podać informację, czy jednostka zalega z opłatami z tytułu korzystania ze środowiska?</p>
<p>4. Opakowania i odpady użytkowe Proszę wskazać, czy jednostka dokonuje eksportu produktów w opakowaniach? Proszę wskazać, czy jednostka złożyła roczne sprawozdanie do Marszałka Województwa z ilości wyeksportowanych opakowań? Czy jednostka należy do kategorii sprzedawcy produktów w opakowaniach – przekazuje użytkownikom tych produktów informacje o dostępnych systemach zbiórki opakowań? Czy jednostka posiada jednostki handlu detalicznego powyżej 2000 m² - czy posiada system selektywnej zbiórki opakowań od klientów? Czy jednostka jest sprzedawcą środków niebezpiecznych – czy przyjmuje od użytkowników opakowania wielorazowego użytku, odpady opakowaniowe, nalicza kaucję? Proszę wskazać, czy jednostka wprowadza na rynek krajowy produkty w opakowaniach lub produkty takie jak: akumulatory, oleje smarowe, lampy wyładowcze, opony (działalność wytwórcza, import, wewnątrzspółnotowe nabycie, wprowadzanie produktów pod marką własną)? Czy jednostka realizuje obowiązki zapewnienia odzysku, a w szczególności recyklingu odpadów opakowaniowych lub użytkowych po produktach w opakowaniach lub produktach wymienionych powyżej, wprowadzonych na rynek krajowy? Jeśli tak, to czy samodzielnie, czy za pomocą organizacji odzysku? Czy jednostka przekazuje sprawozdania do właściwego Marszałka Województwa z ilości wprowadzonych na rynek krajowy opakowań lub produktów wymienionych w punkcie powyżej? Proszę podać informację czy jednostka wywiązuje się ze zobowiązań płatniczych z tytułu opłaty produktowej lub „recyklingowej”?</p>

<p>5. Gospodarka odpadami</p> <p>Czy jednostka posiada tytuł prawny do terenu, na którym magazynowane są odpady będące w jej posiadaniu? Podać krótki opis sposobu magazynowania odpadów z podziałem na odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne. Podać informację o zawartych umowach handlowych dotyczących gospodarki odpadami (rodzaj oraz zakres świadczonej usługi w zakresie poszczególnych odpadów).</p> <p>Czy prowadzona jest ewidencja odpadów zgodnie z wymaganiami Ustawy o odpadach?</p> <p>Czy na terenie zakładu znajdują się urządzenia mogące zawierać PCB (kondensatory, transformatory)?</p> <p>Czy na terenie zakładu znajdują się obiekty wykonane z azbestu?</p> <p>Jeżeli tak, to czy została przedłożona Wojewodzie wymagana informacja o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska?</p>
<p>6. Emisja zanieczyszczeń do powietrza</p> <p>Wskazać wszystkie stacjonarne źródła spalania paliw, energetyczne źródła spalania paliw, technologiczne źródła spalania paliw.</p> <p>Wskazać wszystkie źródła emisji zanieczyszczeń z wyjątkiem spalania paliw – powyżej opisanych. Technologiczne źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza. Niestacjonarne źródła spalania paliw. Urządzenia ochrony powietrza.</p> <p>Wskazać, czy podmiot administruje instalacją, w której znajduje się czynnik chłodniczy? Jeżeli tak, proszę podać ilość tego czynnika oraz typ (kod).</p>
<p>7. Ochrona wód i zasobów wodnych</p> <p>Wskazać źródła zaopatrzenia w wodę (ujęcie własne, zaopatrzenie z wodociągu zewnętrznego).</p> <p>Proszę podać informację, czy posiadają Państwo zawartą umowę na zakup wody z Rejonowym Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji lub innym podmiotem?</p> <p>Podać oraz opisać rodzaje powstających ścieków na terenie zakładu z podziałem na ścieki bytowe, opadowe i przemysłowe. Podać źródła emisji ścieków.</p>
<p>8. Emisja hałasu do środowiska</p> <p>Podać informację, czy były wykonywane pomiary emisji hałasu z zakładu na terenach sąsiednich (akustycznie chronionych)? Jeżeli tak, to proszę podać przyczynę oraz wyniki tych pomiarów.</p> <p>Proszę również podać informację do jakich celów administracyjnych były wykonywane?</p> <p>Proszę wskazać wszystkie źródła pól elektromagnetycznych (np. transformatorów) administrowanych przez podmiot oraz ich podstawowe dane techniczne (moc, przełożenie)</p>
<p>9. Poważne awarie przemysłowe</p> <p>Czy podmiot należy do kategorii zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej? Jeżeli tak, to proszę podać jakiej i czy dokonano stosownego zgłoszenia organowi Państwowej Straży Pożarnej?</p> <p>Proszę podać rodzaje i maksymalne ilości substancji niebezpiecznych danego rodzaju na terenie zakładu.</p> <p>Proszę określić sumaryczną ilość wszystkich substancji niebezpiecznych jakie występują lub mogą wystąpić w zakładzie (pojemność magazynowa)?</p>
<p>10. Monitoring oddziaływania na środowisko</p> <p>Czy podmiot posiada zdefiniowane obowiązki w zakresie monitoringu oddziaływania na środowisko wynikające z decyzji administracyjnych jeżeli tak - proszę podać jakie?</p> <p>Czy realizowany jest monitoring zgodnie z nałożonymi obowiązkami? Jeżeli nie, proszę o podanie przyczyn.</p> <p>Czy wystąpiły kiedykolwiek problemy z nie dotrzymywaniem dopuszczalnych poziomów oddziaływania na środowisko? Jeżeli tak, to proszę podać przyczyny.</p>
<p>II. Zarządzanie strategiczne w ochronie środowiska</p>
<p>1. Ocena przestrzegania zasad Społecznej Odpowiedzialności Biznesu</p> <p>Czy firma posiada opracowaną sformalizowaną strategię rozwoju uwzględniającą kryteria ekologiczne (data zatwierdzenia, okres obowiązywania) stara się być postrzegana przez interesariuszy (klienci, dostawcy, pośrednicy, pracownicy, wpływowe instytucje, potencjalni pracownicy) jako proekologiczna?</p> <p>Czy strategia firmy oparta jest na zasadach Społecznej Odpowiedzialności Biznesu przez co firma dąży do równoważenia celów wobec swoich interesariuszy (np. nie kieruje się w swoich działaniach tylko kryterium zysku), raportuje wyniki działalności w obszarze ekologii?</p>
<p>2. Ocena stosowania innowacyjności i proekologicznych rozwiązań w obszarze produktów, procesów i systemu zarządzania</p> <p>Czy firma monitoruje ekologiczną efektywność ekonomiczną oceniając ją przez pryzmat oszczędności zasobów oraz minimalizacji wytworzonych odpadów i emisji (minimalizacja zużycia energii, surowców, selektywna gospodarka odpadami i inne czynniki)?</p> <p>Czy firma rozwija produkty/usługi, które zaspokajają potrzeby klientów, a jednocześnie spełniają wymagania ekologiczne w tym jest w stanie wykazać innowacje ekologiczne (np. stosowanie opakowań proekologicznych lub</p>

<p>produktów neutralnych dla środowiska)?</p> <p>Czy firma posiada wdrożony i certyfikowany System Zarządzania Środowiskowego wg normy ISO 14001:2004 i/lub system EMAS?</p>
<p>3. Stopień realizacji proekologicznych przedsięwzięć inwestycyjnych</p> <p>Proszę opisać, jakie w ostatnich latach zrealizowaliście Państwo inwestycje mające na celu minimalizowanie negatywnego wpływu na środowisko (np. zakup samochodów posiadających homologację Euro – 3, Euro – 4, inne). Jaką firmą w przyszłości zamierza zrealizować inwestycje proekologiczne?</p> <p>Czy firma planując inwestycje wykorzystuje najlepsze dostępne technologie BAT – Best Available Techniques?</p> <p>Czy firma korzysta z funduszy europejskich i krajowych (np. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, inne) dla realizacji proekologicznych przedsięwzięć ekologicznych?</p>
<p>4. Ocena skuteczności i efektywności realizowanej strategii konkurowania opartej o kryteria ekologiczne</p> <p>Czy firma w ramach przyjętej strategii kieruje swoje produkty/usługi do tzw. ekokonsumentów, wykorzystuje ekoetykietowanie?</p> <p>Czy firma w ramach przyjętej strategii uwzględnia ryzyko ekologiczne, w odniesieniu do produktów/ usług i do stosowanych technologii?</p> <p>Czy ustalono cele środowiskowe na poziomie strategicznym i operacyjnym, oceniany jest efekt ekologiczny w wyniku realizacji celów?</p>
<p>5. Ocena zarządzania kompetencjami ekologicznymi w przedsiębiorstwie</p> <p>Czy firma rozwija swoje kompetencje ekologiczne i nimi zarządza (np. posiada prężnie działającą komórkę organizacyjną ochrony środowiska posiadającą znaczącą wiedzę ekologiczną lub osiąga wyjątkowe efekty środowiskowe)?</p> <p>Czy firma w ostatnich latach skorzystała ze szkoleń o tematyce ochrony środowiska?</p> <p>Czy w najbliższym czasie w celu rozwoju wiedzy i świadomości ekologicznej personelu firma zaplanowała szkolenia w tym obszarze?</p>

Źródło: opracowanie własne

Tablica 2.

Kryteria oceny konkursu „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”

<p>I. Wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska</p>
<p>1. Wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska</p> <p>Czy zostały zatwierdzone przez radę gminy: Program ochrony środowiska i Plan gospodarki odpadami? Jeżeli tak, to proszę o podanie daty ogłoszenia uchwały radę gminy.</p> <p>Proszę o pokazanie dokumentu opiniującego zgodność ww. dokumentów z planami i programami wyższego rzędu (opinia Marszałka Woj.).</p> <p>Proszę o podanie celów krótkoterminowych i długoterminowych nałożonych przez ww. dokumenty w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami.</p> <p>Proszę wskazać i opisać zadania (wykonane oraz planowane) realizowane na potrzeby osiągnięcia zdefiniowanych celów w ww. dokumentach.</p> <p>Czy podczas realizacji przyjętego harmonogramu prac pojawiły się problemy?</p>
<p>2. Gospodarka odpadami</p> <p>Czy gmina prowadzi selektywną zbiórkę odpadów komunalnych u źródła dla mieszkańców? Jeśli tak, to proszę opisać w jaki sposób realizowane są obowiązki w zakresie selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych na terenie gminy?</p> <p>W jaki sposób miasto/gmina zarządza zagrożeniami ekologicznymi wynikającymi z zarządzania odpadami niebezpiecznymi?</p> <p>Proszę podać poziom odzysku odpadów opakowaniowych w gminie oraz informację o spełnieniu wymagań stawianych przez UE.</p> <p>Proszę opisać w jaki sposób realizowany jest obowiązek edukacji społeczeństwa lokalnego oraz instytucji dla poprawy systemu gospodarki odpadami w gminie?</p> <p>W jaki sposób miasto/gmina jest ukierunkowana na podejmowanie przedsięwzięć inwestycyjnych mających na celu poprawę zarządzania odpadami? Proszę podać zamierzenia organizacyjne i inwestycyjne?</p> <p>Jakie dostępne technologie do odzysku i unieszkodliwiania odpadów są wykorzystywane na terenie miasta/gminy? Proszę podać rodzaj i rozmieszczenie oraz moc przerobową instalacji funkcjonujących.</p>

3. Gospodarka wodno-ściekowa

Czy na terenie gminy znajdują się tereny, gdzie zabudowane są systemy kanalizacji deszczowej (place utwardzone, drogi gminne, itp.)? Jeżeli tak to proszę wskazać, gdzie odprowadzane są ścieki deszczowe.

Czy jest uregulowany stan formalno-prawny w zakresie korzystania ze środowiska gruntowo-wodnego w trybie przepisów Prawa ochrony środowiska?

Czy gmina administruje oczyszczalnią ścieków komunalnych? Jeżeli tak, to proszę o informację czy uregulowany jest stan formalno-prawny w zakresie odprowadzania oczyszczonych ścieków do środowiska?

Czy gmina administruje ujęciami wód powierzchniowych lub podziemnych (proszę podać jaki procent ogółu ujmowanych wód stanowią wody podziemne)? Jeżeli tak, to proszę o informację czy uregulowany jest stan formalno-prawny w zakresie korzystania z zasobów wodnych w trybie przepisów Prawa ochrony środowiska?

Proszę o podanie (procentowe) ile mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej na terenie miasta/gminy?

Proszę określić jak funkcjonuje na terenie miasta/gminy system wodno-kanalizacyjny.

Proszę o podanie długości kanalizacji rozdzielczych oraz ogólnospławnych.

Proszę o podanie wskaźnika długości kanalizacji w przeliczeniu na jednego mieszkańca oraz powierzchnie placów i dróg utwardzonych.

Jak miasto/gmina zarządza zagrożeniami ekologicznymi wynikającymi ze zużycia i zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych?

Czy na terenie miasta/gminy wykonana jest obszarowa identyfikacja zagrożeń powodziowych oraz jakie prace zostały wykonane lub jakie są planowane w celu ochrony miasta/gminy przed powodzią (jeżeli występuje)?

Jak miasto/gmina jest ukierunkowana na planowanie i podejmowanie przedsięwzięć inwestycyjnych mających na celu poprawę funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej? Proszę o wskazanie zamierzeń organizacyjnych i inwestycyjnych.

4. Stan jakości powietrza atmosferycznego

Jak przedstawia się stan jakości powietrza w mieście/gminie? Jakie są kierunki wyznaczone w celu jej poprawy?

Jak funkcjonuje w mieście/gminie system monitoringu jakości powietrza oraz system informacji o stanie zanieczyszczeń powietrza?

Jak miasto/gmina jest ukierunkowane na podejmowanie przedsięwzięć inwestycyjnych mających na celu ograniczenie emisji do powietrza z uwzględnieniem szczególnie uciążliwych emitorów? Proszę o wskazanie zamierzeń organizacyjnych i inwestycyjnych.

5. Klimat akustyczny

Jak miasto/gmina zarządza poziomem hałasu na swoim terenie?

W jaki sposób miasto zarządza zagrożeniami związanymi z uciążliwością hałasu drogowego? (ekrany dźwiękochłonne, przebudowa nawierzchni, pasy zieleni)

6. Ochrona różnorodności biologicznej

Czy na terenie miasta/gminy znajdują się parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz pomniki przyrody?

Czy na terenie miasta/gminy znajdują się miejsca występowania i nagromadzenia tworów przyrody nieożywionej (nieczynne wyrobiska, odsłonięcia geologiczne, nagromadzenia skamieniałości i minerałów)?

II. Zarządzanie środowiskiem w gminie

/ Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz Realizacja strategii proekologicznej

1. Strategia proekologiczna

Czy miasto/gmina ma opracowaną strategię proekologiczną lub lokalną strategię zrównoważonego rozwoju tzw. Lokalną Agendę 21? Proszę podać jej główne założenia.

Czy miasto/gmina posiada wdrożony System Zarządzania Środowiskowego wg standardów ISO lub EMAS? Proszę o wskazanie jaki standard i kiedy został wdrożony i certyfikowany.

Czy miasto/gmina promuje i kształtuje wśród swego personelu kompetencje ekologiczne, a jeżeli tak to, jak nimi zarządza? Proszę opisać te działania.

Proszę o podanie informacji nt. uczestnictwa kadry wydziału ochrony środowiska w szkoleniach zewnętrznych. Jak przedstawia się harmonogram zaplanowanych szkoleń?

Czy administracja gminy wdraża informatyczne systemy zarządzania środowiskiem (np. GIS, SIP, SIT, inne)?

Proszę o podanie przykładów wzrostu merytorycznych wartości dla inwestorów w postępowaniu w sprawie OOS – informacje i wskazówki projektowe dot. ochrony środowiska przy wydawaniu Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Czy miasto/gmina uczestniczy w dobrowolnych programach wspomagających strategię proekologiczną (np. RE-MAS, program niskiej emisji i innych...)? Jeżeli tak to w jakich?

Czy miasto/gmina realizuje proekologiczne projekty inwestycyjne zakresem wykraczające poza wymogi stawiane przez Gminny Plan Gospodarki Odpadami oraz Gminny Program Ochrony Środowiska?
 Czy miasto/gmina posiada i rozwija system informacji ekologicznej na swoim terenie dla społeczeństwa? Jeżeli tak to proszę opisać w kilku zdaniach założenia tego systemu.
 Czy miasto/gmina urządza i utrzymuje tereny zielone, w tym także dla dzieci i młodzieży (zadrzewienia, zakrzewienia, parki) oraz uwzględnia je w planach zagospodarowania przestrzennego?
 Czy miasto/gmina realizuje działania ukierunkowane na edukację ekologiczną oraz propaguje wśród mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, działania proekologiczne i zasady zrównoważonego rozwoju?
 Czy miasto/gmina wspiera i promuje profilaktykę zdrowotną dzieci i młodzieży na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska?
 Czy miasto/gmina wspiera i promuje wykorzystanie lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii?
 Czy miasto/gmina próbuje promować i wdrażać innowacje ekologiczne na poziomie technologicznym i organizacyjnym? Proszę podać przykłady.
 Czy miasto/gmina wspiera i promuje na swoim terenie ekologiczne formy transportu? Jeżeli tak, proszę opisać je w kilku zdaniach.
 Czy miasto/gmina wspiera i promuje na swoim terenie działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałującego na stan gleby, powietrza, wód? (proszę podać odpowiedź w przypadku, gdy gmina ma charakter rolniczy).
 Czy miasto/gmina jako inwestor w organizowanych procedurach przetargowych wymaga od oferentów spełnienia określonych kryteriów ekologicznych, w tym posiadania przez firmy Systemu Zarządzania Środowiskowego według ISO 14001, EMAS? Proszę opisać.
 Czy miasto/gmina stara się w trakcie realizowanych zakupów promować tzw. „zielone zakupy publiczne”? Jeżeli tak to proszę o informację jak wdrażane są procedury współpracy między wydziałowej na potrzeby budowy specyfikacji przetargowych z uwzględnieniem zielonych zakupów.
 Czy miasto/gmina w swoich działaniach inwestycyjnych wykorzystuje funkcjonujący w Polsce system finansowania ochrony środowiska i fundusze Unii Europejskiej? Proszę wskazać główne dofinansowane przedsięwzięcia w ostatnich 5 latach. Jakie inwestycje są realizowane w chwili obecnej oraz ich wartość z podziałem na środki własne oraz wartość dofinansowania?
 Czy miasto/gmina przyciąga inwestorów polskich i zagranicznych jej proekologicznym wizerunkiem? Proszę opisać w kilku zdaniach prowadzone w tym kierunku działania.
 Czy miasto/gmina stosuje „benchmarking” ekologiczny w stosunku do podobnych miast/gmin w Polsce i za granicą? Proszę opisać te działania w kilku zdaniach.

Źródło: opracowanie własne

Poniżej przedstawiono zasady nagradzania w programach „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” oraz „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”.

„FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU”

Wszyscy uczestnicy konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” oceniani są według dwóch kategorii:

1. wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska,
2. zarządzanie strategiczne w ochronie środowiska.

Za spełnienie wymagań prawnych uczestnicy mogą uzyskać maksymalnie 40 punktów, natomiast za realizację zagadnień zarządzania strategicznego maksymalnie 60 punktów.

Uczestnicy programu ekologicznego mogą uzyskać następujące nagrody:

- Certyfikat

Jest to nagroda, którą uzyskają wszyscy uczestnicy konkursu, którzy przejdą pozytywnie weryfikację konkursową oraz osiągną minimum 51 punktów w ocenie ogólnej, przy czym co najmniej 35 punktów za spełnienie wymogów prawnych ochrony środowiska. Laureaci nagrodzeni Certyfikatem mogą posługiwać się tytułem „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” z zaznaczeniem roku przyznania.

- Wyróżnienie

Jest to dodatkowa nagroda, która może zostać przyznania laureatom konkursu, którzy otrzymali już tytuł „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” a wyróżnili się na tle pozostałych laureatów swoim podejściem do rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

- Ekostrateg

Jest to nagroda w postaci statuetki przyznawana wszystkim laureatom, którzy otrzymają minimum 80 punktów w ocenie ogólnej oraz uzyskały tytuł „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” trzy razy z rzędu w jego kolejnych edycjach.

„GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”

Wszyscy uczestnicy konkursu „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” oceniani są według trzech kategorii:

1. wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska,
2. działania na rzecz zrównoważonego rozwoju Gmin,
3. realizacja strategii proekologicznej w Gminie.

Za spełnienie wymagań prawnych uczestnicy mogą uzyskać maksymalnie 30 punktów, za realizację działań na rzecz zrównoważonego rozwoju również 30 punktów oraz 40 punktów za realizację strategii proekologicznej w Gminie.

Uczestnicy programu ekologicznego mogą uzyskać następujące nagrody:

- Certyfikat

Jest to nagroda, którą uzyskują wszyscy uczestnicy konkursu, którzy przejdą pozytywnie weryfikację konkursową oraz osiągną minimum 51 punktów w ocenie ogólnej.

Laureaci nagrodzeni Certyfikatem mogą posługiwać się tytułem „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” z zaznaczeniem roku przyznania.

- Wyróżnienie

Jest to dodatkowa nagroda, która może zostać przyznana laureatom konkursu, którzy otrzymali już tytuł „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” a wyróżnili się na tle pozostałych laureatów swoim podejściem do rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

- Ekostrateg

Jest to nagroda w postaci statuetki przyznawana wszystkim laureatom, którzy otrzymają minimum 80 punktów w ocenie ogólnej oraz uzyskały tytuł „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” trzy razy z rzędu w jego kolejnych edycjach.

2.1. Laureaci trzech dotychczasowych edycji konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” (Certyfikaty, Wyróżnienia i Ekostrateg)

Poniżej w Tablicach 3-5 przedstawiono krótką charakterystykę przedsiębiorstw, które wzięły udział w konkursie „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” w edycji 2006, 2007 i 2008.

Tablica 3.

Certyfikaty FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU edycja 2006

Lp.	NAZWA FIRMY	MIEJSCOWOŚĆ	OPIS DZIAŁALNOŚCI
1	Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.	Płock	Produkcja i sprzedaż poliolefin: polipropylenu (PP) oraz polietylenu wysokiej gęstości (HDPE).
2	Baterpol Sp. z o.o.	Katowice	Skup i przerób złomu akumulatorowego. Produkcja ołowiu rafinowanego i stopów ołowiu.
3	Centrum Onkologii - Instytut im. M. Skłodowskiej- Curie	Gliwice	Nowoczesny ośrodek naukowo-badawczy, a zarazem jeden z największych szpitali w Polsce i jedna z najstarszych na świecie placówek zajmujących się leczeniem chorób nowotworowych.
4	Cukrownia i Rafineria "CHYBIE" S.A.	Chybie	Produkcja cukru z buraka cukrowego.
5	Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Sobuczyna	Unieszkodliwianie odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, poprzez ich składowanie w granicach lokalizacji składowiska. Działalność w zakresie odzysku i zbierania w/w odpadów.
6	Danish Farming Consultants Sp. z o.o.	Rzeczycze Śląskie	Produkcja przemysłowego tuczu trzody chlewnej. Uprawa zbóż tj. pszenica, jęczmień, kukurydza i rzepak oraz produkcja pasz na potrzeby własne.
7	DHL Express (Poland) Sp. z o.o.	Warszawa	Międzynarodowa i krajowa spedycja przesyłek ekspresowych i kurierskich – lotniczych i drogowych.
8	Die Tech Sp. z o.o.	Tychy	Usługi w zakresie tłoczenia elementów stalowych i aluminiowych.
9	EPO Sp. z o.o.	Opole	Gospodarcze wykorzystanie ubocznych produktów spalania węgla kamiennego powstających w procesie wytwarzania energii elektrycznej. Przemysłowe zagospodarowanie popiołów i żużli.
10	„EURO-EKO” Sp. z o.o.	Mielec	Obsługa infrastruktury wodno-ściekowej i gospodarka odpadami na terenie SSE EURO-PARK MIELEC.
11	Fabryka Mebli FORNIT	Jaworzno	Produkcja wyposażenia meblowego. Produkcja mebli biurowych, mebli sklepowych, o specjalnym przeznaczeniu – gabinety, meble do pomieszczeń biurowych, meble do biur, urzędów i hoteli.
12	Ferm-Prom Sp. J.	Glinica k/Lublińca	Hurtownia jaj kurzych.
13	„FINAL” S.A.	Dąbrowa Górnicza	Produkcja wyciskanych profili aluminiowych oraz usługi związane z ich anodowaniem, lakierowaniem i prefabrykowaniem.
14	INTEREKO Przedsiębiorstwo Ekologiczne Sp. z o.o.	Opole	Usługi w zakresie zbiórki, zagospodarowywania i ostatecznego unieszkodliwiania odpadów, przygotowania dokumentacji, sporządzania projektów, ocen oddziaływania na środowisko, programów itp.
15	Leroy Merlin Sp. z o.o.	Warszawa	Sprzedaż artykułów budowlanych, sanitarnych, dekoracyjnych, wyposażenie ogrodowe oraz narzędzi do majsterkowania. Usługi mające na celu dopasowanie produktów do potrzeb klienta oraz usługi montażowe i posprzedażowe.
16	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Krosno	Gospodarka komunalna. Wytwarzanie i dystrybucja energii cieplnej do celów centralnego ogrzewania i centralnej ciepłej wody. Pobór, oczyszczanie i rozprowadzanie wody, odbiór ścieków komunalnych.
17	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Chelmku Sp. z o.o.	Chelmek	Pobór i uzdatnianie wody. Działalność usługowa w zakresie rozprowadzania wody. Gospodarka ściekami oraz wywóz i unieszkodliwianie odpadów. Usługi sanitarne i pokrewne. Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni. Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni.
18	Oczyszczalnia Ścieków WARTA S.A.	Częstochowa	Pobór i uzdatnianie wody. Działalność usługowa w zakresie rozprowadzania wody. Gospodarka ściekami oraz wywóz i unieszkodliwianie odpadów. Usługi sanitarne i pokrewne. Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni. Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni.

19	Ostrzeszowskie Zakłady Chemii Gospodarczej „POLLENA” S.A.	Ostrzeszów	Produkcja środków chemicznych tj. środki do prania, środki czyszczące, artykuły gospodarcze i BHP, środki do higieny osobistej, środki higieny dzieci i utrzymania w czystości odzieży dziecięcej.
20	PBG S.A.	Wysogotowo k/Poznań	Realizacja: robót ziemnych, budowlanych, drogowych, technologicznych, instalacyjnych, elektrycznych, automatyki przemysłowej, pomiarów i ochrony katodowej.
21	Petrochemia - Blachownia S.A.	Kędzierzyn Koźle	Produkcja wyrobów pochodzenia węglowego i petrochemicznego, wykorzystywanych w przemyśle chemii organicznej. Produkcja węglowodorów aromatycznych w procesie przerobu benzolu koksowniczego oraz surowców petrochemicznych.
22	P.P.H.U. MARKAM	Kasinka Mała	Przetwórstwo mięsa, ubój trzody i bydła oraz usługi rolnicze.
23	Pro-Cars Sp. J.	Tychy	Produkcja części i podzespołów dla branży motoryzacyjnej. Produkcja stalowych i aluminiowych części tłoczonych oraz osłon do układów wydechowych dla przemysłu motoryzacyjnego.
24	Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowo - Usługowe JANGO Sp. z o.o.	Gliwice	Usługi w zakresie robót w branży elektrycznej i teletechnicznej.
25	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. TEW Polska	Ruda Śląska	Usługi zagospodarowania odpadów., odbiór odpadów, letnie i zimowe utrzymaniu dróg, likwidacja dzikich wysypisk śmieci.
26	Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe M+ Sp. z o.o.	Kędzierzyn - Koźle	Usługi budowlane w zakresie infrastruktury budowy dróg i mostów, infrastruktury uzbrojenia podziemnego, budowa kanalizacji, wodociągów, linii energetycznych oraz obiektów przemysłowych i mieszkaniowych. Produkcja półfabrykatów żelbetonowych i studni kanalizacyjnych, betonów towarowych i asfaltowych. Eksploatacja złóż mineralnych oraz produkcja kruszywa w postaci piasków, żwirów i gryków.
27	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A.	Częstochowa	Świadczenie usług w zakresie uzdatniania i dostarczania wody oraz gospodarki ściekowej.
28	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Dąbrowa Górnicza	Świadczenie usług dostaw wody oraz w zakresie odbioru i oczyszczania ścieków.
29	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Olkusz	Produkcja, zakup, przesyłanie i sprzedaż wody oraz stały i nieprzerwany odbiór i oczyszczanie ścieków, a także usługi laboratoryjne w zakresie badania jakości wody i ścieków.
30	SARIA Małopolska Sp. z o.o.	W Krakowie o/Przewrotne	Utylizacja odpadów poubojowych-niejadalnych produktów zwierzęcych, przeterminowanej żywności, padliny oraz produkcja masek mięsno-kostnych i tłuszczu utylizacyjnego.
31	TROTON Sp. z o.o.	Ząbrowo	Produkcja chemicznych produktów do karoserii samochodowych.
32	Zakład Energetyczny Płock Centrum Handlowe Sp. z o.o.	Płock	Zaopatrywanie Spółek Dystrybucyjnych, Spółki Wykonawstwa i innych Spółek Koncernu Energetycznego ENERGA SA w materiały niezbędne do modernizacji, remontów i eksploatacji sieci elektroenergetycznej SN i nN, a także prowadzenie sprzedaży materiałów i towarów elektrotechnicznych oraz elektroinstalacyjnych
33	Zakład Przetwórstwa Mięsnego MAXPOL Sp. z o.o.	Kuźnia Raciborska	Przetwórstwo mięsne. Produkcja mięsa i wędlin.
34	Zakłady Mięsne PRIME FOOD Sp. z o.o.	Przechlewo	Przetwórstwo mięsne. Produkcja mięsa i wędlin.
35	ZELMER S.A.	Rzeszów	Produkcja sprzętu gospodarstwa domowego: odkurzacze, sprzęt kuchenny, silniki komutatorowe małej mocy.

Źródło: opracowanie własne

Tablica 4.

Certyfikaty FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU edycja 2007

Lp.	NAZWA FIRMY	MIEJSCOWOŚĆ	OPIS DZIAŁALNOŚCI
1	ALBA Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Dąbrowa Górnicza	Gospodarka odpadami. Zbiórka i transport stałych i płynnych odpadów komunalnych, odpadów innych niż komunalne oraz odpadów problemowych i niebezpiecznych.
2	Cukrownia "CEREKIEW" S.A.	Polska Cerekiew	Wytwarzanie cukru z buraka cukrowego. Produkcja paszy (wysłodki, mela).
3	Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Sobuczyna	Unieszkodliwianie odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, poprzez ich składowanie w granicach lokalizacji składowiska. Działalność w zakresie odzysku i zbierania w/w odpadów.
4	Danish Farming Consultants Sp. z o.o.	Gliwice	Produkcja przemysłowego tuczu trzody chlewnej. Uprawa zbóż tj. pszenica, jęczmień, kukurydza i rzepak oraz produkcja pasz na potrzeby własne.
5	DHL Express (Poland) Sp. z o.o.	Warszawa	Międzynarodowa i krajowa spedycja przesyłek ekspresowych i kurierskich – lotniczych i drogowych.
6	EKO Dolina Sp. z o.o.	Koleczkowo	Zakład zagospodarowania odpadów.
7	Elektrociepłownia Mielec Sp. z o.o.	Mielec	Przesył i dystrybucja zakupionej energii cieplnej oraz produkcja, przetwarzanie, przesyłanie i rozdział energii cieplnej.
8	„EURO-EKO” Sp. z o.o.	Mielec	Obsługa infrastruktury wodno-ściekowej i gospodarka odpadami na terenie SSE EURO-PARK MIELEC.
9	Farby Kabe Polska Sp. z o.o.	Katowice	Produkcja szerokiej gamy farb elewacyjnych, farb do wnętrz, gotowych mas tynkarskich, systemów ocieplania budynków, materiałów do renowacji obiektów zabytkowych oraz materiałów pomocniczych.
10	„FINAL” S.A.	Dąbrowa Górnicza	Produkcja wyciskanych profili aluminiowych oraz usługi związane z ich anodowaniem, lakierowaniem i prefabrykowaniem.
11	Gaz Budowa Sp. z o.o.	Karlino	Usługi głównie w zakresie budowy gazociągów, wodociągów i kotłowni oraz wytwarzani, montaż i modernizacja, a także naprawa rurociągów i urządzeń ciśnieniowych.
12	Grupa Hoteli WAM Sp. z o.o.	Kraków	Usługi hotelarskie. Sieć 21 hoteli zlokalizowanych w 19 miastach Polski.
13	Grupa KĘTY S.A.	Kęty	Dostawca nowoczesnych rozwiązań aluminiowych oraz wysokiej klasy opakowań giętkich dla kluczowych segmentów rynku.
14	GTL S.A.	Katowice	Rozbudowa infrastruktury Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach oraz dbanie o jak najwyższy standard świadczonych usług.
15	IKEA Retail Sp. z o.o.	Janki	Sprzedaż artykułów wyposażenia wnętrz.
16	INDAVER Sp. z o.o.	Opole	Odbiór, transport, zbieranie odpadów przemysłowych. Eksport kondensatorów z PCB. Odzysk odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne: sprzęt elektroniczny i elektryczny. Gospodarowanie odpadami. Usługi konsultingowe i badawcze z zakresu ochrony środowiska.
17	ING Bank Śląski S.A.	Katowice	Dostarczanie zintegrowanych usług finansowych.
18	Katedra Transportu Szynowego Wydział Transportu Politechnika Śląska	Katowice	Usługi związane z nauczaniem.
19	Katowicki Holding Węglowy S.A.	Katowice	Podziemna eksploatacja zasobów węgla kamiennego, separowanie urobku do odpadów skały płonnej, wzbogacanie otrzymanego produktu i jego sprzedaż odbiorcom.

21	Leroy Merlin Sp. z o.o.	Warszawa	Sprzedaż artykułów budowlanych, sanitarnych, dekoracyjnych, wyposażenie ogrodowe oraz narzędzi do majsterkowania. Usługi montażowe i posprzedażowe.
22	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Krośnieński Holding Komunalny Sp. z o.o.	Krosno	Gospodarka komunalna. Wytwarzanie i dystrybucja energii cieplnej do celów centralnego ogrzewania i centralnej ciepłej wody. Pobór, oczyszczanie i rozprowadzanie wody, odbiór ścieków komunalnych.
23	Miejsko – Przemysłowa Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o.	Oświęcim	Usługi oczyszczania ścieków komunalnych z Miasta Oświęcim i okolicznych gmin oraz ścieków przemysłowych z firmy Synthos Dwory Sp. z o.o. Usługi unieszkodliwiania i odzysku odpadów płynnych w procesie oczyszczania i fermentacji metanowej oraz składowania.
24	OrlenEko Sp. z o.o.	Płock	Zagospodarowanie odpadów, w tym niebezpiecznych. Zapewnienie optymalnego funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej zakładu rafineryjno-petrochemicznego PKN Orlen S.A. poprzez zagospodarowanie niektórych rodzajów odpadów.
25	OSM "RADOMSKO"	Radomsko	Skup i zakup mleka, produkcja wyrobów mlecznych o szerokim asortymencie: mleko w proszku, mleko spożywcze, masło, mieszanki maślano-olejowe, śmietany, śmietanki, maślanki (naturalna i smakowa), sery twarogowe, kefiry.
26	PCC Śląskie Linie Kolejowe Sp. z o.o.	Jaworzno	Usługi w obszarze zarządzania infrastrukturą kolejową w zakresie organizowania i prowadzenia ruchu kolejowego oraz utrzymania infrastruktury kolejowej.
27	Petrochemia - Błachownia S.A.	Kędzierzyn - Koźle	Produkcja wyrobów pochodzenia karbo- i petrochemicznego, wykorzystywanych w przemyśle chemii organicznej. Produkcja węglowodorów aromatycznych w procesie przerobu benzolu koksowniczego oraz surowców petrochemicznych.
28	PLIVA Kraków Zakłady Farmaceutyczne S.A.	Kraków	Produkcja leków generycznych. Wytwarzanie środków farmaceutycznych dla terapii ludzkiej i weterynaryjnej. Produkcja surowców i półfabrykatów farmaceutycznych. Wytwarzanie artykułów spożywczych. Prowadzenie prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych.
29	POCH S.A.	Gliwice	Produkcja wyrobów chemicznych dla laboratoriów i przemysłu, gospodarowanie odpadami, przeladunek, magazynowanie i przechowywanie towarów, działalność związana z pakowaniem. Prace badawcze.
30	P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o.	Rybnik	Stacja paliw. Likwidacja i rekultywacja terenów górniczych. Świadczenie usług transportu samochodowego. Prace porządkowe na terenie kopalni. Naprawa dróg oraz budynków uszkodzonych w wyniku eksploatacji górniczej.
31	PRO-CARS E. Karwan i Wspólnicy Spółka Jawna	Tychy	Produkcja części i podzespołów dla branży motoryzacyjnej. Produkcja stalowych i aluminiowych części tłoczonych oraz osłon do układów wydechowych dla przemysłu motoryzacyjnego.
32	Przedsiębiorstwo Chemii Gospodarczej "POLLENA" S.A.	Ostrzeszów	Produkcja środków chemicznych tj. środki do prania, środki czyszczące, artykuły gospodarcze i BHP, środki do higieny osobistej, środki higieny dzieci i utrzymania w czystości odzieży dziecięcej.
33	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "KOMART" Sp. z o.o.	Knurów	Usługi inżyniersko-budowlane, remontowo-budowlane, obsługa cementarzy. Produkcja pawilonów typu SKET i PAW. Budowa i eksploatacja wysypiska śmieci w Knurowie. Rozwiązywanie problemów dotyczących gospodarki odpadami.
34	Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe M+ Sp. z o.o.	Kędzierzyn - Koźle	Usługi budowlane w zakresie infrastruktury budowy dróg i mostów, infrastruktury uzbrojenia podziemnego, budowa kanalizacji, wodociągów, linii energetycznych oraz obiektów przemysłowych i mieszkaniowych. Produkcja półfabrykatów żelbetonowych i studni kanalizacyjnych, betonów towarowych i asfaltowych. Eksploatacja złóż mineralnych oraz produkcja kruszywa w postaci piasków, żwirów i gryswów.

35	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A.	Częstochowa	Świadczenie usług w zakresie uzdatniania i dostarczania wody oraz gospodarki ściekowej.
36	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Dąbrowa Górnicza	Świadczenie usług dostaw wody oraz w zakresie odbioru i oczyszczania ścieków.
37	Radomskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej RADPEC S.A.	Radom	Produkcja i dystrybucja ciepła. Usługi w zakresie eksploatacji urządzeń ciepłowniczych.
38	RAF- EKOLOGIA Sp. z o.o.	Jedlicze	Termiczne przekształcanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne (w tym medycznych, weterynaryjnych, komunalnych) oraz zbieranie i transport. Usługi czyszczenia zbiorników magazynowych po produktach ropopochodnych, separatorów, studzienek itp. Niszczenie dokumentów objętych klauzulą tajności.
39	REFRASERWIS Sp. z o.o.	Dąbrowa Górnicza	Przemysłowe budownictwo ogniotrwale, remonty i budowa pieców przemysłowych.
40	SANDVIK Polska Sp. z o.o. Oddział Katowice	Katowice	Produkcja płytek wielostrzowych z węglików spiekanych w gatunkach niepokrewnych i pokrewnych twardymi warstwami oraz płytek wielostrzowych zbrojonych ostrzami z materiałów supertwardych PCD i CBN oraz płytek ceramicznych stosowanych w obróbce skrawaniem metali.
41	Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Sanok	Usługi komunalne. Dostawa ciepła dla celów: centralnego ogrzewania, technologicznych i ciepłej wody użytkowej. Zaopatrzenie w wodę oraz usuwanie i oczyszczanie ścieków. Utrzymywanie czystości, segregacja odpadów, eksploatacja wysypisk oraz utylizacja odpadów.
42	Sanockie Zakłady Przemysłu Gumowego „STOMIL SANOK” S.A.	Sanok	Usługi projektowania i dostawy produkowanych wyrobów gumowych, gumowo-metalowych, kombinacji z TPE, kombinacji gumy z innymi tworzywami, spełniające odpowiedzialne funkcje w wyrobach gotowych.
43	SARIA Małopolska Sp. z o.o.	W Krakowie o/Przewrotne	Utylizacja odpadów poubojowych-niejadalnych produktów zwierzęcych, przeterminowanej żywności, padliny oraz produkcja mączek mięsno-kostnych i tłuszczu utylizacyjnego.
44	SCANIA Production Słupsk S.A.	Słupsk	Produkcja autobusów miejskich i montaż podwozia autobusowych.
45	TRANSAND Firma Transportowo-Budowlana Jerzy Gotowski	Nekla	Usługi transportowe, składowanie materiałów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne. Zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie materiałów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne. Czyszczenie zbiorników chemicznych, odwadnianie osadów za pomocą pras, likwidacja trwałej infrastruktury mogilników, oczyszczanie rzek, stawów, jezior, rowów melioracyjnych, gleb i wód gruntowych z wszelkiego rodzaju zanieczyszczeń.
45	TROTON Sp. z o.o.	Ząbrowo	Produkcja chemicznych produktów do karoserii samochodowych.
46	TWK-ZAG Sp. z o.o.	Łask	Zagospodarowanie odpadami, usługi niszczenia wyrobów gotowych, separacja, sortowanie, recykling, zarządzanie wewnątrz zakładową logistyką, organizacja gospodarki odpadami na terenie zakładu wytwórcy.
47	Zakład Meblowy „FORNIT” Marek Pieczara	Jaworzno	Produkcja wyposażenia meblowego. Produkcja mebli biurowych, mebli sklepowych, o specjalnym przeznaczeniu – gabiny, meble do pomieszczeń biurowych, meble do biur, urzędów i hoteli.
48	ZELMER S.A.	Rzeszów	Produkcja sprzętu gospodarstwa domowego: odkurzacze, sprzęt kuchenny, silniki komutatorowe małej mocy.

Źródło: opracowanie własne

Tablica 5.

Certyfikaty FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU edycja 2008

Lp.	NAZWA FIRMY	MIEJSCOWOŚĆ	OPIS DZIAŁALNOŚCI
1	ANWIL S.A.	Włocławek	Produkcja suspensyjnego polichlorku winylu oraz nawozów azotowych.
2	Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Sobuczyna	Unieszkodliwianie odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, poprzez ich składowanie w granicach lokalizacji składowiska. Działalność w zakresie odzysku i zbierania w/w odpadów.
3	DHL Express Sp. z o.o.	Warszawa	Międzynarodowa i krajowa spedycja przesyłek ekspresowych i kurierskich – lotniczych i drogowych.
4	Elektrownie Wodne Słupsk Sp. z o.o.	Słupsk	Wytwarzanie energii elektrycznej poprzez elektrownie wodne. Usługi remontowe własnych hydrozespołów, jak i usługi remontowo-modernizacyjne dla klientów krajowych i zagranicznych.
5	EURO-EKO Sp. z o.o.	Mielec	Obsługa infrastruktury wodno-ściekowej i gospodarka odpadami na terenie SSE EURO-PARK MIELEC.
6	FINAL S.A.	Dąbrowa Górnicza	Produkcja wyciskanych profili aluminiowych oraz usługi związane z ich anodowaniem, lakierowaniem i prefabrykowaniem.
7	GEA 2H Water Technologies Sp. z o.o.	Bytom	Produkcja wypełnień z polipropylenu (PP) i polichlorku winylu (pcv).
8	Grupa Hoteli WAM	Kraków	Usługi hotelarskie. Sieć 21 hoteli zlokalizowanych w 19 miastach Polski.
9	INDAVER Polska Sp. z o.o.	Opole	Unieszkodliwianie odpadów przemysłowych, przede wszystkim odpadów niebezpiecznych, odzysk i zbiórka odpadów, projekty rekultywacji terenów, a także doradztwo techniczno - prawne.
10	ING Bank Śląski S.A.	Katowice	Dostarczanie zintegrowanych usług finansowych.
11	Jastrzębska Spółka Węglowa - Zakład Logistyki Materiałowej	Jastrzębie Zdrój	Zakupów materiałów, sprzętu i urządzeń dla zakładów JSW S.A. Współpraca z innymi zakładami i komórkami organizacyjnymi JSW S.A.
12	Johnson Controls Siemianowice Sp. z o.o.	Siemianowice Śląskie	Produkcja metalowych elementów siedzisk samochodowych. Produkcja obejmuje proces tłoczenia, spawania, malowania (zabezpieczenie antykorozyjne) i montażu.
13	Katowicki Holding Węglowy S.A.	Katowice	Podziemna eksploatacja zasobów węgla kamiennego, separowanie urobku do odpadów skały płonnej, wzbogacanie otrzymanego produktu i jego sprzedaż odbiorcom.
14	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Krośnieński Holding Komunalny Sp. z o.o.	Krosno	Gospodarka komunalna. Wytwarzanie i dystrybucja energii cieplnej do celów centralnego ogrzewania i centralnej ciepłej wody. Pobór, oczyszczanie i rozprowadzanie wody, odbiór ścieków komunalnych.
15	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.	Kraków	Zakres usług, od wywozu wszelkiego rodzaju odpadów po prowadzenie składowisk śmieci.
16	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Łomża	Dostarczanie wody pitnej o stabilnej jakości, zgodnie z obowiązującymi przepisami o wymaganych parametrach. Odbieranie oraz oczyszczanie ścieków komunalnych i płynnych nieczystości. Zapobieganie zanieczyszczeniom i ograniczania ich emisji.
17	Petrochemia - Blachownia S.A.	Kędzierzyn - Koźle	Produkcja wyrobów pochodzenia karbo- i petrochemicznego, wykorzystywanych w przemyśle chemii organicznej. Produkcja węglowodorów aromatycznych w procesie przerobu benzolu koksowniczego oraz surowców petrochemicznych.
18	PLASTEKOL Organizacja Odzysku S.A.	Jasło	Działalność związana z organizowaniem, zarządzaniem i prowadzeniem przedsięwzięć związanych z odzyskiem, a w szczególności recyklingiem odpadów i regeneracją olejów odpadowych, a także edukacja ekologiczna.
19	Polska Telefonii Cyfrowa Sp. z o.o.	Warszawa	Operator sieci telefonii komórkowej Era i Heyah świadczący usługi telefoniczne oraz bezprzewodowy dostęp do Internetu.

20	Południowy Koncern Energetyczny S.A. - Elektrownia Siersza w Trzebinii	Trzebinia	Wytwarzanie energii elektrycznej wyprowadzanej do krajowej sieci elektroenergetycznej o napięciu 110 i 220 kV oraz energii ciepłej przeznaczonej dla okolicznych mieszkańców.
21	PPUH "TREX HAL" Sp. z o.o.	Rybnik	Stacja paliw. Likwidacja i rekultywacja terenów górniczych. Świadczenie usług transportu samochodowego. Prace porządkowe na terenie kopalni. Naprawa dróg oraz budynków uszkodzonych w wyniku eksploatacji górniczej.
22	„Pro - Cars” E. Karwan i Wspólnicy Spółka Jawna	Tychy	Produkcja części i podzespołów dla branży motoryzacyjnej. Produkcja stalowych i aluminiowych części tłoczonych oraz osłon do układów wydechowych dla przemysłu motoryzacyjnego.
23	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej - Gliwice	Gliwice	Produkcja i dystrybucja ciepłą na terenie gminy Gliwice.
24	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „KOMART” Sp. z o.o.	Knurow	Usługi inżynieryjno-budowlane, remontowo-budowlane, obsługa cementarzy. Produkcja pawilonów typu SKET i PAW. Budowa i eksploatacja wysypiska śmieci w Knurowie. Rozwiązywanie problemów dotyczących gospodarki odpadami.
25	Przedsiębiorstwo Transportu Kolejowego Holding S.A.	Zabrze	Usługi transportowe i działania logistyczne m.in. przewozy kolejowe, obsługę przesyłek kontenerowych, obsługę bocznic kolejowych, naprawy pojazdów kolejowych, prace ziemne, prace torowe, usługi portowe
26	Przedsiębiorstwo Usługowo – Aseptyczne „ASTWA” Sp. z o.o.	Białystok	Usługi związane z wywozem, transportem i utylizacją odpadów w województwie podlaskim.
27	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Dąbrowa Górnicza	Świadczenie usług dostaw wody oraz w zakresie odbioru i oczyszczania ścieków.
28	Przemysłowe Centrum Optyki S.A.	Warszawa	Produkcja i sprzedaż wyrobów optoelektronicznych, przyrządów obserwacyjnych i celowniczych, wykorzystujących technikę laserową, termowizyjną i noktowizyjną, przeznaczonych dla wojska.
29	Radomskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „Radpec” S.A.	Radom	Produkcja i dystrybucja ciepła. Usługi w zakresie eksploatacji urządzeń ciepłowniczych.
30	RAF- EKOLOGIA Sp. z o.o.	Jedlicze	Termiczne przekształcanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne (w tym medycznych, weterynaryjnych, komunalnych) oraz zbieranie i transport. Usługi czyszczenia zbiorników magazynowych po produktach ropopochodnych, separatorów, studzienek itp. Niszczenie dokumentów objętych klauzulą tajności.
31	Rafineria Trzebinia S.A.	Trzebinia	Przetwórstwo ropy naftowej, produkcja biopaliw (najwyższej jakości biodiesla) oraz usługi logistyczne.
32	Regionalne Centrum Gospodarki Wodno - Ściekowej S.A.	Tychy	Działalność w zakresie zarządzania obiektami i przedsięwzięciami wodno-ściekowymi i ochrony środowiska, działalność informacyjną, a także działalność w zakresie prowadzenia badań laboratoryjnych, analiz technicznych, usług projektowych, ekspertyz.
33	Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Sanok	Usługi komunalne. Dostawa ciepła dla celów: centralnego ogrzewania, technologicznych i ciepłej wody użytkowej. Zaopatrzenie w wodę oraz usuwanie i oczyszczanie ścieków. Utrzymywanie czystości, segregacja odpadów, eksploatacja wysypisk oraz utylizacja odpadów.
34	SARIA Malopolska Sp. z o.o. w Krakowie o/Przewrotne	Przewrotne	Utylizacja odpadów poubojowych-niejadalnych produktów zwierzęcych, przeterminowanej żywności, padliny oraz produkcja mączek mięsno-kostnych i tłuszczu utylizacyjnego.
35	TIM S.A.	Bielsko-Biała	Import win z całego świata oraz dystrybucja na terenie Polski.
36	TRANSAND Firma Transportowo – Budowlana Jerzy Gotowski	Dobrcz	Usługi transportowe, składowanie materiałów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne. Zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie materiałów niebezpiecznych

36	TRANSAND Firma Transportowo – Budowlana Jerzy Gotowski	Dobrcz	i innych niż niebezpieczne. Czyszczenie zbiorników chemicznych, odwadnianie osadów za pomocą pras, likwidacja trwałej infrastruktury mogilników, oczyszczanie rzek, stawów, jezior, rowów melioracyjnych, gleb i wód gruntowych z wszelkiego rodzaju zanieczyszczeń.
37	WICHARY Technologies Sp. z o.o.	Siemianowice Śląskie	Sprzedaz maszyn i urządzeń przemysłowych, w tym maszyn i urządzeń do procesów recyklingu, projektowanie i produkcja systemów laserowych, realizacja usług laserowych.
38	Wodociągi i Kanalizacja „HYDROKOM” S-ka z o.o.	Kluczbork	Zaopatrzenie w wodę pitną ludności miasta Kluczborka odbiór i oczyszczanie ścieków oraz działalność w zakresie uzdatniania i dystrybucji wody pitnej oraz odbioru i oczyszczenia ścieków na terenie gminy Lasowice Wielkie.
39	Zakład Ceramiki Budowlanej Sp. z o.o.	Hadykówka	Produkcja i dostawa szerokiej gamy wyrobów ceramiki budowlanej najwyższej jakości.
40	Zakład Doświadczalny PIMB Sp. z o.o.	Biskupiec	Produkcja wyrobów przeznaczonych dla branż: maszyny budowlanych, opon samochodowych, telekomunikacji, urządzeń hydraulicznych oraz obiektów latających.
41	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Zawiercie	Usługi w zakresie gospodarki odpadami na terenie miasta Zawiercie oraz utrzymania dróg miejskich. Administracja czynnym składowiskiem odpadów komunalnych oraz monitoring zrekultywowanej części składowiska zgodnie z wymogami POŚ.
42	Zakład Meblowy “FORNIT” Marek Pieczara	Jaworzno	Produkcja wyposażenia meblowego. Produkcja mebli biurowych, mebli sklepowych, o specjalnym przeznaczeniu – gabiny, meble do pomieszczeń biurowych, meble do biur, urzędów i hoteli.
43	Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A.	Kędzierzyn - Koźle	Produkcja nawozów i związków azotowych, chemikaliów organicznych i nieorganicznych oraz innych wyrobów chemicznych.
44	Zakłady Chemiczne „ALWERNIA” S.A.	Alwernia	Produkcja i sprzedaż związków fosforu, chromu, azotanów i siarczanów, w tym dozwolonych substancji dodatkowych, materiałów paszowych, nawozów rolniczych i ogrodniczych. Wytwarzanie energii cieplnej, oczyszczanie ścieków, utylizacja i wykorzystanie odpadów związanych z działalnością produkcyjną i usługową zakładu.
45	Zakłady Magnezytowe „ROPczyce” S.A.	Ropczyce	Produkcja ceramicznych materiałów ogniotrwałych do wyłożenia pieców i urządzeń ciepłych pracujących w wysokich temperaturach.

Źródło: opracowanie własne

Poniżej w Tabelicy 6 przedstawiono przyznane wyróżnienia w konkursie „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU”. Wyróżnienia przyznane zostały za szczególne osiągnięcia w zakresie odpowiedzialności ekologicznej. Za kryterium przyjęto między innymi: jakość zarządzania przedsiębiorstwem za działalność proekologiczną służącą promowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, innowacyjność ekologiczną oraz doskonalenie procesów wytwórczych z uwzględnieniem kryteriów ekologicznych.

Tablica 6.

Wyróżnienia FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU

LP.	Nazwa przedsiębiorstwa	Treść wyróżnienia
FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU – edycja 2006		
1	DHL Express (Poland) Sp. z o.o., Warszawa	Za prowadzenie odpowiedzialnego biznesu
2	Troton Sp. z o.o., Ząbrowo	Za unikatowe i pionierskie działania w kierunku łączenia zarządzania operacyjnego firmą z troską o środowisko przyrodnicze dotyczące fauny i flory
3	FINAL S.A., Dąbrowa Górnicza	Za biznesowe ujęcie ekologii w modelu biznesu opartym na długoletniej budowie wartości firmy poprzez inwestycje w działania proekologiczne
FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU – edycja 2007		
1	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Dąbrowa Górnicza	Za praktyczne wykorzystanie Ekologicznej Społecznej Odpowiedzialności Biznesu jako platformy do budowy długoterminowej wartości firmy
2	Katedra Transportu Szynowego – Politechnika Śląska, Katowice	Za promocję kształcenia kadr zawodowych i studentów w obszarze ekologii i ergonomii w Transporcie Szynowym
3	IKEA RETAIL Sp. z o.o.	Za aktywne promowanie Zrównoważonego Rozwoju w środowisku dzieci i młodzieży
4	Scania Production Słupsk S.A., Słupsk	Za uwzględnienie czynnika ekologicznego na wszystkich poziomach zarządzania
5	Petrochemia Blachownia S.A., Kędzierzyn - Koźle	Za doskonalenie procesów technologicznych na potrzeby minimalizacji ryzyka ekologicznego
6	Leroy Merlin Sp. z o.o., Warszawa	Za stworzenie bogatej oferty dla ekokonsumentów
FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU – edycja 2008		
1	Katowicki Holding Węglowy S.A., Katowice	Za kompleksowe zarządzanie czynnikiem ekologicznym
2	Przedsiębiorstwo Usługowo - Asenizacyjne „ASTWA” Sp. z o.o.	Za wkład w edukację ekologiczną regionu

Źródło: opracowanie własne

Firmy, które uzyskały min. 80 punktów w danej edycji oraz uczestniczyły trzy razy z rzędu w konkursie „Firma Bliska Środowisku” zakwalifikowały się do przyznania nagrody „Ekostrateg”.

Do firm tych należą:

1. **Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Sobuczynie,**
2. **DHL Express S.A., Warszawa,**
3. **„EURO – EKO” Sp. z o.o., Mielec,**
4. **„FINAL” S.A. Dąbrowa Górnicza,**
5. **Petrochemia – Blachownia S.A., Kędzierzyn – Koźle,**
6. **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej.**

Fot. Laureaci konkursu FBS edycja 2006 (fot. EFOE)

Fot. Laureaci konkursu FBS edycja 2007 (fot. EFOE)

Fot. Laureaci konkursów FBS i GBS edycja 2008 (fot. Marcin Tomalka)

2.2. Laureaci pierwszej edycji konkursu „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”
(Certyfikaty i Wyróżnienia)

Poniżej w Tablicy 7 przedstawiono wykaz Gmin, które stały się laureatami w konkursie „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” edycja 2008.

Tablica 7.

Certyfikaty GMINA BLISKA ŚRODOWISKU edycja 2008

Lp.	Gmina/Miasto	Reprezentacja gminy/miasta
1	Bieruń	Urząd Miejski w Bieruniu
2	Czerwionka - Leszczyny	Urząd Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny
3	Głowno	Urząd Miejski w Głownie
4	Jaworzno	Urząd Miejski w Jaworznie
5	Lesznowola	Urząd Gminy w Lesznowoli
6	Ostrów Wielkopolski	Urząd Miejski w Ostrowie Wielkopolskim

Źródło: opracowanie własne

Za szczególne działania w zakresie odpowiedzialności ekologicznej przyznano wyróżnienie **Gminie Lesznowola** - za kompleksowe kreowanie zachowań proekologicznych wśród mieszkańców gminy.

3. Analiza empiryczna wyników badań przedsiębiorstw związanych z realizacją trzech edycji konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” w latach 2006, 2007 i 2008 r.

3.1. Analizy empiryczne wyników badań przedsiębiorstw.

Analizy przeprowadzono z uwzględnieniem następujących kryteriów:

1. lokalizacja przedsiębiorstw,
2. forma prawna przedsiębiorstw,
3. wielkość przedsiębiorstw,
4. rodzaj prowadzenia działalności gospodarczej,
5. przynależność do sektora,
6. specyficzne uwarunkowania sektorowe,
7. stopień osiągniętej punktacji konkursowej,
8. posiadane systemy zarządzania (ISO 9001, ISO 14001, PN-N 18001).

a) Lokalizacja przedsiębiorstw

Rozpatrując łącznie trzy edycje programu ekologicznego „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” (2006, 2007 i 2008) należy podkreślić fakt, iż organizowany przez EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ konkurs ma zasięg ogólnopolski.

W Tablicy 8 przedstawiono zestawienie liczby wszystkich laureatów z dotychczasowych trzech edycji programu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” w rozbiciu na poszczególne województwa naszego kraju.

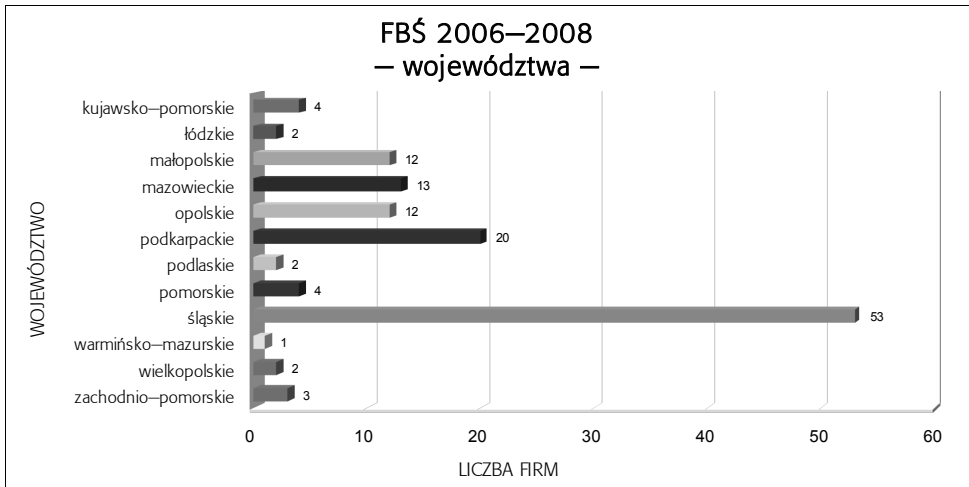
Tablica 8.

Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008
– podział ze względu na województwa

WOJEWÓDZTWO	FBŚ 2006	FBŚ 2007	FBŚ 2008	ŁĄCZNA LICZBA LAUREATÓW
kujawsko-pomorskie	0	1	3	4
łódzkie	0	2	0	2
małopolskie	2	4	6	12
mazowieckie	4	5	4	13
opolskie	4	4	4	12
podkarpackie	4	8	8	20
podlaskie	0	0	2	2
pomorskie	1	2	1	4
śląskie	17	19	17	53
warmińsko-mazurskie	0	1	0	1
wielkopolskie	2	0	0	2
zachodnio-pomorskie	1	2	0	3
SUMA	35	48	45	128

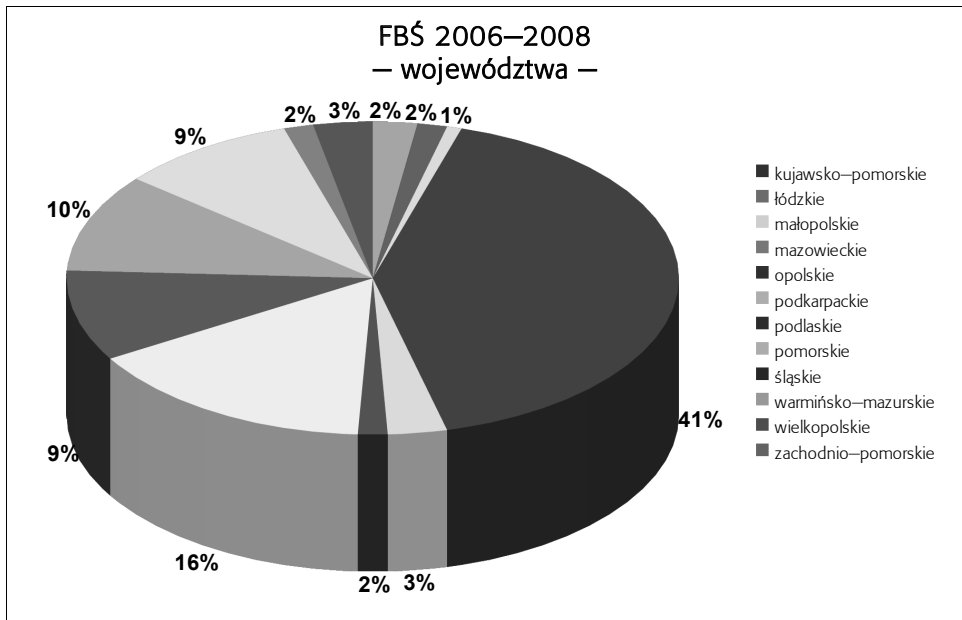
Źródło: opracowanie własne

Dane z Tablicy 8 zostały przedstawione w formie graficznej na Rys. 1 i Rys.2.

Rys. 1. Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBS” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na województwa

Źródło: opracowanie własne

Rys. 2. Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBS” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006, 2007 i 2008 – podział na województwa

Źródło: opracowanie własne

Analiza wykazała, że największa liczba laureatów została wyłoniona z województwa śląskiego. Dotyczy to 53 przedsiębiorstw, które uzyskały tytuł „Firma Bliska Środowisku” na przestrzeni trzech lat organizacji konkursu. Liczba ta stanowi 41% ogólnej liczby laureatów dotychczasowych edycji.

Na drugiej pozycji, w ujęciu trzyletnim, znajduje się województwo podkarpackie, z którego pochodzi 20 przedsiębiorstw, co stanowi 16% ogółu laureatów.

Następnie pojawiają się takie województwa jak: mazowieckie, małopolskie i opolskie, z których wyłoniono po 12-13 laureatów, co w przełożeniu na procenty daje wynik 9-10 % w skali dotychczasowych edycji.

Pozostałe województwa osiągnęły od 1 do 3 %, a to daje wynik wynoszący średnio 2-3 przedsiębiorstwa pochodzące z danego województwa.

Powyższe wyniki odzwiercudniają duże nasilenie przemysłu oddziaływującego na środowisko naturalne w poszczególnych regionach naszego kraju, co przekłada się na liczbę firm laureatów rozmieszczonych w przedstawionych województwach.

b) Forma prawna przedsiębiorstw

Kolejnym istotnym aspektem, ze względu, na który dokonano wielowymiarowej analizy wszystkich laureatów z dotychczasowych edycji konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” jest forma prawna nagrodzonych przedsiębiorstw.

Analiza pozwoliła odnieść się do następujących form prawnych, które zostały przyjęte przez przedsiębiorstwa (będące laureatami) w momencie rejestracji do udziału w konkursie:

1. Spółka akcyjna;
2. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
3. Spółka jawna,
4. Inne.

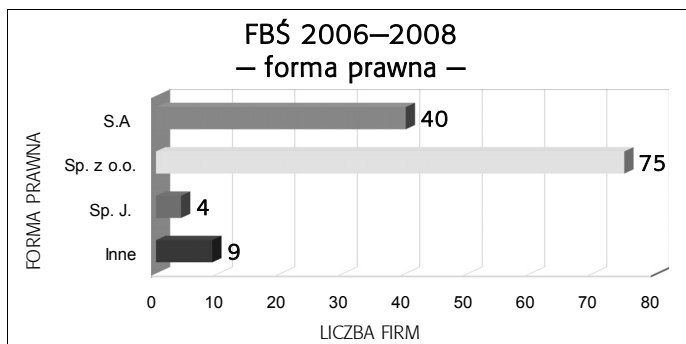
W Tabelicy 9 przedstawiono jak kształtuje się rozkład liczby nagrodzonych przedsiębiorstw z uwzględnieniem formy prawnej jaką posiadają.

Tablica 9.

Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na formę prawną

Forma prawna	FBŚ 2006	FBŚ 2007	FBŚ 2008	ŁĄCZNA LICZBA LAUREATÓW
Spółka Akcyjna	7	16	17	40
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	22	28	25	75
Spółka Jawna	2	1	1	4
inne	4	3	2	9
suma	35	48	45	128

Źródło: opracowanie własne

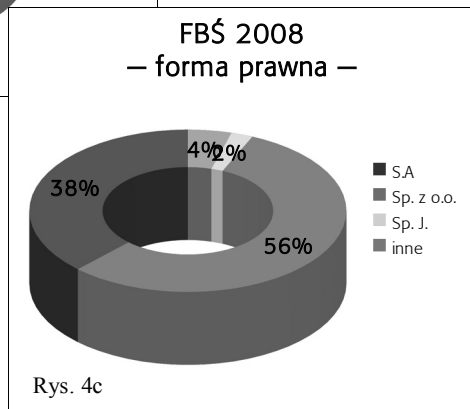
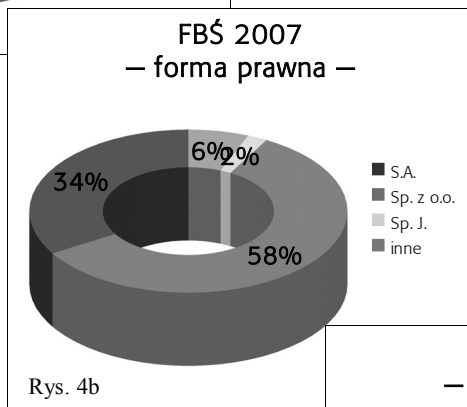
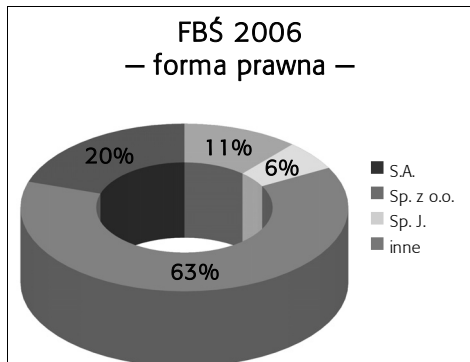

Rys. 3. Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na formę prawną

Źródło: opracowanie własne

Analiza wykazała, iż zdecydowana większość przedsiębiorstw to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. W trzyletnim zestawieniu jest ich aż 75. Drugą liczną formą prawną występującą wśród laureatów jest spółka akcyjna. Tę formę posiada 40 przedsiębiorstw. Natomiast tylko 4 firmy będące uczestnikami konkursu mają status spółki jawnej.

Rys. 4 przedstawia procentowo, jak kształtuje się liczba laureatów w poszczególnych edycjach konkursu z punktu widzenia formy prawnej jaką posiadają.

Rys. 4. Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys.4a), 2007(Rys.4b) i 2008 (Rys.4c) - podział ze względu na formę prawną

Źródło: opracowanie własne

c) Wielkość przedsiębiorstw

Kolejnym aspektem, ze względu, na który dokonano analizy wszystkich laureatów, trzech dotychczasowych edycji konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” jest wielkość przedsiębiorstwa.

Podziału przedsiębiorstw, związanego z ich wielkością, dokonano na podstawie informacji o liczbie zatrudnionych pracowników. Ze względu na w/w kryterium przedsiębiorstwa podzielono na:

- przedsiębiorstwa małe - zatrudniające od 1 do 49 pracowników,
- przedsiębiorstwa średnie - zatrudniające od 50 do 249 pracowników,
- przedsiębiorstwa duże - zatrudniające powyżej 250 pracowników.

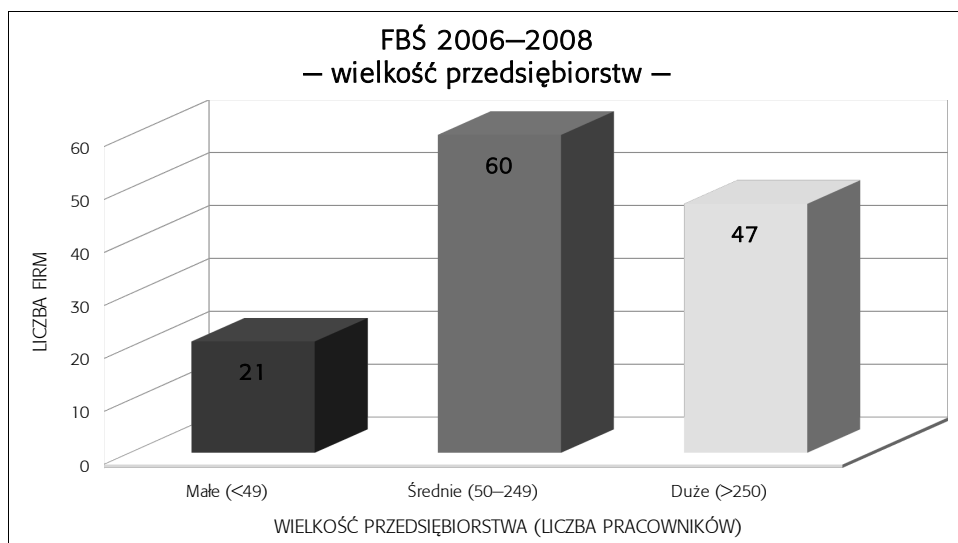
W Tablicy 10 przedstawiono zestawienie liczby wszystkich laureatów z dotychczasowych trzech edycji programu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” z punktu widzenia wielkości przedsiębiorstwa.

Tablica 10.

Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBS” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na wielkość przedsiębiorstw

	FBS 2006	FBS 2007	FBS 2008	ŁĄCZNA LICZBA LAUREATÓW
Małe (<49)	5	9	7	21
Średnie (50-249)	19	21	20	60
Duże (>250)	11	18	18	47
suma	35	48	45	128

Źródło: opracowanie własne

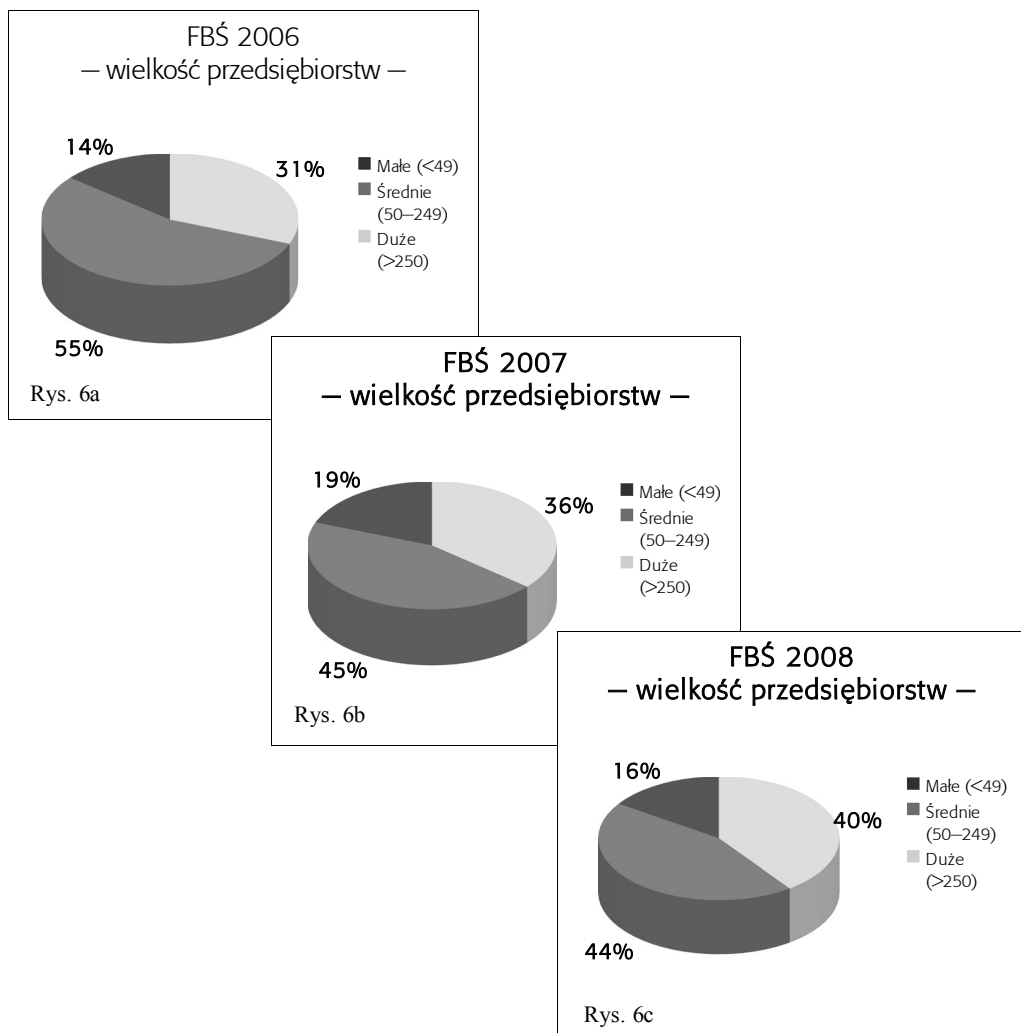

Rys. 5. Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBS” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na wielkość przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne

Analiza wykazała, że wśród laureatów dotychczasowych edycji konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” najliczniej występują firmy średnie, zatrudniające od 50 do ok. 250 pracowników. Jednocześnie należy zauważyć, że z roku na rok do konkursu przystępuje coraz więcej przedsiębiorstw, zaliczających się do grona dużych, czyli zatrudniających wg kryterium ponad 250 pracowników.

Rys.6 przedstawia procentowe zestawienie liczby laureatów w poszczególnych edycjach konkursu z punktu wielkości przedsiębiorstw.

Rys. 6. Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys.6a), 2007(Rys.6b) i 2008 (Rys.6c) - podział ze względu na wielkość przedsiębiorstwa

Źródło: opracowanie własne

d) Rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej

Kolejnym kryterium, według którego została przeprowadzona analiza laureatów trzech dotychczasowych edycji konkursu, jest rodzaj działalności prowadzony przez badane przedsiębiorstwa.

Ze względu na charakter prowadzonej działalności wyróżniamy tutaj podział na:

- produkcję,

- usługi,
- handel

oraz występujące formy mieszane:

1. produkcja i usługi
2. produkcja i handel,
3. produkcja, usługi i handel,
4. handel i usługi.

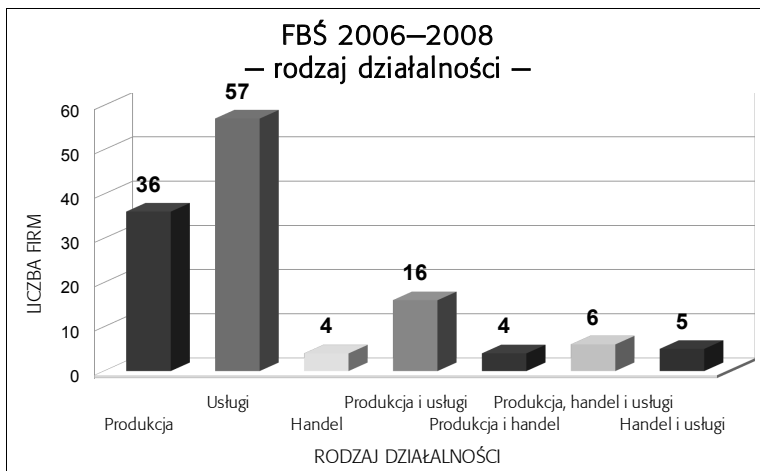
W Tabelcy 11 zaprezentowano zestawienie liczby wszystkich laureatów z dotychczasowych trzech edycji programu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” z podziałem na rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej.

Tablica 11.

Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na rodzaj działalności

	FBŚ 2006	FBŚ 2007	FBŚ 2008	ŁĄCZNA LICZBA LAUREATÓW
Produkcja	11	13	12	36
Usługi	14	22	21	57
Handel	1	1	2	4
Produkcja i usługi	5	5	6	16
Produkcja i handel	1	2	1	4
Produkcja, handel i usługi	1	3	2	6
Handel i usługi	2	2	1	5
suma	35	48	45	128

Źródło: opracowanie własne

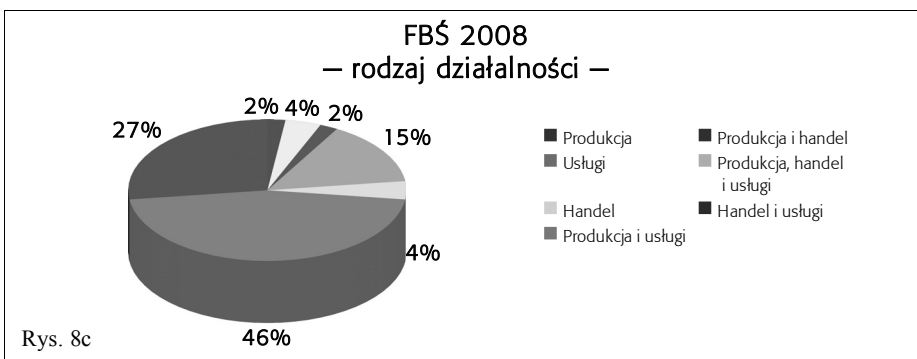
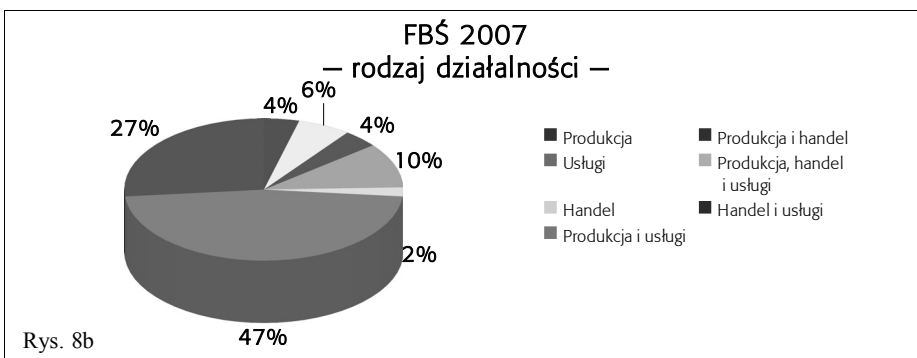
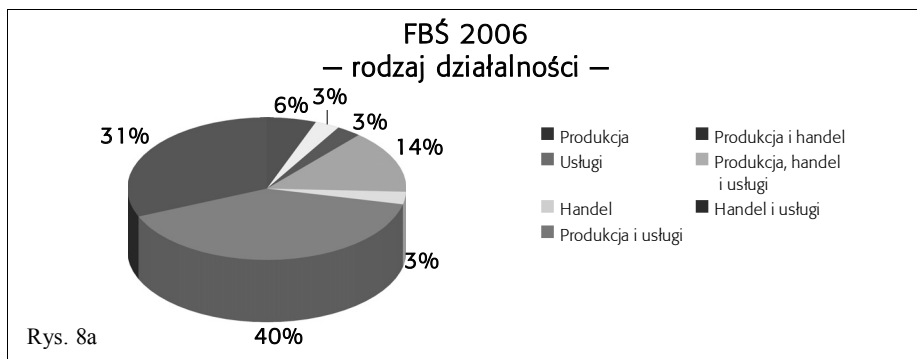
Rys. 7. Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na rodzaj działalności

Źródło: opracowanie własne

Badanie laureatów konkursu na przestrzeni trzech lat wykazało, iż większość przedsiębiorstw prowadzi działalność usługowa i produkcyjną bądź też połączenie obu wymienionych.

Spośród wszystkich nagrodzonych w konkursie uczestników działalność usługową prowadzi 57 firm, działalność produkcyjną 36, 17 przedsiębiorstw zajmuje się zarówno produkcją jak i świadczeniem usług. Natomiast tylko 4 zajmują się samym handlem. Pozostałe firmy prowadzą działalność mieszaną: produkcja i handel, handel i usługi oraz produkcja, handel i usługi.

Na Rys.8 zaprezentowano jak procentowo kształtuje się liczba laureatów w poszczególnych edycjach konkursu z punktu widzenia rodzaju prowadzonej działalności.

Rys. 8. Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys. 8a), 2007 (Rys. 8b) i 2008 (Rys. 8c) - podział ze względu na rodzaj działalności
Źródło: opracowanie własne

e) Przynależność do sektora

W Tablicy 12 przedstawiono zestawienie liczby wszystkich laureatów z dotychczasowych trzech edycji programu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” w rozbiciu na przynależność do sektora gospodarki. Zaprezentowana w tym miejscu struktura sektorowa wynika z charakteru działalności prowadzonej przez podmioty gospodarcze zgłaszające się do konkursu.

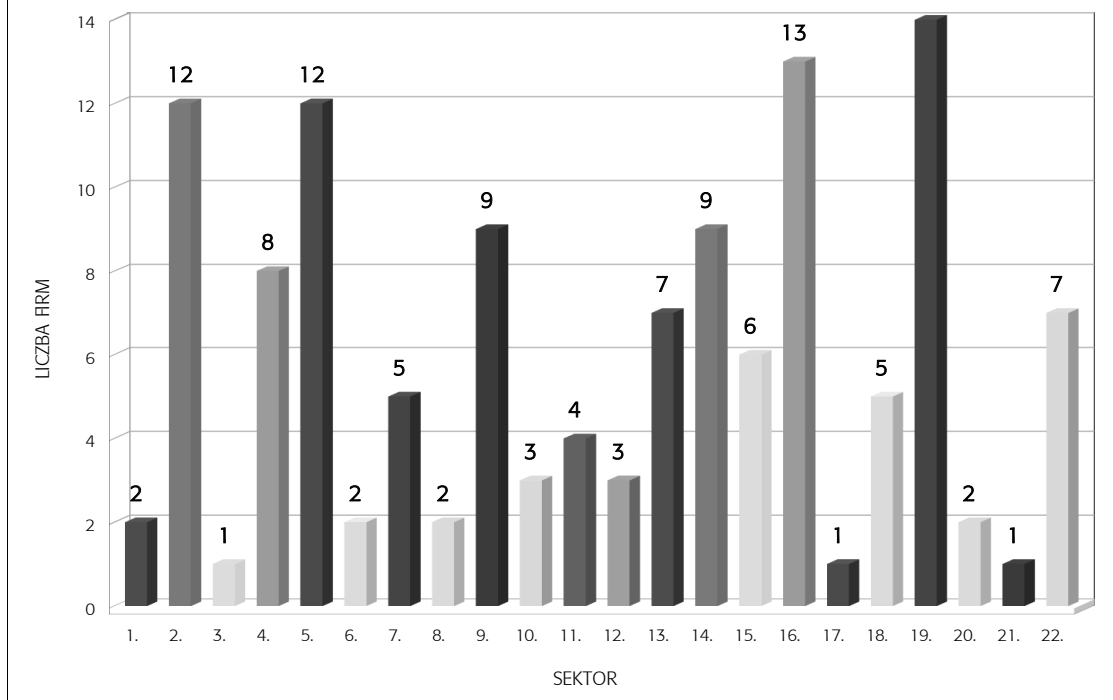
Tablica 12.

Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008
– podział ze względu na sektory gospodarki

Lp.		FBŚ 2006	FBŚ 2007	FBŚ 2008	ŁĄCZNA LICZBA LAUREATÓW
1	Banki i finanse	0	1	1	2
2	Budownictwo i usługi budowlane	3	5	4	12
3	Edukacja, szkolnictwo	0	1	0	1
4	Energetyka	1	3	4	8
5	Gospodarka wodna	5	3	4	12
6	Górnictwo	0	1	1	2
7	Handel	1	2	2	5
8	Hotele i restauracje	0	1	1	2
9	Przemysł chemiczny	2	4	3	9
10	Przemysł drzewny i meblowy	1	1	1	3
11	Przemysł elektroniczny	2	1	1	4
12	Przemysł petrochemiczny	1	1	1	3
13	Przemysł samochodowy	1	3	3	7
14	Przemysł spożywczy	6	3	0	9
15	Przetwórstwo metali i stopów	3	2	1	6
16	Recykling i gospodarka odpadami	4	7	2	13
17	Telekomunikacja	0	0	1	1
18	Tworzywa sztuczne	1	2	2	5
19	Usługi komunalne	2	3	9	14
20	Usługi logistyczne	0	1	1	2
21	Usługi medyczne	1	0	0	1
22	Usługi transportowe	1	3	3	7
	suma	35	48	45	128

Źródło: opracowanie własne

FBŚ 2006–2008
– sektory –

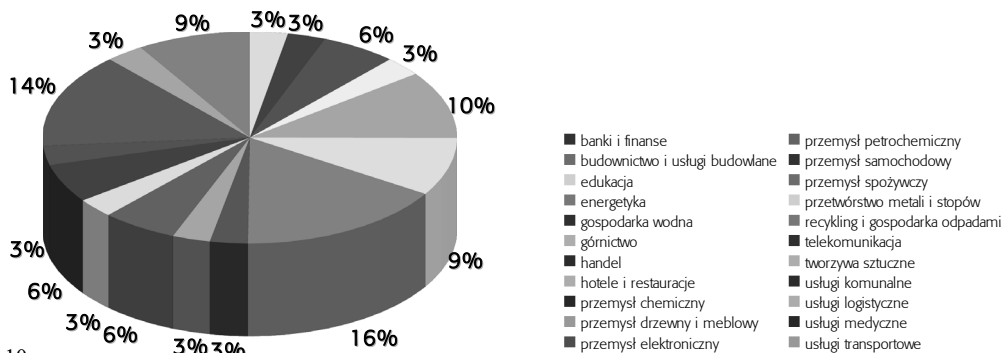

Rys. 9. Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na sektory gospodarki

Źródło: opracowanie własne

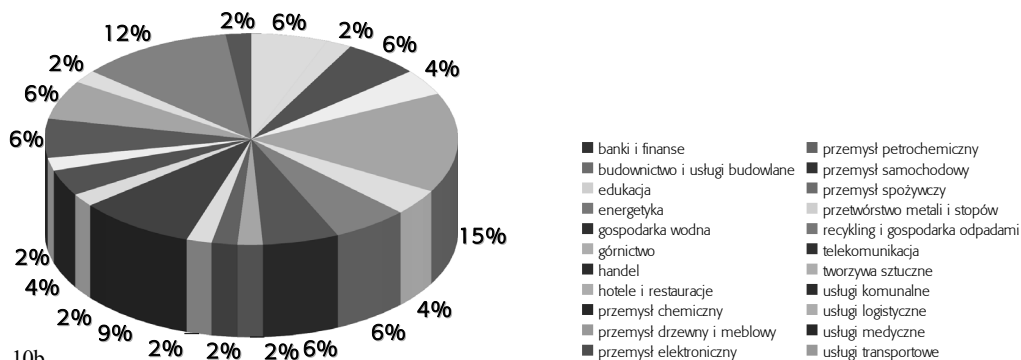
Rys.10 przedstawia procentowo udział laureatów poszczególnych edycji konkursu w sektorach gospodarki.

FBS 2006 – sektory –

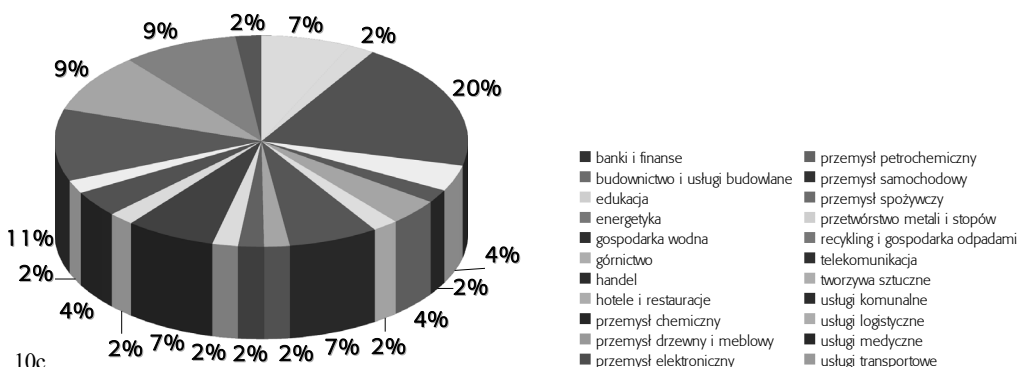
Rys. 10a

FBS 2007 – sektory –

Rys. 10b

FBS 2008 – sektory –

Rys. 10c

Rys.10. Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBS” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys.10a), 2007(Rys.10b) i 2008 (Rys.10c) - podział ze względu na rodzaj działalności

Źródło: opracowanie własne

f) Specyficzne uwarunkowania sektorowe

Istotnym kryterium ze względu, na które należy dokonać analizy wszystkich laureatów programu ekologicznego „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” są uwarunkowania sektorowe.

Przyjęto następujący podział na sektory:

- Firmy działające na rzecz ochrony środowiska,
- Firmy oddziałujące na środowisko w sposób pośredni,
- Firmy oddziałujące na środowisko w sposób bezpośredni.

Za firmy oddziałujące w sposób bezpośredni przyjęto firmy, których usługi lub produkty w silny sposób wpływają na środowisko naturalne (tak np.: przemysł chemiczny, górnictwo etc.).

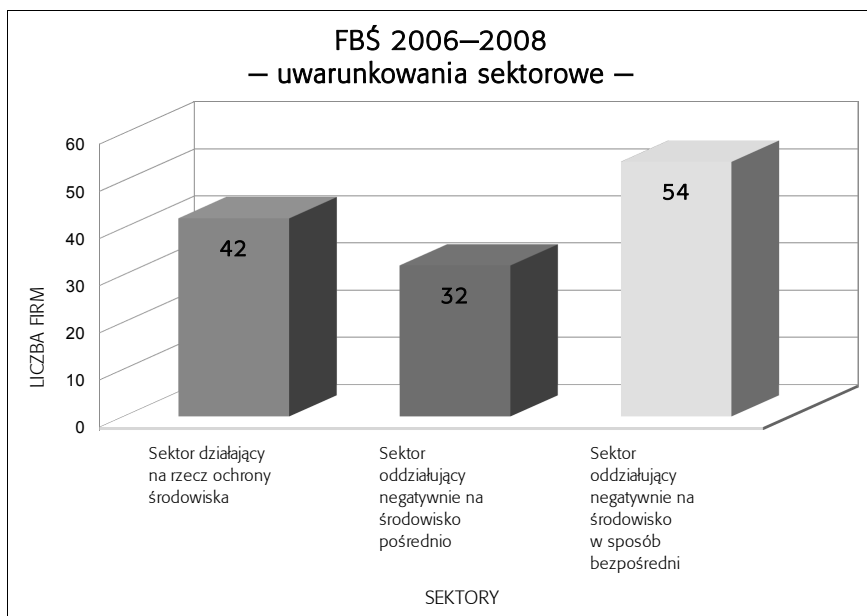
W Tabelicy 13 zaprezentowano zestawienie liczby wszystkich laureatów z dotychczasowych trzech edycji programu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” z podziałem na rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej.

Tablica 13.

Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008
– podział ze względu na uwarunkowania sektorowe

	FBŚ 2006	FBŚ 2007	FBŚ 2008	ŁĄCZNA LICZBA LAUREATÓW
Sektory działające na rzecz ochrony środowiska	11	15	16	42
Sektory oddziałujące na środowiska w sposób pośredni	8	13	11	32
Sektory oddziałujące na środowiska w sposób bezpośredni	16	20	18	54
suma	35	48	45	128

Źródło: opracowanie własne

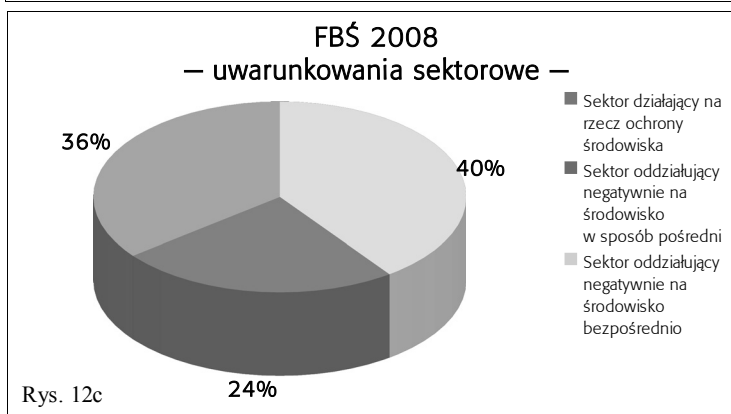
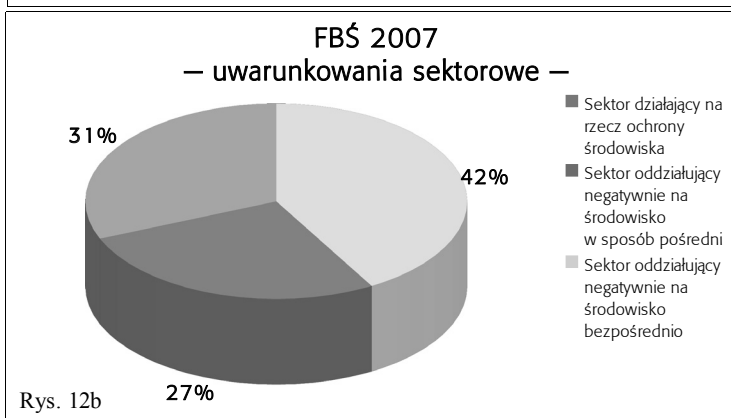
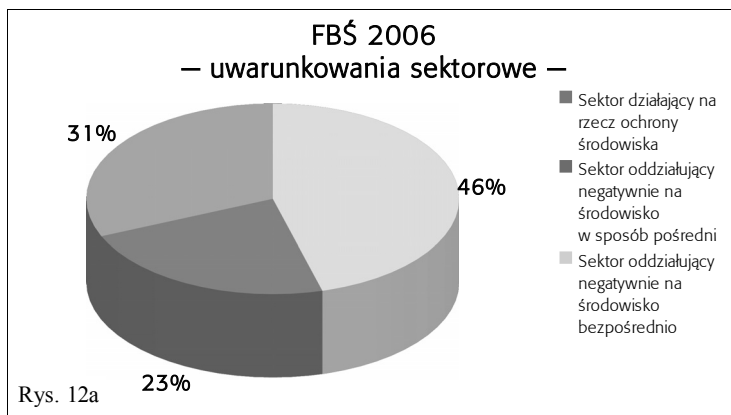

Rys. 11. Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na uwarunkowania sektorowe

Źródło: opracowanie własne

Analiza wykazała, że najwięcej wśród laureatów jest jednostek negatywnie oddziałujących na środowisko w sposób pośredni z uwagi na prowadzony rodzaj działalności. Świadczy to o tym, że właśnie te 54 firmy są świadome swojego oddziaływania na środowisko i podjęły odpowiednie kroki, aby jak najskuteczniej niwelować swój negatywny wpływ na otoczenie. Wśród wszystkich laureatów znalazły się aż 42 przedsiębiorstw, które prowadzą wszelkie działania w sektorze ochrony środowiska.

Rys.12 przedstawia w sposób procentowy udział laureatów poszczególnych edycji konkursu w trzech sektorach gospodarki związanych z ochroną środowiska, negatywnie wpływających na środowisko zarówno w sposób pośredni jak i bezpośredni.

Rys. 12. Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys. 12a), 2007 (Rys. 12b) i 2008 (Rys. 12c) - podział ze względu na uwarunkowania sektorowe
Źródło: opracowanie własne

g) Stopień osiągniętej punktacji konkursowej

Wszystkie przedsiębiorstwa, które wzięły udział w konkursie „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” dokonały najpierw samooceny wypełniając ankietę konkursową, a następnie poddały się weryfikacji zewnętrznej

dokonanej przez audytorów programu. W związku z tym, kolejnym kryterium, ze względu, na które dokonano analizy jest ilość punktów zdobytych podczas etapu weryfikującego konkursu.

Kryteria oceny podzielone są na dwa podstawowe elementy:

a) Wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska, które z kolei obejmują zakresy:

- Kontrole organów prawnych w zakresie ochrony środowiska;
- Pozwolenia – reglamentacja korzystania ze środowiska;
- Opłaty za korzystanie ze środowiska;
- Opakowania i odpady użytkowe;
- Gospodarka odpadami;
- Emisja zanieczyszczeń do powietrza;
- Ochrona wód i zasobów wodnych;
- Emisja hałasu do środowiska;
- Emisja pól elektromagnetycznych do środowiska;
- Poważne awarie przemysłowe;
- Monitoring oddziaływania na środowisko.

b) Zarządzanie strategiczne w ochronie środowiska obejmujące:

- Ocenę przestrzegania zasad Społecznej Odpowiedzialności Biznesu z uwzględnieniem kryteriów ekologicznych;
- Ocenę stosowania innowacji ekologicznych w obszarze produktów, procesów i systemów zarządzania;
- Ocenę stopnia realizacji proekologicznych przedsięwzięć inwestycyjnych;
- Ocenę skuteczności i efektywności realizowanej strategii konkurowania uwzględniającej kryteria ekologiczne;
- Ocenę zarządzania kompetencjami ekologicznymi w przedsiębiorstwie.

Zgodnie z Regulaminem Konkursu za realizację wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska uczestnik może otrzymać maksymalnie 40 punktów, natomiast za spełnienie warunków zarządzania strategicznego w ochronie środowiska maksymalnie 60 punktów.

Aby otrzymać tytuł „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” wymagane jest uzyskanie minimum 51 punktów w ocenie ogólnej.

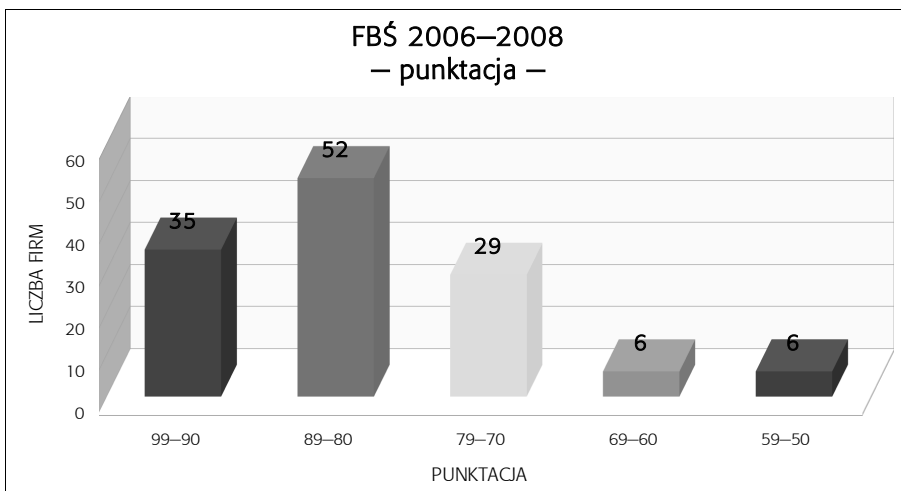
W Tabelicy 14 dokonano zestawienia liczby laureatów wszystkich trzech edycji konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” według ilości punktów, którą otrzymały podczas działań audytowych przeprowadzonych w ramach konkursu.

Tablica 14.

Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na uzyskaną liczbę punktów

Punktacja	FBŚ 2006	FBŚ 2007	FBŚ 2008	ŁĄCZNA LICZBA LAUREATÓW
50-59	0	4	2	6
60-69	0	6	0	6
70-79	13	10	6	29
80-89	11	17	24	52
90-99	11	11	13	35
suma	35	48	45	128

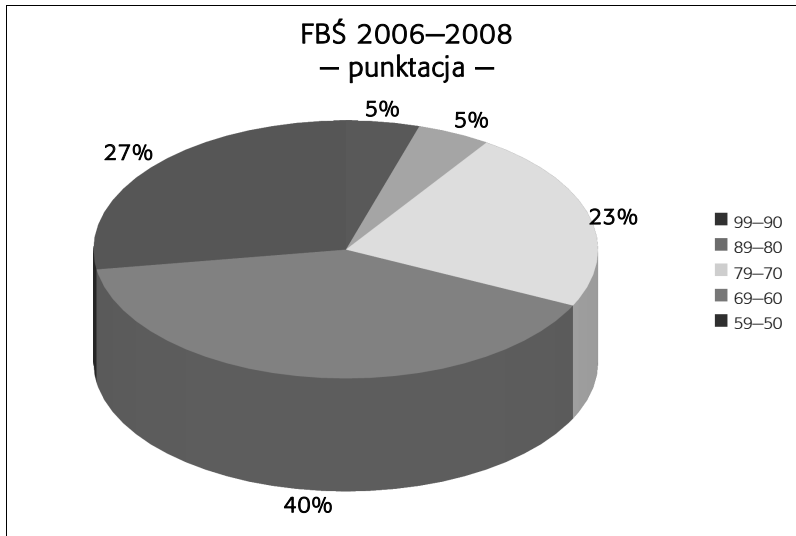
Źródło: opracowanie własne

Rys. 13. Łączne zestawienie liczby laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na uzyskaną liczbę punktów

Źródło: opracowanie własne

Dokonując analizy poziomu punktów osiągniętego przez wszystkich laureatów dotychczasowych trzech edycji konkursu (Rys. 13, Rys. 14) można stwierdzić, iż wszystkie firmy, które zgłosiły się do programu konkursowego „Firma Bliska Środowisku” są podmiotami świadomymi swojego oddziaływania na środowisko. A co za tym idzie potrafią skupić swoją energię nie tylko na podstawowym działaniu, lecz również przykładają ogromną wagę do kryteriów, które mają wpływ na środowisko naturalne.

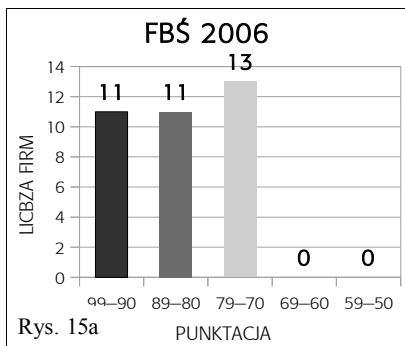

Rys. 14. Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na uzyskaną liczbę punktów

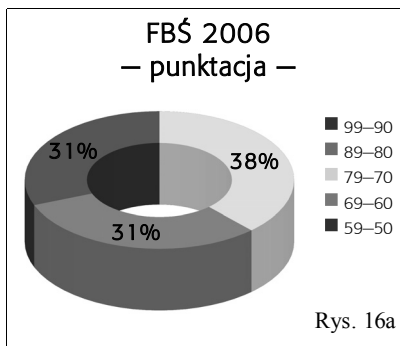
Źródło: opracowanie własne

Najwięcej przedsiębiorstw, bo aż 52 (co stanowi 40 % wszystkich laureatów z trzech edycji) uzyskało w ogólnym zestawieniu od 80 do 89 punktów. W przedziale punktowym 90-99 znalazło się 35, co w przeliczeniu na procesowy udział daje wynik 27 %. Natomiast pułap punktów 70-79 uzyskało 29 przedsiębiorstw, czyli 23 % wszystkich laureatów.

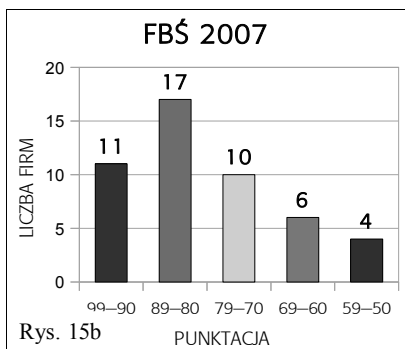
Na Rys.15 i 16 przedstawione zostały wyniki punktacji uzyskanej przez laureatów konkursu w poszczególnych edycjach.

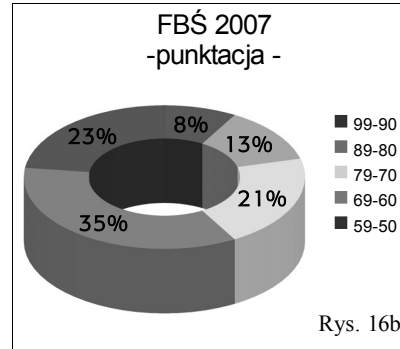
Rys. 15a

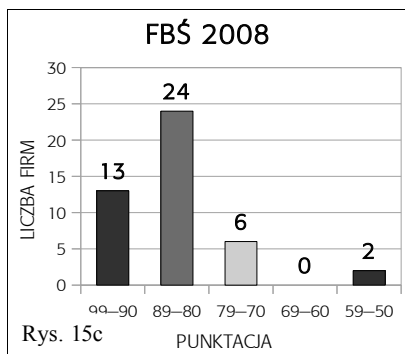
Rys. 16a

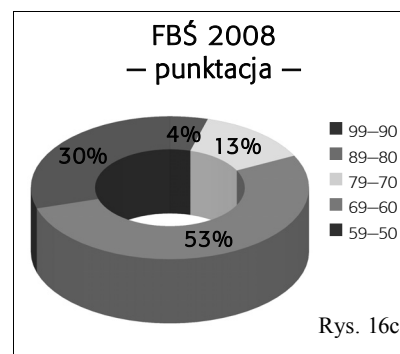
Rys. 15b

Rys. 16b

Rys. 15c

Rys. 16c

Rys. 15. Zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys. 15a), 2007 (Rys. 15b) i 2008 (Rys. 15c) - podział ze względu na uzyskaną liczbę punktów

Źródło: opracowanie własne

Rys. 16. Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys. 16a), 2007 (Rys. 16b) i 2008 (Rys. 16c) - podział ze względu na uzyskaną liczbę punktów

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z wykresów zdecydowana większość przedsiębiorstw uzyskała w ogólnej ocenie powyżej 70 punktów. Jest to powód do ogólnego zadowolenia, gdyż świadczy, iż polscy przedsiębiorcy bardzo poważnie podchodzą do zagadnień ochrony środowiska nie tylko na płaszczyźnie przepisów prawnych, ale także z uwzględnieniem czynników strategii proekologicznych. Jednak można zauważyć, iż z roku na rok pojawiają się firmy, których łączna liczba punktów zdobytych podczas działań audytowych waha się w przedziale 50-70. Tendencja ta świadczyć może o tym, iż wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska są tak rygorystyczne, iż pomimo bardzo dobrego podejścia do zarządzania aspektami środowiskowymi firmy nadal mają w tym zakresie wiele do udoskonalenia.

h) Posiadane systemy zarządzania (ISO 9001, ISO 14001, PN-N 18001)

Jednym z istotnych aspektów analizy jest również obszar zarządzania w zakresie jakości, środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w przedsiębiorstwie udokumentowany posiadaniem odpowiedniego certyfikatu.

Wyróżniono trzy podstawowe systemy zarządzania:

- zarządzanie jakością – norma ISO 9001:2000,
- zarządzanie środowiskiem – norma ISO 14001:2004,
- zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy – norma PN-N 18001:2004.

Przyjęto, że Zintegrowany System Zarządzania to ten, który łączy w sobie minimum dwa z powyższych systemów.

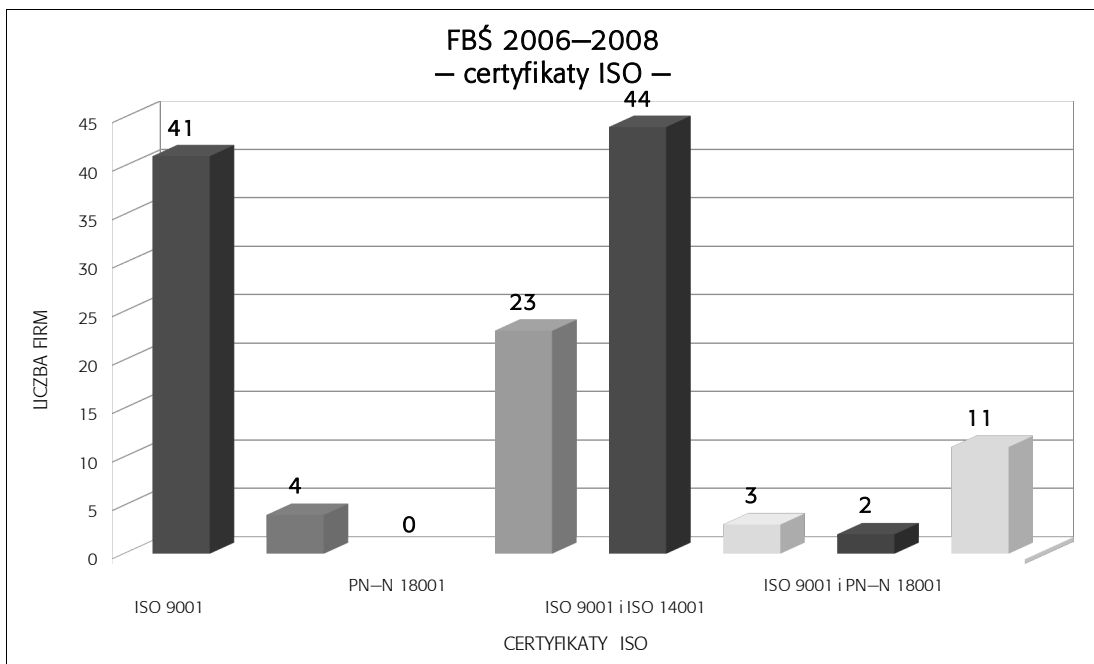
W Tabeli 15 przedstawiono jak prezentuje się stopień posiadanych certyfikatów przez laureatów konkursu.

Tablica 15.

Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na posiadane certyfikaty

	FBŚ 2006	FBŚ 2007	FBŚ 2008	ŁĄCZNA LICZBA LAUREATÓW
ISO 9001:2000	11	14	16	41
ISO 14001:2004	1	1	2	4
PN-N 18001:2004	0	0	0	0
ISO 9001, ISO 14001, PN-N 18001	7	8	8	23
ISO 9001 i ISO 14001	8	19	17	44
ISO 14001 i PN-N 18001	1	1	1	3
ISO9001 i PN-N18001	0	1	1	2
brak	7	4	0	11
suma	35	48	45	128

Źródło: opracowanie własne

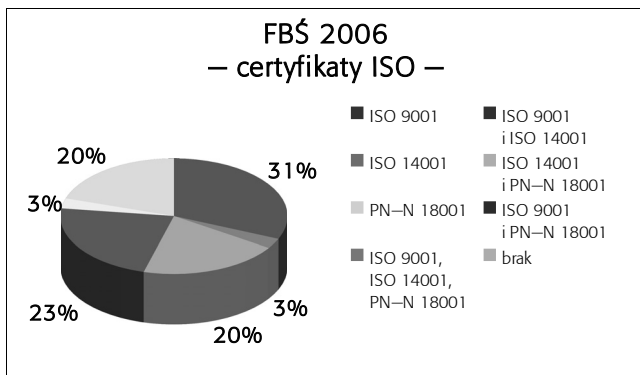

Rys. 17. Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji FBS w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na posiadane certyfikaty

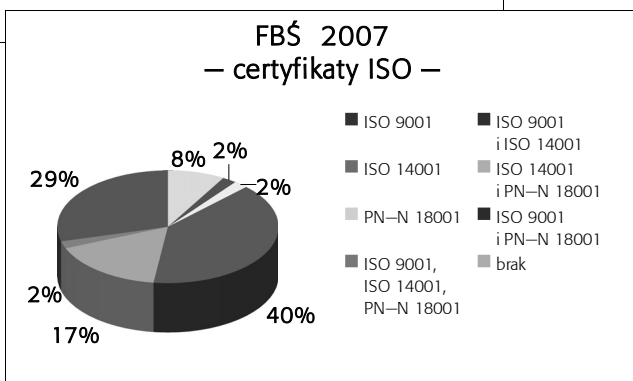
Źródło: opracowanie własne

Analiza wykazała, że spośród wszystkich systemów zarządzania, System Zarządzanie Jakością jest najbardziej rozpowszechnionym, aż 41 przedsiębiorstw posiada ten system wdrożony i udokumentowany certyfikatem. Jednak zgodnie z obecnym trendem coraz więcej przedsiębiorstw stawia na Zintegrowany System Zarządzania i łączy dwa lub trzy podstawowe systemy. I tak na przykład aż 44 przedsiębiorstwa posiadają certyfikaty potwierdzające wdrożenie Systemu Zarządzania Jakością i Środowiskiem. Natomiast 23 firmy posiadają udokumentowany zintegrowany system zarządzania składający się ze wszystkich trzech systemów. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że wyniki badań ujawniły, iż 11 przedsiębiorstw będących laureatami konkursu nie posiada certyfikatów.

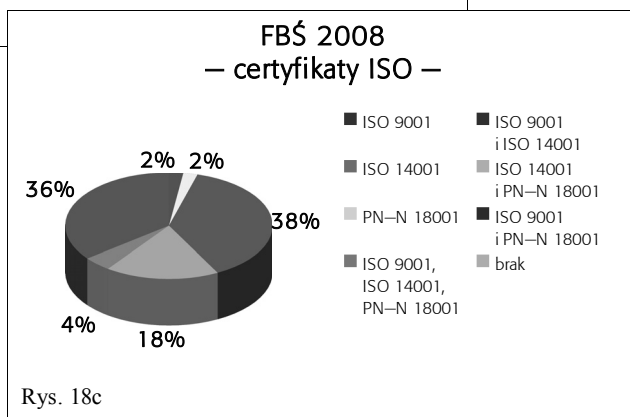
Na Rys.18 przedstawiono procentowo ilość posiadanych przez laureatów konkursu certyfikatów ISO.

Rys. 18a

Rys. 18b

Rys. 18c

Rys. 18. Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys.18a), 2007(Rys.18b) i 2008 (Rys.18c) - podział ze względu na posiadane certyfikaty
 Źródło: opracowanie własne

3.2. Wybrane przykłady realizowanych przez przedsiębiorstwa i gminy ekologicznych celów strategicznych

Na podstawie doświadczeń z trzech edycji programu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” sformułowano następujące wnioski końcowe:

Forma, efekty i zakres realizacji proekologicznych celów i zadań strategicznych:

1. Wzrost wartości firmy poprzez inwestycje w proekologiczne technologie minimalizujące ryzyko biznesowe - przykład firmy Final S.A Dąbrowa Górnicza.
2. Budowa ekomarki poprzez nacisk na działania proekologiczne - przykład firmy Zakład Energetyczny Płock Centrum Handlowe Sp. z o.o..
3. Działalność zgodna z zasadami ECSR - Environmental Corporate Social Responsibility Ekologicznej, Społecznej Odpowiedzialności Biznesu - przykład firmy DHL (Express) Polska, Leroy Merlin Sp z o.o..
4. Integracja proekologicznych działań w aspekcie współpracy z organizacjami działającymi na rzecz przyrody - przykład firmy Troton Sp. z o.o. Ząbrowo (firma wspomaga wraz z Klubem Gaja w ramach programu „Zaadoptuj rzekę” działania na rzecz ochrony rzeki Parsęty na odcinku gminy Gościno i Dygowo oraz pomaga w opiece nad wilkami żyjącymi w słynnym w całej Europie ośrodku hodowli i ochrony wilka w Stobnicy. Wilk jest także logiem firmy Troton).
5. Technologiczne traktowanie zagadnień ekologicznych w aspekcie zasady „Zero Odpadów” (aspekt ekonomiczny) - przykład firmy M + Sp. z o.o. Kędzierzyn-Koźle.
6. Nowoczesne innowacyjne rozwiązania dotyczące powtórnego wykorzystania odpadów na podstawie własnego Know How (np. jako Biomase) - przykład firmy Euro-Eko Sp. z o.o. Mielec.
7. Wykreowanie odrębnej perspektywy ekologicznej we wdrożeniu i kaskadowaniu strategii przedsiębiorstwa z wykorzystaniem Zrównoważonej Karty Wyników (Balanced ScoreCard) oraz innowacyjne metody zagospodarowania odpadów i ekologiczne Public Relations w zakresie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży - przykład Firmy Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej.
8. Zastosowanie popiołu lotnego z Elektrowni Opole do wypełniania wyrobisk pokopalnianych oraz jako składnik do betonu i cementu - przykład firmy EPO Sp. z o.o. Opole.
9. Wykorzystanie metanu na składowisku odpadów jako biogazu powstałego w wysoko nowoczesnej technologii dla wytworzenia ciepła - przykład Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego.
10. Zastosowanie odzysku w postaci osłonek naturalnych (jelit, żołądków i pęcherzy) z uboju bydła hodowanego na naturalnych paszach, poprzez zastosowanie ich do produkcji wędlin - przykład PPHU MARKAM Kasinka Mała.
11. Zastosowanie nowoczesnej instalacji do dekontaminacji ścieków promieniotwórczych oraz nowoczesna spalarnia odpadów niebezpiecznych na terenie - zarządzanie technologią w aspekcie znaczącego oddziaływania na środowisko - Centrum Onkologii w Gliwicach.
12. Poprawa wizerunku (budowa ekowizerunku) w oczach społeczności lokalnych w związku ze znaczącym odczuwalnym oddziaływaniem na stan zanieczyszczenia powietrza odorami - szerokie działania inwestycyjne na rzecz ograniczenia negatywnego oddziaływania – Ferma Trzody Chlewniej „Danish Farming Consultants Sp. z o.o.”.
13. Wzrost zaufania do firmy działającej w branży ochrony środowiska - wzmocnienie postrzegania marki jako proekologicznej - firmy działające w branży gospodarki odpadami, np.: Przedsiębiorstwo Ekologiczne „Intereko” Sp. z o.o., MPGK Sp. z o.o. w Krośnie, Oczyszczalnia WARTA S.A. i inne.
14. Obserwuje się elementy zarządzania technologią w kontekście planowania innowacji uwzględniając perspektywę ekologiczną (minimalizacja oddziaływania na środowisko oraz zużycia surowców i energii, recykulacja wody do celów technologicznych) - przykład firmy Cukrownia CHYBIE S.A..
15. Firmy poszukują możliwości wyróżnienia oraz pomocy na rzecz skutecznego pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych głównie z funduszy unijnych (fundusze strukturalne) na inwestycje w obszarze ekologii oraz innowacji technologicznych. Udokumentowane elementy zarządzania środowiskowego w organizacji, certyfikowane przez niezależne organizacje są premiowane przez Fundusze Europejskie jako element promocji zasad zrównoważonego rozwoju.

Przykłady te nie wyczerpują całkowicie pozytywnych inicjatyw na rzecz ochrony środowiska firm biorących udział w programie „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU”, przytoczono tutaj tylko te najbardziej wyraziste. Poniżej przedstawiono w syntetyczny sposób wnioski dotyczące praktycznej implementacji koncepcji Ekologicznej, Społecznej Odpowiedzialności Biznesu.

1. Wiele inicjatyw realizowanych w firmach w pełni odnosiło się do zasady 3 x E (Ekologia, Ekonomia, Etyka) wraz z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Napawa to optymizmem ze względu na fakt, że firmy rozpatrują już ekologię jako czynnik efektywności ekonomicznej mierzonej osiąganym zyskiem przy jednoczesnym zwiększaniu wartości firmy.
2. Należy zwrócić uwagę, iż firmy dobrze lub bardzo dobrze wypełniają wymagania wynikające z przepisów dotyczących ochrony środowiska, jednakże w prawie każdej firmie stwierdzono drobne uchybienia w tym zakresie. Oznacza to, że złożoność wymagań prawnych i ich interpretacje mogą czasami budzić wątpliwości, niemniej jednak są jednym ze źródeł kształtowania kompetencji ekologicznych co wpływa znacznie na wrażliwość ekologiczną wśród personelu przedsiębiorstw.
3. Nieco gorsze wyniki firmy uzyskiwały w zakresie strategicznego zarządzania ekologią. Jest to jeszcze pionierskie w Polsce postrzeganie modelu biznesu opartego na czynniku ekologicznym. W tym zakresie jest jeszcze wiele do zrobienia. Program „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” ma możliwość promowania tego podejścia do zarządzania w Polsce.
4. Zaobserwowano również, że kompetencje ekologiczne nie są zorientowane (za wyjątkiem kilku przypadków) na budowę przewag konkurencyjnych w oparciu o wyodrębnienie perspektyw ekologicznych w zarządzaniu innowacjami. Ekologia poprzez ukryty potencjał biznesowy może stanowić źródło konkurowania w szerszej perspektywie czasowej. Powinno się kłaść duży nacisk na budowę kompetencji w tym obszarze z uwagi na to, iż to podejście do zarządzania technologią jest zbieżne z ogólnie pojętymi zasadami zrównoważonego rozwoju.
5. Mechanizmy prawne ochrony środowiska rozwijają się w kierunku powiązania reglamentacji korzystania ze środowiska z obszarem biznesowym funkcjonowania przedsiębiorstw. Stanowiąc to będzie w bliskiej przyszłości o rozwoju możliwości konkurowania w oparciu o kryteria ekologiczne. Stąd budowa kompetencji ekologicznych nie może się ograniczać jedynie do znajomości wymagań prawnych ochrony środowiska.
6. Nie wszystkie firmy biorące udział w programie mają wdrożony i certyfikowany System Zarządzania Środowiskowego wg Normy ISO 14001: 2004 lub EMAS. Dlatego też zarządzanie ekologiczne w tych firmach z tego powodu jest ograniczone, gdyż nie uwzględnia monitorowania aspektów środowiskowych, a więc tych działań dotyczących ochrony środowiska, które mają wpływ na środowisko, a co za tym idzie związanych z tym efektów biznesowych. Tylko niektóre firmy, i to głównie z branży chemicznej, publikują roczny raport wyników w zakresie ochrony środowiska.
7. Należy nadmienić także, że kilka firm, które przystąpiły do edycji programu jest w trakcie lub przymierza się do certyfikacji systemu EMAS.
8. Ponadto firmy nie mają bardzo rozbudowanych komórek organizacyjnych ochrony środowiska, zazwyczaj jest to jedna lub dwie osoby.
9. Firmy realizują szereg inwestycji, a to głównie finansowanych z funduszy Unii Europejskiej co szczególnie napawa optymizmem.

Na podstawie doświadczeń z pierwszej edycji programu „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” można sformułować następujące wnioski końcowe:

Forma, efekty i zakres realizacji proekologicznych celów i zadań strategicznych:

1. Czynniki ekologiczne zwiększa atrakcyjność gminy.
2. Poprzez realizację inicjatyw ekologicznych gmina zwiększa świadomość ekologiczną mieszkańców oraz zwiększa wartość gminy w oczach np. inwestorów.
3. Działania proekologiczne gmin poprawiają komunikację pomiędzy mieszkańcami a władzami gminy.
4. Widoczna jest poprawa środowiska naturalnego gmin zwracających uwagę na działania proekologiczne (np. widoczne poziomy wskaźniki monitoringu środowiska).
5. Zarząd gmin posiada widoczną świadomość ekologiczną.

6. Nie stwierdzono w gminach niezgodności w obszarze obowiązków gmin w kontekście wymagań ustawy „Prawo Ochrony Środowiska”.
7. Akcje edukacyjne gmin dotyczące ochrony środowiska są bardzo dobrze przygotowane np. akcja eliminacji nagannego palenia w piecach grzewczych mieszkańców śmieciami – np. akcja gminy Ostrów Wielkopolski („Kochasz dzieci – nie pal śmieci”).
8. Zauważalna jest jednak potrzeba doskonalenia opracowanych strategii zarządzania gminom w kontekście zagadnień ekologicznych i zrównoważonego rozwoju.
9. Istnieje potrzeba równoważenia celów ekologicznych gminy w tym także jasne sprecyzowanie tożsamości gminy.
10. Działania proekologiczne gmin powinny mieć charakter systemowy.

Przykłady te nie wypełniają całkowicie pozytywnych inicjatyw oraz szczegółowych zaleceń na rzecz ochrony środowiska gmin biorących udział w programie „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”, przytoczono tutaj tylko te najbardziej wyraziste.

Wiele inicjatyw realizowanych w gminach w pełni wyczerpywało zasadę 3 x E (Ekologia, Ekonomia, Etyka) wraz z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Poniżej w syntetyczny sposób przedstawiono wnioski dotyczące stosowania przez gminy koncepcji Ekologicznej, Społecznej Odpowiedzialności Biznesu.

1. Należy zwrócić uwagę, iż gminy dobrze lub bardzo dobrze wypełniają wymagania wynikające z przepisów dotyczących ochrony środowiska. Oznacza to, że złożoność wymagań prawnych i ich interpretacje mogą czasami budzić wątpliwości, niemniej jednak są jednym ze źródeł kształtowania kompetencji ekologicznych co wpływa znacznie na wrażliwość ekologiczną wśród personelu urzędów gminnych. Nieco gorsze wyniki gminy uzyskały w zakresie strategicznego zarządzania ekologią.
2. Gminy mają dość dobrze rozbudowane komórki organizacyjne ochrony środowiska. Osoby w nich pracujące z reguły mają wysokie kompetencje i radzą sobie z tą trudną problematyką ochrony środowiska.
3. Gminy realizują szereg proekologicznych inwestycji, głównie finansowanych z funduszy Unii Europejskiej. Można stwierdzić, iż dotacje Unii Europejskiej są przeznaczane na kluczowe dla środowiska inwestycje.

3.3. Wybrane wnioski poaudytowe wynikające z realizacji konkursów „ FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” oraz „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”

Audyty były źródłem wielu interesujących spostrzeżeń. Stanowią one mogą podstawę do nakreślenia kierunków rozwoju programów konkursowych „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” i „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”, a szczególnie jego obszaru edukacyjnego.

Poniżej przedstawiono główne problemy uczestników programów oraz wynikające z nich spostrzeżenia i wnioski:

1. W kilku przypadkach zaobserwowano niewielkie braki w poprawnym zdefiniowaniu wymagań prawnych ochrony środowiska.
2. Zaobserwowano niedociągnięcia w realizacji obowiązków monitoringu oddziaływania na środowisko (narzucono obowiązek udokumentowania poprawy jako warunku pozytywnej oceny).
3. Zarejestrowano również w kilku przypadkach problemy z prawidłowym zorganizowaniem miejsc magazynowania odpadów (narzucono obowiązek udokumentowania poprawy jako warunku pozytywnej oceny w obszarze wymagań prawnych).
4. Zdarzały się nieczytelne procedury przydzielonych kompetencji ekologicznych w strukturach organizacyjnych firm.
5. Występowały przypadki braku znajomości zmian w Prawie ochrony środowiska szczególnie w zakresie identyfikacji odpowiedzialności posiadaczy odpadów (definicja wytwarzającego odpady).
6. Pojawiały się przypadki niedostatecznej weryfikacji wymagań prawnych u odbiorców odpadów w kontekście przejmowania przez nich odpowiedzialności za odpad.
7. Zaobserwowano przypadek braku kontroli oraz kompetencji w obszarze naliczania opłat środowiskowych co stanowiło podstawę wysokich opłat za gospodarzce korzystanie ze środowiska. Sugeruje to

- brak dostrzegania wartości kompetencji w zakresie ochrony środowiska w zarządzaniu jednostką i powiązania jej z perspektywą finansową organizacji.
8. Rzadko uwzględnia się perspektywę ekologiczną w zarządzaniu technologią na etapie planowania innowacji technologicznych. Jest ona wymuszana jedynie w przypadku obowiązku stosowania BAT w instalacjach IPPC.
 9. Rzadko dostrzega się również wartość rynkową innowacji ekologicznych jako formy minimalizacji kosztów produkcji w szerszej perspektywie czasowej i tym samym podstaw trwałej przewagi konkurencyjnej na rynku.
 10. W kilku przypadkach stwierdzono niezgodną z logiką zarządzania środowiskowego identyfikację znaczących i nieznaczących aspektów środowiskowych.
 11. Zauważono także problemy dotyczące znajomości i pojmowania pojęcia „Ekologia”. Prawie każdy z uczestników inaczej pojmuje pojęcie ekologii. W praktyce zarządzania problematyka ta powinna być mocniej akcentowana, by być przyjazna dla menadżerów. Tutaj swoją rolę może właśnie odegrać program „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU”.
 12. Zbyt mało przedsiębiorstw upublicznia wyniki efektów środowiskowych, np. w formie rocznego raportu z wyników.
 13. Zbyt małą jednak rolę menadżerowie przykładają do realizacji strategii proekologicznych, odnoszą się często tylko do poziomu taktyczno – operacyjnego.
 14. Firmy dopiero uczą się stosować w praktyce zapisy dotyczące monitorowania działań w zakresie ekologii wynikające z pozwoleń zintegrowanych (uwaga dotyczy firm, które takie pozwolenia posiadają).
 15. Przedsiębiorstwa mają problem z kwantyfikacją celów środowiskowych i ich odpowiednim opomiarowaniem w określonej perspektywie czasowej.
 16. Łańcuch wartości ekologicznych często jest niedoszacowany na poziomie procesów wspomagających.
 17. Wymiar strategiczny najczęściej wyrażony jest w planach inwestycyjnych z pominięciem właściwego ekowizerunku przedstawionego na zewnątrz firmy.
 18. Zauważa się także niedoceniające roli kryteriów ekologicznych w budowie ekomarki przedsiębiorstwa.
 19. Zbyt mało przywiązuje się wagi do zwiększania wartości firmy poprzez działania proekologiczne.
 20. Raczej nie buduje się funkcjonalnych strategii proekologicznych, a wprowadza się kryteria ekologiczne do strategii ogólnej przedsiębiorstwa.
 21. Zbyt małą wagę przypisuje się spełnieniu potrzeb wszystkich grup interesariuszy, niektórych przedsiębiorstwa pomijają w swojej analizie.
 22. Nie w pełni wyraża się ekologizację procesów biznesowych oraz ekologiczność produktów w działaniach marketingowych.
 23. Mało firm stosuje benchmarking ekologiczny nie szukając luk ekologicznych jako potencjału do doskonalenia w obszarze ekologii.
 24. Nie docenia się w pełni strategicznej wiedzy ekologicznej jako źródła przewagi konkurencyjnej.
 25. Kompetencje ekologiczne najczęściej dotyczą rozwijania wiedzy ekologicznej w zakresie obowiązujących wymagań prawnych.
 26. W strategiach przedsiębiorstw zbyt często pomija się słownictwo dotyczące zrównoważonego rozwoju.

3.4. Zalecenia wynikające z przeprowadzonych audytów

Na podstawie przeprowadzonej wielowymiarowej analizy wynikającej z trzech edycji programu konkursowego „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” i pierwszej edycji programu konkursowego „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” można sformułować następujące wnioski końcowe:

1. W ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym przedsiębiorstwa powinny uwzględniać w nim ryzyko ekologiczne.
2. Wzrost wartości firmy można kreować poprzez inwestycje w proekologiczne technologie minimalizujące ryzyko biznesowe.
3. Budowę ekomarki wspomaga nacisk na działania proekologiczne.

Istotne jest aby :

1. Działalność przedsiębiorstw i gmin była zgodna z zasadami ECSR – Environmental Corporate Social Responsibility - Ekologicznej Społecznej Odpowiedzialności Biznesu.
2. Odbywała się ciągła integracja proekologicznych działań w aspekcie współpracy z organizacjami działającymi na rzecz przyrody.
3. Technologicznie traktować zagadnienia ekologiczne w aspekcie zasady „Zero Odpadów” (aspekt ekonomiczny).
4. Stosować nowoczesne innowacyjne rozwiązania dotyczące powtórnego wykorzystania odpadów na podstawie własnego Know How.
5. Poprawiać wizerunek (budowa ekowizerunku) w oczach społeczności lokalnych.
6. Doprowadzać do wzrostu zaufania do firmy działającej w branży ochrony środowiska.
7. Poszukiwać możliwości wyróżnienia oraz pomocy na rzecz skuteczniejszego pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych głównie z funduszy unijnych na inwestycje w obszarze kryteriów ekologicznych oraz innowacji technologicznych.
8. Wykorzystywać przez przedsiębiorstwa technologie środowiskowe jako czynnik migracji międzysektorowej.
9. Wykorzystywać koncepcję ECSR jako platformę do budowy długoterminowej wartości firmy.
10. Powiązać przez przedsiębiorstwa zarządzanie strategiczne z zarządzaniem taktyczno – operacyjnym za pomocą kryteriów ekologicznych rozpatrywanych na różnych poziomach zarządzania.
11. Potraktować program „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” i „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” jako źródła rozwoju kompetencji ekologicznych w przedsiębiorstwie i gminie.

II. Wykaz wybranych dobrych praktyk w obszarze odpowiedzialności ekologicznej (Best Environmental Responsibility Practices) firm i gmin biorących udział w konkursach „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” oraz „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” w edycjach 2006, 2007 i 2008.

W niniejszej części „RAPORTU ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ W POLSCE” przedstawiono wybrane dobre praktyki w obszarze odpowiedzialności ekologicznej, którymi mogą poszczycić się laureaci konkursów „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” edycja 2006, 2007 i 2008 oraz „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” edycji 2008.

Przez dobre praktyki w zakresie Odpowiedzialności Ekologicznej przyjęto, te metody, procesy i działania organizacji, które skutecznie obniżają negatywny wpływ aktywności gospodarczej na środowisko naturalne oraz zwiększają konkurencyjność przedsiębiorstw i gmin. Zostały lub są realizowane w organizacji z powodzeniem. Ich wdrażanie służy poprawie wyników organizacji.

Dobre praktyki zostały opisane przez firmy i gminy w następujących punktach:

- Charakterystyka Firmy / Gminy i Urzędu Gminy
- Wymagania prawne i technologiczne
- Wymagania dotyczące procesów biznesowych
- Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii
- Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych
- Najważniejsze osiągnięcia *CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA*.

Wybrane dobre praktyki ekologiczne w postaci projektów ekologicznych i ekoinnowacji stosowane przez przedsiębiorstwa zostały zestawione i zaprezentowane na końcu niniejszej publikacji.

Uwaga!

Stowarzyszenie „Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej” nie ponosi odpowiedzialności za treści merytoryczne umieszczone w tej części Raportu, gdyż są to materiały nadesłane i w pełni opracowane przez zainteresowane strony. Materiały zostały przygotowane według koncepcji autorów niniejszej publikacji,

1. Wybrani laureaci konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU” edycji 2006, 2007 i 2008

Poniżej przedstawiono przedsiębiorstwa nagrodzone nagrodami „Ekostrateg”, przedsiębiorstwa wyróżnione za szczególne osiągnięcia w zakresie odpowiedzialności ekologicznej oraz pozostałych laureatów konkursu. Lista przedsiębiorstw została ułożona alfabetycznie.

1.1. Nagrody „Ekostrateg”

a) Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., Sobuczyna

 <p data-bbox="219 420 433 445">CZĘSTOCHOWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNALNE SP. Z O. O. W SOBU CZYNA</p>	<p>42-263 Wrzosowa Sobuczyna ul. Konwaliowa 1</p> <p>tel. 034 327 53 20 fax 034 327 52 66</p> <p>e-mail: czpk@zeto.czyst.pl www.czpk.czystochowa.um.gov.pl</p> <p>Prezes Zarządu: mgr inż. Jan Szyma</p>
---	--

Charakterystyka Firmy

Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. zajmuje się zagospodarowaniem odpadów, poprzez sortowanie, kompostowanie, przerób odpadów wielkogabarytowych, przerób gruzu i materiałów budowlanych, zbiórką i gromadzeniem odpadów niebezpiecznych pochodzenia komunalnego, zarządza regionalnym składowiskiem odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Produkuje energię elektryczną z biogazu i oczyszcza ścieki we własnej oczyszczalni odwróconej osmozy, zgodnie z Certyfikatem Zintegrowanego Systemu Zarządzania ISO i IQNet nr JBS-118/2/2009 i EMAS nr PL 2.24-006-19 oraz Pozwoleniem Zintegrowanym z 3 sierpnia 2006 roku.

Wymagania prawne i technologiczne

Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. przestrzega wymagań prawnych ujętych w dokumentacji Zintegrowanego Systemu Zarządzania ISO [jakość-środowisko-bhp] i EMAS oraz Pozwoleniem Zintegrowanym i Decyzjami Wojewody i Marszałka Województwa Śląskiego oraz dokumentacją technologiczną Zakładu Zagospodarowania Odpadów i Instrukcją eksploatacji składowiska.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Spółka posiada zawarte umowy z dostawcami odpadów, określające warunki współpracy. Jest również członkiem: Izby Przemysłowo-Handlowej w Częstochowie, Krajowej Izby Gospodarki Odpadami, Krajowego Forum Dyrektorów Zakładów Oczyszczania Miast, Stowarzyszenia Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Spółka uzyskała przedłużenie na kolejne trzy lata Certyfikatu Zintegrowanego Systemu Zarządzania ZSZ ISO i IQNet nr JBS-118/2/2009 oraz wpis do krajowego rejestru systemu ekozarządzania i audytu EMAS pod nr PL 2.24-006-19, poprzedzoną rejestracją regionalną pod nr 6 w Województwie Śląskim.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

- W kwietniu 2009 roku uruchomiono Zakład Zagospodarowania Odpadów, składający się z następujących instalacji: sortownia odpadów komunalnych: 30 000 Mg, kompostownia odpadów: 20 000 Mg, stacja rozbiórki odpadów wielkogabarytowych: 10 000 Mg, stacja rozdrabniania gruzu budowlanego: 15 000 Mg, miejski punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych: 1 000 Mg. Koszt inwestycji wyniósł 19 608 727 zł w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach ZPORR 14 154 675 zł.

- Budowa pierwszego etapu Kwatery Składowej nr 2 na powierzchni 2,6 ha w 2008r. Poniesione przez CzPK nakłady wyniosły 4,5 mln zł.
- Rekultywacja Kwatery Składowej nr 1, dokonano zamknięcia technicznego kwatery składowej o powierzchni w podstawie 6,9 ha i wyniesieniu 18 m. Poniesione przez CzPK nakłady wyniosły 1,7 mln zł.
- Zarząd Spółki CzPK złożył nowy wniosek w konkursie na dofinansowanie ze środków UE w ramach działania 2.1 POIiŚ – „Kompleksowe przedsięwzięcia w zakresie gospodarki odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych”. Wniosek na wartość: 41 823 267,94 zł w tym dofinansowanie na kwotę: 20 632 519,75 zł. Wniosek jest w trakcie oceny merytorycznej II stopnia.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne uczestniczyło w konkursach ekologicznych w kraju i za granicą zdobywając wiele nagród, medali, dyplomów i certyfikatów:

- ***certyfikaty w dziedzinie zarządzania:***

Zintegrowany System Zarządzania ISO i IQ Net nr JBS – 118/2/2009,
EMAS nr PL 2.24 – 006 – 19 (GDOŚ) i nr 006 (RDOŚ),

- ***nagrody w dziedzinie zarządzanie:***

Przedsiębiorstwo Fair Play, Polski Sukces-Złota Statuetka, Złota Honorowa Odznaka za zasługi dla Województwa Śląskiego i Orzeł Śląskiego Biznesu, Solidna Firma, Dobra Firma, Przejrzysta Firma , SREBRNE GODŁO QUALITY,

- ***nagrody w dziedzinie ekologicznej:***

Międzynarodowy Mistrz Ekologii „EKO”

Firma Bliska Środowisku-**EKOSTRATEG**, Panteon Polskiej Ekologii, Czysty Biznes, Przedsiębiorstwo Przyjazne Środowisku,

- ***nagrody za wdrożenia technologiczne:***

Brussels Eureka Contest, IWIS- Warszawa, IENA” – Norymberga, ITEX – Kuala Lumpur Malaysia, GENEVA, ARCA– Zagrzeb, INVENTIKA- Bukareszt 2008, INVENTOR FESTIVAL–Szanghaj, IFIA ECO PRIZE,

- ***nagrody za wspieranie kultury:***

Mecenas Kultury(2007, 2008 , 2009)

b) Petrochemia-Blachownia S.A.

 <p>Petrochemia Blachownia S.A.</p>	<p>47-225 Kędzierzyn - Koźle ul. Szkolna 15</p> <p>tel. 077 488 68 01 fax 077 488 67 21</p> <p>www.petrochemia-bl.com.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Jerzy Wiertelorz</p>
---	--

Charakterystyka Firmy

Spółka powstała w wyniku restrukturyzacji byłych Zakładów Chemicznych "Blachownia" w Kędzierzynie-Koźlu, w roku 1998, jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W lipcu 1999 większościowy pakiet udziałów spółki przejął Ciech S.A. i do końca roku 1999 stał się jedynym udziałowcem. W dniu 1 grudnia 2000 roku Petrochemia-Blachownia Sp. z o.o. została przekształcona w spółkę akcyjną, natomiast od 11 stycznia 2006 roku 100% akcjonariuszem spółki zostaje węgierska spółka BORSODCHEM i jest nim nadal.

Petrochemia-Blachownia S.A. jest producentem produktów o charakterze karbo- i petrochemicznym, wykorzystywanych w chemii organicznej. Podstawowy obszar działalności produkcyjnej to przerób benzolu koksowniczego oraz frakcji petrochemicznych w kierunku węglowodorów aromatycznych. Wiodącymi produktami są: benzen, toluen, solwentnafta oraz frakcja heksanowa. Dokonany w latach 2000–2004 rozwój technologiczny umożliwił znaczną poprawę jakości produktów, co zaowocowało możliwością zastosowania ich w nowych obszarach, do kolejnych syntez chemicznych. Zrealizowana w latach 2005-2006 inwestycja budowy Instalacji Destylacji Ekstrakcyjnej Frakcji BT (*IDE*) pozwoliła na dalszą poprawę jakości benzenu oraz produkcję toluenu do syntez chemicznych (*TDI*).

Dysponując wysokiej jakości zapleczem analitycznym Spółka sprzedaje usługi laboratoryjne na zewnątrz. Wykonuje analizy klasyczne petrochemiczne i karbochemiczne, analizy chromatograficzne oraz specjalistyczne.

Dzięki procesom doskonalenia jakie funkcjonują w firmie, lepszej organizacji pracy i doświadczeniu jakie jest nabywane podczas doskonalenia pracy, technologii i wyrobów, Spółka potrafi sprostać wymaganiom rynku oraz spełnić coraz to bardziej wygórowane wymagania swoich Partnerów.

Wymagania prawne i technologiczne

Petrochemia-Blachownia S.A. jest przedsiębiorstwem, które świadomie wdraża nowe systemy zarządzania wg standardów europejskich, gdyż uważa, że właściwe zarządzanie jest najskuteczniejszym sposobem zapewnienia odpowiednio wysokiego poziomu bezpieczeństwa procesowego, przy zachowaniu wymogów przestrzegania przepisów prawnych obowiązujących w obszarze działalności Spółki, oczekiwań społecznych, jak również uniknięcia strat ekonomicznych w przypadku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

Petrochemia-Blachownia S.A. posiada Zintegrowany System Zarządzania, w skład którego wchodzi:

- Zarządzanie Jakością według normy ISO 9001:2008
- Zarządzanie Środowiskiem według normy ISO 14001:2004
- Zarządzanie Bezpieczeństwem i Higieną Pracy według normy ISO 18001:2004 oraz według normy OHSAS 18001:1999.

Dopełnieniem Zintegrowanego Systemu Zarządzania było uzyskanie w 2008 roku przez Petrochemia-

Blachownia S.A. certyfikatu zgodności z normą SA 8000 w zakresie Odpowiedzialności Społecznej. Petrochemia–Blachownia S.A. jest Spółką, która europejskie ekotrendy oraz programy środowiskowe stawia na pierwszym miejscu. Dlatego też firma przystąpiła do pro-środowiskowego programu „Odpowiedzialność i Troska” i zobowiązała się do działania na rzecz ciągłego zmniejszania swej uciążliwości dla otaczającego środowiska, poprawy stanu bezpieczeństwa i ochrony swoich pracowników, a także społeczności lokalnej.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Spółka dba o ciągły rozwój i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań nie tylko w sferze technologii, ale również w kontaktach biznesowych i międzyludzkich. Dlatego też przyjęła i wdrożyła standard jakim jest S.A. 8000. Wizja działania Spółki opiera się na pracy pracowników przy zachowaniu kultury wewnątrz Petrochemii. W Spółce panują sympatyczne, kulturalne oraz zgodne warunki współpracy. Wartości, którymi kierujemy się Spółka to:

- zasady efektywnego, dobrego zarządzania – dowodem na to jest sukces jakościowy na rynku, mimo dużej konkurencyjności. Osiąga się to dzięki zaangażowaniu i wysokiej kulturze i wiedzy pracowników.
- zasady uczciwości i odpowiedzialności – dowodem na to jest identyfikacja pracowników z firmą, dbałość o jej wizerunek poprzez rzetelną i uczciwą pracę, przy zachowaniu partnerskich stosunków pracy.

Wszystkie przyjęte przez Spółkę założenia i systemy zapewniają dotrzymanie poniższych celów:

- niezawodność dostaw naszych wyrobów w zakresie ilości, jakości i terminowość;
- minimalizacja oddziaływania na środowisko;
- minimalizacja narażenia pracowników na szkodliwe działanie warunków środowiska pracy;
- modernizację i usprawnianie urządzeń i technologii w oparciu o najnowszą wiedzę z zakresu techniki;
- zapobieganie występowaniu awarii, wypadków, chorób zawodowych i zdarzeń potencjalnie wypadkowych;
- promowanie wśród pracowników Spółki profilaktyki zdrowotnej;
- uczestnictwo w międzylaboratoryjnych badaniach porównawczych potwierdzających wiarygodność wyników badań;
- ciągłe doskonalenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Strategia rozwoju Spółki jest określona w Strategii rozwoju grupy Borsodchem Zrt. do roku 2012 (strategia zatwierdzona w 2007 roku). Obejmuje ona swoim zakresem zagadnienia dotyczące ochrony Środowiska m. innymi:

- budowa instalacji odzysku kwasu siarkowego (ograniczenie emisji SO₂),
- dalsza hermetyzacja układów technologicznych,
- obniżenie współczynników energetycznych.

Spółka uświadamia i informuje o swoich przedsięwzięciach pracowników oraz firmy, z którymi współpracuje. Ponadto szeroko o swoich planach informuje w Raporcie Ekologicznym oraz Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Petrochemia–Blachownia S.A. stawia na innowacyjność i nowoczesność w zakresie wdrażania nowych zaawansowanych technologii. Dlatego też wdrażanie nowych rozwiązań jest szeroko konsultowane z przedstawicielami nauki i techniki. Do projektowania nowych węzłów technologicznych angażowane są także wiodące biura projektów oraz dawcy technologii z kraju i zagranicy. Wszystko to wpływa na to, że nowo powstałe węzły technologiczne w zakresie bezpieczeństwa pracy i oddziaływania na środowisko odpowiadają najwyższym standardom europejskim.

W roku 2006 została wybudowana instalacja Destylacji Ekstrakcyjnej (*IDE*) oparta na licencji amerykańskiej firmy GTC Technology Inc. Łącznie z powyższą inwestycją została wybudowana pochodnia dopalania odgazów firmy Hamworthy Combustion Engineering Ltd. W wyniku realizacji tej inwestycji Petrochemia otrzymuje benzen i toluen o najwyższej jakości przy równoczesnym zmniejszeniu oddziaływania na środowisko.

W 2008 rozpoczęto budowę nowej instalacji odzysku kwasu siarkowego (*WSA*) na licencji duńskiej firmy Haldor Topsøe A/S. Zadaniem nowego węzła technologicznego będzie odzysk kwasu siarkowego ze strumieni ubocznych Instalacji Ciągłej Destylacji Benzolu (*CDB*):

1. przegon zawierający CS_2 z Linii 100 (odprzegonowanie benzolu surowego),
2. zużyty kwas siarkowy z Linii 300 (rafinacja kwasowa).

Uzyskany 97% kwas siarkowy będzie zawrócony do instalacji CDB i ponownie wykorzystywany w procesie rafinacji kwasowej frakcji BT nadmiar kwasu będzie sprzedawany. Ponadto zostanie znacznie obniżona emisja tlenków siarki do atmosfery.

Instalacja WSA spełnia wysokie wymagania ochrony środowiska poprzez:

- niską emisję tlenków siarki do środowiska (8,5 kg/h z WSA, obecnie 38,4 kg z pieca CDSIII),
- zabudowę elektrofiltru,
- wydajny odzysk ciepła,
- bardzo niskie zużycie wody chłodzącej,
- brak zużycia chemikaliów.

Rozruch nowej instalacji jest planowany na przełomie I i II kwartału 2010 roku.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Za całokształt prowadzonych działań w całej historii Spółka otrzymała wiele nagród i wyróżnień. W ostatnich latach była również laureatem w prestiżowych konkursach:

- **Firma Bliska Środowisku 2007 i 2008** – laureat konkursu „Firma Bliska Środowisku”. W 2007 r. Spółka została wyróżniona za doskonalenie procesów technologicznych na potrzeby minimalizacji ryzyka ekologicznego. W 2008 r. Spółka została dodatkowo uhonorowana statuetką „Ekostrateg”.

- **Liderzy Eksportu 2007** – przyznana przez kapitułę V Ogólnopolskiego Rankingu Liderzy Eksportu w kategorii „Udział w Eksporcie”.
- **Opolska Nagroda Jakości 2007**
- **Lider Innowacji 2007** – przyznany przez Regionalne Centrum Innowacji Śląski Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji w Katowicach.
- **EuroCertyfikat 2007** – przyznany w kategorii „Certyfikat Wiarygodności Firmy”. EuroCertyfikat jest oparty na zasadach międzynarodowej rywalizacji, a laureaci konkursu są w stanie sprostać wymogą silnej konkurencji oraz potrafią dostosować się do przepisów unijnych, spełniają jakościowe normy i reagują na zachodzące zmiany gospodarcze.
- **Złoty Orbital 2007** – przyznany przez miesięcznik Rynek Chemiczny za uruchomienie instalacji destylacji ekstrakcyjnej frakcji BT do otrzymywania benzenu i toluenu o bardzo wysokiej jakości.
- **Junior Eksportu 2008** – przyznany przez Ministra Gospodarki. Celem konkursu jest wyróżnienie wyrobów odznaczających się szczególnymi walorami ekonomicznymi i jakościowymi, które są dobrym przykładem osiągnięć eksportowych.
- **Medal Europejski** – medal otrzymany za główny produkt, jakim jest benzen. nagroda przyznawana jest przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, Business Centre Club oraz Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny.
- **Przedsiębiorstwo Fair Play** – w ubiegłym roku Spółka została uznana za przedsiębiorstwo Fair Play po raz dziewiąty oraz wyróżnieni Platynowym Laurem.

- W roku 2007 i 2008 Spółka została wyróżniona w rankingu polskich przedsiębiorstw i uzyskała tytuł **Perły Polskiej Gospodarki** w kategorii Perły Duże.

c) Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Dąbrowa Górnicza

	<p>41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Powstańców 13</p> <p>tel. 032 639 51 00 fax 032 262 22 10</p> <p>e-mail: pwik@dabrowa.pl www.pwik-dabrowa.pl</p> <p>Prezes Zarządu: mgr inż. Andrzej Malinowski</p>
---	--

Charakterystyka Firmy

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej zarządza gospodarką wodno-ściekową na obszarze 188 km² w największej gminie województwa śląskiego. Podstawowa działalność Spółki to niezawodna dostawa wody oraz odbiór i oczyszczanie ścieków dla 130 tys. mieszkańców gminy.

PWiK Sp. z o.o. jest jednym z nielicznych przedsiębiorstw wodociągowych działających na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego w Polsce. Głównym udziałowcem jest Gmina Dąbrowa Górnicza, która posiada 52% udziałów. Inwestorem strategicznym jest niemiecka firma RWE Aqua GmbH posiadająca 34% udziałów.

Spółka wykonuje w sposób kompleksowy zadania własne Gminy w zakresie dostaw wody, odbioru i oczyszczania ścieków, zarządza ujęciami wody, planuje i wspomaga działalność Gminy Dąbrowa Górnicza w zakresie realizacji inwestycji wodociągowo-kanalizacyjnych. Odpowiada za nieprzerwane dostarczanie wody i odbiór ścieków na terenie Gminy, właściwą jakość wody, ochronę środowiska naturalnego, zgodnie z udzielonymi pozwoleniami wodno-prawnymi.

Wizja PWiK Sp. z o.o.

Silna kapitałowo firma, bliska środowisku, rozwijająca się w tempie zapewniającym spełnianie zmiennych oczekiwań rynku. Lider wśród firm wodno-kanalizacyjnych osiągający porównywalne rezultaty do wiodących firm europejskich tego segmentu usług.

Misja PWiK Sp. z o.o.

Świadcząc profesjonalne usługi w zakresie gospodarki wodno – ściekowej Spółka podnosi wartość firmy uwzględniając głosy jej interesariuszy. Stawia na partnerstwo w stosunkach z mieszkańcami, troskę o środowisko naturalne i wysoki poziom kultury zarządzania.

Wymagania prawne i technologiczne

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej realizuje swoje zadania statutowe na podstawie Aktu Założycielskiego oraz w oparciu o obowiązujące przepisy i akty prawne.

Spółka posiada stosowne pozwolenia wodno-prawne na szczególne korzystanie z wód, na odprowadzanie

ścieków do wód i do ziemi, pozwolenia w formie decyzji ustalające wielkość emisji płynów i gazów oraz decyzje, zgodnie z którymi prowadzi swoją działalność w zakresie gospodarki odpadami. Przedmiotowe decyzje przedstawiają aktualny i przyszłościowy zakres oddziaływania Spółki na środowisko.

PWiK Sp. z o. o. posiada stosowne pozwolenia:

- pozwolenie na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne,
- zezwolenie na transport odpadów,
- pozwolenie wodno-prawne na wykonanie urządzenia wodnego do poboru wód,
- pozwolenie wodno-prawne na szczególne korzystanie z wód na odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- pozwolenie wodno-prawne na pobór wód podziemnych.

Powyższe pozwolenia w formie decyzji lub uzgodnień administracyjnych zostały wydane przez terenowe organy ochrony środowiska.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Spółka przystąpiła do projektu wartościowania stanowisk pracy i stworzenia motywacyjnego systemu wynagrodzeń. Przedmiotem projektu było stworzenie opisów stanowisk pracy, przeprowadzenie wartościowania pracy, budowa siatek płac i tabel wynagrodzeń oraz stworzenie przejrzystego i efektywnego systemu wynagrodzeń.

Kolejnym projektem, do którego przystąpiła Spółka było wdrożenie Zintegrowanego Systemu Informatycznego klasy ERP. Celem projektu była wymiana systemów o wysokim stopniu zużycia technologicznego, integracja systemów informatycznych oraz wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentacji. W ramach projektu wdrożone zostały moduły w zakresie finansów i księgowości, obsługi kadrowo-płacowej oraz centralnego fakturowania, który znacząco usprawnił obsługę klientów.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Spółka wdrożyła Strategiczną Kartę Wyników – Balanced Scorecard (BSC), łączącą zarządzanie strategiczne z zarządzaniem operacyjnym. Model ten przede wszystkim miał ukierunkować wszystkich pracowników firmy na myślenie strategiczne, zmotywować, zmienić sposób podejścia do zarządzania wynikami.

Określono nową wizję i misję firmy. Wyznaczono konkretne zadania w czterech obszarach funkcjonowania firmy: finanse, klienci, procesy wewnętrzne oraz nauka i rozwój. Wdrożono efektywny model zarządzania z wykorzystaniem Strategicznej Karty Wyników (Balanced Scorecard) kaskadując strategiczne cele firmy na niższe poziomy zarządzania. Obecnie mamy jasno i precyzyjnie określone cele na każdym szczeblu zarządzania.

Ponadto firma realizuje kompleksowo strategiczne cele określone w Perspektywie Ekologicznej. Realizacja tych zadań przyniosła Spółce wymierne efekty dla środowiska, poprzez:

- ograniczenie emisji do wody,
- ograniczenie emisji do gleby,
- ograniczenie emisji do powietrza,
- obniżenie zasobów wodnych.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

PWiK Sp. z o.o. ściśle współpracuje z Gminą Dąbrowa Górnicza przy projekcie „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Dąbrowa Górnicza”.

W ramach projektu zostanie zlikwidowana Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Strzemieszycach (GOŚ), a ścieki z terenu jej zlewni będą przepompowywane na komunalną Oczyszczalnię Ścieków „Centrum”. Aby umożliwić przyjęcie i oczyszczenie dodatkowych ilości ścieków z przerzutu GOŚ, uporządkowanego system kanalizacji zbiorczej ścieków komunalnych oraz z terenów przewidzianych do skanalizowania. Oczyszczalnia Ścieków „Centrum” zostanie zmodernizowana przez PWiK Sp. z o.o.

Identyfikacja zadań inwestycyjnych, w ramach projektu, stanowi podstawę dla określania kierunków i potrzeb inwestycyjnych mających na celu poprawę konkurencyjności Gminy Dąbrowa Górnicza w skali regionu oraz zmniejszenie obciążenia środowiska zanieczyszczeniami pochodzącymi ze zrzutu ścieków bytowych do wód powierzchniowych w zlewniach rzek: Przemszy i Białej Przemszy.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Przyjęta przez firmę strategia oparta na wysokiej jakości usług i ich dostępności jest skuteczna i znajduje potwierdzenie w uzyskanych przez firmę wyróżnieniach.

Za dbałość o środowisko naturalne, podnoszenie standardów oraz edukację ekologiczną PWiK Sp. z o.o., jako jedno z sześciu przedsiębiorstw w Polsce, uzyskało w 2009 r. tytuł „*Ekostratega*” w ogólnopolskim konkursie „Firma Bliska Środowisku” pod patronatem Ministra Środowiska.

Dla potwierdzenia wiarygodności w oczach klientów i partnerów biznesowych firma od 9 lat zostaje poddana weryfikacji, otrzymując tytuł „*Przedsiębiorstwo Fair Play*”.

Firma zdobyła także „*Zieloną Kartę Lidera Bezpiecznej Pracy 2009*” za uzyskane wyniki w zakresie wykorzystania osiągnięć nauki i techniki do poprawy warunków pracy, bezpieczeństwa i ochrony człowieka w środowisku pracy.

W rankingu najbardziej dynamicznie rozwijających się firm PWiK Sp. z o.o. zdobyło tytułu „*Gazela Biznesu 2009*” przyznany przez Redakcję Dziennika Pulsu Biznesu.

W Programie Gospodarczo – Konsumentckim promującym zasady etyki w biznesie Spółka otrzymała certyfikat „*Solidna Firma 2009*” za przestrzeganie praw konsumenta, terminowe regulowanie wszelkich zobowiązań oraz propagowanie działań proekologicznych i prospołecznych.

Przedsiębiorstwo uzyskało także Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 709” przyznany przez Polskie Centrum Akredytacji w zakresie Systemu Zarządzania Jakością w Laboratorium Badawczym zgodnie z normą PN ISO /IEC 17025:2005.

PRZEDSIĘBIORSTWO
FAIR PLAY

solidna
firma 2008

Gazeta
Biznesu

Firma Bliska
Środowisku
2008

1.2. Przedsiębiorstwa wyróżnione w konkursie „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU”

WYRÓŻNIENIE

Firma Bliska Środowisku
2008

DLA FIRMY
KATOWICKI HOLDING WĘGLOWY S.A.
 Katowice

ZA KOMPLEKSOWE ZARZĄDZANIE
CZYNNIKIEM EKOLOGICZNYM

OGÓLNOPOLSKI KONKURS EKOLOGICZNY
POD HONOROWYM PATRONATEM
MINISTRA ŚRODOWISKA

KAPITUŁA KONKURSU

<p><i>Prezesa Komisji</i> Prof. nadzw. dr hab. Andrzej Chodyński</p> <p><i>Dyrektor</i> Departamentu Edukacji Ekologicznej Ministerstwa Środowiska Karolina Kulicka</p> <p><i>Z-ca Prezesa Zarządu</i> Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dr inż. Jan Wiater</p> <p><i>Specjalista</i> Departamentu Edukacji i Ochrony Przyrody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Joanna Janikiewicz</p>	<p>Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej</p> <p>dr Adam Jabłoński</p> <p>dr Marek Jabłoński</p> <p>Arkadiusz Piśmus</p>
---	---

ORGANIZATOR EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ KATOWICE

WYRÓŻNIENIE

Firma Bliska Środowisku
2008

DLA FIRMY
PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO-ASENIZACYJNE
„ASTWA” Spółka z o.o.
 Białystok

ZA WKŁAD W EDUKACJĘ EKOLOGICZNĄ
REGIONU

OGÓLNOPOLSKI KONKURS EKOLOGICZNY
POD HONOROWYM PATRONATEM
MINISTRA ŚRODOWISKA

KAPITUŁA KONKURSU

<p><i>Prezesa Komisji</i> Prof. nadzw. dr hab. Andrzej Chodyński</p> <p><i>Dyrektor</i> Departamentu Edukacji Ekologicznej Ministerstwa Środowiska Karolina Kulicka</p> <p><i>Z-ca Prezesa Zarządu</i> Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dr inż. Jan Wiater</p> <p><i>Specjalista</i> Departamentu Edukacji i Ochrony Przyrody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Joanna Janikiewicz</p>	<p>Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej</p> <p>dr Adam Jabłoński</p> <p>dr Marek Jabłoński</p> <p>Arkadiusz Piśmus</p>
---	---

ORGANIZATOR EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ KATOWICE

a) Katowicki Holding Węglowy S.A., Katowice

<p>Katowicki Holding Węglowy S.A.</p> 	<p>40-022 Katowice ul. Damrota 16-18</p> <p>tel. 032 757 31 39 fax 032 256 41 33</p> <p>e-mail: zarzad@khw.pl www.khw.pl</p> <p>Prezes Zarządu: mgr inż. Stanisław Gajos</p>
---	--

Charakterystyka Firmy

Katowicki Holding Węglowy S.A. z siedzibą w Katowicach powstał w dniu 29 czerwca 1993 roku jako jednoosobowa spółka skarbu państwa z połączenia 11 kopalni.

W wyniku przeprowadzonych zmian strukturalnych, w skład KHW S.A. wchodzi obecnie 5 kopalni: Murcki, Mysłowice-Wesoła, Wujek, Wieczorek i Staszic.

Katowicki Holding Węglowy S.A. razem z KWK Kazimierz – Juliusz Sp. z o.o. tworzy Katowicką Grupę Kapitałową.

Katowicki Holding Węglowy posiada znaczące zasoby węgla o zawartości siarki poniżej 0,6 %, które zaczynają być coraz bardziej poszukiwane zarówno przez elektroenergetykę zawodową jak i przez ciepłownię.

Katowicki Holding Węglowy S.A. zgodnie z zobowiązaniami międzynarodowymi Polski w zakresie limitów zanieczyszczeń oraz ustaleniami zawartymi w Dyrektywach UE, dotyczących ograniczenia zanieczyszczeń w swej polityce wobec sektora energetyki systemowej, rynku ciepłowniczego oraz ogrzewnictwa indywidualnego podjął się realizacji następujących celów :

- uruchomienia produkcji i zapewnienia stabilnego, odpowiadającego potrzebom rynku energetycznego, poziomu podaży węgla o zawartości siarki poniżej 0,6 %,
- wdrożenia na masową skalę nowych technologii spalania wysokiej jakości węgla, z użyciem średniej i małej mocy kotłów węglowych nowej generacji (retortowych),
- zapewnienia produkcji paliw węglowych (kwalifikowanych) spełniających wymagania techniczno-ekologiczne nowoczesnych kotłów retortowych.

Paliwa kwalifikowane, tzn. spełniające kryteria kwalifikacyjne na „znak bezpieczeństwa ekologicznego”, produkowane są w Zakładzie Przeróbczym „Juliusz” w Sosnowcu pod zastrzeżonymi markami handlowymi EKORET® i EKO-FINS®.

Paliwa te sprzedawane są przede wszystkim w sieci Autoryzowanych Sprzedawców KHW S.A. oraz na miejscu w Zakładzie Przeróbczym Juliusz w Sosnowcu.

Katowicki Holding Węglowy S.A. wdrożył Zintegrowany System Zarządzania – jest to nowatorski sposób na poprawę efektywności działania.

Należy podkreślić, że KHW S.A. jest prekursorem we wdrażaniu ww. systemów w przemyśle wydobywczym węgla kamiennego i jako pierwszy przystąpił do ich integracji.

Katowicki Holding Węglowy S.A. jest firmą, w której odpowiedzialność za środowisko jest elementem systemu kierowania firmą.

Wymagania prawne i technologiczne

Kopalnie KHW S.A. posiadają stosowne pozwolenia wodnoprawne, pozwolenia w formie decyzji ustalające wielkości emisji pyłów i gazów oraz decyzje, zgodnie z którymi kopalnie prowadzą swoją działalność w zakresie gospodarki odpadami. Przedmiotowe decyzje przedstawiają aktualny i przyszłościowy zakres oddziaływania kopalń na środowisko.

W związku z dotrzymaniem dopuszczalnych wielkości określonych w przedmiotowych decyzjach, Spółka nie ponosi kar z tytułu ich przekroczenia. Nie przewiduje się żadnych zagrożeń w związku z istniejącą sytuacją prawną kopalń.

Wysoko rozwinięte kraje, a wśród nich kraje Unii Europejskiej, wypracowały pewne wymogi, aby którym sprostać koniecznym stało się wdrożenie unijnych standardów sprawdzonych w warunkach gospodarki rynkowej.

Zarząd KHW S.A. realizując politykę dostosowania do warunków rynkowych wdrożył Zintegrowany System Zarządzania. Celem opracowania i wdrożenia Zintegrowanego Systemu Zarządzania było dążenie do poprawy zarządzania organizacją w kopalniach, przy jednoczesnym stosowaniu zasad ochrony środowiska naturalnego, jak również zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Wprowadzenie powyższego systemu pozwala realizować zadania na poziomie spełniającym zasady najlepszych dostępnych technik i technologii środowiskowych.

Firma planując inwestycje wykorzystuje i wdraża technologie środowiskowe przyczyniające się do wprowadzania do środowiska mniejszej ilości zanieczyszczeń.

Podstawą technologii środowiskowych stał się System Zarządzania Środowiskowego będący narzędziem kierownictwa, które nakładając odpowiedzialność oraz określając procedury i metody postępowania zapewnia strukturę organizacyjną niezbędną dla konsekwentnego zarządzania z uwzględnieniem ochrony środowiska.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Misją KHW S.A. jest wydobywanie węgla kamiennego dla odbiorców po możliwie najniższych kosztach, przy zachowaniu najwyższych parametrów jakościowych oraz przy zachowaniu najwyższych standardów bezpieczeństwa pracy. Budowa lepszej przyszłości dla kopalń węgla kamiennego Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. poprzez odpowiedzialne zarządzanie ich naturalnymi surowcami.

W wyniku wdrożenia ZSZ w kopalnia KHW S.A., została określona Polityka ogłoszona pracownikom, poddostawcom i klientom, w której zawarto cele strategiczne:

- wydobywanie węgla kamiennego przy zachowaniu najwyższych parametrów jakościowych oraz przy zachowaniu najwyższych standardów bezpieczeństwa pracy,
- uzyskanie jak najlepszego wyniku ekonomicznego, wizerunku firmy przy zachowaniu stabilności zatrudnienia,
- systematyczna redukcja zagrożeń i zapobieganie wypadkom, chorobom zawodowym, zdarzeniom potencjalnie wypadkowym oraz szkodom w środowisku pracy i w środowisku naturalnym,
- dywersyfikacja wydobycia i dostaw węgla,
- doskonalenie jakości życia mieszkańców okręgu katowickiego poprzez efektywne wykorzystywanie surowców naturalnych,
- zapobieganie degradacji i zanieczyszczeniu środowiska.

Przedmiotowe cele są realizowane poprzez:

- traktowanie przez najwyższe kierownictwo spraw pracowników i ich bezpieczeństwa jako elementu priorytetowego w stosunku do zadań produkcyjnych,
- pełne funkcjonowanie i utrzymanie zintegrowanego systemu zarządzania, jego stałe doskonalenie przy pełnym zrozumieniu, akceptacji i zaangażowaniu wszystkich pracowników oraz najwyższego kierownictwa i zapewnienie środków finansowych,
- ciągłą edukację i podnoszenie kwalifikacji pracowników oraz najwyższego kierownictwa, podnoszenie świadomości wiedzy o naturalnych źródłach energetycznych w społeczeństwie,
- minimalizowanie niekorzystnego oddziaływania na środowisko,
- spełnianie wymagań przepisów prawnych,
- stwarzanie warunków biznesowych,
- dążenie do współpracy z firmami o najwyższych standardach zarządzania.

Prowadzona w kopalniach Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. działalność górnicza uwzględnia zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Katowicki Holding Węglowy S.A. posiada opracowaną „Strategię ograniczania negatywnych skutków oddziaływania na środowisko oraz pełnego dostosowania do wymogów Unii Europejskiej” obejmującą lata 2007 – 2015, której celem jest ograniczanie negatywnych skutków oddziaływania kopalń na środowisko, poprzez:

- kontynuowanie działań zmierzających do zapobiegania powstawania odpadów innych niż górnice, w tym niebezpiecznych,
- ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów górnicznych wraz z intensyfikacją ich zagospodarowania na powierzchni głównie do prac rekultywacyjnych i w wyrobiskach górnicznych,
- zmniejszanie oddziaływania odprowadzanych ścieków na wody powierzchniowe,
- utrzymywanie emisji pyłowo-gazowej na poziomie zapewniającym ochronę powietrza atmosferycznego,
- ograniczanie poziomu emisji hałasu do środowiska ze źródeł stanowiących obiekty technologiczne kopalń,
- minimalizowanie wpływów eksploatacji górnicznej na powierzchnie, poprzez prowadzenie jej w sposób ograniczający deformacje,
- produkcję węgla przyjaznych środowisku.

Zadania zawarte w „Strategii ograniczania...” są również ujęte w Programie Zarządzania Środowiskowego dla Katowickiego Holdingu Węglowego S.A.

Firma w ramach przyjętej strategii uwzględnia ryzyko ekologiczne, dlatego w przyjętej Polityce KHW S.A. zawarte są deklaracje, dotyczące minimalizowania niekorzystnego wpływu na środowisko, doskonalenia życia mieszkańców okręgu katowickiego poprzez efektywne wykorzystywanie surowców naturalnych, dążenie do współpracy z firmami o najwyższych standardach zarządzania oraz ciągłą edukację i podnoszenie kwalifikacji pracowników oraz najwyższego kierownictwa.

Kopalnie KHW S.A. na poziomie strategicznym realizują cele zapisane w Polityce Katowickiego Holdingu Węglowego S.A.

Osiągnięcie celów odbywa się poprzez realizację zadań środowiskowych ujętych m.in. w Programie Zarządzania Środowiskowego.

Prognozowane efekty realizacji przedmiotowych zadań dotyczą między innymi :

- przywrócenia wartości użytkowej terenom przemysłowym w tym zagospodarowania ich zielenią m.in. w kierunku leśnym,
- zapobiegania szkodom górniczym i ich naprawy,
- utrzymania wielkości zanieczyszczeń w odprowadzanych do odbiorników powierzchniowych wodach dołowych i innych ściekach na poziomie poniżej dopuszczalnego,
- zmniejszenia emisji hałasu do środowiska.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Celem ograniczenia względnie eliminacji uciążliwości nieodłącznie związanych z działalnością przemysłową zakładów górniczych prowadzona jest szeroka działalność inwestycyjna.

Działalność inwestycyjna w kopalniach Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. prowadzona jest między innymi w zakresie ochrony wód powierzchniowych, gospodarki odpadami górniczymi, ograniczenia emisji pyłów i gazów do atmosfery, ochrony przed uciążliwościami hałasu oraz w zakresie rekultywacji terenów przekształconych działalnością górniczą.

Kopalnie KHW S.A obecnie realizują przedsięwzięcia proekologiczne ograniczające wpływ kopalń na środowisko w zakresie :

- ochrony wód powierzchniowych („Modernizacja oczyszczalni „Kremer” - KWK „Wesoła” – Ruch „Wesoła”, „Budowa osadnika do oczyszczania wód opadowych i roztopowych z odwadniania terenu Zakładu Głównego” – KWK „Staszic”),
- zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery („Modernizacja stacji odmetanowania” - KWK „Mysłowice-Wesoła” – Ruch „Wesoła”, „Zagospodarowanie metanu ujmowanego przez stację odmetanowania na szybie V – rurociąg odmetanowania” - KWK „Staszic”),
- zmniejszenie emisji hałasu emitowanego do środowiska („Zabudowa tłumików na szybie III Ruchu „Śląsk” – KWK „Wujek” – Ruch „Śląsk”, „Modernizacja stacji wentylatorów” – KWK „Wujek” – Ruch „Wujek”, „Modernizacja wraz z zabudową urządzeń płynnej regulacji wentylatora szybu V” – KWK „Staszic”),
- gospodarowania odpadami („Odzysk skały płonnej, mułów z Zakładu Mechanicznej Przeróbki Węgla i odpadów energetycznych w wyrobiskach górniczych kopalni” - KWK „Staszic”, „Odzysk odpadów energetycznych” – KWK „Mysłowice-Wesoła”),
- przywrócenia wartości użytkowej terenów zdegradowanych („Rekultywacja osadników „Krystyna” - KWK „Murcki”, „Rekultywacja terenów osadników przy ul. Dolnej – KWK „Wujek”, „Rekultywacja osadników „Zuzanna” – KWK „Staszic”, „Rekultywacja terenu nr 3a w rej. Kazimierz” – KWK „Kazimierz-Juliusz” Sp. z o.o.).

Kopalnie KHW S.A. na realizację przedsięwzięć proekologicznych (łącznie z rekultywacją) w 2008 r. poniosły nakłady w wysokości 12 278,3 tys. zł, natomiast w I półroczu 2009 r. nakłady w wysokości 4 149,0 tys. zł.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Działania Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. w zakresie ochrony środowiska zostały wielokrotnie wyróżniane i tak:

- Certyfikat Uczestnictwa w Programie Czystszej Produkcji” z prawem używania znaku „Stosuję zasady Czystszej Produkcji” – 1999 r.
- Wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie o „Ekolaury Polskiej Izby Ekologii” w kategorii Ochrona Powietrza - 2002 r.
- Tytuł „Lider Świata Energii 2003” w kategorii „Odbiorca Roku” - 2003 r.
- Tytuł „Laur Białego Tygrysa” za całokształt działań w poszanowaniu energii elektrycznej za okres 1996-2003 – 2004 r.

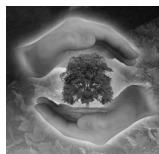
- Nagroda główna w ogólnopolskim konkursie o „Ekolaury Polskiej Izby Ekologii” w kategorii Gospodarka Odpadami, Rekultywacja Terenów Zdegradowanych – 2004 r.
- Laureat w Narodowym Konkursie Ekologicznym „Przyjaźni Środowisku” pod patronatem Prezydenta RP w kategorii „Produkt Godny Polecenia” – 2005 r.
- II miejsce w konkursie „Technośląsk” na najlepszy projekt zagospodarowania terenów przemysłowych na Górnym Śląsku i w Zagłębiu – 2005 r.
- Wyróżnienia w ogólnopolskim konkursie o „Ekolaury Polskiej Izby Ekologii”, w kategorii Ochrona Powietrza oraz w kategorii Ekoprodukt – 2005 r.
- Wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie o „Ekolaury Polskiej Izby Ekologii” w kategorii Ochrona Powietrza – 2006 r.
- Tytuł „Firma Przyjazna Środowisku” w Narodowym Konkursie Ekologicznym „Przyjaźni Środowisku” pod patronatem Prezydenta RP – 2006 r.
- Przedłużenie znaku „Firma Przyjazna Środowisku” w Narodowym Konkursie Ekologicznym „Przyjaźni Środowisku” pod patronatem Prezydenta RP w Kategorii Przedsiębiorstwo „Przyjazne Środowisku” – 2007 r.
- Nadanie statusu „Partnera Polskiej Ekologii” w VIII Edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego „Przyjaźni Środowisku” przez Ministra Środowiska i Ministra Gospodarki – 2007 r.
- Wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie o „Ekolaury Polskiej Izby Ekologii” za „poprawę gospodarki wodno-ściekowej w kopalniach: „Mysłowice-Wesoła” (rejon „Mysłowice”), „Wieczorek”, „Staszic” i „Kazimierz Juliusz” – 2007 r.
- Przedłużenie znaku „Firma Przyjazna Środowisku” w Narodowym Konkursie Ekologicznym „Przyjaźni Środowisku” pod patronatem Prezydenta RP w Kategorii Przedsiębiorstwo „Przyjazne Środowisku” – 2008 r.
- Certyfikat „Firma Bliska Środowisku 2007” w Ogólnopolskim Konkursie Ekologicznym „Firma Bliska Środowisku 2007” pod honorowym patronatem Ministra Środowiska – 2008 r.
- Ekolaury w kategorii: „Gospodarka odpadami, rekultywacja terenów zdegradowanych” za „Przeprowadzoną rekultywację i zagospodarowanie terenów przekształconych działalnością górniczą w kopalniach Katowickiego Holdingu Węglowego S.A.” - 2008 r.
- Certyfikat nadający tytuł „Mecenas Polskiej Ekologii” w Narodowym Konkursie Ekologicznym „Przyjaźni Środowisku” pod patronatem Prezydenta RP w Kategorii „Firma Przyjazna Środowisku” – 2009 r.
- Certyfikat „Firma Bliska Środowisku 2008” oraz „Wyróżnienie” specjalne w Ogólnopolskim Konkursie Ekologicznym „Firma Bliska Środowisku 2008” pod honorowym patronatem Ministra Środowiska – 2009 r.
- Ekolaury w kategorii: „Oszczędność energii, niekonwencjonalne źródła energii” za „Poszanowanie energii w kopalniach Katowickiego Holdingu Węglowego S.A.” - 2009 r.

b) Przedsiębiorstwo Usługowo-Asenizacyjne „ASTWA” Sp. z o.o. , Białystok

	<p>15-102 Białystok ul. Kombatantów 4</p> <p>tel. 085 653 95 93 fax 085 65 39 822</p> <p>e-mail: astwa@astwa.pl www.astwa.pl</p> <p>Prezes Zarządu: mgr Stanisław Łuniewski</p>
---	---

Charakterystyka Firmy

Przedsiębiorstwo Usługowo-Asenizacyjne „ASTWA” Sp. z o.o. istnieje od 1992 roku, zatrudnia około 100 osób i prowadzi działalność gospodarczą uwzględniającą interesy społeczne i ochronę środowiska, a także pozytywne relacje z interesariuszami. „ASTWA” świadczy usługi w zakresie kompleksowej gospodarki odpadami: odbioru, selektywnej zbiórki i unieszkodliwiania, odbioru nieczystości ciekłych własnym pojazdem asenizacyjnym oraz zimowego i letniego oczyszczania ciągów komunikacyjnych.

Misja Spółki – ***Prowadzenie działalności gospodarczej w poszanowaniu środowiska naturalnego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.***

Cel działalności – ***Generowanie „zielonego” zysku przy jednoczesnym zapewnieniu higieny terenów zamieszkałych i utrzymaniu w dobrym stanie otoczenia.***

Ogólne informacje o Spółce i cały zakres działalności i znajduje się na stronie www.astwa.pl
Spółka posiada wdrożony i certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania Jakością, Środowiskowego i Bezpieczeństwem.

Bycie odpowiedzialną firmą nie oznacza tylko spełniania wszystkich wymogów formalnych, ale zwiększone inwestycje w zasoby ludzkie, ochronę środowiska i relacje z interesariuszami, czyli dobrowolne zaangażowanie.

Wymagania prawne i technologiczne

W kwestii wymogów formalnych firma „ASTWA” posiada wszystkie wymagane zezwolenia i uprawnienia do kompleksowego gospodarowania odpadami, a ponadto jako pierwsza spośród lokalnych firm świadczących usługi komunalne wdrożyła Zintegrowany System Zarządzania. Zapewniający wykonanie usług o odpowiedniej jakości (ISO 9001), w sposób przyjazny dla środowiska (ISO 14001) i bezpiecznie (PN-N-18001) na terenie Zielonych Płuc Polski (znak z prawem używania od 2000).

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Odpowiedzialny biznes firmy „ASTWA” to podejście strategiczne i długofalowe, oparte na zasadach dialogu społecznego i poszukiwaniu rozwiązań korzystnych dla wszystkich. To gwarancja przekazania nieskażonego środowiska następnym pokoleniom. Odpowiedzialny biznes „ASTWY” to: **dostarczanie usług** w sposób nie degradujący środowiska przyrodniczego, a także **prowadzenie biznesu** w taki sposób, aby uwzględniać wartości etyczne, prawo, szacunek dla pracowników, społeczeństwa i środowiska przyrodniczego. Jest to **budowanie trwałych**, przejrzystych relacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami i **wnoszenie wkładu** do zrównoważonego rozwoju poprzez współpracę ze społecznością lokalną i globalną, aby podnosić jakość życia wszystkich obywateli.

Przedsiębiorstwo **cechuje poczucie odpowiedzialności** za konsumenta, społeczeństwo, środowisko przyrodnicze, za sukces gospodarki.

Zasady społecznej odpowiedzialności wyznaczają standardy pracy każdego dnia. Są one stosowane w relacjach między pracownikami, pracownikami a zarządem firmy, jak również w relacjach z klientami i dostawcami.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Dotychczas zrealizowane przedsięwzięcia, świadczone usługi i sukces „ASTWY” były i są możliwe do osiągnięcia, ponieważ nasi pracownicy to zarówno młodzi, ambitni ludzie, jak i starsi, którzy na swoich stanowiskach przepracowali już wiele lat. Połączenie młodości i zapału z doświadczeniem, to gwarancja naszego sukcesu, w tym również poszanowania dla środowiska naturalnego.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Firma „ASTWA” współpracuje z wieloma podmiotami na terenie miasta i regionu, utrzymuje również stały kontakt z innymi przedsiębiorstwami działającymi i odnoszącymi sukcesy na rynku. Należy do licznych organizacji biznesowych, m. in. Podlaskiego Klubu Biznesu, Izby Przemysłowo-Handlowej, Zrzeszenia Kupców, Producentów i Usługodawców, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Polskich w Stanach Zjednoczonych „Polonia Technica” oraz ekskluzywnego Business Centre Club - jednej z najbardziej wpływowych organizacji biznesowych w Polsce.

Od 2004 roku „ASTWA” jest sponsorem tytularnym drużyny piłki siatkowej kobiet występującej w Ekstraklasie.

„ASTWA” współpracuje z instytucjami B + R, ośrodkami naukowymi, itp.:

Politechnika Białostocka:

- Staże studentów
- zajęcia z ochrony środowiska na terenie PU-A „ASTWA” Sp. z o.o.
- nadzór merytoryczny nad dyplomantami
- zapraszanie kadry naukowej na szkolenia klientów (azbest)

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku

- zajęcia z ochrony środowiska na terenie PU-A „ASTWA” Sp. z o.o.

Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania

- Staże studentów
- Udostępnianie materiałów firmy do pisania prac magisterskich

Zespół Szkół Handlowo-Ekonomicznych

- Praktyki zawodowe uczniów

Polski Klub Ekobiznesu – Uczestniczenie Dyrektora Generalnego PU-A „ASTWA” Sp. z o.o. w pracach PKE jako współzałożyciel i Szef Oddziału Regionalnego PKE na Województwo Podlaskie. Jest to współpraca publiczno-prywatna na rzecz rozwoju regionalnego.

Szkolenia, seminaria i współpraca z firmami komunalnymi Obwodu Grodzieńskiego – Seminarium w dniach 15-16.11.2007r. w Białymstoku.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

- tytuł **LIDER PRZEDSIĘBIORCZOŚCI 2008** otrzymany również w roku 2005 i 2001
- certyfikat **FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU 2008** oraz **Wyróżnienie za wkład w edukację ekologiczną regionu**
- **MEDAL EUROPEJSKI DLA USŁUG 2009** w konkursie organizowanym przez Komitet Integracji Europejskiej oraz Business Centre Club
- tytuł **LIDER RYNKU 2009** przyznany także w roku 2008, 2006, 2004 i 2002
- tytuł **EURO LEADER 2008** przyznany także w roku 2007, 2004 i 2003
- statuetka **PRACODAWCA PRZYJAZNY ZAŁODZE 2009** wcześniej przyznany także w 2007 i 2005
- **ZŁOTA STATUETKA LIDERA POLSKIEGO BIZNESU** za doskonałe wyniki ekonomiczne, nowoczesne metody zarządzania oraz prowadzoną działalność charytatywną, a w 2009 r. otrzymanie nagrody **PIĄTY DIAMENT** do Złotej Statuetki Lidera Polskiego Biznesu w prestiżowym konkursie organizowanym przez Business Centre Club
- tytuł **AMBASADOR BIZNESU – PODLASIE 2003** w konkursie organizowanym przez Podlaską Fundację Rozwoju Regionalnego oraz Gazetę Wyborczą w Białymstoku
- tytuł **LIDER POLSKIEJ EKOLOGII** firma "ASTWA" uzyskała specjalne wyróżnienie za przedsięwzięcie: Kompleksowa gospodarka odpadami w aspekcie ochrony środowiska
- tytuł **FIRMA PRZYJAZNA ŚRODOWISKU** konkurs pod honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Aleksandra Kwaśniewskiego
- nominacja do Polskiego Godła Promocyjnego **TERAZ POLSKA** w XII i XI Edycji Konkursu na Najlepsze Produkty i Usługi
- **PANTEON POLSKIEJ EKOLOGII** pod patronatem Ministra Środowiska i dyrektora Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji. Stanowi ona uhonorowanie polskich przedsiębiorstw, które opracowały i wdrożyły system zarządzania środowiskowego zgodny z wymogami określonymi w normie ISO 14001

1.3. Przyznane Certyfikaty konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU”

a) ANWIL S.A., Włocławek

	<p>87-805 Włocławek ul. Toruńska 222</p> <p>tel. 054 236 30 91 fax 054 236 19 83</p> <p>e-mail: anwil@anwil.pl www.anwil.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Maciej TrojnarSKI</p>
---	--

Charakterystyka Firmy

ANWIL S.A. to jedno z największych przedsiębiorstw w regionie kujawsko-pomorskim oraz wiodące w sektorze Wielkiej Syntezy Chemicznej. Należymy do Grupy Kapitałowej PKN ORLEN S.A. Jest jedynym w Polsce producentem suspensyjnego polichloru winylu oraz znaczącym producentem nawozów azotowych.

Od ponad 40 lat swoją pozycję na krajowych i międzynarodowych rynkach umacnia w głównej mierze dzięki jakości swoich produktów, trosce o klienta, nakierowaniem na rozwój i przedsiębiorczość. Dążąc do długofalowego wzrostu Spółka realizuje, poprzez program „Odpowiedzialność i Troska” oraz system zarządzania środowiskowego, politykę zrównoważonego rozwoju, godząc aspekty biznesowe z troską o otaczające środowisko.

Jednym z najważniejszych atutów Spółki są zatrudnieni w niej ludzie. Przyjęta polityka kadrowa zapewnia właściwy dobór, kształcenie i motywację pracowników, a właściwe zarządzanie zasobami ludzkimi ma ułatwić osiągnięcie celów strategicznych Spółki.

Firma jest członkiem Europejskiej Federacji Producentów Chloru "EuroChlor" oraz Europejskiego Stowarzyszenia Producentów Nawozów EFMA.

Wymagania prawne i technologiczne

- dla linii produkcyjnych nawozów azotowych (amoniak, kwas azotowy, saletra amonowa i saletrzak) – **Pozwolenie zintegrowane dla Kompleksu Nawozowego nr WSiR/DW-I-EB/6618/14/06 z dn. 15.12.2006r** (okres ważności do 31.12.2016r);

- dla ciągu technologicznego produkcji suspensyjnego polichloroku winylu (chlor i ług sodowy - produkcja oparta o najnowocześniejszą na świecie technologię membranową); chlorek winylu i polichlorek winylu (uzyskiwane wskaźniki zużycia surowców i mediów porównywalne do światowych producentów branży) – **Pozwolenie zintegrowane dla Kompleksu Tworzyw Sztucznych nr WSiR/DW-I-EB/6618/1/05 z dn. 22.12.2005r** (ważne do 31.12.2005);
- dla procesu produkcji energii elektrycznej i ciepłej poprzez spalanie paliw w elektrociepłowni - **Pozwolenie zintegrowane dla Kompleksu Energetycznego nr WSiR/DW-I-EB/6618/2/06 z dn. 14.06.2006r** (ważne do 30.06.2016r);
- **pozwolenie zintegrowane dla składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wydzielonymi kwaterami na odpady niebezpieczne eksploatowanego na terenie przemysłowym ANWILU S.A. nr WSiR/DW-I-EB/6618/4/07 Z DN. 27.04.2007R** (ważne do 30.04.2017r). Pozwolenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego znak WSiR/DW-I-EB/6620/5/06 z dnia 15.12.2006 roku na **wytwarzanie odpadów, które powstają w związku z eksploatacją instalacji na terenie ANWILU SA** (ważne do 31.12.2016)

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

- **pozwolenia na wprowadzanie substancji do powietrza.** Pozwolenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego znak WSiR/DW.6610-3/04 z dnia 28.06.2004 roku na wprowadzanie do powietrza pyłów z emitorów Kompleksu Tworzyw Sztucznych (z późniejszą zmianą z dnia 23.06.2009 znak: SG.I.jw.760-2/78/09; ważne do 31.12.2014 r.)
- **pozwolenie wodnoprawne.** Pozwolenie wodnoprawne wydane przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego z dnia 15 grudnia 2003 roku znak WSiR/DW.6811-11/03 na pobór wód powierzchniowych i podziemnych, odprowadzanie do Strugi Korabnickiej wód z rowów odwadniających obiekty budowlane gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej, wprowadzanie ścieków bytowych do ziemi (ważne do 24.01.2011)

Pozwolenie wodnoprawne na wprowadzania ścieków przemysłowych, zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego oraz wód opadowych i roztopowych wylotem W-1 do odbornika - rzeki Struga Ośla wydane przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16 października 2009 roku znak ŚG.I.gg.6213/4/09 (ważne do 31.12.2013r.) .

Pozwolenie ustanawiające strefy ochronne ujęcia wody podziemnej.

Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego znak OS.OW.6811-5/01 z dnia 28.09.2001 roku stanowiącą dla ujęcia wody „Ustronie” strefę ochronną (ważne do 24.01.2011).

- **pozwolenia na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji.** Pozwolenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego znak WSiR/DW-I-EB/6610/05/06 z dnia 16.03.2006 roku na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji (z późniejszą zmianą z dnia 09.03.2009 znak:ŚG.I.jw.760-2/23/09).Okres ważności: 31.12. 2014.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Dobrowolne podjęcie problematyki ochrony środowiska w swojej strategii to niewątpliwie wyraz troski Spółki o jakość wód (zmniejszenie zanieczyszczeń w ściekach), powietrza atmosferycznego (ilość pyłów wypuszczanych w powietrze), gleby (gospodarka odpadami). To świadomość konieczności uwzględnienia tej problematyki w strategii działań na rynku. Podejście proekologiczne do tematyki ochrony środowiska naturalnego w strategii Spółki jest szeroko promowane przy pomocy dostępnych narzędzi: strona internetowa <http://www.anwil.pl>, raport roczny, raport ekologiczny itp. Społeczność lokalna otrzymuje rzetelne informacje na temat działań Spółki również przy okazji spotkań w ramach tzw. Drzwi Otwartych, spotkań w siedzibie spółki (uczniów i nauczycieli), akcji: „Drzewko za butelkę”, seminariów i konkursów, w których uczestniczą przedstawiciele ANWILU S.A., lub których firma jest współorganizatorem. Wieloletni udział ANWILU S.A. w targach POLEKO w ramach wspólnej ekspozycji firm chemicznych pod egidą Sekretariatu Programu „Odpowiedzialność i Troska” jest również okazją do zaprezentowania polityki i działań Spółki w tym obszarze.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

INWESTYCJE PROEKOLOGICZNE ZREALIZOWANE W LATACH 2007 - 2008

- **budowa i uruchomienie instalacji do katalitycznej selektywnej redukcji tlenków azotu (SCR) w gazach odlotowych z linii A i B instalacji kwasu azotowego**
Zrealizowane przedsięwzięcie polegało na zainstalowaniu w Instalacji kwasu azotowego dwóch identycznych urządzeń ochrony atmosfery, każde z nich oddzielnie na każdej z dwóch linii produkcyjnych, których zadaniem było zmniejszenie stężenia tlenków azotu odprowadzanych do atmosfery z odgazami pochodzącymi z procesu produkcyjnego.
- **budowa i uruchomienie instalacji do odgazowania kondensatu technologicznego na linii A Amoniak.**
Zakładany efekt: zagospodarowanie kondensatu do produkcji wody zasilającej kotły, ograniczenie ilości i ładunku jonu amonowego i związków organicznych w odprowadzanych ściekach,
- **uszczelnienie kanalizacji przemysłowej poprzez wprowadzenie rękawa uszczelniającego - bezwykopowa renowacja kanalizacji bytowej o łącznej długości 1080 m**
Zakładany efekt: minimalizacja możliwości zanieczyszczenia środowiska wodno-gruntowego.
- **redukcja emisji gazów cieplarnianych - wdrożenie technologii katalitycznej redukcji podtlenku azotu**
Zakładany efekt - zmniejszenie w latach 2008-2012 emisji podtlenku azotu o 3,5 mln ton w przeliczeniu na dwutlenek węgla.
- **przebudowa układu niszczenia chloru**
Zakładany efekt - zmniejszenie o 400 Mg ilości chlorków odprowadzanych do środowiska w 2009 w porównaniu z rokiem 2007.
- **modernizacja ciągu uzdatniania kondensatów na Demi II**
Zakładany efekt: zmniejszenie w stosunku do stanu obecnego zużycia kwasu solnego i ługu sodowego 80% oraz ilości odprowadzanych ścieków o 85%. Zadanie w trakcie realizacji. Termin zakończenia I kwartał 2009.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Działania podejmowane przez ANWIL S.A. na przestrzeni ostatnich lat znalazły swe uznanie w przyznanych Spółce nagrodach i wyróżnieniach, z których najbardziej prestiżowe to: Złota Statuetka Lidera Polskiego Biznesu 2000 w konkursie BCC oraz osiem Diamentów do Złotej Statuetki, tytuły: Filar Polskiej Gospodarki i „Wielka Perła Polskiej Gospodarki”, Medale Europejskie za produkowane wyroby, Realizator Programu „Odpowiedzialność i Troska” oraz tytuł „Przedsiębiorstwa Czystszej Produkcji”, Panteon Polskiej Ekologii, Złoty ORBITAL, laureat konkursu „Przyjaźni Środowisku” w kategorii: Technologia Godna Polecenia, „Firma Bliska Środowisku 2008” i wiele innych.

CSR 24/7 Rating edycja 2009

ANWIL S.A. zdobył trzecie miejsce z wynikiem 13, pkt, (56%) w rankingu wiarygodności działań odpowiedzialnego biznesu (CSR). Badanie społecznej odpowiedzialności biznesu spełnia międzynarodowe standardy raportowania GRI (Global Reporting Initiative). Badanie przeprowadziły firma Braun&Partners Polska wraz z Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan wśród największych polskich firm. Pod uwagę brano siedem czynników, które identyfikują obszary działań odpowiedzialnego biznesu. ANWIL S.A. uzyskał tak wysoką pozycję **za wysoki poziom odpowiedzialności za środowisko oraz ład korporacyjny**.

b) EKO Dolina Sp. z o.o.

	<p>84-207 Koleczkowo Łężyce, Al. Parku Krajobrazowego 99</p> <p>tel. 058 672 50 00 fax 058 672 74 74</p> <p>e-mail: sekretariat@ekodolina.pl www.ekodolina.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Sabina Kowalska</p>
---	--

Charakterystyka Firmy

EKO DOLINA Sp. z o.o. to kompleksowy zakład zagospodarowania odpadów obsługujący ponad 400 000 mieszkańców.

EKO DOLINA to efekt współpracy gmin zebranych w Komunalnym Związku Gmin „Dolina Redy i Chylonki”, które już pod koniec lat 90. dostrzegły potrzebę współpracy w dziedzinie kompleksowej gospodarki odpadami. To zgodne współdziałanie samorządów pozwoliło na szybką realizację projektu inwestycji powstałej na miejscu wysypiska odpadów we wsi Łężyce i przyczyniło się do uzyskania dotacji z Unii Europejskiej, które pokryły 72% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia niezbędnych dla tego zakładu, a przede wszystkim dla mieszkańców Gdyni i okolic (wraz z Sopotem, Rumią, Wejherowem, Redą i Kosakowem).

Eko Dolina to dziś najnowocześniejszy w Polsce zakład zagospodarowania odpadów. Odzyskujemy w nim do 30% odpadów (średnia krajowa wynosi zaś 15%), a po uruchomieniu na początku 2010 roku rozbudowanej sortowni i nowej kompostowni odpadów biodegradowalnych wskaźnik ten urośnie do poziomu 50%.

W roku 2007 EKO DOLINA uzyskała tytuł „Firma Bliska Środowisku”, który pokazuje, że jednym z priorytetów Spółki jest funkcjonowanie w zgodzie ze środowiskiem naturalnym.

Wymagania prawne i technologiczne

EKO DOLINA funkcjonuje w oparciu o obowiązujące prawo i w pełni realizuje jego wymagania. Dotyczy to w szczególności prawa dotyczącego ochrony środowiska i ochrony przyrody oraz wszystkich przepisów związanych z gospodarką odpadami. W Spółce stale monitoruje się projektowane zmiany w prawie, by na bieżąco dostosowywać do nich działalność i technologię.

Spółka posiada, uznawany za najnowocześniejszy w Polsce, kompleks zagospodarowania odpadów, na który składają się m. in.: sortownia odpadów surowcowych, kwatera magazynowa odpadów budowlanych, kompostownia odpadów zielonych, segmenty – demontażu urządzeń chłodniczych oraz sprzętu RTV i AGD, demontażu odpadów wielkogabarytowych oraz czasowego gromadzenia odpadów niebezpiecznych, instalacja odzysku biogazu wraz z elektrownią.

Zakład, zbudowany został z zastosowaniem najlepszej dostępnej techniki. Ciąg technologiczny podporządkowany jest maksymalizacji odzysku, z zachowaniem pełnego bezpieczeństwa dla ludzi i środowiska naturalnego.

Naturalna warstwa gliny dodatkowo, oprócz geomembrany i geowłókniny, czyli specjalnych uszczelnień kwatery składowej, chroni nasze środowisko przed przedostaniem się szkodliwych substancji do gleby. System drenażu obejmuje wszystkie obiekty, na których może pojawić się odciek. Drenaż podłączony jest do zakładowej podczyszczalni ścieków wykorzystującej technologię odwróconej osmozy.

Stale monitorowane są: objętość i skład wód odciekowych, poziom i skład wód podziemnych, emisja i skład gazu wysypiskowego, opad atmosferyczny, osiadanie kwatery składowej i przyrost objętości odpadów, zanieczyszczenie gleby i powietrza oraz hałas.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

EKO DOLINA jest nową i stosunkowo niedużą firmą, w ciągłej rozbudowie technicznej i organizacyjnej, nastawiająca się na skuteczne wypełnianie wymagań służb komunalnych.

Wewnętrzne procesy i czynności są ujęte w procedury zapewniające wypełnianie wszystkich przyjętych wymagań. W firmie funkcjonuje system informatyczny umożliwiający kontrolę i sterowanie procesem technologicznym oraz pełne zarządzanie gospodarką firmy, w tym gospodarką finansową.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Misją Spółki EKO DOLINA jest ochrona środowiska przed odpadami komunalnymi przy zastosowaniu najlepszej dostępnej techniki, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami, poprzez recykling, odzysk i unieszkodliwianie oraz stymulację zachowań proekologicznych podmiotów wytwarzających, zbierających i transportujących odpady, z uwzględnieniem polityki społecznej gmin-właścicieli.

EKO DOLINA Sp. z o.o. w Łęczycach deklaruje dbałość o ochronę środowiska w całym obszarze swojej działalności i stawia ją, jako element harmonijnego zarządzania Spółką, na równi ze spełnianiem wymagań, co do jakości działań w zakresie zagospodarowania odpadów oraz bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników.

Wszystkie podejmowane w Spółce działania są realizowane w sposób otwarty na dialog z otoczeniem, poddane społecznej i formalnej kontroli.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

EKO DOLINA już wkrótce należeć będzie do najnowocześniejszych zakładów zagospodarowania odpadów w środkowej Europie. Zdecyduje o tym połączenie pracy unowocześnionej sortowni odpadów z kompostownią BIO.

Na początku 2010 roku zostanie oddana rozbudowana sortownia, pozwalająca na sortowanie wszystkich wjeżdżających do zakładu odpadów. Zaś w połowie 2010 roku do użytku zostanie oddana nowa kompostownia.

Przeznaczona ona jest dla odpadów organicznych odseparowanych z komunalnych odpadów zmieszanych (30 000 Mg/rok). Proces kompostowania odpadów prowadzony będzie dwustopniowo:

- kompostowanie w systemie zamkniętym (podciśnieniowa hala) poprzez proces kontroli temperatury wilgotności, zraszanie, zasysanie powietrza i odprowadzenie powietrza do systemu biofiltrów,
- dojrzewanie kompostu w przyzmach na istniejącym placu kompostowni odpadów zielonych. Obiekt kompostowni odpadów zlokalizowany będzie na terenie zakładu w pobliżu istniejącej sortowni.

Dzięki rozbudowanej sortowni zostanie podwojona możliwość sortowania odpadów surowcowych i komunalnych do ilości 100 000 Mg/rok.

W ostatnich latach obserwuje się szybki rozwój technik wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (wiatr, słońce, biomasa, geotermia). Jednym z istotnych źródeł energii odnawialnej jest biogaz składowiskowy z odpadów.

Instalacja użytkowego wykorzystania biogazu w EKO DOLINIE ma charakter utylizacyjno-energetyczny, co oznacza spalanie biogazu w silnikach spalinowych z jednoczesnym wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepłej (kogeneracja).

W roku 2008 w EKO DOLINIE wyprodukowano ok. 7700 MWh energii elektrycznej, z czego ok. 700 MWh wykorzystano na potrzeby własne zakładu, natomiast pozostałą część sprzedano.

Spółka wybudowała także segment kondycjonowania biogazu wysypiskowego, co pozwoli znacząco zwiększyć stopień gospodarczego jego wykorzystania.

Najważniejsze osiągnięcia
CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Sukcesy podczas budowy i eksploatacji zaowocowały nagrodami dla Spółki EKO DOLINA i jej Zarządu. Oto tylko kilka z nich:

- „Firma Bliska Środowisku 2007”,
- „Lider Eko inwestycji 2006, 2007”,
- II nagroda w konkursie „Recykling Techniki- Technika Recyklingu 2005”,
- „Certyfikat uznania za działalność mająca na uwadze poprawę środowiska naturalnego 2007”,
- „Ekolaury 2008”.

c) ENERGA ELEKTROWNIE Słupsk Sp. z o.o, Słupsk

	76-200 Słupsk ul. Rybacka 4 tel. 059 841 69 00 fax 059 841 69 16 e-mail: sekretariat@energaelektrownieslupsk.pl http://www.elektrowniewodne.com.pl Prezes Zarządu: Ryszard Jopp
---	--

Charakterystyka Firmy

ENERGA Elektrownie Słupsk Sp. z o.o. jest firmą działającą od 1 lipca 2000 r. wydzieloną z Zakładu Energetycznego Słupsk S.A., który posiada 100% udziałów naszej spółki. Obecnie, po konsolidacji Zakładów Energetycznych wchodzących w skład Grupy G-8 funkcję właściciela przejął z dniem 31 grudnia 2004 roku Koncern Energetyczny ENERGA S.A.

Firma zajmuje się wszystkimi zagadnieniami związanymi z wytwarzaniem energii elektrycznej poprzez małe elektrownie wodne.

Własnością spółki jest **16 elektrowni przepływowych** położonych na rzekach Pomorza, w których produkuje się rocznie około 40 000 MWh energii elektrycznej. Spółka prowadzi również eksploatację elektrowni szczytowo-pompowej Żydowo o mocy 156 MW.

Spółka posiada wyspecjalizowane brygady remontowe z własnymi warsztatami oraz wykonuje remonty własnych hydrozespołów, jak i usługi remontowo-modernizacyjne dla klientów krajowych i zagranicznych.

Wymagania prawne i technologiczne

Ze względu na charakter produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, tj. energii wody, Spółka posiada wymagane pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód do celów energetycznych. Ponadto posiada ważną koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej. Z punktu widzenia technologicznego realizuje zapisy wynikające z ustawy – Prawo energetyczne dotyczące głównie parametrów jakościowych wytworzonej energii.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Spółka produkuje energię elektryczną ekologicznie czystą, z odnawialnych źródeł energii, bez konieczności emisji do atmosfery szkodliwych związków. Utrzymuje w sprawności i dba o najstarsze w Polsce turbozespoły zainstalowane w kilku elektrowniach. Są to prawdziwe perełki, a nawet zabytki techniki. Spółka stara się prowadzić działalność szczególnie chroniąc środowisko naturalne, a potwierdzeniem tego jest wdrożony zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskiem. Działania nie opierają się wyłącznie na kryterium zysku. Spółka stara się w miarę możliwości inwestować w takie technologie, które zmniejszą ryzyko wystąpienia znaczących aspektów środowiskowych – zmniejszą lub całkowicie wyeliminują emisję substancji do wody, gleby i atmosfery. Opracowane aspekty środowiskowe (szczególnie znaczące aspekty) są punktem wyjścia do realizacji celów i zadań środowiskowych. Taka polityka firmy mobilizuje pracowników i Zarząd Spółki do podjęcia konkretnych decyzji i realizacji odpowiednich inwestycji w dziedzinie ochrony środowiska.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Strategią rozwoju firmy jest jakość i środowisko. – Spółka posiada zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskiem ISO 9001 : 2000 i 14001 : 2004, od grudnia 2007 roku do grudnia 2010 roku. Kryteria ekologiczne zawarte są w opracowanym „Wykazie aspektów środowiskowych”. Ponadto w Spółce znajduje się „Rejestr znaczących aspektów środowiskowych”. Powyższe dokumenty aktualizowane są przynajmniej raz w roku. Również opracowane są cele i zadania środowiskowe, które zawierają konkretne zadania proekologiczne do wykonania i terminy ich realizacji. Działania Spółki opierają się na polityce ekologicznej, a posiadanie certyfikatu zarządzania jakością i środowiskiem postrzegane jest przez naszych klientów w dobrym świetle.

Cele jakościowe i środowiskowe oparte są na:

- produkcji maksymalnej ilości ekologicznej energii elektrycznej z posiadanych zasobów, zachowując równocześnie w możliwie najlepszym stanie technicznym obiekty i urządzenia elektrowni wodnych, szczególnie te będące działającymi zabytkami techniki,
- podnoszeniu konkurencyjności Spółki przez zwiększenie oferty handlowej oferując i dostarczając wyroby spełniające w pełni potrzeby i oczekiwania klientów z uwzględnieniem norm i przepisów,
- stałym i zrównoważonym rozwoju Spółki gwarantującym trwałe i coraz bardziej efektywne ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko,
- systematycznym przeznaczaniu środków na utrzymanie oraz polepszanie stanu otaczającej nas przyrody.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Jednym z głównych celów strategicznych Spółki jest zapobieganie zanieczyszczeniom oraz zmniejszenie niekorzystnego oddziaływania elektrowni na środowisko naturalne: powietrze, wodę i glebę. Cel ten realizowany jest na bieżąco m. in. poprzez:

Zapobieganie zanieczyszczeniom wody - sukcesywne przechodzenie na środki chemiczne bezpieczne dla środowiska – wymiana smarów i olejów na substancje biodegradowalne, zastępowanie łożysk olejowych łożyskami smarowanymi wodą,

Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb - sukcesywną wymianę transformatorów olejowych na transformatory żywiczne, a w przypadku transformatorów olejowych instalowanie pod nimi specjalnych wanien zapobiegających przedostawaniu się wycieków olejowych do gruntu.

W listopadzie 2008 roku powstał nowy Wydział Elektrowni Wiatrowych, który ma za zadanie przygotować nowe inwestycje budowy ekologicznych farm wiatrowych. Obecnie trwają zaawansowane prace nad kilkoma projektami. Do końca 2012 roku Spółka ma zamiar wybudować pierwszą farmę wiatrową o mocy ok. 50 MW, a do roku 2018 łączna moc farm powinna wynosić ~ 250 MW.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

W grudniu 2002 r. Spółka uzyskała certyfikat TÜV za wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością i Środowiskiem zgodnego z normą **ISO 9001:2000 i ISO 14001**. Posiadanie certyfikatu uwiarygodnia firmę, gdyż podnosi jej prestiż zarówno w branży, jak i wobec klientów, a uświadamianie załogi przyczynia się do zmniejszenia zagrożeń. Klient może oczekiwać od Spółki nie tylko lepszej jakości wyrobów i usług, ale także, że ich wytwarzanie będzie pozbawione niekorzystnego wpływu na środowisko naturalne. Fakt przedłużenia Certyfikatu utwierdza w przekonaniu, że ENERGA Elektrownie Słupsk jest firmą dobrze prosperującą, solidną i rzetelną, ciągle inwestującą w rozwój.

W roku 2004 Spółka została Laureatem Nagrody Głównej „**SREBRNY NIEDŹWIEDŹ 2003'** Lider Promocji Słupskiej Gospodarki w kategorii Firmy Średnie oraz Laureatem Nagrody Głównej „**Słupski Produkt Roku 2003'**” przyznanej przez Naczelną Organizację Techniczną w kategorii przemysł elektromaszynowy za „Konstrukcje słupowych stacji transformatorowych”.

Z początkiem 2005 roku Spółka uzyskała prestiżową rekomendację Europejskiego Instytutu Jakości w dwóch kategoriach tj. za świadczenie usług reprezentujących wyjątkowy poziom, potwierdzoną Certyfikatem „**Najlepsza Jakość Usług**”, jak również za propagowanie i popularyzowanie tematyki proekologicznej oraz wdrażanie we własnych przedsięwzięciach rozwiązań ekologicznych - Nagrodę „**Eco Awards**”. Prestiż firmy podkreśla również fakt przyznania jej po raz kolejny przez Sekretariat Programu Gospodarczo - Konsumentckiego Certyfikatu Programu „**Solidna Firma**”.

W październiku 2008 roku podczas Międzynarodowych Targów Ochrony Środowiska POLEKO, które odbywają się w Poznaniu, spółka ENERGA ELEKTROWNIE Słupsk została uhonorowana Nagrodą im. Eugeniusza Kwiatkowskiego. Przyznana statuetka jest docenieniem całokształtu działalności Spółki na rzecz ochrony środowiska i dbałości o odnawialne źródła energii. Kapituła nagrody przyznała także prawo do posługiwania się specjalnym logo, które jest dodatkowym potwierdzeniem wysokiej pozycji w branży firm, których działalność jest nieodłącznie związana z dbałością o zachowanie odnawialnych źródeł energii.

d) ING BANK Śląski S.A., Katowice

 	40-086 Katowice ul. Sokolska 34 tel. 032 357 00 69 fax 032 357 00 69 e-mail: ingbankonline@ingbank.pl www.ingbank.pl Prezes Zarządu: Małgorzata Kołakowska
---	--

Charakterystyka Firmy

Zasadniczym celem ING Banku Śląskiego, wynikającym z jego strategii, jest rozwijanie i umacnianie pozycji w polskim sektorze bankowym poprzez dostarczanie zintegrowanych usług finansowych oraz zachowanie charakteru banku zorientowanego na klienta. Czynnikiem wspierającym realizację zamierzonych celów jest współpraca z Grupą ING, stosowanie nowoczesnej technologii, rozbudowa kanałów dystrybucji i świadczenie wysokiej jakości usług. Strategia rozwoju bankowości detalicznej zakłada świadczenie zintegrowanych usług finansowych, doskonalenie sprzedaży wiązanej i konserwatywne podejście do ryzyka. Klienci ING Banku Śląskiego mają dostęp do usług Banku 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu.

ING Bank Śląski prowadzi swoją działalność według ściśle określonych reguł. Wysoka jakość świadczonych usług wraz z efektywnością ekonomiczną jest nierozdzielalnym komponentem filozofii prowadzenia biznesu w Banku. Te założenia mają przełożenie na wszystkie działania firmy, w tym również na działania proekologiczne.

ING Bank Śląski poprzez swoją działalność w zakresie ekologii stara się osiągać jak najlepsze efekty środowiskowe, ekonomiczne i społeczne. Ekologia w Banku jest istotnym elementem rozwijanym na wielu płaszczyznach.

Z jednej strony działania ING Banku Śląskiego są skierowane na zminimalizowanie wpływu na środowisko poprzez oszczędności związane z wykorzystaniem mediów i materiałów biurowych, segregację odpadów makulaturowych, zbiórkę i oddanie do recyklingu sprzętu komputerowego.

Z drugiej strony to akcje ekologiczne skierowane do pracowników oraz lokalnej społeczności uświadamiające wpływ na środowisko naturalne.

Wymagania prawne i technologiczne

Charakter działalności ING Banku Śląskiego wymaga uzyskania decyzji uzgadniającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi (decyzja nr 130/o/2008 wydana przez Prezydenta Miasta Katowice).

Dwa razy do roku, zgodnie z przepisami prawnymi, zostają naliczane opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska z tytułu wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza za korzystanie z kotłowni i samochodów służbowych. Opłaty te są systematycznie odprowadzane do Urzędów Marszałkowskich ze względu na miejsce korzystania ze środowiska. Równocześnie prowadzona jest ewidencja odpadów zgodnie z wymaganiami Ustawy o Odpadach.

Zostały podpisane umowy z firmami zewnętrznymi na odbiór z placówek Banku odpadów komunalnych, odbiór, transport i unieszkodliwianie odpadów innych niż komunalne (w tym sprzętu elektronicznego i tonerów), bezpiecznego niszczenia nośników informacji i odbiór makulatury.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

ING Bank Śląski planując inwestycje, rozpatruje względy ekonomiczne, społeczne i środowiskowe nowych projektów. Wielowymiarowość takiego podejścia daje większe szanse i możliwości dokonania wyboru optymalnych rozwiązań, spełniających wszystkie założenia, zgodne z polityką banku. Podstawowym założeniem prowadzonego monitoringu aspektów środowiskowych w ING Banku Śląskim jest zapewnianie optymalnych rozwiązań, uwzględniających oszczędność zasobów oraz minimalizację wytworzonych odpadów.

W obszarach, w których ING Bank Śląski korzysta z usług podmiotów zewnętrznych założenia środowiskowe są również w pełni respektowane.

Firmy świadczące dla ING Banku Śląskiego usługi odbioru odpadów komunalnych, niebezpiecznych i innych, posiadają najlepsze technologie środowiskowe i dzięki zastosowanym rozwiązaniom ekologicznym (m.in. linie do segregacji odpadów komunalnych i surowców wtórnych), zbiórka odpadów z jednostek banku jest bardziej efektywna, a negatywne oddziaływanie na środowisko zminimalizowane.

Poprzez modernizację floty samochodów służbowych w ING Banku Śląskim, firma zminimalizowała negatywną emisję pyłów do atmosfery.

Prowadzone prace remontowo-budowlane w jednostkach Banku, przy zastosowaniu najwyższej jakości materiałów i technologii, przyniosły wymierne efekty oszczędności energii.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Ochrona Środowiska jest ważnym elementem działalności społecznej Grupy ING. Od kilku lat jest to jeden z priorytetowych celów Zarządu Grupy ING. Uchwalona w 2006 roku Deklaracja Środowiskowa zawiera podstawowe wytyczne dotyczące redukcji negatywnego wpływu firmy na środowisko.

Zarząd Grupy postawił sobie za główny cel ograniczenie emisji CO₂, czego wynikiem jest prowadzenie konsekwentnej polityki energooszczędnej (Karbon Neutral), jak również aktywne uczestnictwo w ratowaniu planety (np. zalesianie tropikalnych lasów Malezji).

Równocześnie ING stworzyło możliwość każdemu pracownikowi Grupy uczestnictwa w programie *Ambasador Ochrony Środowiska*

ING Bank Śląski jest w trakcie wprowadzania Systemu Zarządzania Środowiskowego wg normy ISO 14001, aby móc w sposób ciągły i systematyczny monitorować wpływ firmy na środowisko naturalne oraz skutecznie minimalizować negatywne skutki tej działalności.

W związku z tym w czerwcu 2008 roku została podpisana przez Prezesa ING Banku Śląskiego Polityka Środowiskowa.

W 2009 roku ING Bank Śląski znalazł się w składzie pierwszego w Polsce giełdowego indeksu spółek odpowiedzialnych społecznie – Respect Index, Giełdy Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Dążąc do minimalizacji wytwarzanych odpadów we wszystkich oddziałach i centrali ING Banku Śląskim od kilku lat prowadzona jest systematyczna zbiórka makulatury. Wszelkie materiały papierowe zbierane są w dwóch rodzajach pojemników – metalowych do bezpiecznego przechowywania dokumentów, wymagających certyfikatu zniszczenia oraz w plastikowych do zbiórki makulatury (takie jak: broszury, ulotki, gazety). Zgodnie ze stałym harmonogramem, pojemniki są wymieniane z częstotliwością ustaloną indywidualnie w zależności od potrzeb jednostki raz na miesiąc lub raz na dwa miesiące.

Makulatura po zniszczeniu przez firmę zewnętrzną przekazywana jest, jako surowiec wtórny do papierni.

Równocześnie prowadzona jest zbiórka odpadów m.in.: dyskietek, cd, folii, świetlówek, baterii, odpadów elektronicznych itp., które po obróbce trafiają na rynek jako surowiec wtórny.

Mając na uwadze potrzebę minimalizacji zużycia energii, we wszystkich oddziałach banku wprowadzono energooszczędne kompaktowe świetlóówki cechujące się nie tylko mniejszym zużyciem energii, ale również długą żywotnością. Trwają również prace nad wdrożeniem Polityki Energetycznej w Banku.

Dążąc do redukcji czynników emisyjnych od dwóch lat wszystkie samochody użytkowane przez ING Bank Śląski posiadają normę spalin EURO-3 lub 4. Kilka samochodów posiada normę EURO-5.

W celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko wdrożono projekt CEDS w wyniku, którego w oddziałach ING Banku Śląskiego zostały wymienione wszystkie monitory CRT na LCD.

Zastosowanie sprzętu odpowiadającego najwyższym standardom jakościowym, da gwarancje dłuższej, bezawaryjnej żywotności sprzętu, a co za tym idzie zredukuje do minimum ilość wytwarzanych odpadów z grupy odpadów niebezpiecznych.

Aby zredukować strumień odpadów papierowych w ING Banku Śląskim zastosowano elektroniczny obieg dokumentów.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

ING Bank Śląski S.A. od początku swojego istnienia uplasował się wśród najlepszych polskich banków - świadczą o tym wysokie miejsca przyznawane mu w różnego rodzaju rankingach. Wśród najważniejszych osiągnięć w 2009 roku należy wymienić:

- Nagroda Srebrna EFFIE 2009 w kategorii usługi finansowe za kampanię lokaty „Orędzie”
- I miejsce w konkursie „The Best Annual Report 2008” w kategorii „banki i instytucje finansowe” za najlepszy raport roczny oraz wyróżnienie za najlepsze sprawozdanie z działalności spółki przyznane przez Instytut Rachunkowości i Podatków
- Główna nagroda za wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania infrastrukturą IT i usługami biznesowymi przyznana przez BMCForum
- I miejsce w rankingu tygodnika Newsweek „Przyjazny Bank” w kategorii „Bank dla niepełnosprawnych” oraz III miejsce w kategorii „Bank dla internautów”
- Tytuł Superbrand Polska oraz Business Superband Polska przyznawane najsilniejszym markom konsumenckim i biznesowym przez międzynarodową organizację Superbrands
- Kryształowa Statuetka Marki Godnej Zaufania dla ING Banku Śląskiego w kategorii „bank” w sondażu European Trusted Brands organizowanym przez Reader’s Digest
- **Nagroda dla Banku jako „Firmy Bliskiej Środowisku” w konkursie organizowanym przez Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej**
- Lamparty 2008 nagroda bankowców za najbardziej podziwianą kreację wizerunku marki bankowej
- Trzecie miejsce w rankingu „Giełdowa Spółka Roku” (Puls Biznesu)
- Pierwsze miejsce w kategorii „Banki i doradcy inwestycyjni” w XIV edycji rocznika Book of Lists
- „Róża bez kolców” - pierwsze miejsce w rankingu najlepszych banków wg oceny największych przedsiębiorstw w Polsce (Home & Market)
- Fundacja ING Dzieciom laureatem medalu św. Brata Alberta za rok 2008 za wspieranie przedsięwzięć na rzecz osób niepełnosprawnych
- **Status TOP RATED nadany przez GLOBAL CUSTODIAN (prestżowe opiniotwórcze wydawnictwo amerykańskie) dla ING Banku Śląskiego dla prowadzonej w Polsce działalności powierniczej w 2008 roku.**

e) JOHNSON CONTROLS Siemianowice Sp. z o.o.

	<p>41-100 Siemianowice Śląskie ul. Krupanka 93</p> <p>tel. 032 764 70 10 fax. 032 764 70 11</p> <p>e-mail: www.johnsoncontrols.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Mariusz Reczko</p>
---	---

Charakterystyka Firmy

Zakład Johnson Controls Siemianowice Sp. z o.o. położony jest w obrębie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej; podstrefa Siemianowice. Fabryka jest częścią amerykańskiego koncernu Johnson Controls (JC), który jest światowym liderem w trzech gałęziach: przemyśle samochodowym, sterowaniu i kontroli budynków oraz rozwiązaniach dla energetyki.

Budowa zakładu rozpoczęła się w pod koniec 2005 roku. W październiku 2006 roku rozpoczęły się próby technologiczne, a już w styczniu 2007 roku produkcja miała charakter seryjny a wyroby trafiły do klientów. Pierwszym klientem był Opel w Gliwicach. W ciągu kolejnego roku do grona klientów dołączył Fiat Auto Poland w Tychach oraz KIA Motors w Żilinie na Słowacji.

W zakładzie produkowane są szkielety siedzeń tj. elementy konstrukcji przednich i tylnych siedzeń samochodowych, konstrukcji mocowania i regulacji oparcia foteli, szyn mocujących i prowadnic. Procesy produkcyjne obejmują kolejno etapy: wytłaczanie elementów z blach, spawanie i zgrzewanie, lakierowanie (zabezpieczenie antykorozyjne, w którego skład wchodzi procesy odtłuszczania, fosforanowania, katalforezy i suszenia - polimeryzacji farby), montaż końcowy oraz znakowanie z pakowaniem. Podstawowymi materiałami używanymi na zakładzie są: zwoje blachy stalowej, oleje, smary, drut spawalniczy, elektrody, gazy technologiczne, środki chemiczne do odtłuszczania i fosforanowania środki chemiczne do procesu katalforezy.

Aktualnie produkowany asortyment przeznaczony jest dla samochodów osobowych dla zakładów: OPEL, FIAT, HYUNDAI-KIA, TOYOTA, FORD, PSA (Peugeot i Citroen), BMW.

Wymagania prawne i technologiczne

Johnson Controls Siemianowice, ze względu na produkcyjny charakter działalności podlega wielu specyficznym regulacjom prawnym w zakresie ochrony środowiska. Zgodnie z prawem ochrony środowiska ustawodawca narzuca na zakład konieczność uregulowania kwestii związanych z gospodarką odpadami, gospodarką wodną, emisjami do powietrza oraz hałasem. Ze względu na istnienie instalacji IPPC (lakiernia katalforetyczna) fabryka jest zobligowana do uzyskania zintegrowanego pozwolenia środowiskowego obejmującego w/w kwestie.

Pierwsze pozwolenie firma uzyskała w 2007r, natomiast rozszerzenie działalności i zmiany technologiczne spowodowały konieczność pozyskania nowelizacji zintegrowanego pozwolenia środowiskowego, które zostało wydane w styczniu 2009r.

Warunki Zintegrowanego Pozwolenia obligują zakład do stosowania najlepszych dostępnych technik, tzw. BAT. Warunkiem koniecznym do spełnienia wymogu zgodności z BAT jest spełnienie wymagań zawartych w przepisach i decyzjach administracyjnych. BAT oznacza ponadto wybór optymalnego sposobu chronienia

środowiska jako całości poprzez stosowanie przyjaznych dla środowiska technologii produkcji oraz sposobu prowadzenia działań związanych z produkcją, w tym również zaopatrzenia w surowce i ich magazynowania, nadzorowania i sprawozdawania. Zakład w pełni spełnia wymagania określone w dokumencie referencyjnym IPPC.

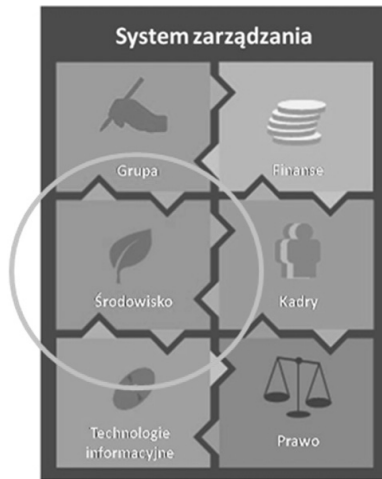
Prowadzony jest ciągły monitoring zmian legislacyjnych oraz istnieje system reagowania i przystosowywania się do zmian, które dotyczą zakładu. Odpowiednia struktura zarządzania i podziału obowiązków powoduje, że zmiany prawne związane z ochroną środowiska są wprowadzane szybko i rzetelnie na wszystkich szczeblach organizacyjnych.

Regularnie ocenia się przestrzeganie istotnych przepisów prawnych oraz spełnianie innych wymagań dot. ochrony środowiska. Co roku przeprowadzana jest ocena zgodności z wymaganiami prawnymi dokonywana także przez obiektywnych specjalistów z firmy zewnętrznej specjalizującej się w zagadnieniach środowiskowych.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Johnson Controls Automotive Experience opiera swoją działalność o system organizacji biznesowej zwany BOS (Business Operating System). System ten stanowi zestaw powiązanych procesów określających zakres odpowiedzialności, uprawnień i metody stosowane wobec wszystkich pracowników grupy Automotive Experience celem przewyższenia oczekiwań klientów. System BOS zawiera wszystkie wymagania norm ISO 9001:2008, ISO/TS 16949:2002, ISO 14001: 2004 i OHSAS 18001:2007, ale też stanowi ich uszczegółowienie lub rozszerzenie. System BOS opera się na polityce BOS, której częścią jest wizja Johnson Controls: „Bardziej komfortowy, zrównoważony i bezpieczniejszy świat”.

Zrównoważony rozwój stanowi też część polityki etyki JC, jako jedna z wyznawanych przez pracowników wartości firmy. Ochrona środowiska została wyodrębniona jako część systemu zarządzania Johnson Controls (rysunek 1).

Rysunek1 . System zarządzania Johnson Controls Automotive Experience

Zakład produkcyjny Johnson Controls w Siemianowicach Śląskich na podstawie wizji i celów korporacyjnych sformułował własną politykę zintegrowanego systemu zarządzania. Polityka stanowi, że w trosce o środowisko naturalne nasze działania ukierunkowane są na:

- racjonalną gospodarkę odpadami,
- wdrażanie technologii przyjaznych środowisku,
- ograniczanie zużycia zasobów naturalnych,

- wspieranie i uczestnictwo w propagowaniu idei ochrony środowiska w społecznych inicjatywach lokalnych,
- wprowadzanie rozwiązań organizacyjno – technicznych zabezpieczających środowisko w przypadku wystąpienia awarii.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Wszystkie działania operacyjne i czynności mające wpływ na środowisko ustalane są w przedsiębiorstwie w kontekście realizacji polityki i celów środowiskowych. Działania są planowane i monitorowane. Istnieje procedura dotycząca wprowadzania nowych działań (procesów, wyrobów, itp.) pozwalająca na analizę i ocenę ich skutków dla środowiska.

Prowadzane jest monitorowanie i pomiary kluczowych charakterystyk, operacji i działań mogących mieć wpływ na środowisko. Monitorowanie jest ściśle związane z wyznaczonymi dla zakładu znaczącymi aspektami środowiskowymi, obejmując m.in. wytwarzanie ścieków, gospodarkę odpadami, emisję zanieczyszczeń do powietrza, zużycie wody i energii elektrycznej.

Ponadto w przedsiębiorstwie prowadzi się sterowanie operacyjne procesów związanych ze wszystkimi zidentyfikowanymi aspektami środowiskowymi. W dokumentacji technologicznej oraz systemowej ustalono kryteria operacyjne poszczególnych procesów uwzględniając również zużycie surowców, materiałów pomocniczych i innych czynników (m.in. mediów) oraz wytwarzanie odpadów i powstawanie ścieków.

Sterowanie operacyjne obejmuje również ocenę dostawców, nadzór nad stosowaniem substancji i preparatów niebezpiecznych (odpowiedni pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie ADR), nadzór nad maszynami, urządzeniami i obiektami budowlanymi.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Inwestycje związane z ochroną środowiska dotyczyły przede wszystkim instalacji IPPC (lakierni). Wybudowano chemiczną oczyszczalnię ścieków dla odpadów płynnych powstających z procesu lakierowania. Projekt instalacji zakłada, że lakiernia jest wanną ociekową co zabezpiecza, przed wydostaniem się substancji chemicznych (w razie awarii) do środowiska. Dodatkowo, w celu zwiększenia bezpieczeństwa zarówno chemicznego jak i bezpieczeństwa osób pracujących na lakierni, wszystkie chemikalia oraz oleje z oczyszczalni ścieków (separatory) znajdują się na odpowiednich wannach ociekowych. Wśród innych inwestycji, na które nakłady finansowe związane są z ochroną można wymienić: biologiczna oczyszczalnia ścieków, separatory ropopochodnych, czy też rekultywację (nasadzenie zieleni) zakładu po zakończeniu budowy.

W roku 2008 w ramach inwestycji ekologiczno-ekonomicznych wykonano centralną instalację zasilania w gaz osłonowy przy procesie spawania laserowego. Dzięki temu uzyskano rezultat w postaci znacznego zmniejszenia zużycia gazu a w konsekwencji dwudziestoprocentowej eliminacji emisji CO₂ do powietrza.

W ramach realizacji celów środowiskowych związanych bezpośrednio z procesami produkcyjnymi zastąpiono ręczne smarowanie (wyrobów) systemem automatycznego smarowania poprzez specjalne smarownice zewnętrzne lub dobudowanie systemu smarującego jako integralnej części maszyny montażowej. Inwestycja ta spowodowała zmniejszenie zużycia smaru o 25% w rocznym rozrachunku.

W roku 2008 wprowadzono rozproszone opomiarowanie nośników energii i wody w celu wyodrębnienia kluczowych źródeł zużycia.

Wykonano analizy potrzeb oświetlenia. Inwestycją ekologiczną z niej wynikającą był montaż systemu do czasowego wyłączania oświetlenia na hali oraz w szatniach i w stołówce oraz opracowanie systemu sterowania czasowego wyłączania światła.

W zakresie gospodarki wodnej poza obszarem produkcyjnym zainstalowano automatyczne baterie (samo

wyłączające się) wraz z perlatorami (napowietrzaniem wody), dzięki którym uzyskano 30% redukcję w zużyciu wodny na cele socjalno-bytowe.

Najważniejsze osiągnięcia **CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA**

W 2007 zakład wdrożył system zarządzania środowiskowego zgodny ze standardem ISO 14001 oraz poddał się procesowi certyfikacji, który zakończył się powodzeniem. Kolejnym etapem były przygotowania do certyfikacji systemu zarządzania BHP zgodnym z normą PN-N-18001. Certyfikat w tym zakresie został uzyskany w styczniu 2009.

W roku 2008 Johnson Controls została laureatem ogólnopolskiego konkursu „Firma Bliska Środowisku” pod egidą Ministerstwa Środowiska.

Cała działalność grupy środowiskowej funkcjonującej w JC Siemianowicach została także doceniona poprzez przyznanie przez władze korporacji w 2009 nagrody Merit Award for Environmental Team (Nagroda Uznania dla Grupy Środowiskowej).

W październiku 2009 w zakładzie gościł Główny Inspektor Ochrony Środowiska Pan Andrzej Jagusiewicz.

f) Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży

18-400 Łomża
ul. Zjazd 23

tel. 086 216 62 77
fax 086 216 62 77

e-mail: mpwik@hi.pl
www.4lomza.pl

Prezes Zarządu: mgr inż. Grzegorz Piotr Lewańczuk

Charakterystyka Firmy

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży powstała 08.08.1995r. w wyniku przekształceń własnościowych przedsiębiorstwa komunalnego o tej samej nazwie, które działało na zasadach finansowych i organizacyjnych jak przedsiębiorstwo państwowe. Właścicielem spółki jest Miasto Łomża, a funkcję Zgromadzenia Wspólników wykonuje Prezydent Miasta. Zgodnie z wydanym zezwoleniem przez Zarząd Miasta Łomży z dnia 01.10.2002r. obszarem działalności przedsiębiorstwa jest miasto Łomża. Spółka zatrudnia 109 osób, w tym 63 na stanowiskach robotniczych.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest pobór i uzdatnianie wody wraz z dostawą jej do odbiorcy oraz odbiór i oczyszczanie ścieków. Ponadto prowadzi ona działalność pomocniczą w zakresie: hurtowej sprzedaży armatury wodociągowej i kanalizacyjnej, świadczenia usług specjalistycznym sprzętem i transportem oraz wykonawstwa sieci i przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych.

W skali roku (2008) Spółka wyprodukowała 2 425 376 m³ wody oraz odebrała i oczyściła 3 697 628 m³ ścieków z terenu miasta i przyległych gmin.

Usługami Spółki objętych jest około 5 200 punktów odbioru obsługujących około 70 000 mieszkańców za pośrednictwem 195,2 km sieci wodociągowej i 136,1. km sieci kanalizacyjnej.

Głównymi kontrahentami Przedsiębiorstwa są wszyscy aktualni i potencjalni odbiorcy wody dostawcy ścieków na terenie miasta Łomża, gminy Łomża oraz gminy Piątnica.

Wymagania prawne i technologiczne

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży w ramach swojej działalności uzyskało wszystkie wymagane prawem decyzje, zezwolenia i koncesje (między innymi zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków na terenie miasta Łomży, pozwolenia wodnoprawne na pobór wód podziemnych i na wprowadzanie do wód rzeki Narew ścieków komunalnych z oczyszczalni, zezwolenie na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza, pozwolenie na wytwarzanie odpadów, zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Piątnica i Łomża).

Zgodnie z warunkami zawartymi w powyższych dokumentach i przepisami prawa Przedsiębiorstwo prowadzi monitoring swojego oddziaływania na środowisko. O wynikach pomiarów informuje zarówno Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku, jak również Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku Delegatura w Łomży.

Opłaty za korzystanie ze środowiska są regularnie i terminowo wnoszone, a odpowiednie informacje zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz.U.2009.97.816) przekazywane w/w organom.

W roku 2008 Spółka uzyskała koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania

energii elektrycznej w zespole kogeneracyjnym, wykorzystującym jako paliwo biogaz, powstały w wyniku procesu fermentacji osadu ściekowego w wydzielonej komorze fermentacyjnej.

Przedsiębiorstwo nie płaci żadnych kar wynikających z naruszenia przepisów prawa środowiska.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Oferując podstawowy do życia produkt jakim jest woda, a także odbierając i oczyszczając ścieki od mieszkańców miasta, Spółka kieruje się zasadą maksymalnego obniżenia kosztów. Niemniej Przedsiębiorstwo jako spółka prawa handlowego musi stosować pełny rachunek ekonomiczny i zapewnić zysk dla dalszego rozwoju firmy.

Drugą naczelną zasadą działania Przedsiębiorstwa jest zachowanie powyższych reguł, utrzymanie właściwych parametrów wody do spożycia, a z drugiej strony oczyszczenie ścieków zgodnie z wymaganiami posiadanych pozwoleń.

Ustalane przez Firmę opłaty wyliczane są według ściśle określonych jednoznacznych zasad. Projekt stawek za usługi jest weryfikowany przez służby administracji samorządowej, a następnie poddawany jest ocenie społecznej. Końcowe ceny produktów i usług zatwierdzane są przez Radę Miasta.

Przedsiębiorstwo współpracuje wyłącznie z firmami dbającymi o ochronę środowiska. Firmom wyłonionym w ramach przetargów przedstawia politykę środowiskową i zobowiązuje je do przestrzegania swoich standardów. Firma stara się poprawić wyniki gospodarowania poprzez przedsięwzięcia ekologiczne.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Strategia rozwoju Spółki jest ściśle powiązana ze strategią rozwoju miasta. Wraz z zatwierdzonymi planami zagospodarowania przestrzennego Łomży opracowany został program ogólny rozwoju sieci wodociagowych i kanalizacyjnych obejmujący perspektywę do roku 2020.

Drugim etapem podstawowych działań strategicznych są zatwierdzone przez samorząd wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych. Przy ich opracowywaniu bierze się pod uwagę, z jednej strony możliwości finansowe, a drugiej strony uwarunkowania techniczne i potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury, wynikające z programów ogólnomiejskich. W zakresie rozbudowy sieci planowane, a następnie realizowane są rurociągi docierające do peryferyjnych enklaw miasta i pojedynczych odbiorców. W miarę posiadanych środków wykonuje się wyprzedzająco uzbrojenie terenów przeznaczonych w przyszłości pod inwestycje miejskie.

Zrealizowane przedsięwzięcia w zakresie gospodarki wodą pozwoliły na jej bardziej racjonalne wykorzystanie. Firma dysponuje urządzeniami i zasobami wodnymi pokrywającymi zapotrzebowanie do roku 2020. Podstawowym problemem do rozwiązania na lata przyszłe będzie ewentualne zwiększenie mocy przerobowej oczyszczalni ścieków, pozwalającej na przyjęcie ścieków przemysłowych.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

MPWiK Sp. z o.o. w Łomży inwestuje w rozwój i wprowadzenie nowoczesnych technologii. Pierwszą dużą inwestycją była przeprowadzona w latach 1998 – 2000 modernizacja oczyszczalni ścieków. Wybudowana w latach siedemdziesiątych mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia o przepustowości 14 400 m³/d po ponad 20-latach eksploatacji wymagała podjęcia szeroko zakrojonych działań remontowych. Powodem do podjęcia decyzji był zarówno stan techniczny oczyszczalni jak i konieczność dostosowania technologii do nowych wymagań w zakresie jakości odprowadzanych do odbiornika ścieków. Nowe rozwiązanie oparto na uzyskaniu zintegrowanego usuwania węgla i azotu w procesie osadu czynnego. Mimo, że oczyszczalnia zaprojektowana była na 95 000 RLM, na dzień dzisiejszy pracuje z obciążeniem do ok. 170 000 RLM uzyskując parametry wymagane pozwoleniem wodnoprawnym.

Następną inwestycją była zakończona w 2007r. rozbudowa i modernizacja ujęć wody „Podgórze”

i „Rybaki”. Łomżyńskie wodociągi wychodząc naprzeciw światowym tendencjom ochrony zasobów przyrody i ich racjonalnego wykorzystania wprowadziło nowoczesne technologie uzdatniania i dystrybucji wody na już istniejących ujęciach. W ramach modernizacji wybudowano również na sieci wodociągowej komory regulacji ciśnienia wody i system całodobowego monitoringu sieci.

Ostatnim z dużych przedsięwzięć inwestycyjnych była zmiana gospodarki osadowej na oczyszczalni ścieków. MPWiK Sp. z o.o. w Łomży w poszukiwaniu rozwiązań nowych metod zagospodarowania osadów zdecydowało się na wprowadzenie procesu termicznej mineralizacji osadów z odzyskiem ciepła ze spalania do suszenia odwodnionego osadu. W skali roku w oczyszczalni powstaje około 7 tys. Mg/rok osadu o uwodnieniu ok. 80 %, po spaleniu uzyskuje się ok. 600 Mg mieszaniny popiołowo – żużlowej.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży otrzymało następujące certyfikaty, nagrody i wyróżnienia:

1. Certyfikat CH04/0364 spełnienia wymagań normy ISO 9001:2000 oraz certyfikat CH07/0872 spełnienia wymagań ISO 14001:2004 w zakresie produkcji i dostarczania wody pitnej oraz usługi odbierania i oczyszczania ścieków w mieście Łomży i okolicach i badania laboratoryjnego wody i ścieków.
2. Wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie „Modernizacja Roku 2000” w kategorii Obiekty Inżynierijno-Techniczne za Miejską Oczyszczalnię Ścieków
3. Dwukrotnie nagrody Brylantowy Bocian – Bociany 2001 za Przedsięwzięcie Promujące Ziemię Łomżyńską – „Budowa Oczyszczalni Ścieków w Łomży” i Bociany 2002 za Organizację Konkursu Ekologicznego 2002 – „Woda Substancja Niezwykła”
4. Nagroda Ministra Środowiska 2004 r. „Panteon Polskiej Ekologii” za opracowanie i wdrożenie systemu ISO 14001 oraz wyróżnienie w 8 edycji konkursu „Lider Polskiej Ekologii” organizowanego przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach
5. Wyróżnienie w konkursie „Modernizacja Roku 2007” obiektu – Modernizacja Ujęć Wody Podgórze i Rybaki” organizowanym przez Targi Pomorskie Sp. z o.o. przy współudziale Polskiej Izby Przemysłowo-Handlowej Budownictwa
6. Certyfikat „Firma Bliska Środowisku 2008” wydany przez Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej z siedzibą w Katowicach.
7. Certyfikat Solidna Firma 2008 pod patronatem Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej
8. Certyfikat Rzetelności Płatniczej wystawiony przez InfoMonitor Biuro Informacji Gospodarczej S.A. dnia 2008-12-16
9. MPWiK Sp. z o.o. w Łomży jest Sygnatariuszem Kodeksu Zawodowej Etyki w Rachunkowości poświadczonym przez Prezydium Zarządu Głównego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce i Komisję Etyki działającą przy Stowarzyszeniu.

Spółka jest członkiem Izby Gospodarczej Wodociągi Polskie, Stowarzyszenia Wodociągi Polskie oraz Regionalnych Stowarzyszeń Wodociągowych w Olsztynie i Białymstoku. Członkowie Zarządu MPWiK zostali wybrani do władz statutowych tych Stowarzyszeń.

g) PKE S.A. - Elektrownia Siersza w Trzebinii

	<p>32-514 Trzebinia</p> <p>tel. 032 71 17 200 fax 032 61 21 335</p> <p>e-mail: sekretariat@elsiersza.pke.pl www.elsiersza.com.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Stanisław Gołąb</p>
---	---

Charakterystyka Firmy

Elektrownia Siersza w Trzebinii od 2000 roku wchodzi w skład Południowego Koncernu Energetycznego S.A. w Katowicach. Położona jest w północno - zachodniej części województwa małopolskiego, na obszarze administracyjnym miasta Trzebinia. Wybudowana została w latach 1962 - 1970 jako Elektrownia systemowa, zawodowa. Wytwarza energię elektryczną wyprowadzaną do krajowej sieci elektroenergetycznej o napięciu 110 i 220 kV oraz ciepło przeznaczone dla okolicznych mieszkańców i potrzeb własnych. Posiada obecnie pięć bloków energetycznych o łącznej mocy osiągalnej 677 MW, w których głównym paliwem jest węgiel kamienny. Kotły nr 1 i 2 są to kotły OFz-425 wyposażone w atmosferyczne palenisko fluidalne ze złożem cyrkulacyjnym. Kotły te umożliwiają kompleksową metodę ochrony środowiska, ograniczając emisje tlenków azotu, tlenków siarki, chlorowodoru, fluorowodoru, metali ciężkich oraz tlenków węgla. Kotły nr 3, 5 i 6 - to kotły parowe OP-380, w których zastosowano niskoemisyjne układy spalania ograniczające emisję tlenków azotu. Na blokach energetycznych nr 3 i 6 wybudowano Instalację Odsiarczania Spalin. Jednocześnie każdy z kotłów energetycznych wyposażony jest w elektrofiltr o wysokiej sprawności.

PKE S.A. Elektrownia Siersza w wyniku uzyskania koncesji wytwarza energię w oparciu o współspalanie paliwa węglowego i biomasy we wszystkich kotłach energetycznych. Przyczynia się to do zmniejszenia emisji dwutlenku węgla, dwutlenku siarki, pyłu oraz zmniejszenia zużycia węgla i sorbentu, a co za tym idzie ilości powstających odpadów poprodukcyjnych.

Wymagania prawne i technologiczne

Strategicznym celem PKE S.A. Elektrowni Siersza jest produkcja energii elektrycznej i ciepła zgodnie z wymaganiami klienta, przy zachowaniu zasady harmonii ze środowiskiem naturalnym. Dlatego Elektrowni zależy na jak najmniejszej uciążliwości dla środowiska, co realizuje poprzez m.in. dobór paliwa o odpowiednich parametrach, racjonalną gospodarkę surowcami naturalnymi, utrzymywanie urządzeń ochronnych służących redukowaniu emitowanych zanieczyszczeń w należytych stanie oraz właściwą gospodarkę odpadami.

PKE S.A. Elektrownia Siersza aktualnie posiada następujące pozwolenia:

- Pozwolenie zintegrowane dla instalacji energetycznego spalania paliw,
- Pozwolenie zintegrowane dla instalacji do składowania odpadów,
- Zezwolenie na udział we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Ponadto Zakład posiada pozwolenie sektorowe na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, pozwolenia wodnoprawne na pobór wód podziemnych i powierzchniowych oraz na odprowadzenie ścieków.

Bieżącą działalność gospodarczą oraz nowe przedsięwzięcia PKE S.A. Elektrownia Siersza realizuje w zgodzie z obowiązującymi wymaganiami prawa. Tam, gdzie jest to możliwe, ustanawia i przestrzega wewnętrzne normy i uregulowania zgodne z obowiązującymi przepisami. Głęboka modernizacja przeprowadzona na przestrzeni ostatnich lat, umożliwi realizację produkcji przy spełnieniu wszelkich wymagań w zakresie ochrony środowiska, wymagań technologicznych jak i wymogów bezpieczeństwa oraz jakości.

Przeprowadzone w PKE S.A. Elektrowni Siersza inwestycje doprowadziły do osiągnięcia wysokiego stopnia niezawodności ruchu urządzeń z jednoczesnym ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

PKE S.A. Elektrownia Siersza w Trzebini posiada wdrożony i certyfikowany system zarządzania środowiskowego funkcjonujący zgodnie z wymaganiami norm PN EN ISO 9001, PN EN ISO 14001 i PN-N 18001. System został opracowany i wdrożony tak, by wszystkie działania, które wpływają na jakość produkcji energii elektrycznej i ciepła, ochronę środowiska oraz bezpieczeństwo i higienę pracy były określone i zapisane w odpowiednich dokumentach systemu.

Opracowany i wdrożony system umożliwił zidentyfikowanie, analizę i optymalizację istniejących w Przedsiębiorstwie procesów, zarówno głównych jak i pomocniczych i ich wzajemne oddziaływanie.

W wyniku przeprowadzonych analiz, jak i również ciągłego doskonalenia przez Firmę zintegrowanego systemu zarządzania, określone zostały operacje i działania związane z planowaniem, zakupami, realizacją wyrobu oraz wykonywaniem usług, a także monitorowaniem, kontrolą i badaniami procesu oraz wyrobu. Ustanowione procedury zapewniają, że kupowane paliwa, materiały i usługi eksploatacyjne spełniają wszystkie wymagania w zakresie jakości, ochrony środowiska i BHP.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

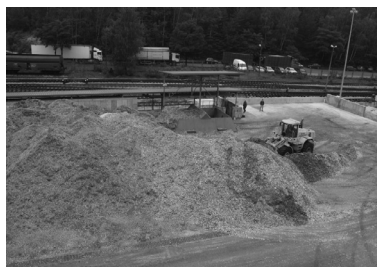
W październiku 2004 roku firma BVQI - Bureau Veritas Quality International przyznała PKE S.A. Elektrowni Siersza certyfikat zgodności produkcji energii elektrycznej i ciepła z wymaganiami norm PN EN ISO 9001, PN EN ISO 14001 i PN-N-18001.

W wyniku przyjętej strategii Kierownictwo Firmy zobowiązało się do :

- spełnienia wymagań i zobowiązań wynikających z obowiązujących przepisów prawnych, norm i innych wymagań, w szczególności dotyczących ochrony środowiska i bezpieczeństwa pracy
- racjonalizacji strategii inwestycyjnych przy wykorzystaniu najlepszych, ekonomicznie uzasadnionych technologii, minimalizujących niekorzystny wpływ na środowisko oraz poprawiających stan bezpieczeństwa pracy
- podnoszenia świadomości, poczucia odpowiedzialności i zaangażowania pracowników w zakresie jakości, środowiska i bezpieczeństwa pracy oraz umożliwienie rozwoju osobowego pracowników poprzez szkolenia
- zapewnienia odpowiednich zasobów i środków umożliwiających realizację niniejszej polityki i wyznaczonych celów
- ciągłego doskonalenie systemu zarządzania.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

W latach 2005-2006 wybudowano instalację do podawania biomasy, która umożliwiła realizację procesu współspalania we wszystkich kotłach energetycznych (fot.)

W skład instalacji wchodziły przenośniki i podajniki transportujące paliwo, wagi służące do ustalania odpowiednich proporcji biomasy, separatory magnetyczne wykrywające i oddzielające ewentualne elementy metalowe mogące uszkodzić elementy instalacji przykotłowej oraz urządzenia oddzielające nadwymiarowe kawałki biomasy, tak aby proces spalania w kotle przebiegał poprawnie oraz stabilnie.

Dla dotrzymania dopuszczalnego poziomu hałasu do środowiska przeprowadzone zostały działania w kierunku minimalizacji hałasu w miejscu jego powstawania lub na drodze jego emisji.

W ramach projektu „Realizacja inwestycji zmierzających do uzyskania Pozwolenia Zintegrowanego” w okresie 2006 – 2008 zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

1. wyciszenie chłodni kominowych poprzez zabudowę ekranów akustycznych (fot.),
2. zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian budynku maszynowni, dostawa, montaż i uruchomienie wytłumionych zespołów wentylacyjnych maszynowni i świetlików maszynowni oraz rozbudowa ekranów akustycznych świetlików,
3. wyciszenie głównych i wstępnych pomp zasilających na blokach,
4. wyciszenie szczotkotrzymaczy na blokach,
5. wyciszenie transformatorów bloków energetycznych,
6. wyciszenie wydmuchów na zbiornikach materiału inertnego i mączki wapiennej.

W ramach tego projektu zrealizowano także zabudowę eliminatora unosu kropli na chłodniach, co przyczyniło się do zmniejszenia zużycia wody podziemnej pobieranej przez PKE S.A. Elektrownię Siersza.

W 2009 roku zrealizowano zadanie inwestycyjne polegające na zabudowie nowego systemu wizualizacji i raportowania ciągłej emisji gazów w spalinach. Inwestycja pozwoliła na dostosowanie systemu do aktualnie obowiązujących przepisów prawnych regulujących zagadnienie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami. Obejmowała wymianę i zainstalowanie nowych urządzeń obiektowych oraz nadrzędnego systemu komputerowego.

Najważniejsze osiągnięcia

CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Od 2001 r. Elektrownia jest członkiem Polskiej Izby Ekologii.

W lipcu 2000 r. - w wyniku przeprowadzonych działań proekologicznych - Elektrownia została skreślona z „Listy 80”, zakładów najbardziej uciążliwych dla środowiska.

W listopadzie 2001 r. Minister Ochrony Środowiska przyznał elektrowni nagrodę Panteon Polskiej Ekologii. Stanowi ona uhonorowanie polskich przedsiębiorstw, które opracowały i wdrożyły system zarządzania środowiskowego zgodny z wymogami międzynarodowych norm.

W grudniu 2003 r. wręczono Elektrowni nagrodę 7 edycji Konkursu Ministra Środowiska „Lider Polskiej Ekologii”. W kategorii wyrób – czysta produkcja 1 miejsce zdobyła Elektrownia Siersza za przedsięwzięcie „Wykorzystanie odpadów procesowych do produkcji nowej generacji materiałów możliwych do wykorzystania w różnych gałęziach przemysłu”.

W październiku 2004 r. przyznano Elektrowni certyfikatu zgodności produkcji energii elektrycznej i ciepła z wymaganiami norm PN EN ISO 9001, PN EN ISO 14001 i PN-N-18001- przyznany przez firmę BVQI - Bureau Veritas Quality International.

W styczniu 2005 r., w VI edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego „Przyjaźni Środowisku” pod patronatem honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Elektrownia została laureatem w kategorii Technologia Godna Polecenia. „Technologia produkcji nowej generacji materiałów możliwych do wykorzystania w różnych gałęziach przemysłu z wykorzystaniem odpadów poprocesowych”

W kwietniu 2007 roku przyznano PKE S.A. certyfikat na zgodność z normami PN EN ISO 9001, PN EN ISO 14001 i PN-N-18001 w zakresie: Produkcja i Handel Energią Elektryczną i Ciepłem – przyznany przez firmę BVC – Bureau Veritas Certification.

W marcu 2009 r. PKE S.A. Elektrownia Siersza została laureatem III edycji ogólnopolskiego konkursu pod honorowym patronatem Ministra Środowiska „Firma Bliska Środowisku 2008 r.”

h) „PRO-CARS” E. Karwan I Wspólnicy Sp. J. , Tychy

	43-100 Tychy ul. Podleska 16
	tel. 032 782 80 00 fax 032 782 80 11
	e-mail: procars@procars.com.pl www.procars.pl
	Prezes Zarządu: Edward Bociąga

Charakterystyka Firmy

Firma PRO-CARS została założona w 1991 roku, jest firmą prywatną z kapitałem polskim. Od początku swojej działalności specjalizuje się w produkcji stalowych i aluminiowych części tłoczonych wchodzących w strukturę nadwozi samochodowych oraz wytwarzaniu osłon cieplnych do układów wydechowych dla przemysłu motoryzacyjnego. Realizowane są w niej również procesy zgrzewania oraz spawania materiałów oraz prace montażowe elementów składowych. Zatrudnienie waha się na poziomie ok. 350 osób. Głównymi Klientami PRO-CARS są m.in. takie koncerny branży motoryzacyjnej jak: FIAT, MAGNETI MARELLI, AUDI, BMW, VALEO, DELPHI, INERGY, TENNECO, ISUZU oraz SUZUKI.

Prężny rozwój Firmy, znaczne zwiększenie wolumenu produkcyjnego oraz liczby zatrudnionych pracowników pozwoliło na uzyskanie stabilnej pozycji na rynku motoryzacyjnym, zaufania Klientów oraz sprostania wysokim wymaganiom jakościowym tej branży. Ze względu na znaczne zwiększenie eksportu, PRO-CARS jest obecnie firmą dobrze znaną i rozpoznawaną na rynku motoryzacyjnym Europy, jak również poza jej granicami.

Jednym z głównych priorytetów Firmy jest dbałość o środowisko naturalne poprzez jego ochronę, stosowanie nowoczesnych i proekologicznych technologii i materiałów, utrzymanie i pielęgnację terenów zielonych wokół firmy oraz zapewnienie pracownikom profesjonalnego systemu szkoleń w dziedzinie ochrony środowiska.

Wymagania prawne i technologiczne

PRO-CARS, będąc firmą produkcyjną zajmującą się przeróbką plastyczną materiałów, zmuszony jest do stosowania materiałów nie obojętnych dla środowiska, takich jak oleje, emulsje, wynikających ze stosowanego procesu technologicznego, co ma związek z emisją różnego rodzaju odpadów. Firma, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi prowadzi jakościowo-ilościową ewidencję wytwarzanych odpadów, prowadzoną systematycznie w oparciu o karty przekazania odpadów, karty ewidencji oraz zbiorcze zestawienia odpadów. Magazynowanie odpadów oraz substancji nie obojętnych dla środowiska, prowadzone jest na terenie hal produkcyjnych oraz w wyznaczonym miejscu na zewnątrz hal w sposób selektywny z uwzględnieniem poszczególnych kodów odpadów.

W kwestii wprowadzania na rynek oraz utylizacji opakowań PRO-CARS posiada umowę z Organizacją Odzysku na przejęcie obowiązków wynikających z ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej. Wymagane dane odnośnie ilości wprowadzanych na rynek opakowań są systematycznie przekazywane do Organizacji Odzysku.

Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie przedsiębiorstwa są procesy zgrzewania oraz spawania materiałów stalowych. Ze źródeł tych emitowane są niewielkie ilości pyłu i tlenków azotu, dlatego każde stanowisko zgrzewarek oraz robot spawalniczy wyposażone są w miejscowe odciągi (znad miejsca zgrzewania, spawania oraz stygnięcia gotowego wyrobu). Odciągi są skolektorowane i prowadzą powietrze poprzez wysokiej sprawności filtry elektrostatyczne (ponad 99% skuteczności) do zakładowych emitorów. Ze względu na bardzo wysoką wydajność filtrów, Zakład nie jest zobligowany do uzyskania pozwolenia na emitowanie przedmiotowych pyłów a jedynie zgłoszenia źródeł emisji do organu ochrony środowiska, co zostało uczynione.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

W celu umożliwienia bieżącej analizy poziomu odpadów powstających w PRO-CARS, związanych z głównymi procesami wytwórczymi oraz podejmowania odpowiednich działań pozwalających na ich obniżenie, zostały utworzone odpowiednie dokumenty jako elementy Zrównoważonej Karty Wyników (BSC), gdzie w sposób systematyczny rejestrowane są bieżące dane dotyczące poziomu wszelkiego rodzaju odpadów oraz zużycia mediów. Dla każdego z monitorowanych aspektów, bazując na dotychczasowym monitoring, ustalona została wartość graniczna jako cel, do którego w swych działaniach Firma dąży. W prosty sposób dokonać można również przeliczenia monitorowanych wielkości na wartości finansowe. Uzyskane w ten sposób informacje pozwalają określić poprawność prowadzonych działań doskonalących w aspekcie głównych procesów produkcyjnych PRO-CARS i ich odpowiednie ukierunkowanie oraz wybór działań priorytetowych.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Wszystkie występujące w PRO-CARS aspekty środowiskowe zostały zidentyfikowane, ocenione pod kątem krytyczności dla środowiska oraz ilościowym, a następnie uszeregowane w zbiorczym dokumencie „Wykaz aspektów środowiskowych występujących w PRO-CARS”. Każdemu z aspektów przypisano wagę, osobę odpowiedzialną za monitoring, wielkość mierzoną oraz emiter. Dokument ten, zgodnie z podjętą przez Dyrektora Zarządzającego decyzją o udostępnieniu informacji o aspektach środowiskowych na zewnątrz firmy, dostępny jest na stronie internetowej Przedsiębiorstwa. Dodatkowo, korzystając z pomocy firmy Invest-Eko powstał dokument przekładający specyficzne wymagania prawne dotyczące każdego z aspektów na wynikające z nich działania, do których realizacji zobligowany jest PRO-CARS.

W nawiązaniu do przyjętej strategii firmy oraz Polityki Środowiskowej, Zakład prowadzi ciągle działania mające na celu minimalizację jego negatywnego wpływu na środowisko naturalne. Głównym założeniem Firmy jest posiadanie nowoczesnego parku maszynowego, pozwalającego na wdrażanie nowoczesnych technologii i rozwiązań mających na celu ograniczenia zużycia materiałów, zwiększenie bezpieczeństwa oraz optymalizację procesów pod kątem angażowanej siły roboczej, czasu oraz negatywnych czynników towarzyszących procesom produkcyjnym, jak hałas, wibracje, energochłonność.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

W związku z powyższym, w ciągu ostatnich kilku lat Firma zakupiła 9 nowych pras, w tym 6 pras automatycznych wykorzystujących do procesu tłoczenia technologię postępową (operator angażowany jedynie do ustawienia urządzenia – produkcja bezobsługowa). Zakupiony został również w pełni automatyczny robot spawalniczy, pozwalający na znaczne zwiększenie wydajności produkcyjnej przy jednoczesnym ograniczeniu energo- i czasochłonności.

Wszystkie nowo instalowane urządzenia zgrzewalnicze oraz spawalnicze zostały wyposażone w nowoczesny system filtracyjny (sprawność 99,9%), co pozwala praktycznie na wyeliminowanie zanieczyszczenia emitowanego z procesu. Ponadto ogrzane w procesie powietrze w okresie jesienno-zimowym służy do ogrzewania hal produkcyjnych.

Firma PRO-CARS należy do przedsiębiorstw dynamicznie rozwijających się w ciągu ostatnich kilku lat. Zwiększenie wolumenu produkcji oraz zatrudnienia znalazło odzwierciedlenie w nakładach inwestycyjnych związanych z infrastrukturą firmy. Dwa lata temu wybudowana została nowoczesna hala produkcyjno-usługowa o powierzchni 4000m² pozwalająca na wyładunek oraz załadunek samochodów pod zadaszeniem oraz składowanie pojemników pustych oraz z detalami w miejscu niedostępnym dla czynników atmosferycznych (zabezpieczenie przed ewentualnym przedostaniem się zaolejonych wód opadowych z pojemników do kanalizacji). Powstał również nowy parking dla samochodów pracowników zakładu wyposażony w separator substancji ropopochodnych, zabezpieczający przed ewentualnym przedostaniem się tego rodzaju zanieczyszczeń do kanalizacji. Wokół parkingu wygospodarowano tereny zielone, na których zasadzono drzewa ozdobne.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Jako potwierdzenie dążeń pro-ekologicznych firmy, PRO-CARS uzyskał w marcu 2003 roku certyfikat ISO 14001, który jest utrzymany do chwili obecnej, a systemowe spełnienie wymagań cyklicznie nadzorowane przez organizację TÜV NORD. Do wdrożenia tego standardu zarządzania firma stara się skłonić również swoich dostawców poprzez przyznawanie dodatkowych punktów za jego posiadanie, podczas cyklicznej ich oceny i kwalifikacji.

Kolejnym osiągnięciem, jakim Przedsiębiorstwo może się pochwalić jest trzykrotne, coroczne otrzymanie Certyfikatu „Firma Bliska Środowisku” w ramach ogólnopolskiego konkursu ekologicznego pod honorowym patronatem Ministra Środowiska.

Zarząd PRO-CARS pragnie zapewnić, iż pro-ekologiczny charakter działań, towarzyszący codziennym procesom wytwórczym firmy będzie utrzymany w celu wspólnego działania na korzyść środowiska

naturalnego. Kontynuowany będzie również udział w kampaniach i konkursach zewnętrznych, mających na celu wspieranie działalności środowiskowej.

i) Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Gliwice Spółka z o.o.

44 - 100 Gliwice
ul. Królewskiej Tamy 135

tel. 032 335 01 05-6
fax 032 335 01 07

e-mail: office@pec.gliwice.pl
www.pec.gliwice.pl

Prezes Zarządu: Rudolf Widziszowski

Charakterystyka Firmy

PEC-Gliwice Sp. z o.o. zajmuje się wytwarzaniem ciepła w instalacji energetycznego spalania paliw o zainstalowanej łącznej mocy cieplnej 360,20 MW, dystrybucją energii cieplnej dostarczając odbiorcom na terenie miasta Gliwic energię ciepłą w wodzie grzewczej. W skład głównych źródeł ciepła wchodzi: kotłownia kotłów WP-70 i kotłownia kotłów WR-25. Z głównymi źródłami współpracują instalacje pomocnicze, powiązane technologicznie z instalacją spalania:

- gospodarka paliwowo-surowcowa (instalacja sprężonego powietrza, gospodarka magazynowa, gospodarka energią elektryczną, gospodarka olejowa),
- wyprowadzenie mocy cieplnej,
- gospodarka wodna, stacja uzdatniania wody,
- gospodarka ściekowa z oczyszczalnią ścieków,
- gospodarka odpadami produktami paleniskowymi powstającymi w procesie energetycznego spalania paliw oraz z instalacji odsiarczania spalin oraz pozostałymi wytwarzanymi w wyniku prowadzenia działalności,
- instalacja odsiarczania spalin.

Na poszczególnych instalacjach znacząco oddziałujących na środowisko zamontowano szereg urządzeń i instalacji oczyszczających spalinę, instalacja odpylania spalin-elektrofiltry z kotłów WP-70 i z kotłów WR-25 o skuteczności 99,8 %, instalacja odsiarczania spalin skuteczność odpylania w filtrze workowym 99,5 %, dwustopniowy układ odpylania zbiornika retencyjnego filtr workowy o skuteczności 99,8%. Jak z powyższych danych wynika w PEC stosowane są metody ochrony powietrza spełniające wymogi BAT.

Prowadzony jest monitoring emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska, który wynika z obowiązujących przepisów wykonawczych do Ustawy POŚ, jak również wszelka ewidencja związana z ilością i jakością surowców oraz wytworzonych odpadów.

Wymagania prawne i technologiczne

PEC – Gliwice Sp. z o.o. posiada :

- **stosowne koncesje wydane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki** ważne do 31.12.2025r. :
 - Koncesja na wytwarzanie ciepła,
 - Koncesja na przesyłanie i dystrybucję ciepła siecią ciepłowniczą zlokalizowaną na terenie gminy Gliwice,
- **pozwolenie zintegrowane dla instalacji spalania paliw**, które jest ważne do 31 grudnia 2015r. wydane przez Wojewodę Śląskiego.

Stan prawny w zakresie ochrony powietrza reguluje Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U.Nr62 z dnia 20.06.2001 r., poz. 627 z póź. zm. tekst jednolity: Obwieszczenie marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 stycznia 2008 r. w sprawie ogłoszonego jednolitego tekstu ustawy – Prawo Ochrony Środowiska Dz.U.Nr25 z dnia 15.02.2008 r., poz. 150) oraz akty wykonawcze do ww. ustawy, m.in.:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20.12.2005 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz.U.Nr260 z dnia 29.12.2005 r., poz. 2181),

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.Nr47 z dnia 19.03.2008 r., poz.281),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.Nr1 z dnia 08.01.2003 r., poz.12),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi (Dz.U.Nr137, poz.984)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu (Dz.U.Nr120, poz 826).

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

PEC-Gliwice Sp. z o.o. realizuje następujące cele:

1. Wypełnia misję, do której Spółka została powołana poprzez zaspokajanie potrzeb i oczekiwań konsumentów ciepła w sposób dla nich korzystny, a więc tani, ciągły, pewny, ekologiczny i konkurencyjny,
2. Prowadzi działania proekologiczne wynikające m.in. z Decyzji Wojewody Śląskiego dla instalacji spalania paliw w Ciepłowni Gliwice,
3. Realizuje zadania wg krótkoterminowej strategii ujętej w planie budowy środków trwałych PEC – Gliwice Sp. z o.o. na lata 2008/09-2012/13, wg założeń „Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze miasta Gliwice” przyjętych do realizacji Uchwałą RM w Gliwicach nr XXX/672/2001 oraz „Raportem o stanie zaopatrzenia miasta Gliwice w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” z listopada 2007r.

Cele strategiczne:

1. Poszerzanie rynków zbytu i zwiększanie sprzedaży ciepła na rynku lokalnym.
2. Produkowanie ciepła z dotrzymaniem obecnych i przyszłych norm w zakresie ochrony środowiska.
3. Wysoka sprawność organizacji i zarządzania zapewniająca osiąganie stabilnego zysku umożliwiającego realizację zaplanowanych zadań, wysoka jakość pracy za godziwą płacę.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

W działalności inwestycyjnej Przedsiębiorstwa środki finansowe w znacznym stopniu wykorzystane zostały na kontynuację i zakończenie zadań inwestycyjnych i modernizacyjnych.

Źródła finansowania planu budowy środków trwałych:

Finansowanie zadań oparto o środki własne wynikające z amortyzacji oraz środki obce z preferencyjnym oprocentowaniem. Środki własne na dany rok obrotowy (amortyzacja powiększona o zysk netto pozostawiony do dyspozycji Spółki) pomniejszane są o kwoty wynikające z konieczności spłaty kredytu inwestycyjnego i pożyczek zaciągniętych na realizację poprzednich zadań. **Celem ochrony interesów odbiorców** Spółka pozyskuje środki na inwestycje ekologiczne z WFOŚiGW w Katowicach w postaci pożyczek o preferencyjnym oprocentowaniu oraz dopłat do oprocentowania kredytu inwestycyjnego uzyskanego w Banku. Zgodnie z obowiązującym regulaminem WFOŚiGW w Katowicach Spółka wykorzystuje wszystkie możliwości związane z umorzeniem zaciągniętych pożyczek.

Wykorzystywana jest również możliwość dofinansowania zadań przez Gminny Fundusz Ochrony Środowiska.

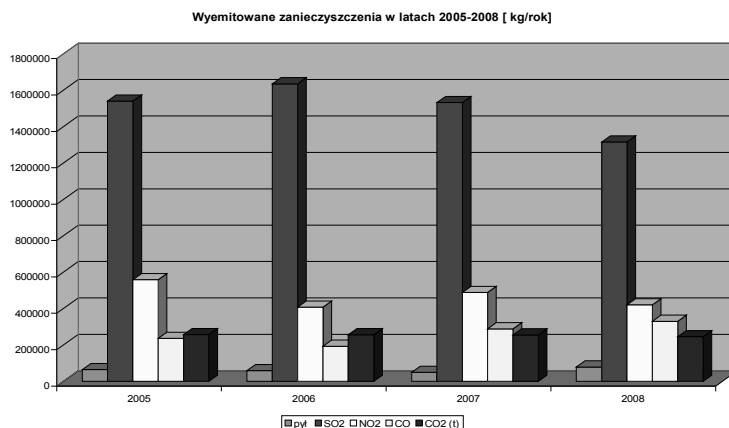
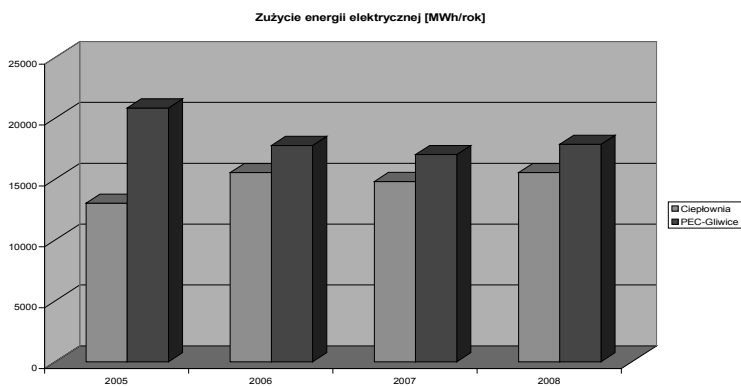
Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

1. W roku 2008 wybudowana została instalacja odsiarczania spalin dla dwóch kotłów WR-25 nr 3 i 4 a planowany jest II etap budowy IOS dla dwóch następnych kotłów WR-25 nr 1 i 2. Instalacja przeznaczona jest do oczyszczania odsiarczania i odpylania gazów spalinowych celem dotrzymania obowiązujących standardów emisyjnych. Instalacja ta pracować będzie wg technologii wapiennej suszenia rozpyłowego. Metoda oczyszczania gazów jaka zostanie zastosowana w instalacji polegać będzie na absorpcji kwaśnych zanieczyszczeń gazowych (SO₂, SO₃, HCl) zawartych w spalinach przez zawiesinę mleka wapiennego w suszarce rozpyłowej. Spaliny przez specjalnie ukształtowany kanał wlotowy z dysperserem wprowadzane będą do górnej części komory absorbera, gdzie kontaktują się z zawiesiną sorbentu rozpyloną przez głowicę rozpryskową z wysokoobrotowym wirnikiem. Wysoka

kinetyka reakcji absorpcji SO_2 i związana z tym możliwość uzyskania wysokich skuteczności odsiarczania wynika z bardzo dużej powierzchni kontaktu.

- Zrealizowano w 2008 r. system recyrkulacji powietrza podmuchu kotła WR-25 nr 3. Ocena funkcjonowania tej instalacji wykonana przez Politechnikę Śląską w Gliwicach wskazała wyraźny wzrost sprawności kotła poprzez ograniczenie straty wylotowej fizycznej, obniżenie zużycia energii elektrycznej do napędu wentylatorów.
- Rozpoczęto modernizację komina kotłowni kotłów WP-70, H=100m. Celem modernizacji jest dostosowanie komina do obowiązujących przepisów (oznakowanie przeszkodowe dzienne i nocne) oraz wymiana wykładziny wewnętrznej i zewnętrznej trzonu żelbetowego.
- W 2008 r. wybudowano 3 km sieci i przyłączy oraz 26 stacji wymienników ciepła. Spółka stara się utrzymać właściwy poziom techniczny i modernizację infrastruktury uzupełniającej (liczniki ciepła, legalizacje, radiowy system odczytu liczników ciepła, modernizacja sieci teletechnicznej, komputeryzacja).

Uzyskane efekty z inwestycji energooszczędnych, jak również efekty ekologiczne przedstawiają się w poniższych tabelach:

Najważniejsze osiągnięcia
CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

- Certyfikat „Przedsiębiorstwo FAIR PLAY” - 2007r. oraz Platynowy Laur
- Certyfikat „Przedsiębiorstwo FAIR PLAY” - 2008r.
- Biały certyfikat – *Załoga firmy z wysokimi korzyściami społecznymi dla interesariuszy i nową kulturą pracy* – 2008r.
- Laur Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie w kategorii : *Wiodące przedsiębiorstwo ciepłownicze* – 2007 r.
- Certyfikat „Firma Bliska Środowisku” - 2008r.
- Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 928 - 2008r.
- Dyplom uznania Kapituły Polskiego Rejestru Czystszej Produkcji i Odpowiedzialnej Przedsiębiorczości - 2008r.
- Platynowa statuetka „Przedsiębiorstwo FAIR PLAY 2008 – za przyznanie Certyfikatu „Przedsiębiorstwo FAIR PLAY” w 10 kolejnych edycjach.
- Dyplom – Załoga firmy z wysoką etycznością pracy – 2008 r.
- Godło „TERAZ POLSKA” – Godło zdobyła usługa dostawa ciepła systemowego w postaci centralnego ogrzewania i ciepłej wody zgłoszona przez Izbę Gospodarczą – od września 2008 r. PEC-Gliwice Sp. z o.o. uczestniczy w ogólnopolskim programie „Ciepło Systemowe”, Certyfikat Ciepło Systemowe, otrzymane w XIX edycji konkursu

j) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe „KOMART” Sp. z o.o.

	<p>44-194 Knurów ul. Szpitalna 7</p> <p>tel. 032 235 11 83 fax 032 235 22 01</p> <p>e-mail: sekretariat@komart.pl http://www.komart.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Janusz Rożański</p>
---	--

Charakterystyka Firmy

Firma „KOMART” Sp. z o.o. powstała w 1991r. jako spółka zajmująca się gospodarką odpadami komunalnymi. Działania firmy ukierunkowane są na kompleksowe rozwiązywanie problemów dotyczących gospodarki odpadami. Firma zlokalizowana jest na terenach intensywnej eksploatacji górniczej, gdzie w wyniku działalności kopalń powstało wiele terenów zdegradowanych. Silna degradacja terenu przeznaczonego pod składowisko uniemożliwiała wykorzystanie do jakiegokolwiek innego celu. Decyzją Spółki w roku 1995 na terenie pogórnym wybudowano składowisko odpadów komunalnych i azbestowych o pow. 30 ha spełniające wszystkie normy dyrektyw unijnych. Od początku eksploatacji składowisko prowadzone było w sposób nie zagrażający środowisku, przy czym na początkowym etapie na składowisku deponowane były zmieszane odpady komunalne w tym również frakcje, które nadawały się do selektywnej zbiórki. W ten sposób zapełniony został sektor I o pow. 1 ha. Po zamknięciu I sektora w ramach rewitalizacji wykonano instalację do odzysku biogazu. Zrewitalizowany teren kwatery obsiano trawą tworząc optymalne warunki do hodowli kóz. Obecnie na tym terenie przebywa stado składające się 15 szt. Biorąc pod uwagę zmieniające się prawo oraz chęć osiągnięcia założonych przez Firmę efektów środowiskowych, na terenie objętym zbiórką wprowadzono segregację odpadów oraz wybudowano Zakład Sortowania Odpadów dla odpadów komunalnych zmieszanych i odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki. Firma współpracuje z jednostkami edukacyjnymi w regionie oraz organizacjami pozarządowymi. Spółka działa prężnie na rzecz społeczności lokalnej.

Wymagania prawne i technologiczne

Firma „KOMART” Sp. z o.o. prowadzi działalność według uregulowanego stanu formalno – prawnego. Posiada 9 decyzji administracyjnych, w tym 1 pozwolenie zintegrowane. Efektem korzystania ze środowiska są ponoszone przez Spółkę „KOMART” opłaty za korzystanie ze środowiska, które w roku 2009 były niższe w stosunku do roku 2008 o 20 % z uwagi na prowadzony odzysk odpadów.

Przyjmowanie i unieszkodliwianie oraz transport odpadów odbywa się zgodnie z posiadanymi decyzjami. Spółka zawiera umowy handlowe z dostawcami odpadów oraz odbiorcami odpadów, którzy posiadają stosowne decyzje/zezwoleń na ich odbiór. Zgodnie z prawnie obowiązującą „KOMART” koniecznością wykonywania monitoringu oddziaływania na środowisko prowadzony jest na bieżąco monitoring klimatu akustycznego, powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gazu wysypiskowego.

Wymagania technologiczne dotyczące Składowiska w Knurowie dotyczą głównie takich aspektów jak: zabezpieczenia wód gruntowych i powierzchniowych przed wpływem odpadów, system drenażu i gospodarka odciekami, ujęcia i zagospodarowania biogazu, sprzętu technologicznego, zaplecza socjalnego, systemu monitoringu wpływu składowiska na środowisko, rekultywacji i zagospodarowania zamkniętych sektorów.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

„KOMART” dąży do profesjonalnego świadczenia usług i ukierunkowaniu się na satysfakcję klienta co zawarte jest w misji Firmy. „KOMART” posiada jasno zdefiniowane i opisane procedury związane z klientem, komunikacją wewnętrzną, zaangażowaniem kierownictwa, planowaniem itp. Na bieżąco realizowane są projekty mające na celu zaspokojenie potrzeb klientów a jednocześnie spełniające wymagania ekologiczne. Wdrożony jest zorganizowany i działający z powodzeniem system selektywnej zbiórki odpadów polegający na segregacji odpadów w workach foliowych z nadrukiem logo firmy. Spółka wybudowała nowoczesny zakład sortowania odpadów, w skład którego wchodzi linia sortownicza oraz prasa belująca. Modernizuje się istniejące i wdraża nowe technologie mając na uwadze występujące w Firmie aspekty środowiskowe. Redukuje się uciążliwość akustyczną dla lokalnej społeczności poprzez wymianę sprzętu i poprawę jakości dróg. W ogólnym efekcie ekologicznym osiągnięte jest racjonalne korzystanie ze środowiska tj. mniejsze zużycie zasobów naturalnych oraz możliwość wtórnego wykorzystania surowców.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Skuteczną realizację przyjętej strategii Spółka prowadzi poprzez działalność zgodną z przepisami prawa oraz innymi wymaganiami dotyczącymi ochrony środowiska, racjonalnym gospodarowaniem odpadami, wodą i energią, monitorowaniem oddziaływania na otoczenie, wdrażanie inwestycji przyjaznych środowisku, doskonaleniu Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Firma określiła 18 celów strategicznych, w tym 7 środowiskowych, tj.:

- segregacja odpadów komunalnych,
- wykorzystanie biogazu,
- zwiększenie powierzchni składowej składowiska,
- modernizacja bazy sprzętowej,
- obniżenie kosztów zużycia energii elektrycznej o 10%,
- ciągłe dostosowywanie składowiska odpadów do wymogów UE,
- kreowanie ekologicznej kultury współpracy z kontrahentami.

Strategia Spółki oparta jest na zasadach Społecznej Odpowiedzialności Biznesu. Na dowód tego prowadzimy wiele istotnych działań, np. współpraca z powiatem i gminami w zakresie przyjmowania odpadów pochodzących z akcji „Sprzątanie Świata”, czynny udział w Projekcie Planu Gospodarki Odpadami dla woj. śląskiego, bezpłatne przyjmowanie od mieszkańców Knuruwa selektywnie zebranych odpadów w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Spółka posiada na swoim terenie instalacje takie jak: składowisko odpadów, higienizacja komunalnych osadów ściekowych, kompostownia, sortownia odpadów, stacja odzysku biogazu.

Przedsiębiorstwo wdrożyło najlepsze dostępne technologie przy realizacji inwestycji pn. „Ustawienie i instalacja stacji kogeneratora i stacji transformatorowej 20/0,4 kV wraz z linią kablowo-napowietrzną 20 kV. Wybudowany został Zakład Sortowania Odpadów wybierając firmę posiadającą zaawansowane techniki w zakresie przetwarzania i odzysku odpadów.

W najbliższych planach Spółka zamierza zrealizować następujące inwestycje proekologiczne:

Rozbudowa składowiska	– 2008-2012
Rekultywacja zamykanych kwater składowiska	– 2007-2011
Rozbudowa instalacji do odzysku biogazu	– w miarę potrzeb
Kompostownia odpadów o przerobie 30.000Mg/rok	– 2012-2013
Linia do produkcji paliw alternatywnych	– 2011-2012

Najważniejsze osiągnięcia **CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA**

Działania podejmowane przez „KOMART” Sp. z o.o. na przestrzeni ostatnich lat znalazły swe uznanie w przyznanych Spółce nagrodach i wyróżnieniach, z których najbardziej prestiżowe to:

- Laur Knuruwa za rozświetlenie miasta 2001
- Wyróżnienie „Firma Przyjazna Środowisku” 2003
- Plebiscyt „Ludzie Ziemi Gliwickiej 2003” – gratulacje za wyróżniającą postawę proekologiczną i udział w finale Plebiscytu
- Nagroda „Panteon Polskiej Ekologii” 2004
- Wyróżnienie w konkursie o Nagrody Programu Czysty Biznes w kategorii „Zarządzanie środowiskiem” 2005
- Nagroda w konkursie o Nagrody Programu Czysty Biznes w kategorii „Wizerunek” 2009
- Forum Jakości Quality International w kategorii QI services – usługi najwyższej jakości 2007
- Polski Sukces 2007
- Certyfikat Przedsiębiorstwo FAIR PLAY 2007
- Certyfikat Przedsiębiorstwo FAIR PLAY 2008
- Certyfikat Przedsiębiorstwo FAIR PLAY 2009
- Certyfikat Firma Bliska Środowisku 2007
- Certyfikat Firma Bliska Środowisku 2008
- Orzeł Śląskiego Biznesu 2007

k) Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „TREX HAL” Sp. z o.o., Rybnik

<p>PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO USŁUGOWO HANDLOWE</p> <p>TREX HAL SPÓŁKA z o.o.</p> 	<p>44-206 Rybnik 6-Chwałowice ul. 1 Maja 26</p> <p>tel. 032 421 75 55 fax 032 739 34 21</p> <p>e-mail: trexhal@interia.pl www.trex-hal.xt.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Marian Fajkis</p>
--	---

Charakterystyka Firmy

P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. powstało w 1994r. na bazie majątku kopalni KWK „Chwałowice”, w ramach restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego. W pierwszych latach swego istnienia Przedsiębiorstwo świadczyło usługi w zakresie zwałowania kamienia, rekultywacji, transportu, sprzętu ciężkiego, zimowego utrzymania dróg i opieki nad zielenią. W ciągu ponad 15-letniej działalności P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. przeszło szereg przeobrażeń, rozszerzając zakres swojej działalności o nowe specjalizacje.

Przez szereg lat istnienia P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. była uważana za jedną z najbardziej prężnych firm powstałych na bazie majątku kopalni. Podczas, gdy niektóre przykopalniane Spółki redukowały zatrudnienie, ograniczały działalność bądź znikaly z mapy przedsiębiorstw, Spółka „TREX HAL” dokonywała nowych inwestycji, powiększała zatrudnienie, „wychodziła z usługami na zewnątrz” próbując tym samym zdobyć nowych odbiorców swych usług, chcąc choć w części uniezależnić się od zamówień płynących od kopalń i Zakładów Rybnickiej Spółki Węglowej S.A., zaś później Kompanii Węglowej S.A.

Podstawowym produktem oferowanym przez firmę jest prowadzenie prac rekultywacyjnych na terenie zwałowisk KWK „Chwałowice” oraz świadczenie usług w zakresie budownictwa.

Posiadana baza sprzętowa oraz kadra pracownicza mająca wymagane przepisami uprawnienia państwowe, pozwalają na rozszerzenie działalności produkcyjnej i usługowej w zależności od potrzeb rynku. Przedsiębiorstwo gwarantuje wysoką jakość i terminowość świadczonych usług oraz spełnienie wymagań swoich klientów.

Zarówno Zarząd, jak i pracownicy Spółki dążą do podniesienia prestiżu na rynku lokalnym. Zarząd firmy dąży, by P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. było firmą prężną, dysponującą nowoczesnym sprzętem oraz kreatywnymi pracownikami z odpowiednim doświadczeniem i uprawnieniami, by było firmą cenioną na rynku lokalnym za swój profesjonalizm i rzetelność.

Wymagania prawne i technologiczne

P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. działalność rekultywacyjną prowadzi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W związku z powyższym posiada szereg decyzji wydanych przez Prezydenta Miasta Rybnika, przykładowo :

1. Decyzja numer Ek I-7663/00018/08 (z 21.03.2008) dotyczy prowadzenia działalności w zakresie odzysku odpadów poprzez ich wykorzystanie na terenie osadników mułowych „Holona II” i „Holona III”;
2. Decyzja numer Ek I-7663/00007/08 (z 4.02.2008) dotyczy zatwierdzenia programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi wytworzonymi w pomieszczeniach warsztatowych i garażowych;
3. Decyzja numer Ek I-7663/00029/06 (z 21.05.2007) dotyczy prowadzenia działalności w zakresie transportu odpadów;

4. Decyzja numer Ek I-7663/00038/05 (z 22.09.2005) dotyczy prowadzenia odzysku odpadów na terenie osadników mułowych „Holona I” i „Zeberko”;
5. Decyzja numer Ek I-7672/00106/02 (z 26.08.2002) dotyczy prowadzenia działalności w zakresie transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów w postaci ustabilizowanych osadów z oczyszczania ścieków.

Prowadząc swą działalność Spółka wytwarza szereg odpadów- co jest nieuniknione, jednakże posiada zezwolenie na wytwarzanie tychże odpadów (decyzja Ek I-7663/00007/08 z 4.02.2008)

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Firma prowadząc swe prace zwraca uwagę w szczególności na jakość świadczonych usług. Ze względu na charakter prac stawiając na jakość stawia również na ekologię. Potwierdzić to mogą liczne referencje i rekomendacje firm, z którymi współpracowała, jak i współpracuje nadal. W kwestii prawidłowo wykonanej pracy Spółka jest w stanie ponieść dodatkowe koszty, tak aby w pełni zaspokoić nie tylko bezpośredniego współpracownika, ale również społeczność będącą w najbliższym sąsiedztwie wykonywanych prac.

Firma stosuje odpowiednie kryteria dla firm współpracujących. Lista zakwalifikowanych firm (współpracujących) jest weryfikowana corocznie. Informujemy jednocześnie zainteresowane firmy o podniesieniu wymagań środowiskowych.

W czasie przystępowania do prac zwraca się uwagę na wymagania środowiskowe uwzględniając również wymagania dotyczące środowiska funkcjonujące w naszej firmie.

Prowadząc działalność w głównej mierze usługową na bazie sprzętu ciężkiego P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. postanowiła zmienić swoje oblicze ze Spółki wywodzącej się z kręgu firm dotkniętych restrukturyzacją górnictwa, w Firmę nowoczesną, spełniającą wymagania nie tylko klienta, ale również mieszkańca Rybnika. Stąd w ostatnich latach nastąpiła wymiana większości sprzętu samochodowego, jaki części ciężkiego na sprzęt nowoczesny spełniający najwyższe standardy ekologiczne.

Ponadto Firma prowadząc działalność w zakresie odzysku odpadów górniczych przekształca tereny zdegradowane przez działanie górnicze. Roczny odzysk odpadów kształtuje się na poziomie 800 000 Mg. Obecnie prowadzone są rozmowy, aby obiekty już ukształtowane przekształcić w kierunku rekultywacyjno-sportowym. Na pozostałych terenach rekultywacyjnych P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. stosuje mieszankę ziemi z ustabilizowanymi komunalnymi osadami ściekowymi, które w wyniku działalności firmy, polegającej na obsianiu trawą, porastają bujną zielenią.

Równocześnie, stosując ostre kryteria działalności proekologicznej, w miarę nawiązywania nowych kontaktów i współpracy z innymi firmami P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. zwraca szczególną uwagę na postępowanie owych firm w zakresie działalności ekologicznej.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. zarządza procesami pracy w sposób zapewniający ochronę środowiska naturalnego, np. w 2008 r.: zakupiono kontenery do magazynowania olejów, filtry spełniające określone wymagania; zakupiono samochody spełniające kryteria normy EURO IV; przeprowadzono szkolenie pracowników – podnoszenia świadomości ekologicznej; wymieniono ciągnik dostarczający paliwa (EURO IV zgodność z umową ADR); Firma wzięła udział w konkursach środowiskowych m.in. Firma Bliska Środowisku; poza tym Spółka ciągle monitoruje aspekty środowiskowe; wspiera życie społeczne (poprzez zmniejszanie uciążliwości z działalności Firmy, poprawa warunków środowiskowych); zgłasza zagrożenia środowiskowe.

Przyjęta strategia niesie za sobą niezwykle wielkie ryzyko ze względu na nakład kosztów. Obecnie strategia jest oparta o wymianę sprzętu co niesie za sobą niewiarygodne koszty.

Firma prowadząc długoletnią współpracę z Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji z Rybnika stara się

w jak największym stopniu zmniejszać uciążliwość powstawania osadów ściekowych. Obecnie technologia jest szczegółowo dopracowywana, aby zmniejszyć również chwilową uciążliwość dla mieszkańców najbliższego sąsiedztwa terenów, gdzie odbywają się prace przeładunku osadów.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Od wielu lat głównym przedsięwzięciem P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. jest rekultywacja osadników mułowych Holona I, Holona II, Holona III i Zeberka KWK Chwałowice. W ramach wspomnianej rekultywacji wykonano budowę torów kolejowych prowadzących na osadnik, budowę drogi technologicznej wraz z drogami dojazdowymi do osadników, zabezpieczono ul. Koźdoniów przez utworzenie wału równoległego do ulicy. Wykonano również awaryjne zabezpieczenie wału pomiędzy Osadnikami „Holona II” i „Holona III”.

Następnie wykonano właściwą rekultywację osadników poprzez:

- Formowanie bryły obiektu, które prowadzone jest ze skały płonnej dostarczanej koleją oraz transportem samochodowym do poziomu nie przekraczającego wysokości docelowej 263,20 m n.p.m. z uwzględnieniem wpływu eksploatacji górniczej. Skarpy obiektu południowego zaprojektowano o nachyleniu 1:3. Przyjęte nachylenie umożliwia uformowanie skarpy spycharką, jak również późniejsze eksploataowanie obiektu (ewentualne koszenie). Zewnętrzny pas wierzchołkowy o szerokości 5,0 m jest uformowany ze spadkiem 2% do środka, aby zapobiec bruzdowemu spływowi wód po skarpach.
- Formowanie nasypów - przy ich formowaniu kładzie się szczególny nacisk na zabezpieczenie przed ewentualnymi osunięciami i wypiętrzeniami mułu. Nasyp w miarę możliwości jest formowany warstwami technologicznymi o grubości ok.1 m, uwzględniając wstępną analizę podłoża (zalegającego mułu oraz wody znajdującej się w Osadniku Holona II).Zagęszczanie odbywa się przy wykorzystaniu walca wibracyjnego.
- Transport
 - a) Transport samochodowy w etapie I odbywa się zgodnie z trasą projektowanej drogi technologicznej będącej przedłużeniem dogi nr 2 z obiektu północnego, wzdłuż toru zwałowego oraz równoległe do ul. Koźdoniów.
 - b) Transport kolejowy odbywa się torem nr 120 a będącym przedłużeniem toru nr 120 biegnącego od strony obiektu północnego.
- Zagospodarowanie - zgodnie z wydaną decyzją obszar jest zagospodarowywany o kierunku trwałych użytków zielonych. Zagospodarowanie polega na rozścieleniu na uformowanym obiekcie warstwy urodzajnej z wysiewem mieszanki traw. Warstwę urodzajną stanowi ziemia humusowa przemieszana z ziemią mineralną lub ustabilizowane komunalne osady ściekowe przemieszane z ziemią mineralną.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

W 2004 roku wdrożono w Przedsiębiorstwie System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy zgodnie z normą PN-N 18001:2004 oraz w 2008 roku System Zarządzania Środowiskowego wg normy PN-EN ISO 14001:2005.

Posiadanie wyżej wymienionych certyfikatów unaocznia jednostkom przeprowadzającym przetargi, iż prace bądź usługi świadczone przez P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. będą wykonywane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Na uwagę zasługuje również fakt, iż w niektórych przetargach organizowanych w naszym kraju startować mogą jedynie firmy posiadające certyfikaty ISO. Wyrazem uznania dla osiągnięć P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. w zakresie przestrzegania rzetelności i uczciwości w relacjach z klientami i pracownikami, a także troski o stan środowiska naturalnego i działań na rzecz społeczności lokalnej są, oprócz wspomnianych certyfikatów, także liczne referencje usatysfakcjonowanych klientów, a także nagrody i wyróżnienia regionalne i ogólnopolskie.

Za zaangażowanie na rzecz poprawy środowiska naturalnego Firma została dwukrotnie wyróżniona nagrodą „Firma Bliska Środowisku” (w 2007 i 2008 roku).

P.P.U.H. „TREX HAL” bierze również udział w konkursie „Przedsiębiorstwo Fair Play” (edycja 2009 r).

Podniesienie prestiżu i zaufania do analizowanego przedsiębiorstwa na rynku lokalnym dokumentować może

również fakt zakwalifikowania firmy do dostawców kategorii „A” przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rybniku.

Fot. Likwidacja i ograniczenie intensywności istniejących ognisk pożarowych na terenie składowiska skały płonnej KWK Wawel

Fot. Rekultywacja osadników mułowych KWK Chwałowice Holona I, Holona II, Holona III i Żeberka

Fot. Likwidacja i ograniczenie intensywności ognisk pożarowych na zwałowisku stożkowym byłej KWK Rymer w Rybniku Niedobczycach

I) Przedsiębiorstwo Transportu Kolejowego Holding S.A., Zabrze (obecnie działające pod nazwą DB Schenker Zabrze)

	41-800 Zabrze ul. Wolności 337 tel. 032 271 44 41 fax 032 271 44 41 e-mail: holding@ptkholding.pl www.ptkholding.pl Prezes Zarządu: Zbigniew Pucek
---	--

Charakterystyka Firmy

Podstawową dziedziną działalności PTK Holding S.A. jest realizacja przewozów kolejowych na podstawie posiadanej licencji przewozowej, w oparciu o własny specjalistyczny tabor kolejowy. Wieloletnie doświadczenie spedytorskie w kraju oraz stała współpraca z renomowanymi spedytorami międzynarodowymi pozwala Firmie na zaoferowanie transportu oraz spedycji ładunków w kraju i za granicą.

Przedsiębiorstwo Transportu Kolejowego Holding S.A. dysponuje flotą 100 lokomotyw (w tym 20 lokomotyw elektrycznych) i 2.500 wagonów towarowych różnych typów. Posiadanie tak rozbudowanego taboru kolejowego jest istotnym czynnikiem gwarantującym klientom realizację przewozu całego zaplanowanego ładunku.

Grupa PTK Holding S.A. jest związana z branżą kolejową nie tylko poprzez realizację transportu ładunków, ale również przez posiadanie własnych zakładów naprawczych, które realizują naprawy lokomotyw i wagonów należących do Firmy oraz innych przewoźników kolejowych.

Przedsiębiorstwo Transportu Kolejowego Holding S.A. w Zabrzu jest jednym z największych w kraju podmiotów specjalizujących się w obsłudze bocznic kolejowych. W ramach własnej struktury organizacyjnej wykonywane są wszelkie prace na bocznicach, na które składa się wykonywanie manewrów oraz przewozów, obsługa posterunków ruchu kolejowego, bieżące utrzymanie urządzeń sterowania ruchem kolejowym oraz innych urządzeń bocznic, a także szereg prac związanych ze specyfiką danej bocznic. Jednym z elementów kompleksowej obsługi bocznic są remonty infrastruktury kolejowej. Niezależnie od robót torowych na bocznicach obsługiwanych przez Przedsiębiorstwo Transportu Kolejowego Holding S.A., Firma realizuje także prace na zlecenie innych właścicieli i zarządców linii kolejowych, w tym PKP PLK SA.

Przedsiębiorstwo Transportu Kolejowego Holding S.A. w Zabrzu w ramach usług na rzecz przemysłu wydobywczego zajmuje się zagospodarowaniem kamienia kopalnianego. Prowadzone w tym zakresie prace obejmują:

- transport kamienia na składowiska własnym specjalistycznym taborem kolejowym,
- kształtowanie bryły składowisk,
- budowę i utrzymanie układu torowego oraz pozostałej infrastruktury składowisk.

Ponadto PTK Holding S.A. prowadzi rekultywację techniczną i biologiczną obszarów zdegradowanych i nieużytków oraz pielęgnację wcześniej zrehabilitowanych terenów.

W ramach prac ziemnych Przedsiębiorstwo wykonuje także prace ziemne, w tym przygotowanie terenów pod inwestycje drogowe oraz budowlane. Firma posiada doświadczenie w wykonywaniu prac w ramach budowy dróg i centrów handlowych.

Wymagania prawne i technologiczne

Działalność Przedsiębiorstwa prowadzona jest w oparciu o obowiązujące uregulowania prawne dotyczące korzystania ze środowiska tj. ustawy: prawo ochrony środowiska, o odpadach, prawo wodne oraz stosowne akty wykonawcze.

Transport materiałów niebezpiecznych prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami o przewozie towarów i materiałów niebezpiecznych kolejną (RID) oraz o przewozie drogowym towarów i materiałów niebezpiecznych (ADR).

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Zarządzanie procesami standardów norm takich jak ISO 9001:2000 oraz ISO 14001: 2004 odbywa się na podstawie wdrożonego Zintegrowanego Systemu Zarządzania, stosowanych procedur (18 procedur jakościowych, 4 procedury środowiskowe) instrukcji i wytycznych do procedur.

Realizacja poszczególnych procesów jest opisana w procedurach. Funkcjonowanie procesów jest możliwe dzięki zasobom, jakie posiada Spółka. Skuteczność procesów zapewniona jest przez ustalenie kryteriów (mierników np: terminowość, ilość reklamacji, zyskowość) i sposobu realizacji oraz tworzenia zapisów.

Wszystkie procesy w Firmie podlegają ciągłemu monitorowaniu i doskonaleniu.

Doświadczenie uzyskane w trakcie realizacji zleceń i umów, spotkań z dostawcami i klientami, analiza problemów jakie wystąpiły prowadzą do usprawnienia metod działania.

W funkcjonującym Zintegrowanym Systemie Zarządzania ciągłe doskonalenie obejmuje w szczególności:

- analizę przyczyn wprowadzania zmian konstrukcyjnych wymaganych przez klienta lub właściciela dokumentacji konstrukcyjnej (WTO, DTR-ki, przepisów kolejowych względnie innych instytucji odbiorczych),
- analizę realizacji wyznaczonych celów jakościowych, środowiskowych,
- analizę ocen zadowolenia oraz reklamacji lub uwag klienta,
- sygnały z rynku (analiza trendu zapytań ofertowych),
- wdrażanie i normalizowanie nowego rozwiązania oraz ich ocenę,
- ocenę skuteczności i efektywności stosowanych procesów,
- rozwijanie wiedzy indywidualnej, doświadczenia i umiejętności pracowników,
- ocenę niezgodności zarejestrowanych w auditach oraz podjętych działaniach korygujących /zapobiegawczych.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Strategia działalności przedsiębiorstwa w aspekcie ekologicznym polega na prowadzeniu działalności przedsiębiorstwa:

- zgodnie z wymogami prawa dotyczącymi korzystania ze środowiska - uzyskiwanie niezbędnych pozwoleń i zezwoleń na korzystanie ze środowiska (emisja gazów i pyłów do środowiska, pobór wód i odprowadzanie ścieków, wytwarzanie odpadów),
- stosowanie materiałów eksploatacyjnych powodujących mniejszą ingerencję w środowisko,
- zmniejszaniu zużycia surowców i materiałów,
- zmniejszaniu zużycia mediów,
- zmianie struktury parku lokomotyw, zwiększanie stanu lokomotyw elektrycznych,

- modernizacja lokomotyw spalinowych (stosowanie silników spełniających normy emisji spalin)
- prowadzone są regularne szkolenia pracowników w zakresie wymagań prawnych dotyczących korzystania ze środowiska
- wdrożono zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskiem zgodnie z normami EN ISO 9001:2008 i EN ISO 14001:2004.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Wymiernym czynnikiem potwierdzającym, że Firma we właściwy sposób rozumie swoją rolę w środowisku jest wdrożony i certyfikowany System Zarządzania Środowiskowego w oparciu o normę ISO 14001:2004 (certyfikacja rok 2006).

Problematyka ochrony środowiska omawiana jest regularnie na cyklicznych przeglądach Systemu Zarządzania Jakością i środowiska. Procesy usługowe, w wyniku których powstają odpady, emisje zanieczyszczeń są na bieżąco monitorowane przez pracowników, przeprowadzane audyty wewnętrzne i kontrole instytucji państwowych.

PTK Holding S.A. posiada ważne decyzje administracyjne na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, unieszkodliwiania, zbierania i transportu odpadów, decyzje zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

Poprzez wdrożony system zgodny z normą ISO 14001 Spółka unormowała sposób gromadzenia odpadów, oznaczenia i zabezpieczania przed niekontrolowanymi wyciekami substancji do środowiska. Prowadzona jest comiesięczna ewidencja i analiza wytworzonych odpadów. Przedsiębiorstwo zwiększyło świadomość pracowników odnośnie ich oddziaływania na środowisko.

Zarząd określa cele i zadania realizowane w ramach przyjętej polityki środowiskowej, objętych programem zarządzania wpływem na środowisko, które wymagają nakładów i przynoszą wymierne efekty.

Przykładowo: w 2008 roku została zakończona modernizację 7 zbiorników w zakładowych stacjach paliw (zabudowa drugiego płaszcza i monitoringu przed wyciekami do gruntu)- zapewniając warunki techniczne, jakie powinny spełniać stacje paliw do 31.12.2012 roku (zgodnie z wymaganiami unijnymi).

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

WYKAZ NAGRÓD DLA PTK HOLDING S.A.:

- Perła Polskiej Gospodarki 2009 w kategorii Perły Duże
- Złoty Diament do Cezara Śląskiego Biznesu
- Diament do Lidera Polskiego Biznesu 2009
- Lider Zarządzania Zasobami Ludzkimi
- Euro Leader 2009
- Lider Rynku 2009
- Mocni Wizerunkiem 2009
- Firma Bliska Środowisku 2008
- Jakość Roku 2008
- Lider Transportu Szynowego 2007
- Lider Transportu Szynowego 2007
- Diament do Cezara Śląskiego Biznesu 2008
- Śląski Oskar 2007
- Firma Nieprzeciętnie Przyjazna Matkom
- Medal Europejski 2007
- Lider Polskiego Biznesu

- Grand Prix Solidny Pracodawca
- Solidny Pracodawca Górnego Śląska
- Cezar Śląskiego Biznesu
- Perła Polskiej Gospodarki 2005 w kategorii Perły Duże
- Śląski Oskar 2005
- Dyplom Uznania RIPH
- Medal Europejski 2004
- Platynowy Laur Kompetencji i Umiejętności
- Medal Europejski 2003
- Oskar Serca

m) Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego Spółka Akcyjna w Częstochowie

	<p>42-202 Częstochowa ul. Jaskrowska 14/20</p> <p>tel. 0034 365 54 48 fax 034 365 15 82</p> <p>e-mail: poczta@pwik.czest.pl www.pwik.czest.pl</p> <p>Prezes Zarządu: mgr inż. Andrzej Babczyński</p>
---	--

Charakterystyka Firmy

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie to firma użyteczności publicznej o 81 – letniej tradycji, która od 1998 roku funkcjonuje jako spółka akcyjna. 100 % udziałów Przedsiębiorstwa należy do Związku Komunalnego Gmin ds. Wodociągów i Kanalizacji w Częstochowie. Podstawową działalnością Przedsiębiorstwa jest pobór i dostarczanie wody oraz odbiór i oczyszczanie ścieków. Z usług Przedsiębiorstwa korzysta ponad 330 000 mieszkańców regionu częstochowskiego zamieszkujących obszar 1000 km². Przedsiębiorstwo zarządza drugą, co do długości, siecią wodociągową w Polsce (2226 km). Długość zarządzanej sieci kanalizacyjnej wynosi 969 km i systematycznie jest powiększana. Począwszy od procesu ujmowania wody, poprzez jej uzdatnianie i ostatecznie po proces dostarczania wody do Klienta, Przedsiębiorstwo zwraca szczególną uwagę na wzajemne oddziaływanie tych procesów na środowisko przyrodnicze. Podobnie jest też w procesie odbioru i oczyszczania ścieków. W ciągu roku, Przedsiębiorstwo ujmuje z 51 otworów studziennych zgrupowanych w 4 główne oraz 12 pomocniczych ujęć wody, około 18 800 000 m³ wód podziemnych. Świadcząc usługę zbiorowego odprowadzania ścieków, Przedsiębiorstwo przyjmuje rocznie ponad 11 700 000 m³ ścieków, z której to ilości ponad 1 000 000 m³ jest oczyszczane w 7 eksploatowanych przez Przedsiębiorstwo oczyszczalniach ścieków. Pozostała ilość ścieków przekazywana jest do oczyszczania w Oczyszczalni Ścieków „WARTA” SA w Częstochowie.

Przedsiębiorstwo jest profesjonalnym, godnym zaufania i wiarygodnym partnerem, który nie tylko świadczy usługi dostarczania wody i odprowadzania ścieków, ale także usługi z zakresu inspekcji, czyszczenia i konserwacji sieci kanalizacyjnej, serwisowania pomp, legalizacji wodomierzy oraz wykonywania analiz fizykochemicznych wody i ścieków oraz mikrobiologicznych wody w posiadającym akredytację PCA laboratorium.

Przynależąc do europejskiej elity proekologicznej, Przedsiębiorstwo gwarantuje, że tym ważnym zasobem naturalnym jakim jest woda gospodaruje w sposób racjonalny i zrównoważony, a kolejne lata historii Przedsiębiorstwa pisane będą, tak jak dotychczas, poprzez oddaną, twórczą, odpowiedzialną, kreatywną, uwzględniającą wymagania ochrony środowiska i codzienną pracę ponad 540 osób zatrudnionych w Wodociągach Częstochowskich SA.

*„Woda jest dziedzictwem wszystkich ludzi i każdy człowiek powinien ją chronić ...”
Europejska Karta Wody*

Wymagania prawne i technologiczne

Przedsiębiorstwo prowadzi oraz rozwija swoją działalność w harmonii zarówno ze społeczeństwem jak i otaczającym środowiskiem przyrodniczym.

Dlatego tak ważnym dla Przedsiębiorstwa jest spełnianie obowiązujących wymagań prawnych, w tym także wymagań z zakresu ochrony środowiska. Deklaracja zgodności z wymaganiami prawnymi stanowi jeden z najważniejszych punktów Polityki Środowiskowej Przedsiębiorstwa.

Narzędziem wspomagającym utrzymywanie pełnej zgodności z wymaganiami prawnymi jest sprawne funkcjonowanie systemu ekzarządzania i audytu - EMAS, w którym to systemie Przedsiębiorstwo zostało zarejestrowane we wrześniu 2008 r. jako:

- dwunasta organizacja w kraju,
- pierwsza z branży wodociągowo kanalizacyjnej w kraju
- pierwsza w regionie częstochowskim.

W swojej ponad 80 – letniej historii Przedsiębiorstwo już niejednokrotnie było prekursorem na skalę Polski, jak na owe czasy, nowoczesnych a zarazem uwzględniających potrzeby społeczności lokalnej i środowiska przyrodniczego technologii. Jako przykład niech posłuży tutaj wdrożenie takich technologii jak:

- dezynfekcja wody poprzez jej ozonowanie (rok 1968),
- usuwanie azotanów na drodze biologicznej denitryfikacji (rok 2006).

Mając na uwadze zabezpieczenie w zdrową, dobrą i smaczną wodę przyszłych pokoleń Przedsiębiorstwo we współpracy z Politechniką Częstochowską i Państwowym Instytutem Geologicznym w Sosnowcu opracowało kompleksowy model wczesnego wykrywania ognisk zanieczyszczeń i ich zapobiegania w oparciu o dane pozyskiwane z monitoringu lokalnego i osłonowego wód. Opracowany model pozwala także na optymalizację pracy ujęć wody, których Przedsiębiorstwo eksploatuje aż 16.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

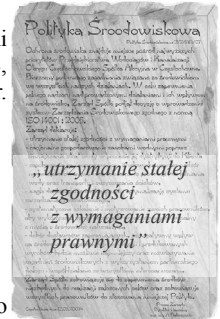
Wodociągi Częstochowskie S.A. prowadzą swoje działania w sposób odpowiedzialny dla środowiska, rozumiany jako nie tylko zgodny z wymaganiami prawnymi.

Przedsiębiorstwo tak korzysta z zasobów naturalnych, w tym także z wielkiego bogactwa jakim niewątpliwie jest woda, by przyszłym pokoleniem nie zabrakło zdrowej, dobrej i smacznej wody. Do podobnego traktowania środowiska przyrodniczego Przedsiębiorstwo zobowiązuje także współpracujące firmy – chce bowiem, aby dostawcy usług wykazywali podobną troskę o środowisko oraz przestrzegali wymagań prawnych z zakresu ochrony środowiska. Zasady współpracy, w tym dotyczące odpowiedzialności środowiskowej, określane są w dokumentacji przetargowej – poczynając od specyfikacji istotnych warunków zamówienia a na zawartej umowie kończąc. Dążąc do zapewnienia wszystkim zainteresowanym wiarygodnych danych środowiskowych Przedsiębiorstwo publikuje i corocznie aktualizuje Deklaracje Środowiskową zgodnie z wymaganiami dobrowolnie wdrożonego systemu ekzarządzania i audytu (EMAS).

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Efektywne świadczenie usług, inwestowanie w najnowsze rozwiązania techniczne i technologiczne oraz modernizacja i systematyczne odtwarzanie istniejącej już infrastruktury dla zapewnienia najwyższej, jakości dostarczanej wody i wysokoefektywnego oczyszczania ścieków, to najważniejsze kierunki działań Wodociągów Częstochowskich S.A.

Przedsiębiorstwo w swoim działaniu nie kieruje się zasadą maksymalizacji zysku. Wypracowuje go wyłącznie w celu właściwego funkcjonowania oraz zaspokajania potrzeb rozwojowych. Wodociągi Częstochowskie S.A. są Przedsiębiorstwem służebnym wobec mieszkańców regionu. Planowanie traktuje, jako świadomy, systematyczny i ukierunkowany na przyszłość, także tą dalszą, proces ciągłego doskonalenia,

przygotowania i podejmowania decyzji dotyczących przyszłego poziomu świadczenia usług, przy uwzględnianiu zasad zrównoważonego rozwoju środowiska. Realizacja przyjętej strategii wymaga od każdego pracownika Przedsiębiorstwa zachowania, między innymi takich wartości jak: etyka i partnerstwo w działaniu, szacunku dla każdego Klienta i odpowiedzialności wobec środowiska przyrodniczego.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Wodociągi Częstochowskie S.A. już od szeregu lat dokonując wyboru nowych technologii starają się wykorzystywać 3 podstawowe zasady ujęte w ustawie Prawo ochrony środowiska tj zasady: kompleksowości, prewencji i przezorności. Przykładem takiego podejścia jest oddana do eksploatacji w 2006 r. pierwsza i jak do tej pory jedyna, **Stacja usuwania azotanów na drodze biologicznej denitryfikacji** na najstarszym eksploatowanym przez Przedsiębiorstwo ujęciu Wierchowisko. Ujmowana tam woda charakteryzowała się bardzo korzystnym składem fizyko-chemicznym i doskonałymi walorami smakowymi. Od lat 50-tych ubiegłego wieku obserwowano wzrost stężeń azotanów, którego przyczynami były między innymi: brak świadomości ekologicznej i niepoprawne nawyki mieszkańców regionu, niska znajomość dobrej praktyki rolniczej oraz wzrost zanieczyszczenia powietrza. Tylko całkowite skanalizowanie miasta Częstochowy wraz z obszarami zasilającymi ujęcie i jednoczesna budowa stacji uzdatniania wody mogły zapewnić ciągłość dostawy dobrej jakości wody do odbiorców w następnych latach. Na ujęciu tym, proces biologicznej denitryfikacji, zachodzący naturalnie w przyrodzie, został zintensyfikowany i wykorzystany do usuwania azotanów w urządzeniach technologicznych stacji. Uzyskanie oczekiwanego efektu, czyli wody pitnej o jakości odpowiadającej obowiązującym wymogom możliwe jest dzięki działaniu bakterii heterotroficznych (cudzożywnych) z grupy *Pseudomonaden* i *Flavobakterien*. Bakterie te, znajdujące się w środowisku człowieka, „rozkładają” azotany, wykorzystując tlen w nich zawarty, na potrzeby procesów życiowych i poprzez rozkład enzymatyczny, wsparty pożywkami w postaci związków węgla i fosforu, użytkują produkty rozkładu do budowy i rozwoju własnych organizmów.

Najstarsze ujęcie wody – Wierchowisko z lotu ptaka
fot. W. Skalik

eksploatacyjnymi niższą energochłonnością brakiem ścieków poregeneracyjnych i problemów związanych z ich oczyszczaniem.

Przebieg procesów uzdatniania regulowany jest automatycznie. Skuteczność usuwania azotanów w procesie technologicznym wynosi około 80%, a zastosowany proces technologiczny, w porównaniu do alternatywnych metod charakteryzuje się: wybiórczością - skład fizykochemiczny uzdatnianej wody nie ulega zmianie – (poza usunięciem niepożądanych azotanów); **technologia ta przywraca wodzie zatem jej naturalny skład fizykochemiczny**, stosunkowo niskimi kosztami

Najważniejsze osiągnięcia

CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Przedsiębiorstwo świadcząc usługi dostarczania wody i odbioru ścieków ma świadomość, iż tylko racjonalne korzystanie ze środowiska przyrodniczego gwarantuje utrzymanie równowagi ekologicznej i zachowanie jego dóbr i piękna dla przyszłych pokoleń. Potwierdzeniem powyższej tezy jest wieloletnie funkcjonowanie systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z normą **PN EN-ISO 14001:2005**. W czerwcu 2008 r. Przedsiębiorstwo poddało się, z pozytywnym skutkiem, weryfikacji na zgodność funkcjonowania z **europejskim systemem ekozarządzania i audytu EMAS**. Przedsiębiorstwo było 12 firmą w kraju zarejestrowaną w systemie EMAS. Ponadto Przedsiębiorstwo było i jest nadal jedyną organizacją z branży wodociągowo - kanalizacyjnej zarejestrowaną w tym systemie. Rejestracja w systemie EMAS jest potwierdzeniem przynależności do europejskiej elity proekologicznej i gwarancją zrównoważonego gospodarowania tym ważnym bogactwem jakim jest woda. Właściwie i skutecznie realizowana polityka środowiskowa w Przedsiębiorstwie została także potwierdzona wyróżnieniami wręczonymi w roku 2007 i 2008 – **Firma Bliska Środowisku**. Wybudowana

AB 739

stacja usuwania azotanów na ujęciu wody Wierzchowisko uznana została przez Wojewódzki Fundusz i Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej za najlepszą inwestycję ekologiczną województwa śląskiego w 2007 r. Tą samą inwestycję uhonorowano także statuetką **EUREKA 2009** za najlepszą innowacyjną technologię w zakresie uzdatniania wody i oczyszczania ścieków. Statuetka ta została wręczona podczas VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo Szkoleniowej „*Nowe urządzenia, materiały i technologie w wodociągach i kanalizacji INSTAL WOD-KAN*”. Na uwagę zasługuje tutaj fakt, iż wybudowanie stacji usuwania azotanów było możliwe dzięki finansowemu wsparciu Funduszu Spójności (wcześniej Funduszu ISPA) oraz zaangażowaniu samorządów lokalnych.

n) Radomskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „RADPEC” Spółka Akcyjna

	<p>26-600 Radom ul. Żelazna 7</p> <p>tel. 048 384 69 40 fax 048 331-07-29</p> <p>e-mail: radpec@radpec.com.pl www.radpec.com.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Jan Mazurkiewicz</p>
---	---

Charakterystyka Firmy

Radomskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „RADPEC” - Spółka Akcyjna jest firmą o ponad 40-letniej tradycji. Zajmuje się wytwarzaniem i przesyłaniem ciepła. Większościowym akcjonariuszem spółki jest Gmina Miasta Radomia.

Źródłami ciepła sieciowego w Radomiu są należące do „RADPEC”- u Ciepłownia „Południe” (203,5 MW) i Ciepłownia „Północ” (116,3 MW). RADPEC jest też właścicielem miejskiej sieci ciepłowniczej. Ma ona 154,9 km długości i dostarcza ciepło do 689 węzłów cieplnych, z których 487 to nowoczesne, w pełni zautomatyzowane, opomiarowane węzły w eksploatacji Spółki. Produkowane przez Spółkę ciepło dostarczane jest do budynków mieszkalnych, zakładów przemysłowych, instytucji i obiektów użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie Radomia.

Podstawowym celem funkcjonowania „RADPEC”-u jest zapewnienie klientom komfortu cieplnego poprzez dostawę ciepła w sposób niezawodny, bezpieczny, przyjazny środowisku i po konkurencyjnych cenach. Środkiem zapewniającym wysoką jakość oferowanego wyrobu i świadczonych usług jest staranne planowanie procesów, ich realizacja, monitorowanie, pomiar, analiza i doskonalenie. Jakość wyrobu i usług „RADPEC”-u jest stale w centrum uwagi wszystkich pracowników - od najwyższego kierownictwa aż po bezpośrednich wykonawców.

„RADPEC” jest jednym z 70 przedsiębiorstw w kraju, które dostarczają swoim odbiorcom ciepło sieciowe pod marką Ciepło Systemowe, gwarantujące najlepsze standardy produktu oraz najwyższą jakość obsługi klienta. Usługa „dostawa Ciepła Systemowego w postaci centralnego ogrzewania i ciepłej wody” zdobyła Laur „Teraz Polska”.

Wymagania prawne i technologiczne

Radomskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „RADPEC” S.A. posiada wszystkie aktualne niezbędne pozwolenia i zezwolenia środowiskowe związane ze swoją działalnością, w tym 4 pozwolenia zintegrowane i zezwolenie na udział w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych z zatwierdzonym planem monitorowania. Był pierwszym przedsiębiorstwem branży energetycznej na Mazowszu, które otrzymało pozwolenie zintegrowane zgodne z Dyrektywą IPPC.

Instalacje objęte pozwoleniami zintegrowanymi są corocznie kontrolowane przez Inspekcję Ochrony Środowiska. Kontrole wykazują zgodność działalności instalacji z wymaganiami prawa ochrony środowiska. Nie ma zaleceń pokontrolnych.

Prowadzona jest na bieżąco sprawozdawczość dla Marszałka Województwa w zakresie gospodarczego korzystania ze środowiska i naliczane z tego tytułu opłat, jak również sprawozdawczość do Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (PRTR).

Realizowany jest zgodnie z odpowiednimi instrukcjami Zintegrowanego Systemu Zarządzania nadzór nad emisjami gazów i pyłów do powietrza, nadzór nad gospodarką wodno-ściekową oraz gospodarką odpadami. Obejmuje on również monitorowanie i raportowanie w tym zakresie. „RADPEC” posiada zawarte umowy z uprawnionymi odbiorcami w zakresie gospodarki odpadami.

Wykonywane są wszelkie pomiary i badania, do których „RADPEC” zobowiązany jest wymogami prawnymi (emisje, ścieki, hałas, odpady).

Przeprowadzona w dniu 6 marca 2009 ocena zgodności wykazała, że występuje pełna zgodność działalności przedsiębiorstwa z wymogami prawnymi i innymi w zakresie ochrony środowiska.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

„RADPEC” w swoje długofalowe zadania gospodarcze włącza działania na rzecz społeczeństwa i ekologii. Na przykład wybudowana nowa sieć ciepłownicza w najstarszej części miasta przysparza Firmie nie tylko nowych klientów, ale umożliwia także ograniczenie bardzo uciążliwej w śródmieściu Radomia niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza.

Firma dba o to, aby jego usługa była najwyższej jakości. Swoje relacje z klientami systematycznie bada prowadząc ankiety monitorujące satysfakcję odbiorców ciepła sieciowego.

Zarząd Przedsiębiorstwa dba o pracowników zapewniając im: dobre warunki pracy, dobrą płacę i świadczenia, szanując prawo pracy i ściśle przestrzegając zasady BHP. Spółka zapewnia pracownikom wszystkie potrzebne szkolenia.

Spółka stara się w miarę możliwości troszczyć o lokalną społeczność poprzez sponsorowanie ważnych społecznie imprez oraz darowizny.

„RADPEC” dba o przejrzystość swoich działań. Np. na swojej stronie internetowej www.radpec.com.pl umieszcza informacje o wszystkich znaczących aspektach środowiskowych swojego funkcjonowania i działaniach, jakie podjął dla minimalizowania niekorzystnych oddziaływań.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Przyjęta przez firmę „Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania” oparta o międzynarodowe normy ISO 9001, ISO 14001 i krajową normę PN-N 18001:2004 określa cele strategiczne przedsiębiorstwa. Jednym z tych celów jest wdrażanie najnowszych rozwiązań technicznych przyjaznych środowisku. Cel ten jest osiągany poprzez konkretne cele operacyjne. „RADPEC” stara się odgrywać aktywną i pozytywną rolę w społeczeństwie. Podstawowy przekaz przyjętej przez Zarząd Spółki „Strategii public relations” brzmi: „Odpowiedzialna firma to taka, która jest obywatelem miasta, angażuje się w jego życie, stale podnosi standard świadczonych usług, edukuje Klientów, a zysk nie jest jedynym liczącym się kryterium”. Spółka prowadzi społecznie zaangażowany marketing, uczestniczy w akcjach prospołecznych. Promocja oraz działania public relations mają za cel uświadomienie szeroko rozumianemu otoczeniu społecznemu Firmy to, że rozwój ciepłownictwa sieciowego w mieście przynosi korzyści ekologiczne dla mieszkańców miasta.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

„RADPEC” zakończył w 2008 r. realizację projektu „Obniżenie emisji pyłów z kotłów WR 25 w „RADPEC” S.A. Radom polegającego na modernizacji pięciu kotłów WR-25 w Ciepłowni „Południe” oraz przebudowie trzech, magistralnych odcinków sieci ciepłowniczej o łącznej długości 1 730,5 m. Wydatki kwalifikowane wyniosły: 11 725 086 PLN (netto). Dotacja do projektu stanowiła kwotę: 5 862 542,88 PLN (70% stanowiła dotacja z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, natomiast pozostałe 30% pochodziło z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej). W wyniku zrealizowania projektu zmniejszyła się ilość emitowanych zanieczyszczeń do powietrza przez „RADPEC” w stosunku do wielkości emisji bazowych o następujące ilości: dwutlenku siarki – 83,3 Mg, tlenków azotu – 152,3 Mg, tlenku węgla – 411,9 Mg, pyłu – 329,4 Mg oraz dwutlenku węgla – 29027,0 Mg.

W roku 2008 „RADPEC” przeprowadził także inne ważne przedsięwzięcie służące ochronie środowiska, a konkretnie ograniczeniu bardzo uciążliwej dla mieszkańców śródmieścia Radomia niskiej emisji zanieczyszczeń. Firma doprowadziła sieć ciepłowniczą do najstarszej części miasta - zwanej Miastem Kazimierzowskim. Doprowadzona przez „RADPEC” sieć umożliwi stopniowe zastępowanie ogrzewania piecowego nowoczesnym, komfortowym i bezpiecznym ogrzewaniem sieciowym.

Obecnie „RADPEC” rozpoczyna realizację projektu „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych poprzez modernizację kotłów WR-25 w RADPEC SA” złożonego w ramach działania 4.5 priorytetu IV Programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007- 2013. Działania obejmą m.in. modernizację 2 kotłów WR-25 w Ciepłowni „Północ”, modernizację kotła WR-25 nr 7 w Ciepłowni „Południe”. Planowany całkowity koszt realizacji projektu wynosi 12 200 000 PLN.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Radomskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „RADPEC” – Spółka Akcyjna posiada certyfikat Zintegrowanego Systemu Zarządzania: „Jakość, Bezpieczeństwo i Higiena Pracy, Środowisko” przyznany mu przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji SA. Certyfikat ten świadczy o tym, że „RADPEC” spełnia wymagania międzynarodowych norm ISO 9001, ISO 14001 i krajowej normy PN-N 18001.

Kierownictwo Firmy ma pełną świadomość, że działalność Przedsiębiorstwa ma pewien niekorzystny wpływ na otoczenie, spowodowany znaczącymi aspektami środowiskowymi: emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, wytwarzaniem odpadów i ścieków. Dlatego przywiązuje bardzo dużą rolę do minimalizowania skutków tego oddziaływania. W ramach zarządzania środowiskowego w RADPEC-u zostały określone cele i zadania środowiskowe zgodnie z procedurą „*Identyfikacja aspektów środowiskowych. Ustalenie celów i zadań środowiskowych. Opracowanie programu środowiskowego*”. Cele i zadania środowiskowe zawarte są w „*Rejestrze celów i zadań środowiskowych „RADPEC” S.A.*”. Zgodnie z wyżej wymienioną procedurą, aby umożliwić osiągnięcie założonych celów i zadań środowiskowych opracowywany jest „*Program zarządzania środowiskowego*” obejmujący określenie środków i terminów realizacji wraz z przypisaniem odpowiedzialności.

„RADPEC” był wielokrotnie nagradzany za działania w sferze jakości i ekologii. Ostatnio otrzymał:

- nagrodę Lidera Regionu 2007 (pierwsze miejsce w kategorii Ekologia),
- statuetkę „Quality International Forum Jakości 2007”,
- „Gazetę Biznesu 2007”,
- certyfikat „Firma Bliska Środowisku 2007”,
- statuetkę „Quality International Forum Jakości 2008”,
- nagrodę „Panteon Polskiej Ekologii”,
- statuetkę Lidera Regionu 2008 (pierwsze miejsce w kategorii Ekologia),
- certyfikat „Firma Bliska Środowisku 2008”,
- nagrodę „Jakość Roku 2008”,
- statuetkę „Mazowiecka Firma Roku 2008” (pierwsze miejsce w kategorii Ochrona Środowiska).

o) Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Sanok

	<p>38-500 Sanok ul. Jana Pawła II 59</p> <p>tel. 0 46 47 900 fax 0 46 48 862</p> <p>e-mail: gksanok@ks.onet.pl www.spgk.com.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Czesław Bartowski</p>
--	---

Charakterystyka Firmy

Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sanoku powstało w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego SPGK na mocy Uchwały Rady Miasta z dnia 25.01.1996 r. w sprawie wyboru formy organizacyjno – prawnej prowadzenia działalności podjętej na podstawie ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

Powstała w wyniku przekształcenia Spółka jest jednoosobową Spółką Gminy Miasta Sanoka. Na podstawie aktu notarialnego z dnia 06.03.1996 r. postanowieniem Sądu Rejonowego – Sądu Gospodarczego Wydział V w Krośnie została dnia 11.03.1996 r. wpisana do Rejestru Handlowego w Dziale B pod numerem 609.

Po wejściu w życie Ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym – SPGK Spółka z o.o. w Sanoku zostało wpisane do KRS, Numer 0000118475 (postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy KRS z dnia 25.07.2002 r.).

Zatrudnienie w SPGK Sp. z o.o. wynosi 395 pracowników utrzymuje się na stałym poziomie.

Przedmiotem działania Spółki zgodnie z wpisem do KRS jest :

- dostawa ciepła dla celów: centralnego ogrzewania, technologicznych, ciepłej wody użytkowej,
- zaopatrzenie w wodę,
- usuwanie i oczyszczanie ścieków,
- utrzymanie czystości, segregacja odpadów i ich utylizacja,
- usługi w zakresie komunikacji miejskiej,
- roboty remontowo – budowlane,
- usługi transportowe,
- drogownictwo,
- sprzedaż materiałów i towarów (w głównej mierze: Baza Paliw, Sklep Motoryzacyjny, usługi warsztatowe związane z obsługą i naprawą pojazdów mechanicznych),
- inna działalność produkcyjna, handlowa i usługowa.

Wymagania prawne i technologiczne

Przedsiębiorstwo działa, w granicach wyznaczonych przez systemów aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska, w tym w szczególności ustaw: Prawo Ochrony Środowiska, Prawo Wodne, O zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, O odpadach, O utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Prawo energetyczne, jak również odpowiednie koncesje i zezwolenia.

Rejestr obowiązujących przepisów prawnych dotyczących ochrony środowiska oraz innych wymagań jest na bieżąco aktualizowany, co zapewnia, że SPGK Sp. z o.o. jest w stanie stosować się do aktualnych przepisów. Posiadane decyzje i pozwolenia:

- Decyzja pozwolenia na wytwarzanie odpadów oraz prowadzenie działalności w zakresie zbierania,

transportu i odzysku odpadów.

- Pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków komunalnych.
- Decyzja pozwolenia na wprowadzanie wód opadowych i roztopowych do odbiornika z terenu kotłowni Kiczury.
- Decyzja na pobór wody powierzchniowej dla ujęcia wody w Zasławiu i wprowadzanie ścieków technologicznych do rzeki San.
- Decyzja na pobór wody powierzchniowej dla ujęcia wody w Trepczy i wprowadzanie ścieków technologicznych do rzeki San.
- Decyzja na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z instalacji w Zakładzie Ciepłowniczym.
- Decyzja na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji.
- Decyzja na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy.
- Decyzja na prowadzenie działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków z terenu Gminy miasta Sanok.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

SPGK Sp. z o.o. umacnia swoją opinię solidnej firmy, która realizując swoje zadania uwzględnia również interesy swoich klientów, partnerów, pracowników i społeczeństwa.

Wszyscy pracownicy związani z SPGK Sp. z o.o. zawsze i we wszystkich warunkach postępują w sposób odpowiedzialny za jakość i środowisko w celu zwiększenia zadowolenia klienta oraz zapewnienia udoskonalenia efektu działalności środowiskowej, jak również w celu unikania zanieczyszczenia środowiska. Dzięki temu wszystkie zadania wykonywane w ramach procesów biznesowych prowadzone są na wysokim poziomie.

Proces dostarczania energii ciepłej

Do zadań Zakładu Ciepłowniczego należy:

- produkcja, przesyłanie i rozdział pary wodnej i ciepłej wody,
- prawidłowa eksploatacja źródeł, sieci ciepłych i węzłów ciepłych,
- przeciwdziałanie ujemnym skutkom wywołanym w środowisku naturalnym przez kotłownię oraz prowadzenie badań w tym zakresie.

Proces produkcji i dostarczania wody oraz odprowadzania ścieków

Do podstawowego zakresu działalności Zakładu Wodociągów i Kanalizacji należą:

- ujmowanie, uzdatnianie, badanie, dostawa i dystrybucja wody do odbiorców,
- odprowadzanie, oczyszczanie i kontrola składu i jakości ścieków,
- eksploatacja oraz remonty obiektów i sieci wodociągowo-kanalizacyjnych.

Proces oczyszczania miasta

Do podstawowego zakresu działalności Zakładu Oczyszczania Miasta należą:

- wywóz i utylizacji nieczystości stałych,
- selektywna zbiórka odpadów,
- przyjmowanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- zbiórka odpadów wielkogabarytowych,
- zamiatanie ulic i placów.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

SPGK Sp. z o.o. posiada wdrożony system zarządzania jakością i środowiskiem oraz w sposób ciągły doskonalą jego skuteczność i efektywność zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2001 i PN-EN ISO 14001:2005 w ramach powyższego:

- zidentyfikowano procesy konieczne dla systemu zarządzania jakością i środowiskiem;
- zapewniona jest dostępność środków i informacji niezbędnych dla wspierania działań i monitorowania tych procesów;

- doskonalili swoje procesy produkcyjne i usługowe w celu spełnienia wymagań, potrzeb i oczekiwań klientów. Działalność ta jest ściśle powiązana z przestrzeganiem uregulowań prawnych dotyczących ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. Stałe eliminowanie zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz zasady zrównoważonego rozwoju są tutaj wyznacznikiem;
- wdraża się działania niezbędne dla osiągnięcia planowanych wyników, prowadzi się monitorowanie, pomiar i analizę procesów zasadniczych;
- prowadzone jest systematyczne szkolenie pracowników w zakresie metod zarządzania jakością, zarządzania środowiskowego oraz świadomości ekologicznej w celu wzrostu ich kwalifikacji.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Przy planowaniu inwestycji SPGK Sp. z o.o. uwzględnia oczekiwania klientów przy jednoczesnym minimalizowaniu zubożenia środowiska naturalnego i zapobieganiu negatywnego oddziaływania na nie.

W październiku 2008 r. oddana została do użytku nowa kotłownia gazowa na Stacji Uzdatniania Wody w Zasławiu – w miejsce funkcjonującej poprzednio kotłowni na paliwa stałe.

Zużycie gazu po uruchomieniu kotłowni wyniosło 7656 m³. Po dokonaniu odpowiednich przeliczeń ustalono, że odpowiada to zużyciu 12 Mg węgla.

W chwili obecnej Przedsiębiorstwo jest na etapie projektowania i pozyskiwania funduszy na realizację zadania inwestycyjnego pod nazwą „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Sanok”. Realizacja tej inwestycji przyczyni się do osiągnięcia celów polityki Unii Europejskiej w zakresie zrównoważonego rozwoju – środowiskowego i społecznego. W aspekcie środowiskowym priorytetem jest ograniczenie dopływu zanieczyszczeń, w tym substancji biogennych do zlewni rzeki San poprzez poprawę efektywności Oczyszczalni Ścieków w Trepczy i umożliwienie skierowania do niej ścieków przemysłowych, obecnie odprowadzanych bezpośrednio do odbiornika (rzeki San). Oznacza to zmniejszenie zagrożenia eutrofizacją i poprawę funkcjonowania ekosystemów tej rzeki i jej doliny. Zmniejszone zostanie także zagrożenie zanieczyszczenia zasobów wód podziemnych na terenie objętym projektem. Oczyszczalnia ścieków zgodnie z założeniami projektowymi po rozbudowie osiągać będzie bardzo wysoki stopień oczyszczenia ścieków w zakresie wszystkich wskaźników zanieczyszczeń.

Z kolei modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Trepczy i usprawnienie funkcjonowania sieci wodociągowej przyczyni się do podniesienia pewności zabezpieczenia parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych wody oraz zapewnienie większej pewności dostaw wody wysokiej jakości.

Najważniejsze osiągnięcia

CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

W dniu 04.08.2005 r. Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sanoku otrzymało Certyfikat wydany przez TÜV CERT RWTÜV System GmbH zaświadczający, że przedsiębiorstwo wprowadziło i stosuje system zarządzania jakością i zarządzania środowiskowego: EN ISO 9001 : 2000, EN ISO 14001 : 2004. Certyfikat ważny jest do 03.08.2011 r.

Prowadzona przez SPGK Sp. z o.o. działalność, edukacji ekologicznej oraz realizowane zadania inwestycyjne, znalazła uznanie co zostało potwierdzone przyznaniem Spółce wyróżnień. Certyfikatem „Przedsiębiorstwo Fair Play” w latach 2003 - 2008 oraz Złotym Certyfikatem „Przedsiębiorstwo Fair Play” w roku 2005 przyznany przez Krajową Izbę Gospodarczą jako gwarancja stosowania uczciwej konkurencji, honorowania praw klientów, właściwego traktowania pracowników oraz realizacji społecznej odpowiedzialności biznesu.

„Gazeta Biznesu” 2002, 2003 i 2004 przyznany przez redakcję „Pulsu Biznesu” jako ocena wiarygodnego partnera handlowego.

Certyfikat „Wiarygodna Firma Wojewódzka Podkarpackiego”.

Złota Kula dla Lidera Województwa Podkarpackiego w latach 2007 i 2008.

p) TiM S.A., Bielsko-Biała

	<p>43-382 Bielsko-Biała ul. T. Regera 111</p> <p>tel. 033 829 98 40 fax 033 818 28 96</p> <p>e-mail: tim@tim-wina.com.pl www.tim-wina.com.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Tomasz Jurczyk</p>
---	--

Charakterystyka Firmy

Historia początku Świata zawiera w sobie także naturalną genezę powstania Idei pierwotnej Formy zdrowego środowiska. W tym pierwotnym środowisku wzrastały kolejne cywilizacje, mniej lub bardziej korzystając z jego naturalnych zasobów, formatując je przy okazji pod kątem przydatności dla ludzkości. Niewątpliwie jedną z tych aktywności była uprawa winnych latorośli i być może za sprawą Sumerów, Etrusków bądź też wcześniejszych grup etnicznych mamy dziś do czynienia z winami gronowymi - wyrastającymi swymi korzeniami z głębi czystej natury.

Wino to również wielka pasja. To filozofia i sposób na życie. To coś, co sprawiło, że w dalszych zapisach historycznych (dosyć odległych od czasów starożytnego Egiptu) w 1990 roku naszej ery, w trudnych dla rynku wina czasach, rozpoczęła działalność firma TiM, która za nadrzędny cel postawiła sobie popularyzację kultury picia wina w kraju, gdzie zamiast niego na stołach gościły inne trunki.

W 2008 roku TiM S.A. rozpoczęła wiek, jaki z dumą nazwać może pełnoletnością! Powrócili w pamięci nie tylko początki jej istnienia, ale i niedawne lata, które zapisały na kartach historii istotne wydarzenia, takie jak certyfikacja ISO 9001:2000 w 2003, wstąpienie spółki do grupy Ambra i rozpoczęcie działalności jako integralna część wiodącej w Europie niemieckiej grupy Schloss Wachenheim w 2005 roku oraz najnowsze - przyznanie w 2008 roku przez Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej tytułu „Firmy Bliskiej Środowisku”.

W czasie niemal dwudziestu już lat istnienia TiM S.A. zbudowała silną pozycję lidera na rynku winiarskim, a jej aktualna oferta zawiera ponad 300 indeksów win pochodzących z własnego importu, z 20 krajów świata, w grupie których znajduje się wiele pozycji win uhonorowanych medalami na arenie światowej. Rozbudowana siatka stałych odbiorców obsługiwana przez niemal 50 osobowy zespół handlowy skupiony zarówno w centrali spółki w Bielsku-Białej i jak i w 4 oddziałach zamiejscowych zlokalizowanych w Tychach, Krakowie, Wrocławiu i Straszynie (k. Gdańska) sprawia, iż Spółka posiadając wiodący udział w rynku win, staje się najważniejszym dostawcą win dla wielu z Państwa.

Wymagania prawne i technologiczne

Zaangażowanie TiM S.A. w propagowanie idei proekologicznego zarządzania firmą oraz nieustanne podnoszenie kwalifikacji ekologicznych jest realizowane m.in. poprzez nawiązywanie współpracy z dostawcami wina spełniającymi kryteria środowiskowe, stosującymi innowacyjne rozwiązania ekologiczne. Wśród nich są również pionierzy nowych projektów o zasięgu globalnym – jedną z takich firm jest Vina Cono Sur (chilijski producent wina), która wdrożyła do swej działalności projekt Carbon Neutral Delivery, uwydatniając w ten sposób realizowaną na co dzień ideę poszanowania natury i czerpania z jej dóbr w sposób nie naruszający kondycji środowiska. Współpraca z Vina Cono Sur stała się dla TiM S.A. inspiracją do poszukiwania dostawców, którzy strukturę firmy i zasady jej funkcjonowania koncentrują wokół proekologicznych zachowań i tego typu regulacji prawnych. Dziś, podążając śladem Vina Cono Sur, również i TiM S.A. może zwać się pionierem, za sprawą którego w październiku 2009 roku na polskim rynku

wdrożony został nowy projekt o znamionach ekologicznych – Green Team, skupiający w sobie certyfikowanych producentów wina z Europy i Nowego Świata, którzy po dziś dzień kultywują rodzinny zwyczaj ekologicznej uprawy winorośli i wytwarzania wysokiej jakości win w zgodzie z naturą.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Pośród wielu sukcesów firmy TiM możemy wyróżnić takie, które szczególnie napawają dumą i mobilizują do dalszej pracy. Jest to m.in. pierwsza certyfikacja systemu jakości ISO 9001:2000 w 2003 roku - zakończona wynikiem wzorowym - nadanym przez ówczesną jednostkę certyfikującą BVQI, w oparciu o brytyjską akredytację UKAS, przedłużona na kolejne lata w roku 2007.

Aby móc jeszcze bardziej budować przewagę konkurencyjną, a także dążyć do większej doskonałości, w miesiącu lipcu 2009 Zarząd Spółki podjął decyzję o wdrożeniu w życie zintegrowanego systemu zarządzania jakością ISO 22000, ujmującego w pełni standardy HACCP. Jest to kolejny krok zmierzający w kierunku rozwoju firmy i podnoszenia jej kwalifikacji.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Fundamentem pozwalającym nam na budowanie konstrukcji Firmy pro-ekologicznej jako takiej w ogóle było przystąpienie w końcu 2007 roku do programu Carbon Neutral Delivery . Idea ta powstała w ramach zaawansowanego projektu redukcji gazów cieplarnianych – wywodzącego się wprost z porozumienia z Kioto. Oznacza ona, iż emisja CO₂ wydzielanego, w tym konkretnym przypadku, przy morskim transporcie win z Chile, została zmierzona i zredukowana do wartości bliskiej zeru. Innymi słowy wina te dostarczane są z myślą o kondycji planety, która jest naszym domem, a ekologia zawsze stawiana jest na pierwszym miejscu. TiM S.A. jako pierwszy na rynku alkoholi w Polsce zbudował nowoczesną platformę komunikacji ekologicznej w tym konkretnym zakresie.

Wdrażając jednocześnie inne projekty do życia – stricte związane z naszą działalnością bieżącą, ot chociażby

Green Point, porządkując procedury Sytemu Zarządzania Jakością pod kątem zgodności z zapisami stosownych ustaw o ochronie środowiska TiM S.A. stanął w szronki firm ubiegających się o miano

wychodząc zwycięsko z mianem firmy, której nie obce są ideały ochrony środowiska.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

W ramach działań o charakterze proekologicznym TiM S.A. nawiązała przed laty współpracę z organizacjami zajmującymi się recyklingiem i odzyskiem odpadów opakowaniowych, poużytkowych i odpadów ze szkła, jak również z podmiotami koordynującymi działania w zakresie utylizacji i odzysku sprzętu elektronicznego, akcesoriów do komputerów itp. Praktyki segregowania odpadów już na stałe wpisały się w codzienność Firmy. Inną formą przedsięwzięć inwestycyjnych są obecnie realizowane kampanie promujące „zielone” projekty: Green Team i Carbon Neutral Delivery, jak również załączki planów dot. wprowadzenia innowacyjnego systemu pozyskiwania energii, tj. zakupu i montażu baterii słonecznych. Każda podejmowana inicjatywa przybliży Firmę do urzeczywistnienia wizji firmy przyjaznej środowisku.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Najświeższym ogromnym zaszczytem, jaki przypadł w udziale TiM S.A. jest tytuł laureata Konkursu "Firma Bliska Środowisku 2008" organizowanego przez Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej pod honorowym patronatem Ministra Środowiska. Wśród wielu wyróżnień i certyfikatów, jakie w ostatnich latach spółka otrzymała, konkurs "Firma Bliska Środowisku" wysuwa się na pierwszy plan, biorąc pod uwagę działalność na zintegrowanym rynku europejskim.

Niezliczone złote medale, wyróżnienia oraz prestiżowe nagrody TiM S.A. Otrzymywał także z rąk przedstawicieli Krajowej Rady Winiarstwa i Miodosytnictwa oraz szeregu gospodarczych

i branżowych redakcji czasopism, tj. **Forbes** Forbes'a, **Gazeta Biznesu** Pulsu Biznesu (jakość pracy TiM S.A. została doceniona przez kapitułę Pulsu Biznesu po raz pierwszy w roku 2003,

a szlachetne wyróżnienie Gazet Biznesu nieprzerwanie przyznawane było aż do roku 2008), Złote

Grono Świata Win czy nagrody Rynków Alkoholowych.

q) TRANSAND Firma transportowo Budowlana Jerzy Gotowski, Nekla

	<p>86-022 Dobrcz Nekla 3A</p> <p>Biuro przyjmowania zleceń: ul. Wojska Polskiego 65, 85-825 Bydgoszcz</p> <p>tel. 052 341 55 12 fax. 052 341 35 48</p> <p>e-mail: transand@transand.com.pl www.transand.com.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Jerzy Gotowski</p>
---	---

Charakterystyka Firmy

TRANSAND Firma Transportowo-Budowlana Jerzy Gotowski działa na rynku nieprzerwanie od 1991 roku. Jest to małe, prywatne przedsiębiorstwo zarządzanym przez pana Jerzego Gotowskiego. Do 2002 roku siedziba firmy znajdowała się w Bydgoszczy. Od 2003 roku została przeniesiona do Nekli w gminie Dobrcz, wspierając tamtejszą przedsiębiorczość. W Bydgoszczy zostało jedynie biuro przyjmowania zleceń, które mieści się na terenie Zakładów Chemicznych ZACHEM SA. Firma, choć niewielka, rozwija się w sposób ciągły i systematyczny. Obecnie zatrudnia 30 osób i oferuje kompleksowe usługi w zakresie transportu, odzysku i utylizacji odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, transportu materiałów sypkich, odwadniania osadów za pomocą pras oraz czyszczenia zbiorników chemicznych i rowów melioracyjnych. Pojawienie się nowych technik i technologii niesie za sobą zmiany oczekiwań oraz potrzeb klientów, dlatego Firma nie pozostaje bierna w stosunku do pojawiających się trendów i stara się rozszerzać swoją ofertę o nowe usługi. TRANSAND posiadamy własną bazę transportową i bogate zaplecze techniczne, które stale jest unowocześniane. Dzięki dobrej organizacji pracy oraz wysoko wykwalifikowanej kadrze realizacja zlecenia odbywa się bardzo dokładnie i w zadeklarowanym terminie.

Fot. TRANSAND

Wymagania prawne i technologiczne

Cechą wyróżniającą TRANSAND spośród rzeszy podobnych jest rzetelny stosunek do otoczenia, a w szczególności sprostanie nawet najsurowszym przepisom prawa. Każdy element oferty jest oparty na uzyskanych pozwoleniach wydanych na drodze decyzji administracyjnej, jeśli jest to wymagane przez obowiązujące przepisy. Firma posiada zezwolenia na zbieranie i transport wszystkich odpadów na podstawie rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów. Uzyskała również decyzje na prowadzenie działalności w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych oraz innych niż niebezpieczne. W związku z każdym realizowanym zadaniem, które tego potrzebuje, posiada zatwierdzony program gospodarki odpadami niebezpiecznymi. Firma posiada także doradcę ds. bezpieczeństwa transportu materiałów niebezpiecznych, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 28

października 2002 roku o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. nr 199, poz. 1671; z późn. zmianami). TRANSAND posiada także wdrożony system zarządzania środowiskowego według normy ISO 14001. Dzięki temu dostosowuje się do wymogów Unii Europejskiej w zakresie prawodawstwa ochrony środowiska, jak i samego podejścia do zagadnień związanych z tą branżą. Fakt posiadania certyfikatu ISO jest nie bez znaczenia w formułowaniu wymagań wobec technologii. Firma stara się, by wybrane przez nią sposoby realizacji często skomplikowanych zadań oraz wykorzystane do tego maszyny były jak najmniej uciążliwe dla środowiska naturalnego. Jeśli działania wykonywane w trakcie realizacji konkretnej usługi tego wymagają, dodatkowo zlecamy wykonanie opracowania naukowego.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Właściciel firmy za cel nadrzędny stawia sobie, jak i wszystkim pracownikom świadczenie usług konkurencyjnych na rynku, zarówno pod względem jakościowym, jak i cenowym, przy jednoczesnym respektowaniu wymagań prawnych związanych z ochroną środowiska. Należy tu również zaznaczyć, że ogromny nacisk kładzie się na zaspokajanie potrzeb klientów i realizację zadań zgodnie z ich wymaganiami. Firma posiada szeroką gamę usług związanych z ochroną środowiska, stąd każde zlecenie jest inne i wymaga indywidualnego podejścia oraz technologii. W związku z tym kontaktuje się z wieloma przedsiębiorstwami, z których pomocą jest w stanie wykonać usługę jak najlepszej jakości i w konkurencyjnej cenie. Każdy ze zleceńodawców, który zaufał TRANSANDOWI, podkreśla wysokie kompetencje Firmy w dziedzinie transportu, odzysku i utylizacji odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, rzetelność i doświadczenie jej pracowników oraz atrakcyjne warunki współpracy. Niebagatelne znaczenie w procesie zdobywania nowych klientów jest fakt, że Firma posiadamy certyfikat ISO 9001. Norma ta porządkuje procesy zachodzące w Firmie i poprawia jej funkcjonowanie. Dzięki temu jesteśmy postrzegani przez potencjalnych klientów jako firma oferująca usługi na europejskim, wysokim poziomie.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Wszystkie podejmowane przez TRANSAND działania są zgodne z założeniami przyjętej polityki środowiskowej. Dewizą Firmy jest hasło „Korzystając z naszych usług pracujesz razem z nami, aby środowisko naturalne wokół nas uczynić czystszy”. W ciągłym rozwoju respektuje się zasady ustalone przez społeczeństwo oraz normy i prawa ustanowione w dziedzinie ochrony środowiska. Firma deklaruje ciągłą poprawę skuteczności swoich działań na rzecz zmniejszenia i zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska, jak również dąży do spełniania wymagań wynikających z przepisów dotyczących środowiska. W momencie określania polityki środowiskowej przeprowadzono wnikliwą analizę prowadzonej działalności pod kątem jej wpływu na otoczenie. Określone zostały najważniejsze aspekty środowiskowe, które podlegają stałemu nadzorowi. W odniesieniu do nich, po uwzględnieniu realnych możliwości podjęcia oddziaływania, ustalone zostały cele środowiskowe.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Systematyczny i ciągły rozwój Firmy jest możliwy tylko dzięki podejmowaniu kolejnych przedsięwzięć inwestycyjnych. Właściciel Firmy, jak również cała załoga starają się, aby dalszy rozwój Przedsiębiorstwa przebiegał zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Działania zakładają osiągnięcie wzrostu gospodarczego przy jednoczesnej dbałości o środowisko przyrodnicze oraz środowisko sztuczne, wytworzone przez człowieka. TRANSAND to firma zajmująca się m.in. transportem odpadów niebezpiecznych, dlatego stara się w miarę swoich możliwości unowocześniać będący w jej posiadaniu tabor. Decydując się na zakup nowego sprzętu, Firma bierze pod uwagę takie aspekty jak: zużycie paliwa, poziom emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisję hałasu. Stara się, aby zakupione i wykorzystywane przez nią maszyny i urządzenia w jak najmniejszym stopniu oddziaływały niekorzystnie na środowisko naturalne. Wszystkie samochody wykorzystywane przez Firmę są wyposażone w katalizatory ograniczające emisję spalin, spełniające normy EURO 2 i EURO 3. Prowadzona jest także stała kontrola pojazdów pod względem technicznym. Pod koniec 2008 r. Firma zakupiła dwa nowe samochody służbowe marki Citroen (C3 oraz C1) i dwa ciągniki samochodowe Mercedes-Benz Actross. W tym samym roku zakupione zostały dwie koparki gąsienicowe Doosan DX 300 LC SLR oraz Doosan DX 340 SLR. Urządzenia te zostały wyprodukowane z zachowaniem najsurowszych wymogów norm europejskich, w szczególności zgodnie z postanowieniami

Dyrektywy 2000/14/EC dotyczącej emisji hałasu, Dyrektywy 97/68/EC – emisja spalin, a także 89/336/EC – kompatybilność elektromagnetyczna. Dalsze plany inwestycyjne Firmy dotyczą zakupu sprzętu ciężkiego oraz urządzeń specjalistycznych – prasy do odwadniania osadów, belownicy. Rozważane jest również założenie separatorów na terenie bazy transportowo-maszynowej.

Fot. TRANSAND

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Dowodem solidności Firmy są liczne referencje, nagrody i wyróżnienia. Tylko w ciągu ostatniego roku TRNASAND otrzymał Nagrodę im. Eugeniusza Kwiatkowskiego „Przedsiębiorczość” w branży ochrony środowiska, po raz piąty z rzędu tytuł „Przedsiębiorstwo Fair Play”, wyróżnienie w programie „Najwyższa Jakość w Ochronie Środowiska”, II miejsce w konkursie „Pracodawca Roku Regionu Kujawsko-Pomorskiego 2008”, nagrodę „Przetargi dla Najlepszych – Lider Eko-inwestycji” oraz Certyfikat Uznania przyznany przez Ogólnopolski Dwutygodnik Budowlany PROFILE, a także drugi już certyfikat „Firma Bliska Środowisku”. W maju 2009 roku Firma zajęła także pierwsze miejsce w dwóch kategoriach: rentowność oraz dynamika wzrostu przychodów MSP rankingu „Złota Setka Pomorza i Kujaw 2008”, organizowanego przez Gazetę Pomorską z Bydgoszczy.

We wcześniejszych latach Firma miała zaszczyt otrzymać wyróżnienie w II edycji „Kujawsko-Pomorskiej Nagrody Jakości 2004”, statuetkę „Polski Sukces” 2004 i 2006, Panteon Polskiej Ekologii 2004, nagrodę „ProEco” 2005-2006, „Złotą Kielnię z Różą” i „Platynową Kielnię” przyznane przez Ogólnopolski Dwutygodnik Budowlany PROFILE, Certyfikat Najlepszej Jakości w latach 2005-2006, tytuł „Lidera Jakości” 2006-2007 oraz nominację do „Excellent European Quality Certificate 2006”.

Wymienione wyżej nagrody, ze szczególnym wskazaniem na te, które są wręczane corocznie w kolejnych edycjach są dowodem, że TRANSAND zajmuje czołową i stabilną pozycję na rynku.

TRANSAND, oprócz odpowiedzialności ekologicznej, poczuwa się również do odpowiedzialności za rozwój społeczności nie tylko lokalnej, ale i całego kraju. Wspiera wiele inicjatyw sportowych, kulturalnych, oświatowych i społecznych. Co roku otrzymujemy wiele listów z podziękowaniami. Dla Firmy jednak najważniejsza jest satysfakcja płynąca z faktu, że ktoś zwrócił się do niej z prośbą o pomoc, a ona nie zawiedła jego nadziei.

r) Wodociągi i Kanalizacja „HYDROKOM” Sp. z o.o., Kluczbork

 <p>HYDROKOM Sp. z o.o. w Kluczborku</p>	<p>46-203 Kluczbork ul. Kołłątaja 7</p> <p>tel. 077 418 14 71 fax 077 418 52 89</p> <p>e-mail: sekretariat@hydrokom.pl www.hydrokom.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Artur Witek</p>
--	---

Charakterystyka Firmy

Wodociągi i Kanalizacja „HYDROKOM” Sp. z o.o. w Kluczborku powstała 1 stycznia 1993 roku jako spółka prawa handlowego z większościowym udziałem Skarbu Gminy, jednakże historia kluczborskich wodociągów jest znacznie dłuższa - w tym roku firma świętuje 100-lecie ich istnienia.

Podstawową działalnością przedsiębiorstwa Wodociągi i Kanalizacja „HYDROKOM” Sp. z o.o. w Kluczborku jest świadczenie usług w zakresie zbiorowego dostarczania wody oraz zbiorowego odprowadzania ścieków. Obecnie działalność ta prowadzona jest na terenie dwóch gmin: Kluczbork i Lasowice Wielkie w powiecie kluczborskim w województwie opolskim. Zakład eksploatuje 10 ujęć wody podziemnej, 6 stacji uzdatniania wody, 2 oczyszczalnie ścieków, 340 km sieci wodociągowej, 70 km sieci kanalizacji sanitarnej i 20 km sieci kanalizacji deszczowej.

Dodatkowo Spółka „HYDROKOM” oferuje usługi w zakresie:

- wykonawstwa przyłączy wodociągowych, przykanalików sanitarnych i deszczowych,
- wykonawstwa połączeń wewnętrznych instalacji wodno-kanalizacyjnych z przyłączami wodociągowymi i przykanalikami,
- wykonawstwa nawiertek i wcinek połączeniowych na sieci wod-kan,
- wymiany, montażu i sprzedaży wodomierzy,
- wynajmu sprzętu mechanicznego i pojazdów,
- wywozu nieczystości płynnych i czyszczenia kanalizacji,
- wynajmu miejsc parkingowych.

Fot. Mechaniczno-chemiczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków
w Ligocie Dolnej k/Kluczborka

Wymagania prawne i technologiczne

Spółka „HYDROKOM” korzysta ze środowiska poprzez:

- wprowadzanie ścieków do wód i do ziemi,
- pobór wód podziemnych,
- wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.

Pierwszy z wymienionych rodzajów działalności obejmuje odprowadzanie ścieków komunalnych z terenu dwóch gmin Kluczbork i Lasowice Wielkie oraz oczyszczanych na dwóch oczyszczalniach ścieków w Ligocie Dolnej (gm. Kluczbork) i w Trzebiszynie (gm. Lasowice Wielkie), a także odprowadzanie

popłuczyn pochodzących z płukania filtrów na stacjach uzdatniania wody oraz odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenu miasta Kluczbork.

Drugi rodzaj korzystania ze środowiska związany jest z eksploatacją ujęć wód podziemnych na potrzeby zaopatrzenia w wodę mieszkańców, instytucji oraz zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie gmin: Kluczbork i Lasowice Wielkie.

Trzeci - marginalny rodzaj działalności obejmuje wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza związany ze spalaniem paliw w silnikach spalinowych oraz w dwóch kotłach opalanych węglem kamiennym i koksem o nominalnej mocy cieplnej poniżej 5 MW.

Za wszystkie wymienione powyżej rodzaje działalności Przedsiębiorstwo uiszcza stosowne opłaty za korzystanie ze środowiska do Urzędu Marszałkowskiego oraz prowadzi wymaganą sprawozdawczość w tym zakresie.

Należy zaznaczyć, że przeprowadzone w ostatnich 5 latach kontrole Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska nie wykazały znaczących nieprawidłowości i w związku z tym nie nałożono na Spółkę żadnych kar administracyjnych z tytułu nieprzestrzegania przepisów określonych Prawem ochrony środowiska.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Firma pomimo swojej monopolistycznej pozycji na rynku, z racji prowadzonej działalności, która nie wymusza konkurencyjności wobec innych przedsiębiorstw, świadomie i konsekwentnie angażuje się w ochronę środowiska poprzez edukację ekologiczną własnych pracowników (prowadzenie szkoleń wewnętrznych w tym zakresie), klientów (informacje na tablicach ogłoszeń, biurze obsługi klienta, stronie internetowej) oraz lokalnej społeczności (organizacja konkursów dla dzieci i młodzieży, oprowadzanie wycieczek szkolnych po obiektach wod-kan). Spółka kształtuje również właściwe relacje z firmami świadczącymi usługi zewnętrzne, gdyż przy wyborze wykonawców usług bierze pod uwagę kryteria ekologiczne.

Ponadto Przedsiębiorstwo raportuje wyniki swojej działalności w zakresie ochrony środowiska w corocznym raporcie środowiskowym, w którym przedstawia wszystkie aspekty mające wpływ na środowisko, wyniki badań monitoringowych, inwestycje proekologiczne, rozliczenia zaplanowanych zadań i wskaźników na dany rok. Raport ten dostępny jest na stronie internetowej Spółki oraz w biurze obsługi klienta w siedzibie firmy.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Spółka posiada zatwierdzoną przez Zarząd politykę zarządzania jakością i środowiskiem. Polityka ta wynika z długofalowej strategii rozwoju Firmy, której celem jest przede wszystkim racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, dostarczanie wody klientom w sposób ciągły i o najwyższych parametrach jakościowych oraz zapobieganie negatywnemu oddziaływaniu na środowisko.

Wśród celów środowiskowych na poziomie strategicznym niezwiązanych ze statutową działalnością Spółki należy wymienić m.in. poprawę gospodarki odpadami w kierunku zwiększenia ilości ich dalszego wykorzystania. Cel ten Spółka realizuje poprzez odzysk osadów ściekowych powstających jako odpad w procesie oczyszczania ścieków. Osady ściekowe poddawane są przeróbce biologicznej metodą dżdżownic kalifornijskich, która przyczynia się do podwyższenia ich właściwości nawozowych oraz do eliminacji metali ciężkich, chorobotwórczych bakterii i pasożytów. Powstały wermikompost wykorzystywano do produkcji trawników zwijanych oraz jako warstwę izolacyjną na składowisku odpadów.

Fot. Produkcja trawników zwijanych na bazie wermikompostu

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

W ostatnich latach Spółka realizowała następujące inwestycje proekologiczne:

- Modernizacja przepompowni ścieków w Kluczborku przy ul. Młyńskiej.

Przy modernizacji przepompowni ścieków przy ul. Młyńskiej w Kluczborku zastosowano nowoczesnej tłocznię ścieków STRATE-AWALIFT. Przedsięwzięcie to pozwoliło na obniżenie zużycia energii elektrycznej oraz na hermetyzację przepompowywanych ścieków, eliminację gospodarki skratkami i uciążliwych odorów. Istotnym czynnikiem z punktu widzenia ochrony środowiska jest również ograniczenie hałasu poprzez instalację cichobieżnych silników pomp w części podziemnej obiektu.

- Zakup samochodów asenizacyjnych Renault Midlum SW - 201 B oraz Mercedes Benz ATEGO 1828 - homologacja Euro-3.

Z kolei zakup nowoczesnych samochodów asenizacyjnych pozwala na profesjonalne i bezpieczne dla środowiska świadczenie usług w zakresie wywozu nieczystości płynnych i czyszczenia kanalizacji, a zastosowanie w tych pojazdach silników z homologacją Euro-3 przyczynia się do ograniczenia emisji szkodliwych gazów i pyłów do powietrza.

Kolejnym przedsięwzięciem, przy którym uwzględniono kryterium korzyści dla środowiska, jest zaplanowana na lata 2009-2010 termomodernizacja budynku administracyjno-warsztatowego – siedziby Spółki w Kluczborku. Ekologicznym efektem zadania będzie ograniczenie emisji SO₂, NO_x, gazów wywołujących efekt cieplarniany i pyłów poprzez zmniejszenie zużycia ciepła.

Najważniejsze osiągnięcia **CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA**

Spółka posiada wdrożony i certyfikowany w roku 2005 zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskiem wg norm PN-EN ISO 9001:2001 i EN-ISO 14001:2004 w zakresie produkcji i dystrybucji wody pitnej oraz odbioru i oczyszczania ścieków. W roku 2008 miała miejsce recertyfikacja.

Dzięki systemowi Firma co roku opracowuje i realizuje program zarządzania środowiskowego, który obejmuje cele i zadania środowiskowe na dany rok. System pozwala na pełniejszy nadzór nad aspektami środowiskowymi dotyczącymi działalności Firmy oraz nad zmieniającymi się wymaganiami prawnymi w dziedzinie ochrony środowiska. Ponadto znaczną korzyścią jest podniesienie świadomości ekologicznej wśród pracowników Firmy. Spółka jest również lepiej postrzegana przez klientów, instytucje i jednostki kontrolne.

W 2008 r. Przedsiębiorstwo wzięło udział w trzeciej edycji ogólnopolskiego konkursu ekologicznego pod honorowym patronatem Ministra Środowiska „Firma Bliska Środowisku” i otrzymało certyfikat „Firma Bliska Środowisku 2008”. Udział w konkursie skłonił Spółkę do nowego spojrzenia na prowadzoną działalność w kontekście odpowiedzialności ekologicznej, zainspirował do kolejnych działań, a równocześnie poprawił ekowizerunek firmy.

s) ZAK Spółka Akcyjna, Kędzierzyn-Koźle

	47-220 Kędzierzyn-Koźle ul. Mostowa 30a skr. poczt. 163
	tel. 077 481 20 00 fax 077 481 29 99
	e-mail: zak@zak.com.pl www.zak.com.pl
	Prezes Zarządu: Krzysztof Jałosiński

Charakterystyka Firmy

ZAK S.A. jest jedną z największych polskich spółek chemicznych i renomowanym producentem chemikaliów dostarczanych na rynki polskie i zagraniczne. Oferta ZAK S.A. skierowana jest do różnych sektorów gospodarki: rolnictwa, budownictwa, przetwórstwa chemicznego, przemysłu tworzywowego.

ZAK to uznana marka na rynkach całego świata.

Firma produkuje: plastyfikatory do tworzyw sztucznych, stosowane głównie w przetwórstwie PCW oraz surowce do ich wyrobu: alkohole OXO i bezwodnik ftalowy. W grupie plastyfikatorów znajdują się: Oxoplast® O, Oxoplast® IB. Dla sektora rolnego ZAK S.A. oferuje sprawdzone i rozpoznawalne marki nawozów azotowych Salmag® (Salmag®, Salmag® z borem oraz Salmag® z siarką) oraz Kędzierzyńską Saletrę Amonową®, a także saletrzak i mocznik. Z gazu ziemnego, powietrza i wody wytwarza na miejscu podstawowe surowce dla nawozów: amoniak i kwas azotowy. W ofercie znajduje się również bezwodnik maleinowy, aldehydy masłowe, azotan i azotyn sodu, wodny roztwór mocznika do redukcji NOx oraz inne surowce dla przemysłu chemicznego. Aby zachować ciągłość dostaw do klienta ZAK posiada największą w Polsce własną bazę magazynową dla amoniaku i nawozów.

Wymagania prawne i technologiczne

Działalność Spółki prowadzona jest przy pełnym uregulowaniu stanu formalno-prawnego. ZAK S.A. posiada trzy pozwolenia zintegrowane oraz szereg pozwoleń sektorowych na korzystanie ze środowiska. Przestrzegając warunków udzielonych pozwoleń, zakład prowadzi działalność zgodnie z wymogami najlepszych dostępnych technik (BAT). Strategia ekologiczna dotycząca stosowanych technologii oparta jest także na prowadzeniu procesów technologicznych w sposób bezpieczny i uwzględniający „ryzyko ekologiczne”.

W Spółce funkcjonuje Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001: 2008, PN-N-18001: 2004, OHSAS 18001: 2007, ISO 14001: 2004. Funkcjonujący system jest skutecznym narzędziem świadomego zarządzania środowiskiem w spółce przez m.in. identyfikację znaczących elementów oddziaływania na środowiskowo, ich monitorowanie, ocenę i podejmowanie działań korygujących, zapobiegawczych oraz doskonalących przy współudziale wszystkich pracowników.

Zaangażowanie w ochronę środowiska wpisuje się w cele programu „Odpowiedzialność i Troska®”, który ZAK S.A. realizuje od 1995 roku. Program ten służy realizacji zasad zrównoważonego rozwoju przez wprowadzanie nowoczesnych programów środowiskowego zarządzania, wdrażania czystszych i bezpieczniejszych technologii, ale przede wszystkim – systemu szerokiego informowania społeczności o swej działalności.

Odpowiedzialność i Troska®

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Spółka dąży do sprostania wyzwaniom, które stawiają przed nią zmieniające się uwarunkowanie zewnętrzne: doskonalą metody działania i system zarządzania, racjonalizuje wykorzystywane zasoby, wzbogaca profil działania o szeroką ofertę usług infrastrukturalnych i wspomagających procesy biznesowe.

Celem zapewnienia konkurencyjności produkowanych wyrobów i świadczonych usług, szczególną wagę ZAK S.A. przywiązuje do poznania i spełnienia oczekiwań klientów, racjonalnego i efektywnego prowadzenia procesów, odpowiedzialności za środowisko i troski o bezpieczeństwo.

Z tego względu, aby spełnić wymagania nawet najbardziej wymagających partnerów i klientów, spółka wdraża najwyższe standardy zarządzania. W Jednostce Usług Laboratoryjnych wdrożono i akredytowano system zarządzania zgodny z normą PN-EN ISO/IEC 17025: 2005. W Laboratorium Badań Materiałowych wdrożono system jakości wg PN-EN ISO/IEC 17025: 2005 i uzyskano **ŚWIADECTWO UZNANIA** wydane przez Urząd Dozoru Technicznego.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

W swej działalności ZAK S.A. nie kieruje się tylko kryterium zysku. Dąży do dostosowania przedsiębiorstwa do obowiązujących wymogów prawa, a tym samym do ograniczenia wpływu swojej działalności na środowisko naturalne.

Podstawowym elementem składowym filozofii przedsiębiorstwa jest **MISJA** wpisana w Strategię Przedsiębiorstwa:

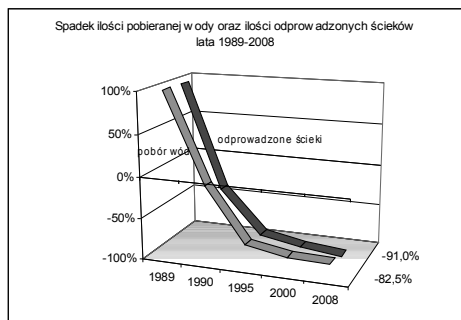
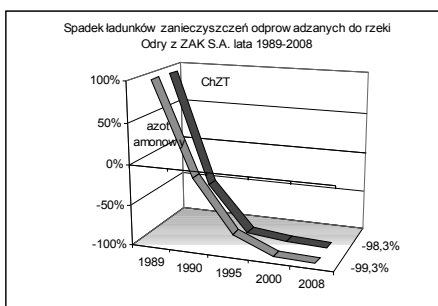
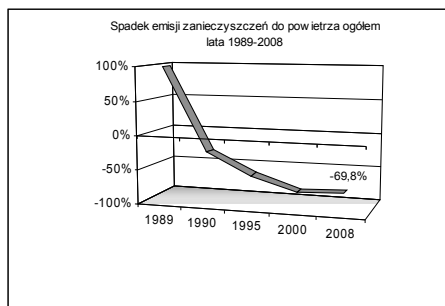
Spółka zapewnia komponenty chemiczne i nawozy spełniając oczekiwania klientów.

1. Ma ponad 60 lat tradycji, doświadczenie i ugruntowaną pozycję na rynku. ZAK to uznana marka w kraju i zagranicą.
2. Wszelkie działania podejmowane są na rzecz klientów i akcjonariuszy, co ma na celu stabilny wzrost wartości Firmy.
3. Produkuje i dostarcza komponenty chemiczne dla sektora przemysłowego – pomaga uzyskiwać optymalne parametry użytkowe ich wyrobów.
4. Produkuje i dostarcza na rynek europejski nawozy dla rolników – pomaga zwiększać plony oraz podnosić ich jakość.
5. Odpowiedzialnie działa na rzecz środowiska naturalnego i społeczności, w której funkcjonuje.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Przedsiębiorstwo mocno czuje się odpowiedzialne za procesy produkcyjne i gospodarowanie zasobami, by środowisko naturalne ucierpiało jak najmniej. W latach 1989-2008 wydano ponad ZAK S.A. przeznaczyły na ten cel 530 mln zł. Spółka ograniczyła inne wydatki, aby kontynuować działania w kierunku realizacji przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska. Ich realizacja pozwoliła na znaczące ograniczenie uciążliwego oddziaływania na środowisko. Na przestrzeni ostatnich 20 lat nastąpiło:

1. Zmniejszenie emisji o 69,8%
2. Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych ściekach w tym:
 - związków organicznych oznaczanych jako ChZT o 98,3%
 - azotu amonowego o 99,3%
3. Zmniejszenie ilości pobieranej wody o 82,5%
4. Zmniejszenie ilości odprowadzanych ścieków o 91,0%

ZAK S.A. zmniejsza oddziaływania na środowisko poprzez realizację kolejnych zadań:

- Budowa nowej instalacji kwasu azotowego – zastąpienie przestarzałej instalacji, obniżenie emisji gazów cieplarnianych,
 - Budowa stacji uzdatniania wody – niższe zużycie wody, spadek zużycia chemikaliów,
 - Budowa instalacji Roztworu wodnego mocznika do redukcji NOx – produkcja środka do redukcji emisji tlenków azotu w spalinach samochodowych,
 - Budowa tac zabezpieczających środowisko gruntowo – wodne,
 - Budowa stanowiska załadunkowego ciekłego BKF do autocystem – zabezpieczenie środowiska gruntowo – wodnego,
 - Zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów poremontowych i komunalnych,
- Planowane nakłady na powyższe zadania opiewają na kwotę około 324 mln zł.*

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

ZAK S.A. jest wielokrotnie nagradzany i wyróżniany w konkursach prowadzonych na terenie całego kraju. W samym 2008 roku zdobył ok. 15 nagród i wyróżnień, z których najważniejsze to:

- **„Firma Bliska Środowisku 2008”** – tytuł w konkursie promującym działalność gospodarczą prowadzoną w trosce o środowisko naturalne, organizowanym przez stowarzyszenie Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej;
- **Opolska Marka** w kategorii eksport - organizowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego pod honorowym patronatem Ministra Gospodarki ma na celu wspieranie przedsiębiorców lokalnych;
- **Złota Wiktoria** dla Salmagu® z borem i **Nagrodę Specjalną Wicepremiera - Orzeł Przedsiębiorczości** dla ZAK jako producenta nawozów - dwa najważniejsze laury VII Edycji konkursu Polskie Nawozy, którego organizatorem jest wydawnictwo „Zielony Sztandar”;

- **Puchar Redakcji kwartalnika ZAGRODA** za 60-letnią solidność, wysoką jakość produktów i idealną współpracę z polskimi rolnikami;
- **Lider Polskiego Eksportu Stowarzyszenia Eksporterów** – nagroda i wyróżnienie przyznawane przedsiębiorstwom, które osiągnęły w ostatnich latach wybitne rezultaty w dziedzinie eksportu;
- **Firma Roku** – prestiżowa nagroda w konkursie organizowanym przez miesięcznik Forbes w kategorii „Firma Roku” województwa opolskiego;
- **Opolska Nagroda Jakości** – tytuł laureata przyznany przez kapitułę V Edycji Opolskiej Nagrody Jakości;
- Wyróżnienie w konkursie „**Pracodawca – Organizator Pracy Bezpiecznej**”;
- **Złota Karta Lidera Bezpiecznej Pracy** otrzymana po raz trzeci oraz wyróżnienie w konkursie „**Pracodawca przyjazny Pracownik**” .

We wcześniejszych latach Spółka zdobywała wielokrotnie nagrodę **Złotego Orbitala** za dobrą jakość swoich produktów, **Perłę Polskiej Gospodarki** w rankingu najbardziej efektywnych i dynamicznych polskich firm, a także inne nagrody, między innymi: **Wybitny Eksporter**, **Certyfikat Innowacyjności**, **Nawozowa Perła**, **Złoty Laur** i wiele innych.

t) Zakłady Chemiczne „ALWERNIA” S.A.

ZAKŁADY CHEMICZNE „ALWERNIA” S.A.	32-566 Alwernia ul. K. Olszewskiego 25
	tel. 0 12 258 91 00 fax 0 12 283 21 88
	e-mail: alwernia@alwernia.com.pl www.alwernia.com.pl
	Prezes Zarządu: Wiesław Hałucha

Charakterystyka Firmy

Zakłady Chemiczne „Alwernia” S.A. są firmą o ponad 85-letniej tradycji, liczącym się w kraju i zagranicą producentem wyrobów chemicznych, obejmujących: związki fosforu i chromu, azotany i siarczany, w tym dozwolone substancje dodatkowe do żywności (DSD), materiały paszowe (MP) i nawozy. Ponadto, prowadzą wytwarzanie energii cieplnej, oczyszczanie ścieków, utylizację i wykorzystanie odpadów związanych z działalnością produkcyjną i usługową zakładu.

W ciągu lat działalności Zakładów stosowane technologie uległy systematycznemu doskonaleniu. Paleta produktów jest ciągle poszerzana. Wprowadzane są dotychczas nie wytwarzane w Polsce produkty, będące wynikiem wdrożenia oryginalnych, własnych i opatentowanych nowych proekologicznych technologii ich wytwarzania. Wyroby te charakteryzują się wysokim stopniem czystości chemicznej. Dzięki swojej wysokiej i powtarzalnej jakości skutecznie konkurują z wyrobami innych producentów. Jakość wyrobów spełnia oczekiwania najbardziej wymagających klientów, dostosowując je do ich indywidualnych potrzeb.

Misja i Polityka Z.Ch. „Alwernia” S.A. jasno precyzują kierunki działania. Miniony wysiłek włożony w proekologiczne zarządzanie Firmą w ramach systemu zarządzania środowiskowego, skutkuje prowadzeniem procesów wytwarzania tak zróżnicowanych wyrobów w zamkniętym bezodpadowym cyklu produkcyjnym. Powyższe, wskazuje na szczególny nacisk jaki został położony przez Zakłady na uzyskanie wizerunku przedsiębiorstwa, które czuje się odpowiedzialne za ochronę środowiska naturalnego, co oznacza konieczność „zaspakajania potrzeb współczesności bez umniejszania szans na spełnienie potrzeb przyszłych pokoleń”.

Wymagania prawne i technologiczne

Z.Ch. „Alwernia” S.A., ze względu na zakres obowiązującego prawodawstwa, są producentem substancji chemicznych niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, środków spożywczych (DSD), środków żywienia zwierząt (MP) i nawozów.

Zakłady posiadają w pełni uregulowany stan formalno-prawny, stanowiący podstawy prawne działania firmy i związane z prowadzoną działalnością. Z zakresu ochrony środowiska posiada aktualne decyzje Wojewody Małopolskiego: pozwolenia zintegrowane dla eksploatowanych instalacji produkcyjnych (od 2005./) eksploatowanego składowiska odpadów, pozwoleń sektorowe dla pozostałych oddziaływań.

Zestawienie zgodności przepisów prawnych z działaniami prowadzonymi w Zakładach dotyczą takich komponentów środowiska, jak: emisja zanieczyszczeń do powietrza/hałasu, pobór wód, zrzut zanieczyszczeń w oczyszczonych ściekach, gospodarka odpadami, składowisko odpadów, zanieczyszczone grunty, substancje stwarzające szczególne zagrożenia dla środowiska, oddziaływanie zakładu na granicy i poza zakładem, poważne awarie, promieniowanie elektromagnetyczne oraz handel uprawnieniami do emisji w ramach wspólnotowego handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla.

Firma posiada zdefiniowane obowiązki w zakresie monitoringu oddziaływania na środowisko wynikające z decyzji administracyjnych. Zgodnie z Ustawą POŚ, Zakład należy do kategorii zakładu o dużym ryzyku

wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Od 2002. Firma m.in. nadzoruje Raport o bezpieczeństwie, Program Zapobiegania Awariom, Wewnętrzny/Dane do Zewnętrznego Plan/u Operacyjno-Ratowniczy/ego; od 2004. Plan Ochrony. W 2008r. dokonano wstępnej rejestracji substancji wg wymogów Reach.

Od 2000r. Firma nie poniosła kar z tytułu przekroczeń parametrów określonych w krajowych/unijnych regulacjach prawnych i ustalonych przez Wojewodę Małopolskiego.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Działalność Zakładów w praktyce biznesu jest skierowana na osiąganie korzyści ekonomicznych, dobrowolne zobowiązania etyczne, ekologiczne i społeczne w odniesieniu do swoich interesariuszy.

Spółka terminowo wnosi opłaty za korzystanie ze środowiska. Aby zmniejszyć ryzyko biznesowe związane z zagrożeniami wystąpienia poważnych awarii przemysłowych prowadzi ocenę ryzyka ekologicznego inwestycji i ekologizacji procesów biznesowych dla ustalenia stopnia wykorzystania technologii BAT, dokonuje ubezpieczenia majątku od wszelkich ryzyk (m.in. od zdarzeń losowych, odpowiedzialności cywilnej deliktowej, za produkt).

Spółka raportuje wyniki swojej działalności w obszarze ekologii: do zainteresowanych stron sporządza Plan Działalności Spółki roczny i 5-letni na podstawie przyjętej Strategii Grupy Kapitałowej Ciech i wewnętrznych ustaleń.

W ramach społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, Zakłady angażują się w liczne przedsięwzięcia na szczeblu lokalnym, wspierając ważne dla regionu inicjatywy kulturalne, oświatowe, charytatywne, sportowe, profilaktyczne i edukacyjne; przekazują darowizny produktowe na rzecz różnych instytucji, m.in. Spółkę „Oczyszczalnia Alwernia”, w celu umożliwienia pozyskania dotacji zewnętrznych na budowę nowoczesnej oczyszczalni ścieków dla MiG Alwernia.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Dynamicznie zmieniające się oczekiwania klientów w połączeniu z globalizacją i informatyzacją, powodują iż światowe rynki zbytu stają się wysoce konkurencyjne. Chcąc przetrwać i rozwijać się w takim środowisku, Zakłady koncentrują się na ciągłym doskonaleniu jakości wyrobów i działań na rzecz ochrony środowiska.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii konkurowania i strategii ekologicznej są zorientowane na określenie wymagań stawianych Firmie przez interesariuszy w oparciu o przyjęte kryteria ekologiczne, ich wpływu na organizację, zdolności i stopnia osiągnięcia kompromisu wobec Nich dla spełnienia wymagań ekologicznych.

Stąd, decyzja Zarządu Spółki o zastosowaniu Strategicznej Karty Wyników (SKW) do wdrożenia zasad zarządzania jakością wg wymagań normy ISO 9001: 2008, wzbogaconych o kolejne przykładowo związane ze środowiskiem. SKW jest metodą zarządzania, która przekłada misję i strategię firmy na cele i mierniki, ujęte w wyznaczonych perspektywach/grupach procesowych. Mierniki odzwierciedlają najistotniejsze czynniki wpływające na obecny i przyszły sukces Firmy.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Zakłady zostały wpisane w 1994. na „Listę 80” firm szczególnie uciążliwych dla środowiska, obciążonych stosowaniem przestarzałych technologii.

W celu pozyskania zgodności działalności Firmy w zakresie uregulowania jej stanu formalno-prawnego i aby wzbudzić zaufanie klientów, w Spółce podjęto radykalne działania restrukturyzacyjne i inwestycyjne na rzecz ochrony środowiska, obejmujące m.in.: ograniczenie emisji pyłów do atmosfery poprzez zainstalowanie wysokosprawnych filtrów tkaninowych na wszystkich emitorach, zaniechanie uciążliwej technologii produkcji siarczku sodu/związków chromu, wyciszenie głównych źródeł hałasu, wybudowanie stałej bariery odwadniającej rejon składowisk pochromowych; zrehabilitowanie skarpy eksploatowanego

składowiska odpadów (8.2 ha) i nieczynnego (5.6 ha); włączenie do zakładowej oczyszczalni biologicznej ścieków sanitarnych z Miasta i Gminy Alwernia.

Zakłady w ciągu 3 lat wydały ~ 40 mln zł na wdrożenie inwestycji proekologicznych, warunkujących przystąpienie do auditu certyfikującego SZŚ wg wymagań normy ISO 14001.

Dalsze działania kierownictwa skupiły się na doskonaleniu procesów technologicznych, skutkujące m.in. zmniejszeniem energochłonności produkcji, wykorzystaniem ubocznych strumieni energii z tych procesów, co pozwoliło na zmniejszenie emisji CO₂ i przeznaczeniem do sprzedaży niewykorzystanych uprawnień.

Radykalny zwrot w zakresie zagospodarowania odpadów nastąpił w 2004. Przyjęta strategia bezodpadowej gospodarki umożliwiła wdrożenie technologii produkcji fosforanów paszowych i nawozów granulowanych wieloskładnikowych. W procesach tych poddaje się procedurze uszlachetniania całość odpadów powstających w innych obszarach działalności zakładu.

Spółka realizuje projekty innowacyjne, modernizacyjne, proekologiczne, jak również planuje rozwojowe wykorzystując dotacje unijne.

Firma stara się być postrzegana przez interesariuszy jako proekologiczna – technologie wytwarzania produktów są bezodpadowe i niskoenergetyczne; zaplanowane inwestycje związane z uruchomieniem nowych wyrobów są oparte na wykorzystaniu dostępnych materiałów ubocznych i odpadowych (surowców wtórnych pozyskiwanych z zewnątrz).

Najważniejsze osiągnięcia **CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA**

Z.Ch. „Alwernia” S.A. posiadają Certyfikaty nadane przez jednostkę certyfikującą BVC dla re/certyfikowanych systemów, w ramach Zintegrowanych Systemów Zarządzania (ZSZ), obejmujących:

- System Zarządzania Jakością (SZJ), wg wymagań normy ISO 9001: 2008 [1998. – I Certyfikacja wg ISO 9002: 1994];
- System Zarządzania Środowiskowego (SZŚ), wg wymagań normy ISO 14001: 2004 [1999. – I Certyfikacja wg ISO 14001: 1996];
- System Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności (SZBŻ), wg wymagań ISO 22000: 2006 [2001. – I Certyfikacja wg DS. 3027];
- System Zarządzania Bezpieczeństwem Pasz (SZBP), wg wymagań standardu GMP+:2006 B.2 [2009. – I Certyfikacja wg GMP+: 2006 B.2].

W ramach ZSZ utrzymywane są Certyfikaty Zgodności wymagań jakościowych dla nawozów mineralnych. Certyfikat Zgodności „Dopuszczony do stosowania w rolnictwie ekologicznym” dla nawozu mineralnego MgSO₄x7H₂O utracił ważność – wykluczono możliwość stosowania w rolnictwie ekologicznym nawozu otrzymanego w procesie chemicznym. Firma posiada także Certyfikat Koszerności (KOSHER CERTIFICATE) dla wytwarzanych fosforowych związków spożywczych, wydany przez uprawnionego Szefa Rabinatu Holandii.

Utrzymywanie ciągłości posiadanych certyfikatów, nadawanych przez niezależną jednostkę certyfikującą, stanowi gwarancję spełniania we wszystkich aspektach jej działalności standardów światowych; świadczy jak długo Firma doskonalili tak udokumentowane działania na rzecz jakości, bezpieczeństwa pasz i żywności, ochrony środowiska.

Zakłady, począwszy od 2000r., są w posiadaniu nw. certyfikatów/nagród/wyróżnień:

- Nagrody Panteon Polskiej Ekologii 2000;
- Certyfikatu – Przyjaźni Środowiskowi 2000;
- Certyfikatu – Solidna firma 2002;
- Certyfikatu – Złota Firma 2003;
- Certyfikatu innowacyjności 2005;
- Liderzy Eksportu 2005;
- Laureatem ogólnopolskiego konkursu ekologicznego „Firma Bliska Środowisku” 2008;
- Nagrody „Lider Restrukturyzacji 2009”.

u) ZELMER S.A., Rzeszów

	<p>35-016 Rzeszów ul. Hoffmanowej 19</p> <p>tel. 017 86 58 488 fax 017 86 58 140</p> <p>e-mail: zelmer@zelmer.pl www.zelmer.pl</p> <p>Prezes Zarządu: Janusz Płocica</p>
--	--

Charakterystyka Firmy

Produkcja sprzętu gospodarstwa domowego: odkurzacze, sprzęt kuchenny, silniki komutatorowe małej mocy.
Procesy technologiczne:

- przetwórstwo tworzyw sztucznych (wtrysk, obróbka, recykling odpadów)
- obróbka mechaniczna metali
- obróbka galwaniczna (niklowanie, chromowanie, cynkowanie)
- obróbka plastyczna blach (tłoczenie, wykrawanie)
- odtłuszczanie części metalowych
- malowanie tworzyw sztucznych
- impregnacja uzwojeń żywicami termoutwardzalnymi
- podczyszczanie ścieków galwanicznych

Wymagania prawne i technologiczne

Pozwolenia:

- pozwolenie na wytwarzanie odpadów,
- pozwolenie na emisję zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza,
- pozwolenie wodno-prawne na korzystanie z wód,
- pozwolenie wodno-prawne na wprowadzenie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, do urządzeń kanalizacyjnych innych podmiotów,
- pozwolenie zintegrowane,
- złożenie wniosku o zmianę decyzji dla zachowania LZO z procesów malowania w kabinie lakierniczej. Zelmer S.A. posiada obowiązek prowadzenia sprawozdawczości oraz naliczania opłat z tytułu korzystania ze środowiska do Urzędu Marszałkowskiego.
- Zelmer S.A. realizuje obowiązki odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych oraz zużytego sprzętu AGD.
- Zelmer S.A. realizuje obowiązki Dyrektyw REACH, RoHS, WEEE, Ustawy Bateryjnej.

Wymagania dotyczące procesów biznesowych

Firma posiada strategię rozwoju uwzględniającą kryteria ekologiczne:

- Polityka Środowiskowa - 05.01.2006 rok,
- strona internetowa Zelmer S.A. – sposób realizacji Dyrektywy WEEE,
- podawania wskazówek ekologicznych w Instrukcji użycia wyrobu,
- minimalizacji odpadów poprzez zakup nowych maszyn i urządzeń.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Strategia Firmy oparta jest na zasadach Społecznej Odpowiedzialności Biznesu:

- prowadzenie oceny materiałów i surowców zakupionych do produkcji, również pod kątem ich wpływu

- na środowisko,
- poprzez zakup Analizatora NITON – możliwość kontroli produktów na zawartość substancji niebezpiecznych,
- aby poprawić stan otoczenia środowiskowego, wyciszone zostały uciążliwe punkty generujące hałas,
- Zelmer S.A. wykonuje samokontrolne analizy zagrożeń środowiskowych (analiza gleby, wody podziemnej),
- Spółka segreguje odpady, w celu poprawy gospodarki odpadami.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Najważniejsze realizowane przez Spółkę inwestycje to:

- zakup absorbera do neutralizacji oparów znan wanien galwanicznych,
- wykonanie kontenera na szlasy poszlifierskie,
- wykonanie wanien ociekowych pod kontenery odpadów poprodukcyjnych,
- zakup i montaż suszarko-kabiny do malowania detali, w celu ograniczenia LZO do atmosfery,
- zakup i montaż urządzeń klimatyzacyjnych,
- wyciszenia źródeł hałasu środowiskowego.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Firma uzyskała:

- Certyfikat „Firma Bliska Środowisku 2006”,
- **Certyfikat „Firma Bliska Środowisku 2007”.**

2. Wybrani laureaci konkursu „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU” edycja 2008

Poniżej przedstawiono gminę wyróżnioną za szczególne osiągnięcia w zakresie odpowiedzialności ekologicznej oraz pozostałych laureatów konkursu. Lista gmin została ułożona alfabetycznie.

2.1. Gmina wyróżniona w konkursie GMINA BLISKA ŚRODOWISKU

WYRÓŻNIENIE

Gmina Bliska Środowisku
2008

DLA GMINY
LESZNOWOLA

**ZA KOMPLEKSOWE KREOWANIE ZACHOWAŃ PROEKOLOGICZNYCH
WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY**

OGÓLNOPOLSKI KONKURS EKOLOGICZNY
POD HONOROWYM PATRONATEM
MINISTRA ŚRODOWISKA

KAPITULA KONKURSU

Przewodniczący Kapituły
Prof. nadzw. dr hab. Andrzej Chodyński

Opisator
Departamentu Edukacji Ekologicznej Ministerstwa Środowiska
Kamillea Kulicka

Z wic Prezesa Zarządu
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
dr inż. Jan Wiaterski

Opisująca
Departamentu Edukacji i Ochrony Przyrody
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Joanna Janikiewicz

Europejskie Forum
Odpowiedzialności Ekologicznej)

dr Adam Jabłoński

dr Marek Jabłoński

Arkadiusz Primus

ORGANIZATOR EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ KATOWICE

a) Urząd Gminy w Lesznowoli

 <p>LESZNOWOLA</p>	<p>05-506 Lesznowola ul. Gminnej Rady Narodowej 60</p> <p>tel. 022 757 93 40 fax 022 757 92 70</p> <p>e-mail: gmina@lesznowola.waw.pl www.lesznowola.waw.pl</p> <p>Wójt: Maria Jolanta Batycka - Wąsik</p>
---	--

Charakterystyka Gminy i Urzędu Gminy

Gmina Lesznowola leży w odległości 17 km od centrum stolicy, graniczy z warszawskim Ursynowem oraz gminami: Piaseczno, Raszyn, Nadarzyn i Tarczyn. Przez obszar gminy przebiegają trzy drogi krajowe, z których dwie mają znaczenie ponadregionalne. Powierzchnia gminy wynosi 69 km kw., a na jej terenie mieszka ponad 17,5 tys. osób. Jeszcze do niedawna Lesznowola była gminą o charakterze typowo rolniczym – dziś przeżywa dynamiczny rozwój. Na jej terenie prowadzi działalność gospodarczą ponad 4 tysiące firm. Wśród nich znajdują się firmy z Europy, Azji i Ameryki Północnej. Do Lesznowoli przyciąga je między innymi dobrze rozwinięta infrastruktura, niskie podatki lokalne oraz przyjazny Samorząd. Lesznowola jest jedną z nielicznych gmin w Polsce o najwyższym stopniu zaawansowania zmiany planu przestrzennego zagospodarowania. Planem objętych jest 98,5 procent obszaru gminy, a pozostałe znajdują się w fazie przygotowania. Dzięki samorządowym inwestycjom i przeznaczeniu znacznych środków na rozwój infrastruktury technicznej Gmina Lesznowola zwodociągowana jest w 100 proc. zaś uzbrojenie terenów w kanalizację wynosi 88 proc. obszaru. Stworzono tu dogodne warunki dla inwestorów, a mieszkańcy żyją w czystym i przyjaznym środowisku. Do osiedlenia się w tym regionie zachęca także wygoda, z jaką się tu mieszka: sieć przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, dwa niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, dostęp do banków, urzędów pocztowych oraz sklepów. W Lesznowoli nie brakuje również miejsc do relaksu i czynnego wypoczynku. Lasy zajmują 849 ha, co stanowi 12,3 proc. powierzchni całej gminy. Największy kompleks leśny to Lasy Chojnowskie. Piękne lasy w Magdalence i Wilczej Górze, park w Derdach czy park krajobrazowy w Mrokowie zachęcają do spacerów, a na amatorów sportu czekają nowoczesne obiekty sportowe.

Wymagania prawne i technologiczne

Lesznowola jest jednym z niewielu samorządów w Polsce, które mogą pochwalić się posiadaniem planu zagospodarowania przestrzennego dla prawie całego obszaru gminy tj. 98 proc., a pozostałe są w końcowej fazie projektowania. Około 64 proc. terenów gminy przeznaczonych jest pod mieszkalnictwo, z czego tylko ok. 5 proc. pod zabudowę wielorodzinną, 25 proc. pod usługi, a pozostała część to tereny rolne, leśne i wód otwartych.

W planach miejscowych określony jest minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej: w przypadku zabudowy jednorodzinnej ekstensywnej 75 – 80 proc. dla działek o powierzchni 1800 – 2000 m² oraz 70 proc. dla działek o pow. 1000 m². Tereny usług przewidują minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 50-70 proc. Inwestorzy w pozwoleniach na budowę ustalane mają warunki i ograniczenia. Gmina zakazuje niszczenia i uszkadzania ciągów zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i nadwodnych. Nakazuje pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu śródleśnych łąk, wrzosowisk, torfowisk. Inwestorom natomiast nakazuje projektowanie zieleni i pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej. Ogrodzenia działek powinny umożliwić migrację drobnych przedstawicieli fauny, w szczególności płazów, gadów i drobnych ssaków. Plan nakazuje likwidację obiektów i urządzeń istniejących, wywołujących uciążliwości dla środowiska, zmianę technologii w celu ograniczenia uciążliwości obiektów.

Gmina Lesznówola należy do terenów relatywnie mało zanieczyszczonych. Brak jest na terenie Gminy zakładów mogących pogorszyć stan środowiska naturalnego. W zapisach planu zagospodarowania przestrzennego figuruje zakaz lokalizacji inwestycji szkodliwych dla środowiska lub mogących pogorszyć jego stan.

Ponadto uchwalony został „Nowy Regulamin Utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Lesznówola” i wydany w ilości 6 000 egzemplarzy, a następnie rozprowadzony wśród mieszkańców gminy. Odbywają się kontrole posesji i nieruchomości w zakresie posiadania umów na wywóz odpadów komunalnych stałych oraz wykonywania innych zapisów umieszczonych w w/w akcie prawa miejscowego.

Wymagania dotyczące procesów działań Gminy

W Urzędzie Gminy Lesznówola został wdrożony system zarządzania jakością. System jest oparty na następujących normach: PN – EN ISO 9000 „System zarządzania jakością. Podstawy i technologia” oraz PN – EN ISO 9001 „System zarządzania jakością. Wymagania”. Wręczenie certyfikatu ISO 9001:2001 (z oceną bardzo dobrą) miało miejsce w kwietniu 2008 roku. Jednostką certyfikującą była międzynarodowa firma Bureau Veritas. Zakres systemu zarządzania, identyfikacje procesów oraz wykaz procedur i instrukcji zawarty jest w Księdze Jakości. System Zarządzania jakością w Urzędzie Gminy Lesznówola swoim zakresem podmiotowym i przedmiotowym obejmuje wszystkie referaty oraz samodzielne stanowiska urzędu oraz realizowane przez nie zadania w zidentyfikowanych procesach. Opracowano szczegółowo procedury uzgodnień dotyczących warunków środowiskowych lokalizowanych na terenie gminy inwestycji. Urząd Gminy ma przygotowane następujące procesy wydawania decyzji:

- o środowiskowych uwarunkowaniach, która określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia;
- zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów;
- zezwolenia na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności gospodarczej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych;
- a także zezwolenie na utrzymywanie psa rasy uznanej za agresywną i inne.

Po roku funkcjonowania systemu, w kwietniu 2009 roku, Urząd Gminy Lesznówola ponownie odwiedzili audytorzy z firmy Bureau Veritas. Przeprowadzony został planowy audyt oceniający funkcjonowanie systemu w rok od jego wdrożenia. Audytem zostało objętych wiele procesów. Zbadano stan utrzymania i doskonalenia systemu zarządzania jakością oraz wprowadzone w ciągu roku zmiany.

Kontrola wypadła pomyślnie. Audytorzy ocenili, że system funkcjonuje prawidłowo, cele jakościowe i procesowe są monitorowane i w pełni osiągnięte, nie wystąpiły też niezgodności.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

W dniu 20 lutego 2004r. Rada Gminy Lesznówola uchwaliła „**Strategię Rozwoju Gminy Lesznówola do 2020 roku**”. Dokument został opracowany metodą ekspercko-partycypacyjną, zgodnie z wymogami Unii Europejskiej, przy udziale opiniotwórczych przedstawicieli Gminy z różnych środowisk. Dokument ten zawiera m.in. diagnozę stanu i analizę obecnej problematyki Gminy, analizę mocnych i słabych stron Gminy oraz uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych rozwoju Gminy, określenie głównych celów strategicznych, określenie kierunków rozwoju Gminy i jej misji do 2020 roku.

Według zapisu Strategii, misja Gminy jest następująca: „**Lesznówola to nowoczesna, ekologiczna gmina, kierująca się zasadami rozwoju zrównoważonego, krajowy lider tworzenia społeczeństwa obywatelskiego, budująca swoją przyszłość w oparciu o walory położenia geograficznego, bardzo dobry stan infrastruktury i wysoki poziom przedsiębiorczości**”.

Gmina posiada również **Program Ochrony Środowiska** wraz z **Planem Gospodarki Odpadami Gminy Lesznówola**. Dokument został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Lesznówola Nr 252/XXXIII/2005. Zasadniczym zadaniem programu jest określenie celów priorytetów i w konsekwencji działań jakie stoją przed samorządem gminnym w dziedzinie ochrony środowiska.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Gmina Lesznówola od lat realizuje kompleksowy program inwestycyjny, który podzielony został na cztery bloki tematyczne:

I. Kompleksowy program gospodarki wodno – ściekowej; budowa wodociągów, oczyszczalni i ujęć wody, budowa kanalizacji;

II. Budowa i modernizacja obiektów oświatowych i sportowych;

III. Budowa i modernizacja dróg z chodnikami, odwodnieniem oraz oświetleniem ulic;

IV. Budowa i modernizacja budynków komunalnych i socjalnych, budynków użyteczności publicznej: świetlic, ośrodków kultury.

Opracowanie i systematyczna realizacja programu gospodarki wodno-ściekowej w latach 2006-2009 pozwoliło na planową rozbudowę sieci wodociagowych i kanalizacyjnych i stworzenie dostępu do wodociągów i kanalizacji dla osób już zamieszkujących teren Gminy. Stworzyło także możliwości rozwoju dla terenów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową i usługi. Zaowocowało to intensywną urbanizacją terenów położonych w Łazach, Woli Mrokowskiej, Warszawiance, Mrokowie, Magdalence, Lesznówoli, Starej i Nowej Iwicznej, Władysławowie, Wilczej Górze.

Inwestycje z zakresu wodociągów i kanalizacji traktowane są priorytetowo. Gmina w sposób wyraźny dąży do podniesienia atrakcyjności swoich terenów co w dłuższej perspektywie przyciągnąć ma kolejnych inwestorów i nowych mieszkańców.

Gmina podejmuje także liczne działania służące poprawie bezpieczeństwa na drogach przebiegających przez jej teren. Z inicjatywy samorządu wiele skrzyżowań posiada sygnalizację świetlną. W celu odciążenia przebiegającej przez teren Gminy drogi wojewódzkiej - ul. Słonecznej, łączącej Al. Krakowską z ul. Puławską, w planie przestrzennego zagospodarowania została zaplanowana obwodnica (na odcinku od Starej Iwicznej do Piaseczna). Powyższe przedsięwzięcie ma na celu zmniejszenie uciążliwości emisji komunikacyjnych, a w konsekwencji zmniejszenie poziomu hałasu, zanieczyszczenia powietrza i natężenia ruchu tranzytowego, m. in. z terenu Magdaleny. Działania te mają na celu ochronę terenów chronionego krajobrazu oraz poprawę bezpieczeństwa użytkowników.

Najważniejsze osiągnięcia

CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Zachowanie zrównoważonego rozwoju Gminy oraz ochrona wszystkich elementów środowiska naturalnego stały się strategicznymi zadaniami Gminy Lesznówola. Kompleksowe działania Samorządu na rzecz poprawy środowiska naturalnego, podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości ekologicznej społeczeństwa przyniosły sukces – np. w 2008 roku Gmina Lesznówola otrzymała aż 2 prestiżowe tytuły: wyróżnienie w konkursie **Lider Polskiej Ekologii** oraz została laureatem **Konkursu Przyjaźni Środowisku**. W 2009 roku Gmina została laureatem konkursu **Gmina Bliska Środowisku 2008** oraz uzyskała certyfikat - przedłużenie używania znaku konkursu „**Przyjaźni Środowisku**”. To ostatnie, ale nie jedyne osiągnięcia z zakresu ochrony środowiska: w 2004 roku w konkursie „Mazowiecki Lider Ekologii” gmina zajęła II miejsce z nagrodą 200 tys. złotych z przeznaczeniem na inwestycje ekologiczne. W 2005 roku wyróżnienie w konkursie Mazowiecka Gmina Przyjazna Przyrodzie i Edukacji Ekologicznej, a także wyróżnienie w kategorii Gmina Przyjazna Środowisku w Narodowym konkursie Ekologicznym „Przyjaźni Środowisku”. Ponadto Gmina Lesznówola jest laureatem wielu innych, ogólnokrajowych rankingów i konkursów: m.in. otrzymała Godło Promocyjne **TERAZ POLSKA**, tytuły: **Gmina Fair Play** 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 i 2009; **Mazowiecka Gmina Roku** 2006, 2007, 2008; **Samorząd Przyjazny Przedsiębiorczości** 2006, 2007 i 2008. Od 1999 roku Lesznówola znajduje się w „Złotej Setce” prestiżowego rankingu „Rzeczpospolitej”, oceniającego inwestycyjną politykę lokalnych samorządów. Z roku na rok zajmuje w nim coraz wyższą pozycję - 2009 roku gmina została laureatem „Rankingu Samorządów”, zajmując 1. miejsce w Polsce w konkursie na najbardziej innowacyjną gminę wiejską i 11. miejsce w konkursie Najlepsza Gmina Wiejska w kategorii gmin wiejskich. Ponadto Wólka Kosowska w Gminie Lesznówola została uhonorowana I miejscem w Polsce pod względem atrakcyjności dla biznesu, (w kategorii do 50 tys. mieszkańców) przez prestiżowy miesięcznik ekonomiczny „FORBES”.

Uzyskane tytuły i wyróżnienia podnoszą konkurencyjność Gminy promując współpracę między Mieszkańcami, Przedsiębiorcami a Samorządem.

Fot. Staw w Mysiadła (Lesznowola)

Fot. Las w Magdalenie (Lesznowola)

2.2. Przyznane Certyfikaty konkursu „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”

CERTYFIKAT

**Gmina Bliska Środowisku
2008**

**DLA GMINY
JAWORZNO**

OGÓLNOPOLSKI KONKURS EKOLOGICZNY
POD HONOROWYM PATRONATEM
MINISTRA ŚRODOWISKA

**KAPITULA
KONKURSU**

Przewodniczący Kapituły
Prof. nadzw. dr hab. Andrzej Chodyński
Dyrektor
Departamentu Edukacji Ekologicznej Ministerstwa Środowiska
Karolina Kulicka

Z-ca Przewo Zarządu
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
dr inż. Jan Wiater

Specjalista
Departamentu Edukacji i Ochrony Przyrody
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Joanna Jankiewicz

Europejskie Forum
Odpowiedzialności Ekologicznej

ORGANIZATOR **EFOE** EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ KATOWICE

CERTYFIKAT

**Gmina Bliska Środowisku
2008**

**DLA GMINY
OSTRÓW WIELKOPOLSKI**

OGÓLNOPOLSKI KONKURS EKOLOGICZNY
POD HONOROWYM PATRONATEM
MINISTRA ŚRODOWISKA

**KAPITULA
KONKURSU**

Przewodniczący Kapituły
Prof. nadzw. dr hab. Andrzej Chodyński
Dyrektor
Departamentu Edukacji Ekologicznej Ministerstwa Środowiska
Karolina Kulicka

Z-ca Przewo Zarządu
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
dr inż. Jan Wiater

Specjalista
Departamentu Edukacji i Ochrony Przyrody
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Joanna Jankiewicz

Europejskie Forum
Odpowiedzialności Ekologicznej

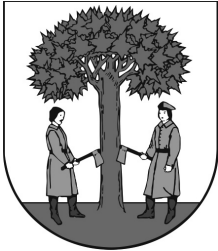
dr Adam Jabłoński

dr Marek Jabłoński

Arkadiusz Primus

ORGANIZATOR **EFOE** EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ KATOWICE

a) Urząd Miejski w Jaworznie

	<p>43-600 Jaworzno ul. Grunwaldzka 33</p> <p>tel. 032 618 17 69 fax 032 618 17 51</p> <p>e-mail: jaworzno@um.jaworzno.pl http://www.jaworzno.pl/urząd-miejski</p> <p>Prezydent Miasta: Paweł Silbert</p>
---	--

Charakterystyka Gminy i Urzędu Gminy

Jaworzno – Aktywne miasto

Jaworzno jest miastem na prawach powiatu położonym we wschodniej części województwa śląskiego, na pograniczu regionów Górnego Śląska i Małopolski. Prezydentem Miasta od 2002 roku jest Paweł Silbert. Jaworzno zajmuje powierzchnię 152,7 km² i należy do jednych z największych miast w Polsce.

Tereny zielone, lasy i obszary wolne od zabudowy stanowią ponad 60 proc. powierzchni miasta, dzięki czemu mieszkańcy mogą pozwolić sobie na odpoczynek na łonie natury. Rezerwat przyrody Dolina Żabnika i Sasanki, obszar chronionego krajobrazu Dobra Wilkoszyn, czy też pomniki przyrody występujące na terenie miasta to obiekty objęte ochroną prawną z uwagi na występujące tutaj bogactwo gatunkowe.

Zielony jawor w herbie miasta symbolizuje zrównoważony rozwój, oparty o realizowaną strategię, łączącą nowoczesny przemysł i inwestycje z dbałością o ochronę środowiska i zaspokojenie potrzeb mieszkańców.

Doskonałe usytuowanie miasta:

Autostrada A4 Kraków-Katowice: 9 km,
Droga ekspresowa: Wschodnia Obwodnica GOP-S1: 8 km,
Kolej: Jaworzno Szczakowa: 10 km

Atuty miasta to:

- korzystne położenie w regionie,
- potencjał społeczny i gospodarczy,
- dobre warunki mieszkaniowe,
- rozbudowana baza rekreacyjna,
- wysoki wskaźnik terenów zielonych,
- ciekawa oferta kulturalna i sportowa,
- konsekwencja w realizacji zamierzeń inwestycyjnych,
- ciekawe tereny inwestycyjne, to tereny zlokalizowane przy drodze krajowej 79.

Wymagania prawne i technologiczne

Jednym z ważnych zadań Urzędu Miejskiego jest promocja potencjału inwestycyjno-gospodarczego miasta. W związku z czym Urząd udziela szczegółowych informacji merytorycznych i prawnych wszystkim zainteresowanym inwestorom krajowym i zagranicznym.

Atutami oferty inwestycyjnej są naturalne walory przyrodnicze miasta, działania ochrony środowiska w tym rekultywacja terenów poprzemysłowych.

Realizacja planowanych przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko podlega procedurze oceny oddziaływania na środowisko i jest dopuszczalna wyłącznie po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wymagana jest zgodność z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które zawierają wszelkie zapisy planistyczne dla 51% terenu miasta.

Osoby ubiegające się o dopłatę w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji uzyskują ją pod warunkiem m.in. zainstalowania kotłów węglowych posiadających „świadectwo na znak bezpieczeństwa ekologicznego” lub równorzędnego.

Miasto prowadzi działania edukacyjne wynikające z przyjętego „Programu ochrony języka w Jaworznie”. W ramach prowadzonego programu informuje mieszkańców miasta i administratorów bloków o miejscach gniazdowania, konieczności i sposobach ochrony siedlisk języka. Innym ważnym aspektem „Programu ochrony języka w Jaworznie” są uwarunkowania formalno-prawne przy prowadzeniu prac termomodernizacyjnych z zakresu ochrony przyrody.

Wszyscy zainteresowani mogą znaleźć niezbędne informacje i wskazówki dotyczące procedur postępowań na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu.

Wymagania dotyczące procesów działań Gminy

Urząd jest zainteresowany jak mieszkańcy miasta postrzegają jego działania, także sytuację społeczno – kulturalną czy gospodarczą, w związku z czym co dwa lata przeprowadzane są badania opinii publicznej przez firmę zewnętrzną.

Jesteśmy urzędem obsługującym blisko stutysięczne miasto. Świadomość mieszkańców i ich stosunek do środowiska wpływają znacząco na działania i decyzje urzędu.

Mimo, że urząd zmienia się i rozwija, ciągle ma jednak na uwadze aspekt ekologiczny. Rozwój społeczny i gospodarczy wiąże się z konsekwencjami dla ekosystemu. Jesteśmy przekonani, że wartość dodana naszej działalności w połączeniu z prośrodowiskową polityką pozwalają rozsądnie kształtować zrównoważony rozwój naszego miasta.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Jednym z priorytetów „Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Jaworzna na lata 2001-2020” jest Priorytet D „Infrastruktura Ochrony Środowiska”. Jego celem jest rekultywacja spuścizny przemysłowej i poprawa komunalnej zabudowy mieszkaniowej.

Cele strategiczne i działania im przyporządkowane:

1. Jaworzno jest miastem umiejętnie łączącym restrukturyzację bazy ekonomicznej z przebudową infrastruktury ochrony środowiska:
 - Rekultywacja zdegradowanego terenu byłej cementowni „Szczakowa” w Jaworznie.
 - Radiowe odczyty wodomierzy.
 - Nowoczesna tłocznia ścieków oraz nowoczesne automatyczne zestawy hydroforowe.
 - Akcja wymiany odpadów na krzewy i rośliny ozdobne.
 - Segregacja odpadów.
2. Jaworzno jest miastem gwarantującym pełną dostępność mieszkańców do sieci i urządzeń infrastruktury ochrony środowiska:
 - Pompa ciepła w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym.
 - Dopłaty dla mieszkańców do instalowanych ekologicznych systemów grzewczych.

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Jaworzno, z punktu widzenia położenia geograficznego, ma doskonałe warunki, aby stać się najbardziej atrakcyjnym miejscem do zamieszkiwania w regionie, a także do inwestowania w sferze gospodarczej i turystycznej. Z tego względu w Jaworznie realizowane są inwestycje mające na celu poprawę warunków życia mieszkańców i stanu środowiska naturalnego, a także wzrost atrakcyjności miasta.

Do największych inwestycji należy zaliczyć:

- Projekty drogowe: „**Miasto Twarzą Do Autostrady**”, „**Obwodnica Północna**”, „**Droga Współpracy Regionalnej**” – polegające na zmianie przebiegu głównych arterii komunikacyjnych na terenie Jaworzna w sposób umożliwiający bezpieczny i szybki przejazd. Przy lokalizowaniu, projektowaniu i budowie wzięto pod uwagę rozwiązania chroniące środowisko, w tym budowę ekranów akustycznych, przejść dla zwierząt, a także odwodnienia.
- Projekty ukierunkowane na rozwój działalności gospodarczej: „**Gospodarcza Brama Śląska**” oraz „**Jaworznicki Park Przemysłowy**”, polegające na budowie infrastruktury na zdegradowanych obszarach poprzemysłowych w celu ich powtórnego wykorzystanie pod działalność gospodarczą.
- Projekt „**Modernizacja i rozbudowa systemu kanalizacyjnego**” miasta Jaworzna – uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewniach rzek: Biała Przemsza i Przemsza – obejmuje rozbudowę sieci kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej, sieci wodociągowej, modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków Dąb oraz budowę stacji uzdatniania wody Piaskownia.
- Rekultywacja na cele przyrodnicze terenu byłego zakładu górniczego cementowni „Szczakowa” polegająca na usunięciu zanieczyszczeń oraz odpadów, uporządkowaniu terenu, zadarnieniu i zadrzewieniu.
- Projekt „Innowacyjne J@worzno - utworzenie zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania w administracji publicznej wraz z zapewnieniem świadczenia usług drogą elektroniczną”, którego istotą jest wdrożenie Miejskiego Systemu Informacji o terenie – w tym informacji o środowisku.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

Jaworzno czterokrotnie otrzymało tytuł i certyfikat „**Gminy Fair Play 2005, 2006, 2007 i 2008**”. Celem konkursu jest wyłonienie, nagrodzenie i wsparcie samorządów w pełni zaangażowanych w tworzenie jak najlepszych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej oraz inwestowania.

W celu uzyskania wiarygodności, podniesienia jakości świadczonych usług w oczach mieszkańców i inwestorów, władze miasta podjęły decyzję dotyczącą wdrożenia **Systemu Zarządzania Jakością**. W 2005 r. Urząd Miejski uzyskał **ISO 9001:2001** w zakresie realizacji zadań publicznych uregulowanych przepisami prawa oraz świadczenia usług administracyjnych.

Jaworzno zajęło pierwsze miejsce w czwartej edycji Konkursu „**Bezpieczna Gmina**”, którego organizatorem było Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji za Program „Tarcza”, który zakłada poprawę bezpieczeństwa publicznego mieszkańców poprzez walkę z chuligaństwem i wandalizmem.

Jaworzno z powodzeniem ukończyło wszystkie zadania realizowane w ramach Akcji Społecznej „**Przejrzysta Polska**”. Jawność pracy urzędu jest naczelną zasadą przyjętą w jaworznickim samorządzie. Dzięki konsekwentnym działaniom w tym zakresie otrzymał certyfikat „Przejrzystej Polski”.

Związek Powiatów Polskich organizuje konkurs „**Ranking Najlepszych Powiatów**”. Rywalizują w nim miasta, gminy, powiaty z terenu całej Polski. W 2006 r. Jaworzno, jako jedyne miasto w Polsce zwyciężyło po raz trzeci z rzędu w „Rankingu Najlepszych Powiatów”.

Jaworzno zdobyło I miejsce w ogólnopolskim konkursie **Grunt na medal 2007** za teren inwestycyjny położony w Gminnej Strefie Aktywności Gospodarczej „**Węzeł Jeleński**”, który okazał się najlepiej przygotowanym miejscem pod inwestycje produkcyjne.

Dbalność o ekologię jest jednym z ważniejszych zadań świadomych gmin. Efekty działań stały się podstawą przyznania miastu w Narodowym Konkursie Ekologicznym wyróżnienia „**Przyjaźni Środowisku**”. Organizatorzy docenili przede wszystkim „Program ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Jaworzna na lata 2004 – 2008”.

Związek Pracodawców Warszawy i Mazowsza, Polski Związek Producentów i Pracodawców Przemysłu Oświetleniowego oraz redakcja Gazety Samorządu i Administracji przyznali Jaworznu III nagrodę w konkursie na „**Najlepiej Oświetloną Gminę i Miasto w 2008 roku**”, w kategorii „Kompleksowe inwestycje i modernizacje oświetlenia dróg i ulic”.

Jaworzno, jako jedno z sześciu miast w Polsce, uhonorowane zostało także certyfikatem **Gmina Bliska Środowisku**. Kapituła konkursu, organizowanego przez Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej, doceniła proekologiczne działania naszego miasta.

Jaworzno otrzymało również tytuł **Samorządowego Lidera Elektronicznej Administracji**, jaki przyznało naszemu miastu jury **konkursu o Złotą @**. W konkursie oceniano m.in. jakość i użyteczność miejskiego serwisu internetowego, Biuletyn Informacji Publicznej, a także rozwój usług świadczonych na rzecz mieszkańców drogą elektroniczną.

b) Urząd Miejski w Ostrowie Wielkopolskim

URZĄD MIEJSKI W OSTROWIE WIELKOPOLSKIM

63-400 Ostrow Wielkopolski
Al. Powstańców Wielkopolskich 18

el. 062 582 21 30
fax 062 591 83 06

e-mail: um@ostrow-wielkopolski.um.gov.pl
www.ostrow-wielkopolski.um.gov.pl

Prezydent Miasta: Radosław Torzyński

Charakterystyka Gminy i Urzędu Gminy

Gmina Miasto Ostrow Wielkopolski jest jednym z największych miast południowej Wielkopolski. Powierzchnia gminy to 41,9 km², liczba ludności - to 72 368 mieszkańców.

Gmina Miasto Ostrow Wielkopolski jest istotnym na mapie kraju węzłem komunikacyjnym, zarówno w odniesieniu do układu drogowego, jak i kolejowego. Krzyżują się tutaj trasy relacji wschód-zachód i północ-południe. Gmina Miasto Ostrow Wielkopolski to ważny ośrodek gospodarczy, edukacyjny, kulturalny i sportowy południowej Wielkopolski. Jest współtwórcą i filarem aglomeracji kalisko-ostrowskiej.

Tereny zielone zajmują 538,4 ha, w tym: parki i zieleńce 30,3 ha, zieleń uliczna 33,8 ha, lasy komunalne 37,7 ha, lasy prywatne 9 ha, lasy państwowe 312 ha, ogrody działkowe 115,6 ha. Na terenie parkówi skwerów miejskich zidentyfikowanych zostało 126 gatunków drzew i krzewów. Na terenie miasta znajduje się 12 pomników przyrody. Fauna omawianego terenu jest silnie zdominowana przez gatunki powszechnie występujące w Polsce na terenach miejskich.

Walory Ostrowa dostrzegli planiści oraz niezależni eksperci. W planach zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, obszar Ostrowa uznany został (jako jeden z dwóch w regionie) za strefę koncentracji procesów urbanizacyjnych. Korzystne położenie geograficzne, rozwinięta infrastruktura techniczna i instytucje otoczenia biznesu, dobry klimat dla nowych inwestycji oraz dostępność dobrze wykształconych kadr sprawiają, że Ostrow Wielkopolski jest atrakcyjnym miejscem do lokowania inwestycji.

Wymagania prawne i technologiczne

Gmina Miasto Ostrow Wielkopolski realizuje, uchwaloną przez Radę Miejską Ostrowa Wielkopolskiego w dniu 15 czerwca 2004 roku, Strategię Zrównoważonego Rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego. Ponadto opracowany został Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Ostrowa Wielkopolskiego na lata 2005 – 2013, Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, Gminny Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, Gminny Program Ochrony Środowiska dla Miasta Ostrowa Wielkopolskiego oraz Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla terenu Gminy Miasto Ostrow Wielkopolski. Nad przestrzeganiem przepisów prawa (dot. ochrony środowiska) czuwa Wydział Administracji Przestrzennej Referat Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

Referat wydaje decyzje: zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów, decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych itp.

W szkołach przeprowadza szereg konkursów związanych z ochroną środowiska w celu kształtowaniu

świadomości ekologicznej dzieci i społeczności lokalnej w zakresie problematyki związanej z postępowaniem z odpadami z gospodarstw domowych od chwili ich wytworzenie do momentu utylizacji. Na terenie gminy były i są realizowane działania edukacyjno-informacyjne skierowaną do dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób dorosłych.

Wymagania dotyczące procesów działań Gminy

W przypadkach realizacji inwestycji związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, które mogą potencjalnie lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko Gmina Miasto Ostrow Wielkopolski wydaje decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach. W przypadkach inwestycji zawsze znacząco oddziaływających na środowisko obligatoryjnie przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko.

W pozostałych przypadkach ocena oddziaływania na środowisko przeprowadzana jest wówczas, gdy planowana inwestycja może w opinii organu w znaczącym stopniu wpłynąć na środowisko. W decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach określane są warunki, jakie inwestor musi spełnić, aby zrealizować planowane przedsięwzięcie. Decyzja ta jest dokumentem, w którym gmina określa wymagania, jakie w zakresie ochrony środowiska inwestor jest zobowiązany przestrzegać.

Gmina ma również możliwość wpływania na lokalizację inwestycji poprzez prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej. Dzięki wydziałaniu terenów inwestycyjnych oraz uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasto Ostrow Wielkopolski określa, w których jego częściach powstawać mogą inwestycje uciążliwe dla środowiska, a w których inwestycje neutralne i przyjazne dla środowiska.

Wymagania w odniesieniu do przyjętej strategii

Przyjęta w strategii filozofia rozwoju opiera się na integrowaniu ładu środowiskowego, społecznego i gospodarczego. Uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju, w świetle których uznano, że podstawowym celem rozwoju jest zaspokojenie potrzeb obecnego i przyszłych pokoleń mieszkańców miasta oraz nadano szczególną rangę zasobom przyrodniczym.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego stanowi nowoczesne narzędzie służące tworzeniu nowej świadomości społecznej opartej na poszanowaniu zasobów. Powstała ona na drodze społecznych konsultacji, z udziałem przedstawicieli lokalnego środowiska biznesu, organizacji pozarządowych, społecznych i samorządu, tworzących Komitet Zrównoważonego Rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego.

Uwzględniając zasady zrównoważonego rozwoju Komitet Zrównoważonego Rozwoju Ostrowa Wielkopolskiego stworzył wizję:

„Ostrow Wielkopolski miastem szanującym prawa, tradycje i zwyczaje, które w trosce o wysoką jakość życia obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców optymalnie angażuje zasoby naturalne, ludzkie i gospodarcze celem osiągnięcia trwałego i zrównoważonego rozwoju, akceptowanego społecznie i przyjaznego dla środowiska.”

Opis realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych

Gmina Miasto Ostrow Wielkopolski realizuje zadania związane z ochrona środowiska, a na zadania niżej wymienione miasto otrzymało dofinansowanie:

1. Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach: Radłowskiej, Orzechowej wraz z Przymiejską w Ostrowie Wielkopolskim z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dotacja - 1 634 354,61
2. Rewaloryzacja Parku im. 3 Maja – prace ogrodnicze z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu dotacja - 10 000,00
3. IV Forum Przyrodnicze Południowej Wielkopolski z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dotacja - 20 000,00
4. Program usuwania azbestu z terenu Gminy Miasto Ostrow Wielkopolski z Ministerstwa Gospodarki dotacja - 13 000,00
5. Budowa odcinka kanalizacji deszczowej w Mieście Ostrowie Wielkopolskim z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dotacja - 1 577 625,00

6. Budowa ulicy Osiedlowej oraz przebudowa wiaduktu jako usprawnienie komunikacji dróg gminnych z drogą krajową nr 11 w Ostrowie Wielkopolskim z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dotacja - 4 369 415,90
7. Modernizacja obiektu rekreacyjno-sportowego „Piaski Szczygliczka” w Ostrowie Wielkopolskim dla podniesienia atrakcyjności turystycznej miasta i okolic z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dotacja – 1 111 374,66

Z MFOŚiGW finansowane są różne zadania m.in. zbiórka odpadów niebezpiecznych (przeterminowane leki, baterie), budowa zbiornika retencyjnego – ul. Kaliska – Witosa, zbiórka wielkogabarytów, zakup pojemników do zbiórki odpadów niebezpiecznych, zbiórka i utylizacja zwłok zwierzęcych z terenu miasta, zakup worków do selektywnej zbiórki odpadów, dofinansowanie przyłączy kanalizacji sanitarnej do nieruchomości, dofinansowanie usuwania azbestu przez osoby fizyczne, edukacja ekologiczna, sprzątanie świata, zabiegi pielęgnacyjne drzew przydrożnych wraz z wykonaniem nowych nasadzeń itp.

Najważniejsze osiągnięcia CERTYFIKATY – NAGRODY – WYRÓŻNIENIA

- Tytuł „GMINA FAIR PLAY 2008 i 2009” organizowany przez Krajową Izbę Gospodarczą
- Tytuł „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU 2008” organizowany przez Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej w Katowicach
- Wyróżnienie specjalne w Krajowych Eliminacjach Konkursu „Europejskie Nagrody Przedsiębiorczości” w 2008 r. za Projekt: „FUNDUSZ GRANTOWY DLA OSTROWA WIELKOPOLSKIEGO” w kategorii: „ODPOWIEDZIALNA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ”
- Tytuł NAJLEPSZEJ GMINY MIEJSKIEJ za zajęcie VII miejsca w Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej” 2009
- nagroda specjalna w VII edycji konkursu „Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii obszarów wiejskich” wraz z nagrodą pieniężną
- wyróżnienie specjalne w krajowych eliminacjach konkursu „Fundusz Grantowy dla Ostrowa Wielkopolskiego” w kategorii: „Odpowiedzialna Przedsiębiorczość” 2009 r.

3. Zestawienie najlepszych praktyk

3.1 Wybrani laureaci konkursu „FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU”

EKOSTRATEG

Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., Sobuczyna

Hydromulczowanie – P 385373

Pokrywanie odpadów komunalnych, w tym osadów ściekowych, mieszaniną wtórnie przetworzonej celulozy i włókien drewnianych zawierających polimery, enzymy oraz dodatki uszlachetniające, która po zmieszaniu z wodą tworzy zawiesinę nazywaną hydromulczowaniem. Zawiesina rozpylana jest powierzchniowo przy pomocy specjalnego hydrosiewnika i po odparowaniu wody tworzy celulozową biodegradowalną skorupę. Metoda ta zmniejsza oddziaływanie odorowe składowiska odpadów na otoczenie i środowisko naturalne oraz poprawia pozyskiwanie biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepłej. Obniżono koszty eksploatacyjne prowadzenia nieszkodliwiania odpadów na składowisku. Niewielka warstwa celulozowa powstająca w procesie hydromulczowania wydłużyła żywotność kwatery składowej. Hydromulczowanie może być wykorzystane na składowiskach odpadów w kraju i za granicą. Metoda jest efektywna w czasie i kosztach. W ciągu 60 minut można pokryć 840 m² powierzchni składowiska odpadów. Koszt hydromulczowania powierzchni 100 m² kształtuje się na poziomie 195 zł (materiały, sprzęt, robocizna). Surowiec do utworzenia mieszaniny mulczu dostępny jest na rynku krajowym w opakowaniach gotowych do przygotowania mieszanki z wodą, czyli hydromulcz. Zgłoszenie wynalazku do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej zostało zarejestrowane pod nr P-385373.

Petrochemia-Błachownia S.A. , Kędzierzyn-Koźle

Na rok 2009 Spółka przyjęła następującą Deklarację Działań do realizacji w ramach Programu „Odpowiedzialność i Troska”

I. Działania w zakresie ochrony środowiska:

- Ograniczenie emisji dwutlenku siarki i produkcja pary wodnej poprzez budowę instalacji Odzysku Kwasu Siarkowego (zakończenie inwestycji w II kw. 2010).
- Ograniczenie awaryjnej emisji węglowodorów do atmosfery poprzez zakup i zabudowę kolejnych zaworów oddechowych na zbiorniki magazynowe.

II. Działania w zakresie poprawy bezpieczeństwa procesowego i bezpieczeństwa pracy:

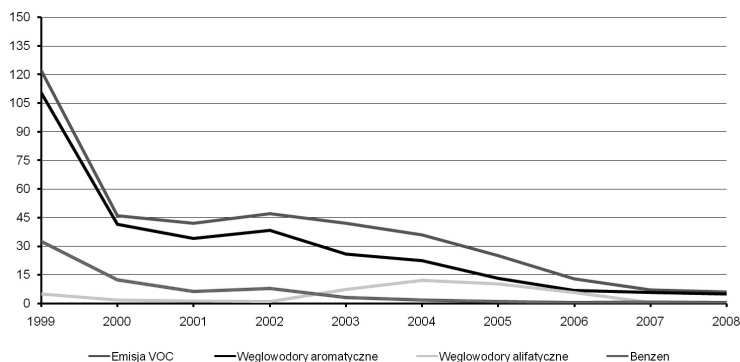
- Modernizacja instalacji ppoż. na obiekcie 2104.
- Zakup systemu gaszenia pożaru do serwerowni i pomieszczenia DCS.
- Remont tacy zabezpieczającej na obiekcie 2107.
- Zabudowa czujników detekcji węglowodorów w obmurzu zbiornika R-3.

III. Działania w zakresie zdrowia i profilaktyki zdrowotnej:

- Obniżenie nieobecności chorobowej pracowników poprzez nieodpłatne szczepienia profilaktyczne i badania specjalistyczne.

IV. Działania w zakresie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej dot. obszaru tematycznego Programu „Odpowiedzialność i Troska”:

- Opracowanie i rozpowszechnienie Raportu Ekologicznego oraz Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.
- Zorganizowanie wraz z partnerami akcji „Drzewko za butelkę”.
- Zorganizowanie dni otwartych w Petrochemia-Błachownia S.A. dla rodzin pracowników naszej Spółki oraz uczniów szkół podstawowych, ponad podstawowych i wyższych.

Rys. Emisja węglowodorów do atmosfery w latach 1999 – 2008

(VOC – volatile organic compounds – są to lotne związki organiczne charakteryzujące się dużą prężnością par, są bardzo słabo rozpuszczalne w wodzie, ich temperatura wrzenia jest mniejsza bądź równa 250 °C i z łatwością przechodzą w postać par.)

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Dąbrowa Górnicza

Dezintegracja osadów

Spółka zakończyła inwestycję związaną z zakupem i montażem instalacji do dezintegracji osadów ściekowych w ramach projektu badawczo-rozwojowego (Projekt R&D) pn. "Dezintegracja osadów jako technologia standardowa oczyszczania ścieków redukująca koszty eksploatacyjne i zwiększająca produkcję energii odnawialnej". Wdrożona inwestycja na Oczyszczalni Ścieków "Centrum" stanowi w skali krajowej rozwiązanie innowacyjne, którego głównym celem jest zwiększenie redukcji masy organicznej, a w konsekwencji osiągnięcie wzrostu ilości produkowanego biogazu (o minimum 20%) stanowiącego źródło energii odnawialnej (alternatywnej) i w rezultacie poprawę bilansu energetycznego obiektu.

Wykorzystanie biogazu

Biogaz powstający w procesie fermentacji osadów ściekowych może być przetwarzany na energię elektryczną bądź ciepłą, którą można efektywnie wykorzystywać. Odzysk i wykorzystanie biogazu odbywa się w dwóch obiektach - Oczyszczalni Ścieków „Centrum” oraz Grupowej Oczyszczalni Ścieków w Dąbrowie Górniczej Strzemieszycach. Rocznie wytwarzane jest około 370 tys. metrów sześciennych biogazu, z czego około 70% jest wykorzystywane do produkcji energii cieplnej. Dla pełnego wykorzystania, planuje się w najbliższej przyszłości przetworzenie biogazu w energię elektryczną z równoczesnym wykorzystaniem odpadowej energii cieplnej. Pozwala to ograniczyć koszty funkcjonowania oczyszczalni ścieków i zmniejszyć emisję do środowiska.

Oszczędność energii

Ograniczono zużycie energii elektrycznej o 2,2 % oraz kosztów energii o 2,1 % poprzez działania modernizacyjne systemów, urządzeń i wyposażenia do pomiarów oraz renowację umów z dostawcą energii.

Rekultywacja terenów przemysłowych

PWiK Sp. z o.o. zrealizowało projekty przyrodniczego zagospodarowania osadów pofermentacyjnych pochodzących z Oczyszczalni Ścieków „Centrum” jako warstwy glebotwórczej do rekultywacji terenów zielonych oraz rewitalizacji nieużytków przemysłowych na następujących terenach:

- Zakłady Górniczo-Hutnicze „Bolesław” w Bukownie
- Huta Cynku „Miasteczko Śląskie”
- Rekultywacja terenów zielonych w Dąbrowie Górniczej
- Rekultywacja terenów przemysłowych w strefie ochronnej Huty Katowice S.A. w Dąbrowie Górniczej

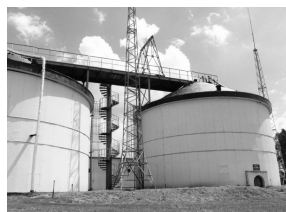
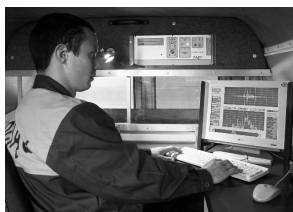
Osady pościekowe po przetworzeniu na mieszkankę glebowe lub kompost stanowią bardzo dobry materiał nawozowy. W wyniku prowadzonych zabiegów rekultywacyjnych nieużytki przemysłowe stają się atrakcyjnymi terenami. Krajobraz ulega przeobrażeniu.

Edukacja ekologiczna pod hasłem „Łączy nas woda”

Przedsiębiorstwo prowadzi szereg działań uczestnicząc w życiu lokalnej społeczności. Uczestnictwo w różnych projektach wpisuje się w filozofię i kulturę organizacyjną firmy.

Wśród obszarów zainteresowania wyróżnić można:

- wsparcie finansowe organizacji konkursów ekologicznych, inicjowanych przez szkoły i gimnazja - tradycją stały się obchody „Światowego Dnia Wody” organizowane w firmie z udziałem dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- patronat nad Klubem Sportów Wodnych „Fregata” w Dąbrowie Górniczej, znajdującym się na terenie Ośrodka Wypoczynkowego Wodnik, nad jeziorem Pogoria I - Klub organizuje szereg zajęć dla dzieci i młodzieży - jedną z propozycji jest Szkółka Żeglarska dla najmłodszych, którzy pod opieką instruktorów odbywają kurs żeglarski.
- udostępnianie obiektów technologicznych Oczyszczalni Ścieków „Centrum” w Dąbrowie Górniczej dla zwiedzających uczniów szkół podstawowych, średnich i wyższych, technologów, projektantów z terenu całej Polski - Spółka organizuje lekcje ekologiczne dla najmłodszych, na których prezentowane są wybrane zagadnienia związane z gospodarowaniem zasobami wodnymi miasta i problematyką ochrony środowiska na przykładzie działalności przedsiębiorstwa.

Fot. PWiK Dąbrowa Górnicza

WYRÓŻNIENIA

Katowicki Holding Węglowy S.A., Katowice

Kopalnie Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. na etapie planowanej eksploatacji oraz w toku jej prowadzenia minimalizują ilość wytwarzanych odpadów górniczych.

Kopalnie KHW S.A. ograniczają ilość wytwarzanych odpadów górniczych wraz z kontynuacją możliwie maksymalnego ich zagospodarowania na powierzchni i w wyrobiskach podziemnych kopalń oraz promują „produktowy” wizerunek odpadów górniczych. Dotychczasowo prowadzona gospodarka skałą płonną, polegająca na maksymalnym ograniczeniu jej powstawania oraz na jej gospodarowaniu - ulega rozszerzeniu o spojrzenie „produktowe” tzn. uwzględniające aspekt produkcji kruszyw na bazie skały płonnej.

Kopalnie eliminują w ten sposób konieczność składowania ww. odpadów górniczych, a tym samym konieczność ponoszenia z tego tytułu opłat, co przynosi wymierne efekty ekonomiczne.

W ramach projektu pt. „Wypracowanie podejścia zagospodarowania skały płonnej” w KWK „Wujek” planuje się budowę linii przeróbki skały płonnej, w celu przekwalifikowania skały płonnej i uzyskania znormalizowanych kruszyw użytkowych, a następnie uzyskanie certyfikatów umożliwiających ich sprzedaż.

Kopalnie Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. prowadzą również selektywną gospodarkę odpadami pozagórnictwymi, które są w sposób uporządkowany magazynowane, a następnie przekazywane uprawnionym odbiorcom w celu przeprowadzenia ich odzysku lub unieszkodliwienia.

Od wielu lat kopalnie prowadzą odzysk obcych odpadów (odpady elektrowniane) w podziemnych wyrobiskach górniczych.

Kopalnie wprowadziły selekcję wód dołowych. Oddzielono wody słabo zmineralizowane od bardziej zasolonych. W wyniku oddzielenia wód dopływających do górotworu, wody słabo zmineralizowane wykorzystywane są do produkcji wody pitnej na Stacji Uzdatniania Wody (KWK „Mysłowice-Wesoła, KWK „Wujek”) i zasilania rurociągów p. poż., wody bardziej zasolone wykorzystywane są do celów przemysłowych – Zakład Przeróbki Mechanicznej Węgla, rekonsolidacja i podsadzka.

W ramach prac projektowych pt. „Wypracowanie kompleksowej koncepcji zagospodarowania metanu” zidentyfikowane zostaną właściwości metanu występującego w kopalniach KHW SA, co pozwoli na zidentyfikowanie możliwości jego dalszego wykorzystania, identyfikacji potencjalnych odbiorców, a w konsekwencji określenie potencjału rynkowego i możliwości sprzedaży metanu lub produktów powstałych z jego przetworzenia (energia elektryczna, energia cieplna).

W zakresie ograniczenia emisji gazów do powietrza KWK „Staszic” realizuje zadanie pn.: „Zagospodarowanie metanu ujęwanego przez stację odmetanowania na szybie V”, natomiast KWK „Mysłowice-Wesoła” zadanie pn.: „Modernizacja stacji odmetanowania”

Wykorzystanie metanu do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej przyczyni się do zmniejszenia emisji metanu do atmosfery.

Przedsiębiorstwo Usługowo-Asenizacyjne „ASTWA” Sp. z o.o. , Białystok

Przedsiębiorstwo „ASTWA” Sp. z o.o. było organizatorem cyklu seminariów dla Klientów instytucjonalnych poświęconych gospodarce odpadami. Inicjatywa ta połączyła działania edukacyjne i społeczne:

- **seminarium poświęcone gospodarce odpadami dla Jednostek Samorządowych** uczestnikami byli przedstawiciele administracji Urzędów Miast i Gmin na terenie, których firma świadczy usługi
- **seminarium Gospodarka odpadami w Spółdzielniach Mieszkaniowych**, gdzie omówiono

kompleksowo zagadnienia dotyczące postępowania z wyrobami zawierającymi azbest

- **seminarium Gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne** zorganizowane dla Zarządu Mienia Komunalnego i Administracji zasobów ZMK

„ASTWA” wspólnie z Białostockim Oddziałem Regionalnym TVP zrealizowała cykl filmów edukacyjnych pt. „Śmieci i my”, w poszczególnych odcinkach poruszono zagadnienia: segregacji i selektywnej zbiórki odpadów, postępowania z odpadami azbestowymi oraz unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych.

Ponadto „ASTWA” jako sponsor bierze udział w wielu imprezach i kampaniach ogólnopolskich min. Sprzątanie świata – Polska.

„Astwa” tak jak inne firmy codziennie zużywają metry kwadratowe kartek, karteczek, kartonów, itp. Jako firma odpowiedzialna społecznie podjęła jednak działania, które mogą choć trochę zmniejszyć zużycie papieru i przyczynić się do ocalenia drzewostanu: pracownicy starają się zapisywać kartki z obu stron papieru, używają do ksero papieru recyklingowego. Każde pomieszczenie biurowe wyposażone jest w pojemnik, przeznaczony tylko na makulaturę, a zużyty papier oddawany jest na makulaturę do ponownego przetworzenia, a także prowadzi się częściowe sortowanie pozostałych odpadów.

CERTYFIKATY

EKO Dolina Sp. z o.o.

EKO DOLINA w 2009 r. rozbudowała system odgazowania kwater poprzez dostawienie stacji kondycjonowania biogazu. Dzięki zastosowaniu innowacyjnej technologii kondycjonowania biogazu można oczyścić gaz wysypiskowy z nadmiaru CO₂ i zwiększyć ilość metanu w jednostce objętości. Zastosowanie segmentu kondycjonowania (oczyszczania) biogazu pozwala na wykorzystanie biogazu o słabych parametrach, a tym samym zwiększenia efektywności całej instalacji odzysku gazów powstających na składowisku.

Głównym celem przedsięwzięcia jest zmniejszenie emisji biogazu do środowiska. Efektem jest zwiększenie poziomu produkcji czystej energii oraz jej wykorzystanie jako tzw. „energii zielonej”.

Rozbudowana sortownia umożliwi w przyszłości także wybudowanie segmentu produkcji paliwa alternatywnego z frakcji palnej odpadów, przeznaczonego dla planowanej w regionie instalacji termicznego przetwarzania odpadów. W ten sposób składowaniu podlegać będą tylko pozostałości z procesów odzysku zachodzących w zakładzie.

Warto podkreślić, że EKO DOLINA działa także na rzecz lokalnej społeczności, zgodnie z kiedyś zawartym porozumieniem, rozbudowując infrastrukturę wsi oraz wspierając stowarzyszenie mieszkańców Łęczyc „Szansa dla Nas”. Znaczna część mieszkańców w EKO DOLINIE znalazła także pracę i możliwość zdobycia kwalifikacji zawodowych.

Nie mniej ważne jest wspomaganie edukacji ekologicznej, zakład wizytują dziesiątki grup, zarówno dorosłych jak i młodzieży szkolnej. Na terenie zakładu powstaje specjalna ścieżka dydaktyczna. Spółka organizuje dni otwarte, wspiera inicjatywy ekologiczne, szczególnie te podejmowane w szkołach na naszym terenie.

ENERGA ELEKTROWNIE Słupsk Sp. z o.o., Słupsk

- **Zapobieganie zanieczyszczeniu powietrza** - ze względu na pozyskiwanie energii cieplnej ze źródeł odnawialnych zainstalowano na dachu warsztatu solary do podgrzewania ciepłej wody na terenie posesji przy ul. Rybackiej 4a w Słupsku oraz w elektrowni Gałąźnia Mała z ogniwami fotowoltaicznymi do zasilania pompki wymuszających obieg w instalacji CWU.

- Zapobieganie zanieczyszczeniom wód i ziemi - porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na obiektach poprzez budowę małych biologicznych oczyszczalni ścieków lub podłączanie części socjalnej do szczelnych zbiorników bezodpływowych gromadzących nieczystości ciekłe.
- Propagowanie edukacji ekologicznej - od 2004 r. Spółka udostępniła do zwiedzania część swoich elektrowni wodnych zlokalizowanych na rzekach Słupi, Skotawie, Łupawie i Wieprzy. Szlakami elektrowni wodnych poszczególnych rzek można zwiedzać następujące obiekty: EW Struga, EW Gałąźnia Mała, EW Strzegomino, EW Krzynia, EW Skarszów Dolny, EW Poganice, EW Żelkowo, EW Smółdzino, EW Biesowice. Oprócz tych szlaków udostępniono do zwiedzania Elektrownię Szczytowo Pompową Żydowo. Elektrownie, które nie są udostępnione do zwiedzania można, mimo to, oglądać z zewnątrz - są bardzo interesujące. Spółka ma w swojej ofercie również Album "SLUPSKIE ELEKTROWNIE WODNE", który opisuje wszystkie elektrownie wodne należące do ENERGA Elektrownie Słupsk Sp. z o.o.. Opracowanie jest bogato ilustrowane zdjęciami i zawiera interesujące opisy elektrowni. Oprócz tego Spółka posiada w swojej ofercie edukacyjnej płytę CD z filmem ENWOD w czterech wersjach językowych, pn. "Mała energetyka darem natury", która w skrócie pokazuje wszystkie elektrownie wodne należące do Spółki. Film objaśnia w przystępny sposób proces wytwarzania energii elektrycznej. Płyta została wpisana do wykazu środków dydaktycznych przeznaczonych do kształcenia ogólnego, do nauczania edukacji ekologicznej na poziomie gimnazjum, liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum.
- Budowa farm wiatrowych – pozyskanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

ING BANK Śląski S.A., Katowice

ING Bank Śląski prowadzi szeroko rozumianą edukację ekologiczną pracowników oraz ich rodzin. Działająca od trzech lat strona intranetowa, konkursy, artykuły w bankowej gazecie „Baśka” pozwalają na zwiększenie wiedzy na temat ekologicznego zachowania. W 2008 roku został przeprowadzony konkurs skierowany do pracowników Banku „Zbuduj swój Ekobolid”.

W bieżącym roku rozpoczęła się akcja „Warto oszczędzać dla Banku, dla Siebie, dla Środowiska”. Akcja skierowana do wszystkich pracowników, ma na celu rozwinięcie nawyków oszczędzania i podniesienie świadomości ekologicznej. Na potrzeby akcji została utworzony specjalny serwis intranetowy, gdzie znalazły się ankiety i porady na temat tego jak żyć oszczędniej. Równocześnie w „Baśce” co miesiąc ukazują się informacje jak duży wpływ na środowisko ma każdy z pracowników.

Cyklicznie prowadzone są akcje sadzenia drzewek przez pracowników Banku. W latach 2008-2009 posadzono ponad 2000 drzewek w nadleśnictwach Radziszów, Jaworze. Ostatnia taka akcja w ramach „Plan a Tree” odbyła się w leśnictwie Zabrzeg w okolicach jez. Goczałkowickiego, 52 pracowników Departamentu Rachunkowości posadziło 1000 buków. Warto też wspomnieć o inicjatywie 16 wolontariuszy z Departamentu Systemów Informacji Zarządczej, „Ogrody Edenu”, którzy założyli ogródek w Zespole Szkół Zawodowych w Katowicach – Zawodziu.

Regularnie podejmowane są również akcje wolontariackie skierowane do interesariuszy. Warto tutaj wspomnieć o zrealizowanym projekcie budowy szklarni dla przedszkola, konkursie ekologicznym, w którym dzieci wykonywały torby z surowców wtórnych. Firma stanowi jako jedna z 16 firm giełdowy indeks firm odpowiedzialnych społecznie – Respect Index, Giełdy Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie.

JOHNSON CONTROLS Siemianowice Sp. z o.o.

Firma od początku swojej działalności bierze udział w korporacyjnym programie Blue Sky . W roku 2008 firma zaangażowała się w akcję pt. „Sprzątanie świata” i kontynuowała te działania w akcji pt „Nie siedź posadź drzewo” prowadzone pod patronatem ONZ. W 2009 roku w tym samym programie JC Siemianowice (razem z UM Siemianowice) uczestniczyło w akcji rekultywacji drzewostanu i terenów zielonych przy MDK w Siemianowicach. Pracownicy JC Siemianowice prowadzili dla dzieci z MDS w Siemianowicach akcję Go

Green Together aby pokazać, że w działania proekologiczne można być zaangażowanym niezależnie od wieku.

KAIZEN to japońska idea angażowania wszystkich pracowników w usprawnienie działalności firmy „małymi kroczkami” polegająca na przekazywaniu przez pracowników pomysłów doskonalących. Działający w Zakładzie JC System KAIZEN pozwala wszystkim pracownikom włączyć się do działań mających także wpływ na działania prośrodowiskowe. Wśród wszystkich pomysłów w 2008r, 12 z nich dotyczyło spraw środowiskowych.

Przykładami rezultatów ekologicznych pochodzących z wdrożonych pomysłów wniosków KAIZEN mogą być:

- zmniejszenie zużycia oleju na tłoczni poprzez opracowanie standardów olejenia dla różnych tłoczników,
- eliminacja odpadu niebezpiecznego w postaci zużytego czyszciva oraz sorbentu poprzez zastosowanie czyszciva i mat adsorpcyjnych wielokrotnego użytku,
- zmniejszenie ilości wytwarzanego odpadu niebezpiecznego w postaci zaolejonych rękawic poprzez wprowadzenie chemicznego ich prania,
- zmniejszenie zużycia gazu dzięki optymalizacja procesu suszenia w piecu KTL przy konsultacji z producentem farby,
- zmiana struktury odpadu (zagęszczanie oleju resztkowego) co spowodowało, że nie było konieczności jego utylizacji jako odpadu niebezpiecznego, a jest wykorzystany jako paliwo - odpad energetyczny do wtórnego wykorzystania.

Od początku działalności firmy wydawany jest kwartalnik, w którym poruszane są między innymi problemy związane z ochroną środowiska, bezpieczeństwem chemicznym, systemami zarządzania itp. Kwartalnik pełni funkcję nie tylko informacyjną, ale także stanowi źródło edukacji ekologicznej np. w zakresie wewnętrznych zasad gospodarki odpadami czy postępowania ze środkami chemicznymi.

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łomży

Dobłą praktyką Przedsiębiorstwa są organizowane cyklicznie konferencje i seminaria poświęcone tematyce gospodarki wodno-ściekowej. W okresie od 2001 r. do dnia dzisiejszego odbyło się pięć konferencji naukowo – technicznych, w tym część międzynarodowych. Okazją do ich przeprowadzenia są realizowane przez Przedsiębiorstwo inwestycje. W konferencjach brali udział przedstawiciele zakładów z branży wodociągowo-kanalizacyjnej, jednostek samorządowych. Referaty opracowywali między innymi pracownicy naukowci Politechnik Warszawskiej, Śląskiej, Wrocławskiej, Poznańskiej, Białostockiej, Rzeszowskiej, przedstawiciele Izby Gospodarczej Wodociągi Polskie. Licznie zaznaczali swój udział producenci urządzeń i armatury, prezentując najnowsze osiągnięcia w dziedzinie poboru, uzdatniania i dystrybucji wody oraz oczyszczania ścieków.

Spółka, aby zainteresować lokalną społeczność zagadnieniami dotyczącymi swojej działalności przedstawia bieżące informacje, plany inwestycyjne w programach telewizji lokalnej, audycjach radiowych i prasie.

Wyznając zasadę, że poszanowania środowiska uczymy od najmłodszych lat, Spółka prowadzi spotkania z dziećmi z przedszkoli i młodszych klas szkoły podstawowej. Poza prelekcjami dla dzieci propaguje również materiały opracowane w formie komiksów poświęcone problemom ochrony wód.

Przedsiębiorstwo bierze czynny udział w edukacji młodzieży, udostępniając obiekty do zwiedzania i dzieląc się wiedzą na temat ochrony środowiska oraz roli człowieka w jego zachowaniu dla następnych pokoleń.

MPWiK pomimo, iż może pochwalić się wieloma ciekawymi rozwiązaniami technicznymi w swoim

zakładzie, nie poprzestaje na udoskonalaniu swoich technologii. W planach ma między innymi zakup wysokowydajnych urządzeń o niskiej energochłonności do przeróbki osadów, hermetyzację obiektów i urządzeń oczyszczalni ścieków.

Zarząd Spółki ma nadzieję, że podejmowane przez nich działania są doceniane przez lokalne społeczeństwo i pozwolą zachować środowisko w jak najlepszym stanie.

PKE S.A. - Elektrownia Siersza w Trzebini

W ramach rozwiązań innowacyjnych i proekologicznych Elektrownia zrealizowała następujące inwestycje:

- Kompleksowa modernizacja technologii odbioru odpadów poprodukcyjnych poprzez przejście z hydraulicznego na pneumatyczny transport odpadów. System ten umożliwił zaprzestanie składowania tych odpadów na składowisku, a jednocześnie zagospodarowanie ich w różnych gałęziach przemysłu.
- Budowa Instalacji Odsiarczania Spalin metodą pól suchą na kotłach nr 3 i 6 – zmniejszenie emisji zanieczyszczeń SO₂ do powietrza.
- Budowa instalacji do wytwarzania emulgatu i stabilizatu – umożliwienie zagospodarowania odpadów poprzez wykorzystanie ich do uszczelniania dna i skarp składowiska oraz jako warstwa izolacyjna na deponowanych odpadach.
- Przebudowa istniejącego składowiska – dostosowanie do obowiązujących przepisów prawnych dotyczących ochrony środowiska.
- Budowa Kotłów Fluidalnych - zmniejszenie emisji tlenków siarki, tlenków azotu, pyłu, chlorowodoru, fluorowodoru, metali ciężkich oraz tlenku węgla, możliwość spalania węgla odpadowych i mułów o niskiej wartości opałowej i dużym zapopieleniu.
- Budowa Instalacji do współspalania biomasy – zmniejszenie emisji dwutlenku węgla, dwutlenku siarki i pyłu do powietrza, zmniejszenie zużycia węgla, sorbentu, zmniejszenie ilości powstających odpadów - popiołu i żużla.
- Modernizacja stacji uzdatniania wody – zmniejszenie poboru wody podziemnej i powierzchniowej oraz polepszenie jej jakości.
- Zabudowa eliminatorów unosu kropel na chłodniach kominowych – zmniejszenie zużycia wody.

„PRO-CARS” E. Karwan I Wspólnicy Sp. J. , Tychy

Mając stale na uwadze główny aspekt środowiskowy występujący w PRO-CARS – hałas – wynikający z głównego procesu produkcyjnego, tłoczenia wprowadzono wiele działań w celu znacznego jego ograniczenia. W roku ubiegłym gruntownej modernizacji poddano dach oraz ściany boczne głównego budynku produkcji w celu jego wygłuszenia oraz poprawy oświetlenia naturalnego. Wprowadzone ocieplenie dachu spowodowało również poprawę energochłonności zimą oraz utrzymanie odpowiednich temperatur latem. W celu poprawy warunków pracy pracowników w porze letniej oraz obniżenia emisji hałasu na zewnątrz hali (otwieranie okien), zainstalowano system klimatyzacji stanowisk produkcyjnych (nawiewy przy prasach).

Dokonano również obniżenia vibracji oraz poziomu hałasu towarzyszącego pracy pras poprzez montaż wibroizolatorów oddzielających korpusy pras od podłoża.

Kolejnym wynikiem prowadzonych w tym zakresie działań była budowa ściany oddzielającej dział produkcji od działu narzędziowni, co w efekcie ograniczyło również emisję hałasu na zewnątrz firmy.

Skuteczność wszystkich działań jest cyklicznie potwierdzana poprzez pomiary hałasu wykonywane przez niezależną firmę zewnętrzną z polecenia PRO-CARS, pomimo iż w historii działalności firmy nie stwierdzono przekroczeń tego czynnika.

Kolejnym projektem, którego realizację PRO-CARS sfinalizował była budowa ekranu dźwiękochłonnego odgradzającego firmę od znajdujących się w jej pobliżu zabudowań mieszkalnych.

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Gliwice Spółka z o.o.

- Budowa stacji uzdatniania wody – 2003/2005

Wprowadzono proces oczyszczania wody surowej na urządzeniach z odwróconą osmozą. Zmiękczenie i demineralizacja wody wykonywana jest przez wymienniki jonitowe, filtry żwirowe, węglowe oraz przez układ błon osmotycznych; proces zmiękczenia wody na tych urządzeniach jest korzystniejszy niż przy demineralizacji wody z zastosowaniem jonitów, gdyż:

- demineralizacja wody przebiega bez użycia kwasów i zasad,
 - usuwa zanieczyszczenia i bakterie,
 - koszt eksploatacji jest niski,
 - nie wymaga neutralizacji ścieków,
 - nie wymaga użycia niebezpiecznych regenerantów,
 - nie ma strat czasu na regenerację,
 - ścieki z odwróconej osmozy są neutralne i miękkie, w związku z tym można je wykorzystać i zagospodarować w ciepłowni, np. do odzulfaczy, do płukania filtrów żwirowych.
- Modernizacja kotłów rusztowych WR-25 – 2002/2007 (3 kotły + 3 elektrofiltry)

Modernizacja polegała na zmianie konstrukcji komory paleniskowej polegającej na zastąpieniu dotychczasowych ekranów komory paleniskowej systemu La Monta, ekranami ze ścian szczelnych, jak również zastąpienie baterii cyklonów elektrofiltrami odpylającymi spaliny zapewniającymi większą skuteczność odpylania spalin, nowy wentylator wyciągowy spalin oraz przewody spalin na odcinku od kotła do komina, zmiany te przyczyniły się do zmniejszenia zanieczyszczeń środowiska poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do otoczenia. Elektrofiltry wymagają nowej sterowni. Równoległe z modernizacją kotła i zabudową elektrofiltra wykonano nowe instalacje elektryczne kotłów. Nastawnie kotłowni WP-70 i kotłowni WR-25 wyposażone są w monitoring niezbędnych parametrów pracy kotłów i elektrofiltrów wspomagając w eksploatacji.

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „KOMART” Sp. z o.o., Knurów

Działalność „KOMARTU” na rzecz ochrony środowiska opiera się na przesłaniu, jakim jest ochrona obecnych i przyszłych pokoleń i obejmuje minimalizację negatywnego wpływu na środowisko naturalne oraz ekologiczne zarządzanie odpadami.

Najważniejsze zrealizowane przez Firmę „KOMART” projekty ekologiczne to:

- Wybudowanie Składowiska Odpadów spełniającego wymogi unijne.
- Zrewitalizowanie silnie zdegradowanych terenów pogórnich i przywrócenie im wartości przyrodniczych w połączeniu z hodowlą kóz.
- Ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko nieprzetworzonych komunalnych osadów ściekowych poprzez obróbkę w Zakładzie Higienizacji i ich wykorzystanie do rekultywacji.
- Wyeliminowanie odpadów organicznych ze strumienia odpadów komunalnych deponowanych na składowisku i zagospodarowanie ich w procesie kompostowania.
- Wykorzystanie wytworzonego kompostu do procesu rekultywacji.
- Ograniczenie emisji metanu i CO₂ poprzez ujęcie biogazu.
- Wykorzystanie ujętego biogazu do produkcji zielonej energii elektrycznej poprzez zainstalowanie 2 generatorów prądu o mocy 400 MWh.
- Ograniczenie ilości odpadów deponowanych na składowisku poprzez wprowadzenie selektywnej zbiórki i instalacji do segregacji odpadów.

- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza przez modernizację parku maszynowego.
- Wdrożenie programu « Zielone Biuro » mające na celu ograniczenie zużycia mediów i papieru w obiektach biurowych Spółki.

Spółka uczestniczy w propagowaniu świadomości ekologicznej w lokalnym środowisku poprzez organizowanie zajęć edukacyjnych dla szkół na instalacjach należących do Spółki oraz poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej firmy. „KOMART” jest również czynnie zaangażowany w działania programu „Czysty Biznes” prowadzonego przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska w Krakowie, jest członkiem Krajowego Forum Dyrektorów Zakładów Oczyszczania Miast, Krajowej Izby Gospodarki Odpadami, Zrzeszenia Ekspertów Ekologii i Śląskiego Klubu Biznesu. Firma stale prowadzi działalność charytatywną wspierając instytucje pożytku publicznego, takich jak PCK, WOPR, szkoły, dzieci chore, kluby sportowe, domy opieki społecznej, ośrodki dla osób niepełnosprawnych.

Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „TREX HAL” Sp. z o.o., Rybnik

P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. wykonuje rekultywację osadników mułowych KWK Chwałowice. Ze względu na specyfikę wykonywanych prac oraz szereg trudności wynikających m.in. z niestabilnego podłoża opracowany został (na zlecenie naszej firmy) odpowiedni projekt rekultywacji uwzględniający zaproponowany szereg innowacyjnych rozwiązań.

Prócz rekultywacji terenów osadników mułowych Holona I, Holona II, Holona III i Żeberka P.P.U.H. „TREX HAL” Sp. z o.o. prowadzi również proces związany z likwidowaniem zjawisk termicznych na byłych obiektach kopalnianych – zwałowiskach skały płonnej i odpadów pogórnich. W ramach wyżej wspomnianych prac wykonano m.in. prace związane z likwidacją i ograniczaniem intensywności ognisk pożarowych na zwałowisku stożkowym byłej KWK Rymer w Rybniku Niedobczycach, likwidację i ograniczenie intensywności istniejących ognisk pożarowych na terenie składowiska skały płonnej KWK Wawel, jak również roboty ziemne profilaktyki pożarowej skarpy dawnego osadnika Starzykowice na Zakładzie Głównym KWK Chwałowice. Prace te wykonywane były zgodnie z opracowaną technologią stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa.

Jakość wykonywanych prac została doceniona przez zamawiających, tj.: KW S.A. Oddział KWK Chwałowice oraz KW S.A. Oddział Zakład Zagospodarowania Mienia poprzez wystawienie odpowiednich opinii i referencji, jak również poprzez zlecenie wykonania innych podobnych prac.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego Spółka Akcyjna w Częstochowie

Uwzględniając zdobyte doświadczenie w eksploatacji ujęć wody, w celu uniknięcia konieczności budowania kolejnych stacji usuwania azotanów, Przedsiębiorstwo było inspiratorem opracowania zintegrowanego systemu gospodarowania i ochrony wód. Przedsiębiorstwo przy finansowym wsparciu Komitetu Badań Naukowych zrealizowało, wraz z Instytutem Inżynierii Środowiska Politechniki Częstochowskiej oraz Państwowym Instytutem Geologicznym – Oddziałem w Sosnowcu, Zintegrowany System Gospodarowania i Ochrony Zasobów Wody Górnojurajskiego Zbiornika Wód Podziemnych 326. Wypracowany model cyfrowy obszarów zasobowych i system monitoringu lokalnego umożliwia znacznie szybsze wykrywanie zagrożeń, a także ich prognozowanie, co w połączeniu z właściwym sterowaniem pracą poszczególnych ujęć wody nie dopuści, aby jakość wód podziemnych uniemożliwiła wykorzystanie ich w przyszłości do spożycia przez mieszkańców regionu. System ten pozwoli jednocześnie na uniknięcie kosztów budowy nowych stacji uzdatniania wody. W 2010 roku dzięki współpracy z Katedrą Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo Hutniczej w Krakowie planowana jest rozbudowa tego systemu, która przyczyni się, między innymi do lepszej identyfikacji dróg krążenia i migracji zanieczyszczeń uwzględniającej skalę czasową oraz lepszej kalibracji modelu do czego przyczynią się zaplanowane badania znacznikowe i hydrogeochemiczne.

Radomskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „RADPEC” Spółka Akcyjna

Obecnie „RADPEC” S.A. jest na etapie analizy kilku wariantów budowy kogeneracyjnego źródła energii, wykorzystującego energię z odpadów komunalnych. Na podstawie analizy strumieni odpadów oraz kierowania ich do poszczególnych instalacji odzysku i unieszkodliwiania, stwierdzono, że niezbędne jest stworzenie systemu opartego na przekształceniu termicznym odpadów z odzyskiem energii jako wariant najbardziej prorozwojowy i proekologiczny.

Właściwości energetyczne badanych odpadów są zbliżone do minimalnego poziomu, przy którym możliwe jest spalanie odpadów bez dodatku obcego paliwa.

Cel tak rozumianej instalacji to przeciwdziałanie powstawaniu odpadów, redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwianiu innymi metodami niż składowanie oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

Projekt wpisuje się w następujące prawodawstwo polskie jak i unijne w tym zakresie:

- art. 16a pkt. 2a oraz 4 znowelizowanej ustawy o odpadach (Ustawa o odpadach Dz. U. 2005, Nr 175, poz. 1458), który wskazuje, że jest to ustawowo zapisane zadanie własne gminy w zakresie gospodarki odpadami.
- art. 16, zał. II – Decyzja Rady nr 2003/33/EC ustanawiająca kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska.

Instalacje termicznego przekształcania odpadów komunalnych (takie jak będąca w zamyśle „RADPEC” S.A.) stanowią nieodłączny element nowoczesnych systemów zintegrowanego zagospodarowania odpadów komunalnych, szeroko stosowanych w krajach UE-15 i ciągle w niewielkim zakresie w nowych krajach członkowskich UE.

Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Sanok

SPGK Sp. z o.o. jest przedsiębiorstwem, do którego głównych zadań należy zaspokajanie potrzeb ludności w zakresie dostaw energii ciepłej, wody, odbiór odpadów oraz utrzymanie czystości miasta i dróg miejskich. Działalność Przedsiębiorstwa opiera się na zasadach zrównoważonego rozwoju, optymalizującego zyski interesariuszy i środowiska.

Spółka przeprowadziła kampanię informacyjno-edukacyjną, dotyczącą potrzeby segregacji odpadów „u źródła”. Przedstawiono w niej zarówno korzyści wynikające z selektywnej zbiórki odpadów dla mieszkańców (mniejszy koszt odbioru odpadów zbieranych selektywnie) jaki i środowiska (zwiększenie surowców wtórnych nadających się do ponownego wykorzystania).

W lipcu 2009 Przedsiębiorstwo było współorganizatorem „EKOLOGICZNEGO PIKNIKU RODZINNEGO” w Sanoku, przedsięwzięcie to miało na celu uświadamianie mieszkańców o konieczności segregacji odpadów. W sumie podczas ekologicznego pikniku rozdano 2 tys. worków na śmieci i 1,5 tys. ekologicznych toreb na zakupy. W przygotowanych konkursach wzięło udział aż 5 tys. dzieci.

Efektom tych działań jest między innymi lepsza reputacja Firmy i poparcie dla działalności Przedsiębiorstwa ze strony lokalnej społeczności.

Najważniejszym, długofalowym celem stawianym Spółce jest ochrona środowiska i wysoka efektywność działania, znajdująca uznanie w oczach społeczeństwa, które jest głównym odbiorcą usług świadczonych przez Spółkę.

Opisane w niniejszym Raporcie umocowania stały się fundamentem dla wprowadzenia pionierskiego programu konsumencko-ekologicznego o wielo-mówiącej nazwie „Green Team” – zaadresowanego do osób, którym dobro naturalnego i niczym nie skażonego środowiska jest szczególnie bliskie. Co to zatem jest Green Team?

NAZWA

nowa nazwa definiująca charakter działalności i oferowanych produktów → **GREEN**,

wskazująca jednak na powiązanie z firmą

macierzystą posiadającą swoją renomę na rynku → **TEAM** /fonetycznie TiM/

GREEN TEAM

WINA Z UPRAW EKOLOGICZNYCH

misja / ekostrategia – ZIELONA ALTERNATYWA WINA

GREEN WINE FOR GREENER FUTURE

zielona linia dla wszystkich poszukujących jakości i myślących o przyszłości

wizja / ekowizerunek - FIRMA BLISKA ŚRODOWISKU

GREEN DROP IN EVERYTHING WE DO

długofalowa polityka pro ekologiczna - nastawiona na ochronę środowiska naturalnego w prowadzonej działalności i świadczonych usługach
certyfikat FBŚ

symbol / ekomarka – WINA Z UPRAW EKOLOGICZNYCH

GREEN MESSAGE IN & ON A BOTTLE

certyfikowane produkty, oznakowane w jednorodny, identyfikowalny z GT sposób

Green Team to wyjątkowa kolekcja win pochodzących wyłącznie z upraw ekologicznych, wytwarzanych przez najlepszych producentów z odległych zakątków Europy i Nowego Świata posiadających stosowne certyfikaty, szczącących się najwyższą jakością. Winiarnie, z których pochodzą wina Green Team to niejednokrotnie firmy rodzinne, które przez pokolenia kultywują zwyczaj pielęgnowania winorośli przy pomocy własnych rąk, zachowując wieloletnią tradycję upraw ekologicznych.

Tak więc utworzenie w ramach struktury TiM S.A. departamentu Green Team skoncentrowanego wyłącznie na winach z upraw ekologicznych to ukłon w stronę natury i kolejny krok naprzód w budowaniu, propagowaniu i rozwoju współczesnego trendu ekologicznego w sektorze winiarstwa.

Dziś z całą świadomością można stwierdzić, że wszystko to co robi TiM S.A. jest podsyte ... pasją oraz miłością do wina i ekologii.

TRANSAND Firma transportowo Budowlana Jerzy Gotowski, Nekla

Realizacja szeroko rozumianych projektów ekologicznych jest wpisana bezpośrednio w działalność Firmy. Prowadzone przez TRNASAND prace przyczyniają się do rewitalizacji terenów zdegradowanych, a także poprawy jakości środowiska przyrodniczego. Poniżej przedstawiono wykaz najważniejszych wykonanych przez Firmę zleceń, począwszy od 2000 roku:

- prace rekultywacyjne związane z likwidacją składowiska odpadów pogałwanicznych,
- oczyszczenie z osadów kanału ściekowego wraz z przemieszczeniem wydobytych osadów, odwodnienie osadów ze zbiornika ISO (Izolowane Składowisko Odpadów),
- wyczyszczenie mogilnika,
- zagospodarowanie siarczynu pofenolowego o kodzie 07 01 08 w ilości 5 200 Mg,
- czyszczenie kanałów i osadnika oraz zagospodarowanie odpadu o kodzie 07 01 12,
- usługa zagospodarowania odpadów o kodach 07 01 12 i 07 01 99 z ISO – zlecenie w trakcie realizacji od 2006 roku,
- remediacja metodą *ex situ* zanieczyszczonego chlorofenolami obszaru składowiska odpadów innych niż niebezpieczne – wywóz ok. 21 000 Mg odpadów o kodzie 17 05 03* oraz ok. 6 000 Mg odpadów o kodzie 17 01 07.

Drobnymi działaniami oraz inwestycjami wewnątrz Firma także stara się działać w sposób przyjazny środowisku. Zorganizowano składowisko olejów przepracowanych i zaolejonych szmat. Stworzono magazynki olejów świeżych oraz podręcznych paliw w bazie transportu i wyposażenia. Celem tych skromnych posunięć jest ograniczenie zanieczyszczeń środowiska produktami ropopochodnymi i wyeliminowanie zagrożeń rozlewów olejów. W biurze również podjęto działania, które pomagają w walce o czystsze środowisko: papier ksero w miarę możliwości jest ponownie wykorzystywany, makulatura oddawana jest do punktów skupu, a kartridże i tonery oddawane są odpowiednim firmom do ponownego napełnienia.

Wodociągi i Kanalizacja „HYDROKOM” Sp. z o.o., Kluczbork

Spółka kładzie duży nacisk na edukację ekologiczną miejscowej społeczności.

W roku 2006 Przedsiębiorstwo przy współdziałaniu Urzędu Miejskiego w Kluczborku oraz Administracji Oświaty zorganizowała konkurs ekologiczny dla uczniów szkół podstawowych, którego celem było przybliżenie problematyki gospodarki odpadami, w szczególności ich segregacji powtórnego i wykorzystania. Uczniowie wykonywali makiety Kluczborka z surowców wtórnych znalezionych podczas akcji „Sprzątanie świata”. Nagrodami ufundowanymi w konkursie były m.in. pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów.

Fot. Konkurs plastyczny „Skąd się bierze woda w kranie?”

W roku 2009, z okazji 100-lecia istnienia wodociągów w Kluczborku, Spółka przeprowadziła konkurs plastyczny pt. „Skąd się bierze woda w kranie?” dla uczniów szkół podstawowych. Konkurs był okazją dla najmłodszych mieszkańców gminy do pogłębienia swojej wiedzy na temat zasobów naturalnych Ziemi, a w szczególności do przybliżenia problematyki pozyskiwania i ochrony wód pitnych. Najlepsze, startujące w konkursie klasy zostały wyróżnione nagrodami pieniężnymi, a najlepsze prace przyborami plastycznymi.

Aktualnie ogłoszono również konkurs fotograficzny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w którym tematem są obiekty wodociągowe i kanalizacyjne zarządzane przez „HYDROKOM”. Celem konkursu „Wodociągi w obiektywie” jest nie tylko sprawdzenie swoich umiejętności i rozwijanie twórczych zainteresowań przez młodych fotografów, ale jednocześnie zapoznanie się z działalnością firmy, obiektami wodociągowymi i kanalizacyjnymi, stosowanymi procesami i technologiami.

ZAK Spółka Akcyjna, Kędzierzyn-Koźle

Spółka angażuje się w różne programy edukacyjne w aspekcie ekologii.

Jest pomysłodawcą konkursu fotograficznego „**Złap zającą**” skierowanego do pracowników firm chemicznych. Jego celem jest uwrażliwienie na piękno przyrody, który przekłada się na odpowiedzialne gospodarowanie zasobami oraz odpowiedzialność za obsługę sprzętu w firmie chemicznej.

Od 2007 roku Spółka uczestniczy w akcji edukacyjnej dla najmłodszych – „**Drzewko za butelkę**”. Jej idea jest rywalizacja w formie zabawy pomiędzy szkołami i przedszkolami w uzbieraniu jak największej ilości pustych butelek „PET”. Zebrane butelki, trafiają do powtórnego przerobu, a symbolem ich recyklingu są drzewka sadzone w miejscach w najbliższym otoczeniu.

W poparciu dla idei **edukacji ekologicznej wśród najmłodszych**, ZAK S.A. współpracuje z Nadleśnictwem Kędzierzyn. Wspólny projekt obejmuje edukację przyrodniczą, prowadzoną przez nadleśnictwo, wspieraną finansowo przez ZAK S.A., dzięki czemu dzieci i młodzież powiatu mogą zapoznać się z otaczającą nas przyrodą, jej pięknem oraz zagrożeniami.

Nowy program edukacji ekologicznej młodego pokolenia mieszkańców powiatu, realizowany jest przy współpracy **ZAK S.A.** z Fundacją RIAD. Wspólnie z Fundacją Spółka planuje utworzenie w Kędzierzynie-Koźlu **klubu ekologicznego**, skupiającego w swojej strukturze podmioty zainteresowane ochroną środowiska. Jego celem ma być głównie edukacja społeczności w zakresie m.in. konieczności segregacji odpadów, dbałości o czystość okolicznych lasów.

Rokrocznie Firma publikuje raport ekologiczny, który wskazuje rezultaty jej działań. Oprócz powyższego ZAK S.A. wydaje ulotki informacyjne o wpływie zakładu na środowisko oraz o działaniach proekologicznych.

Fot. Krzysztof Winnik, ZAK S.A.
(nagrada „Złap zającą” edycja 2009)

Zakłady Chemiczne „ALWERNIA” S.A.

Z.Ch. „Alwernia” są kontynuatorem konsekwentnie realizowanej proekologicznej strategii rozwoju. Przyjęcie właściwej proekologicznej strategii jest jednym z priorytetowych działań Firmy, stanowiąc źródło do kreowania przewagi konkurencyjnej firmy/wyrobów na rynku krajowym, europejskim i światowym.

Uwzględniając charakter działalności Zakładów, proces ten jest analizowany w odniesieniu do „Projektu produktu” i działań związanych z jego wytwarzaniem, oddziaływaniem na środowisko. Prowadzi się w ramach danej fazy – etapy: projektowania (analizę i kompletowanie danych wejściowych, ocenę wykonalności projektu, harmonogram realizacji projektu, skoordynowanie i zatwierdzenie dokumentacji); wdrożenia (wytworzenie i zbadanie partii próbnej produktu); wykonania (wykonanie inwestycji i uruchomienie produkcji); zamknięcie i archiwizowanie dokumentacji).

Proces planowania wymagań jakościowych/środowiskowych (innych wg potrzeb) obejmuje: sprawdzenie wymagań dla wyrobu (nadzorowanie UWP i innych, znaczących/aspektów środowiskowych); rozpoznanie technik i technologii do stosowania (poszukiwanie odpowiednich materiałów wejściowych i rozwiązań technicznych, określenie ekologicznych parametrów użytkowania i bezpieczeństwa wyrobów, dystrybucja, konkurencja (wzorce i zamienniki innych producentów), określenie możliwości zagospodarowania wyrobu po eksploatacji, sprawdzenie wymagań procesu: dostęp do Ekonomicznie Uzasadnionych Zastosowań Najlepszych Dostępnych Technologii (BATNEEC), FMEA–wg potrzeb; analizę ekologiczno–ekonomiczną procesu (oddziaływanie stosowanych substancji/niebezpiecznych na otoczenie (KChSN) podczas wytwarzania, składowania, transportu, stosowania, energooszczędność procesu, opłacalność realizacji projektu (metody dyskontowe).

Poprzez określenie optymalnych działań w procesie projektowania i rozwoju wyrobów (w oparciu o planowanie, przegląd, weryfikację, zatwierdzanie i aktualizację Danych Wejściowych i Wyjściowych), dąży się do zminimalizowania ryzyka inwestycyjnego realizowanych projektów i zagwarantowania ich opłacalności dla firmy.

ZELMER S.A., Rzeszów

Spółka uzyskała dotację inijną dla projektu „Redukcja odpadów i energii elektrycznej poprzez automatyzację produkcji w Wydziale Wtryskarek” w ramach działania 4.2. priorytetu IV Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

3.2. Wybrani laureaci konkursu „GMINA BLISKA ŚRODOWISKU”

WYRÓŻNIENIA

Urząd Gminy w Lesznowoli

Gmina Lesznowola podejmuje liczne działania służące poprawie stanu środowiska przyrodniczego oraz prowadzi szeroką akcję edukacji mieszkańców.

W lutym 2007r opracowano „**Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Lesznowola**”, uchwalony uchwałą Nr 83/VII/2007 Rady Gminy Lesznowola dnia 29 czerwca 2007r. W Programie zawarte zostały oszacowane ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenie na terenie Gminy. Oszacowanie ilości azbestu pozwoliło przewidzieć koszty usunięcia oraz zaplanowanie działania samorządu na kolejne lata budżetowe. Informacje na temat azbestu i jego szkodliwym dla zdrowia ludzi działaniu ukazują się systematycznie w miejscowej prasie, umieszczane są na tablicach ogłoszeń, sołectkich tablicach informacyjnych. Ponadto rozdawane są ulotki i rozwieszane plakaty mówiące o prawidłowym postępowaniu z wyrobami, w których zawarty jest azbest. W materiałach tych podkreślana jest także konieczność korzystania z wyspecjalizowanych firm, posiadających stosowne zezwolenie na działalność przy prowadzeniu prac polegających na demontażu dachów pokrytych płytami azbestowocementowymi. Działania te przynoszą dobre efekty, bo tylko w **roku 2008 Gmina odebrała od mieszkańców 220 Mg azbestowych materiałów budowlanych.**

Ponadto Gmina od lat prowadzi zbiórkę odpadów posegregowanych: papieru, szkła, tworzyw sztucznych, złomu oraz odzieży używanej.

Gmina zainicjowała wiele działań o charakterze edukacyjnym, skierowanych do dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy. Coroczna akcja „Sprzątanie świata” liczne konkursy pn. : „Zielone Płuca Mazowsza - Puszcza Kampinoska”, „Promieniowanie i życie” - wpisane zostały do kalendarza ogólnopolskich imprez ekologicznych. Prawie w każdej szkole istnieją koła ekologiczne. Na zajęciach powstają liczne albumy, opracowania, foldery, plakaty, które zachęcają mieszkańców do selektywnej zbiórki, promują działania proekologiczne, uczą jak żyć w zgodzie ze środowiskiem.

CERTYFIKATY

Urząd Miejski w Jaworznie

Urząd Miejski w Jaworznie od lat konsekwentnie prowadzi działania proekologiczne.

Aktualnie realizuje kolejny **Program ograniczenia niskiej emisji**, który określa kierunki modernizacji systemów grzewczych w mieście. Efektywne ograniczenie niskiej emisji prowadzone jest poprzez wymianę niskosprawnych i nieekologicznych węglowych źródeł ciepła na nowoczesne proekologiczne kotły, rekuperatory ciepła, instalację kolektorów słonecznych do ciepłej wody.

Miasto finansuje także wywóz i utylizację **odpadów niebezpiecznych zawierających azbest**, pochodzących z wymiany pokryć dachowych, czy też elewacji budynków stanowiących własność osób fizycznych lub wspólnot mieszkaniowych.

W 2007 roku w Jaworznie wymieniono również **7500 punktów świetlnych** oraz uzupełniono o kolejnych 1300 sztuk oświetlenie uliczne. Wszystkie są energooszczędne. Modernizacja oświetlenia zmniejszyła zużycie energii i tym samym skutkuje obniżeniem emisji szkodliwych substancji do otoczenia. Za kompleksową wymianę oświetlenia w mieście Firma Philips Lighting Poland przyznała miastu nagrodę za wykorzystanie nowoczesnych technologii w oświetleniu.

Natomiast w Szpitalu Wielospecjalistycznym w Jaworznie zamontowano kolektory słoneczne o łącznej powierzchni 271 m², które służą do wspomagania podgrzewania ciepłej wody użytkowej oraz wody basenowej. Wymierne korzyści to m.in. ograniczenie emisji z kotłowni.

Z kolei **program FOKS** to międzynarodowy projekt badawczo-wdrożeniowy. Obszar pilotażowy Jaworzno przewiduje wykonanie szczegółowego rozpoznania lokalizacji wszystkich miejsc składowania odpadów poprodukcyjnych Zakładów Chemicznych „Organizka Azot” S.A. Do tego celu zostaną wykorzystane najnowsze metody badań wód podziemnych, powierzchniowych i gruntów. Równolegle będą prowadzone testy utylizacyjne z wykorzystaniem metod chemicznych i biologicznych.

Przystąpiono do realizacji projektu **„Regionalny Obszar Rekreacyjno-Turystyczny – trasy rowerowe drogą do rozwoju turystyki aktywnej w Subregionie Centralnym – Miasto Jaworzno”**. Polega on na wytyczeniu i oznakowaniu na terenie miasta 277 km turystycznych szlaków rowerowych wraz z infrastrukturą, które będą łączyć się ze szlakami Śląska i Małopolski.

Urząd Miejski w Ostrowie Wielkopolskim

Forum Przyrodnicze Południowej Wielkopolski, którego inicjatorem i organizatorem była Gmina Miasto Ostrow Wielkopolski otrzymało nagrodę specjalną w VII edycji konkursu „Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii obszarów wiejskich”. Organizatorem tego prestiżowego konkursu był Marszałek Województwa Wielkopolskiego. Forum Przyrodnicze Południowej Wielkopolski było największą imprezą z dziedziny edukacji ekologicznej w południowej części regionu, zgłoszone zostało w kategorii edukacja ekologiczna. Kapituła konkursu przyznała nagrodę wyróżniając walor ponadregionalny przedsięwzięcia. Warto podkreślić, że Forum wykorzystało w swoich interdyscyplinarnych działaniach wiedzę osób zajmujących się zawodowo i amatorsko, ale równie profesjonalnie ochroną przyrody, wywodzących się z Ostrowa Wielkopolskiego i okolicy. Szczególnie na wyróżnienie zasługuje współpraca

z Południowowielkopolską Grupą Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, który był ważnym partnerem przedsięwzięcia. Współpraca ta, to przykład partnerstwa organizacji pozarządowej oraz władz samorządowych.

Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski jest współtwórcą i filarem aglomeracji kalisko-ostrowskiej. Porozumienie 22 samorządów południowej Wielkopolski ma służyć przede wszystkim, wzmocnieniu potencjału jego sygnatariuszy i ma być narzędziem w skutecznym lobowaniu na rzecz tego regionu.

Utworzona w 2007 roku Podstrefa Ostrów Wielkopolski w ramach Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości w Kamiennej Górze stanowi atut dla rozwoju nie tylko gospodarki miasta i województwa. Tereny inwestycyjne Gminy Miasto Ostrów Wielkopolski to obecnie 11 ha, które są bardzo dobrze przygotowane pod względem infrastruktury technicznej. Potwierdzają to tytuły i wyróżnienia.

III. INFORMACJE DODATKOWE

1. Informacje o Stowarzyszeniu EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ

EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ jest organizatorem ogólnopolskich programów konkursowych „Firma Bliska Środowisku” oraz „Gmina Bliska Środowisku” odbywających się w corocznych edycjach pod honorowym patronem Ministra Środowiska.

MISJA - Naszym nadrzędnym celem jest promowanie w Polsce i w Europie proekologicznych strategicznych zachowań organizacji. Nowoczesne podejście do ekologii wymaga według Nas traktowania jej jako ważnego nośnika wartości. Promowanie proekologicznych strategii związanych z zasadami Społecznej Odpowiedzialności Biznesu CSR (Corporate Social Responsibility) to zadanie nie tylko dla polskich organizacji. Chcemy być poprzez innowacyjne podejście do zagadnień ekologicznych merytorycznym partnerem przedsiębiorstw, organizacji samorządowych oraz edukacyjnych, dla których zarządzanie proekologiczne stanowić będzie źródło przewagi konkurencyjnej oraz przyczyniać się dzięki ich działaniom do rozwoju regionów.

WIZJA - Poprzez aktywne i szerokie wspieranie wszelkich form promocji proekologicznego zarządzania chcemy być jednym z najbardziej znanych i cenionych organów opiniotwórczych w Polsce i krajach sąsiednich w zakresie Ekologicznej Społecznej Odpowiedzialności Biznesu. Chcemy wieść prym we wskazywaniu i kreowaniu nowoczesnych podejść do ekonomicznych i technicznych zagadnień ekologicznych.

IDEA - Ideą powstania i rozwoju EUROPEJSKIEGO FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ jest odpowiedź na potrzeby dzisiejszej gospodarki w zakresie aktywnego propagowania w szerszym stopniu wiedzy ekologicznej w przedsiębiorstwach, organizacjach samorządowych i szkołach. Realizujemy to poprzez organizację konkursów i innych przedsięwzięć dla podmiotów chcących się wykazać w swoich środowiskach realizacją proekologicznych strategii.

CELE STATUTOWE

- szerokie działania na rzecz promowania koncepcji Społecznej Odpowiedzialności Biznesu;
- działania na rzecz poprawy jakości środowiska naturalnego;
- aktywny udział w przedsięwzięciach dotyczących społecznej odpowiedzialności biznesu;
- wszechstronne propagowanie informacji, metod i technik w zakresie ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego w odniesieniu do strategii proekologicznych przedsiębiorstw;
- pomoc organizacjom w budowaniu pozytywnych Public Relations oparta na kryteriach ekologicznych i zasadach etyki i komunikacji w biznesie;
- budowa kompetencji ekologicznych;
- wspomaganie strategii opartych na kryteriach ekologicznych;
- promowanie zasad efektywnego wykorzystywania kapitału intelektualnego organizacji, w tym kapitału społecznego;
- promocja i popieranie zasad zrównoważonego rozwoju;
- pobudzanie świadomości ekologicznej i kadr menedżerskich przedsiębiorstw;
- ochrona gatunków chronionych fauny i flory poprzez aktywny udział w przedsięwzięciach ekologicznych;
- prowadzenie działalności edukacyjnej;
- promowanie koncepcji 3xE Etyka, Ekonomia i Ekologia;
- propagowanie innowacyjności ekologicznej, produktowej, procesowej i organizacyjnej;
- inne przedsięwzięcia związane z koncepcją społecznej odpowiedzialności biznesu i jej powiązaniem z aspektami ekologicznymi.

PODSTAWOWA DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

- organizowanie konkursów dla przedsiębiorstwa założeniach społecznej odpowiedzialności biznesu;
- przyznawanie nagród dla organizacji osiągających wybitne osiągnięcia na polu społecznej odpowiedzialności biznesu;
- kreowanie nowoczesnych rozwiązań organizacyjnych służących promowaniu społecznej odpowiedzialności biznesu;
- produkcja filmów edukacyjnych i promujących ekologię;
- organizowanie spotkań, prelekcji, wystaw, koncertów oraz innych imprez;
- utworzenie ośrodka informacji strategicznej społecznej odpowiedzialności biznesu o ochronie przyrody i technologiach inżynierii środowiska;
- działania związane z etyką biznesu, działania szkoleniowe i doradcze;
- współpracę z wszelkimi osobami oraz instytucjami o podobnych celach działania;
- prowadzenie audytów sprawdzających wdrożenie systemów wspierających społeczną odpowiedzialność w biznesie;
- występowanie z wnioskami i opiniami do właściwych władz i urzędów oraz sądów w sprawach związanych z celami Stowarzyszenia;
- publikacja książek, czasopism broszurek związanych z prowadzoną działalnością;
- opiniowanie projektów dotyczących wprowadzonych lub planowanych zmian w środowisku i otoczeniu biznesowym przedsiębiorstw oraz ich dalszego wpływu na działalność biznesową i pozabiznesową;
- opiniowanie programów i projektów związanych z funkcjonowaniem gospodarki oraz uczestniczenie w przygotowaniu aktów prawnych;
- podejmowanie inicjatyw legislacyjnych i dokonywanie ocen funkcjonowania przepisów prawnych oraz prowadzenie doradztwa;
- uczestniczenie w pracach instytucji opiniodawczo-doradczych, nawiązywanie i utrzymywanie stosunków z międzynarodowymi i zagranicznymi organizacjami i instytucjami;
- koordynacja działań służących uzyskiwaniu funduszy pomocowych;
- współpraca z samorządami terytorialnymi;
- prowadzenie działalności promocyjnej i wydawniczej w tym ustalania nagród i wyróżnień za osiągnięcia w dziedzinie ochrony środowiska i etyki biznesu;
- organizowanie zbiorczych stoisk zainteresowanych członków Stowarzyszenia na wystawach i targach międzynarodowych, krajowych i regionalnych w kraju i za granicą;
- prowadzenie działalności szkoleniowej;
- przystępowanie do otwartych konkursów ofert organizowanych przez organy administracji publicznej;
- wykonywanie zadań powierzonych przez organy państwowe, instytucje lub inne jednostki gospodarcze;
- ułatwianie i wspieranie inicjatyw gospodarczych swoich członków;

Działania statutowe ponadto ukierunkowane są na szerzeniu nowej idei i koncepcji zarządzania wśród podmiotów gospodarczych i otoczenia biznesu – ECSR – **Ekologicznej Społecznej Odpowiedzialności Biznesu**.

Koncepcja ECSR promowana przez EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ stanowi więc platformę do potraktowania czynnika ekologicznego jako stymulatora budowy wartości firmy spełniając jednocześnie potrzeby wszystkich grup interesariuszy.

2. Informacje o autorach

dr Adam Jabłoński

Prezes Zarządu Stowarzyszenia EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ w Katowicach, doktor nauk ekonomicznych o specjalności nauki w zarządzaniu, współwłaściciel renomowanej firmy doradztwa biznesowego OTTIMA plus Sp. z o.o., adiunkt w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej, doświadczony doradca biznesowy, który od 1997 roku prowadzi doradztwo biznesowe dla wielu wiodących spółek w Polsce, autor wielu ekspertyz i analiz biznesowych, współtwórca programów ekologicznych „Firma Bliska Środowisku” i „Gmina Bliska Środowisku”, wieloletni audytor wiodący systemów zarządzania, autor czterech monografii naukowych oraz ponad 100 artykułów naukowych na temat zarządzania. Jego zainteresowania naukowe skoncentrowane są na zagadnieniach projektowania nowoczesnych, efektywnych modeli biznesu oraz założeń strategii budowy wartości firmy z uwzględnieniem zasad społecznej odpowiedzialności biznesu.

dr Marek Jabłoński

Wiceprezes Stowarzyszenia EUROPEJSKIE FORM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ, dr nauk ekonomicznych o specjalności nauki w zarządzaniu, współwłaściciel firmy doradczej Ottima plus Sp. z o.o., Dyrektor Instytutu Zarządzania w Wyższej Szkole Humanitas w Sosnowcu. Jego zainteresowania naukowe i biznesowe skoncentrowane są na tematyce kreacji wartości przedsiębiorstw w oparciu o finansowe i pozafinansowe mierniki osiągnięć z wykorzystaniem narzędzia Zrównoważonej Karty Wyników (ang. Balanced Scorecard). Współtwórca programów ekologicznych „Firma Bliska Środowisku” i „Gmina Bliska Środowisku”. Wieloletni audytor wiodący systemów zarządzania. Uznaný ekspert i autor wielu ekspertyz na rzecz biznesu obejmujących zagadnienia ekonomiczne i techniczne. Licencjonowany ekspert Benchmarkingu wskaźników biznesowych wyszkolony przez Instytut Uniwersytetu Fraunhofera w Berlinie.

mgr inż. Arkadiusz Primus

Wiceprezes Stowarzyszenia EUROPEJSKIE FORUM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ. Wiceprezes Zrzeszenia Ekspertów Ekologii. Absolwent Politechniki Śląskiej w Gliwicach, właściciel firmy projektowo-konsultingowej Invest-Eko. Współtwórca programów ekologicznych „Firma Bliska Środowisku” i „Gmina Bliska Środowisku”. Jego doświadczenie i zainteresowania skupiają się na zagadnieniach ocen oddziaływania na środowisko oraz klasyfikacji i transferu technologii środowiskowych. Autor wielu ekspertyz z zakresu technicznych i prawnych uwarunkowań oddziaływania przedsięwzięć inwestycyjnych na środowisko naturalne.

mgr inż. Magdalena Spytowska

Absolwent Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii w Katowicach, Kierunku: Zarządzanie i Inżynieria Produkcji, (Specjalizacja: Zintegrowane Systemy Zarządzania). Pracownik Stowarzyszenia EUROPEJSKIE FORM ODPOWIEDZIALNOŚCI EKOLOGICZNEJ. Specjalizuje się w opracowaniu analiz i ekspertyz dotyczących Ekologicznej, Społecznej Odpowiedzialności Biznesu oraz analiz rynku usług ekologicznych.

Spis literatury

1. M. Jabłoński, A. Jabłoński, Wybrane czynniki zarządzania wartością organizacji non profit, [w:] Zeszyty naukowe Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu, Zeszyt 1/2007
2. K. Oblój, Strategia Organizacji, PWE, Warszawa 2007
3. B. Pogonowska, Etos człowieka biznesu. Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa, [w:] B. Pogonowska, Elementy etyki gospodarki rynkowej, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2004
4. A. Dusiński, Zasady etycznego postępowania w firmie, [w:] W. Gasparski, A. Lewicka-Strzałecka, B. Rok, G. Szulczewski, Europejskie standardy etyki i społecznej odpowiedzialności biznesu, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego, Warszawa 2003
5. J. Filek, Wolność i odpowiedzialność w działalności gospodarczej, [w:] Etyka biznesu, gospodarki i zarządzania, W. Gasparski, A. Lewicka-Strzałecka, D. Miller (red) Wydawnictwo WSHE w Łodzi, Fundacja „Wiedza i Działanie” im. L. Mileśa i T. Kotarbińskiego, Warszawa 1999
6. R. Ingarden, Książeczka o człowieku, Kraków 1975
7. A. Jabłoński, Modele biznesu w sektorach pojawiających się i schyłkowych, Tworzenie przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa opartej na jakości i kryteriach ekologicznych, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Dąbrowa Górnicza 2008
8. C. Laszlo, Firma zrównoważonego rozwoju, Jak wypracować trwałą wartość z uwzględnieniem efektów społecznych i ekologicznych, Wydawnictwo Studio EMKA, Warszawa 2008
9. J. Burchell, The Corporate Social Responsibility Reader, Routledge, Taylor & Francis Group, London and New York 2008
10. J. Adamczyk, Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw, PWE, Warszawa 2009, s. 89-96
11. A. Chodyński, A. Jabłoński, M. Jabłoński, Environmental Corporate Social Responsibility (ECSR) koncepcja strategiczna budowy wartości firmy oparta na kryteriach ekologicznych, Przegląd Organizacji nr 3/2008
12. A. Chodyński, Wiedza i kompetencje ekologiczne w strategiach rozwoju przedsiębiorstw, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2007
13. M. Jabłoński, Zarządzanie wartością przedsiębiorstw o orientacji jakościowej a kapitał intelektualny, Oficyna Wydawnicza Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu, Sosnowiec 2009
14. W. M. Grudzewski, I. K. Hejduk, A. Sankowska, M. Wańtuchowicz, Sustainability w biznesie czyli Przedsiębiorstwo Przyszłości, zmiany paradygmatów i koncepcji zarządzania, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2010
15. A. Chodyński, A. Jabłoński, M. Jabłoński, ECSR – koncepcja strategiczna oparta o ekologiczną i społeczną odpowiedzialność biznesu [w:] W poszukiwaniu nowych paradygmatów zarządzania, praca pod redakcją W. M. Grudzewskiego i J. K. Hejduka, Wydawnictwo Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa 2008
16. J. Brillman, Nowoczesne koncepcje i metody zarządzania, PWE, Warszawa 2002
17. A. Chodyński, A. Jabłoński, M. Jabłoński, Strategiczny benchmarking ekologiczny jako narzędzie zmniejszania luki kompetencyjnej przedsiębiorstwa, [w:] Zarządzanie procesami rynkowymi, praca pod redakcją D. Fatuły, Wydawnictwo Krakowskiej Szkoły Wyższej im. A. Frycza Modrzewskiego, Kraków 2005
18. A. Jabłoński, M. Jabłoński, Wartość interesariuszy jako kluczowy czynnik wartości organizacji odpowiedzialnych społecznie, Problemy Jakości nr 5/2008
19. A. Chodyński, A. Jabłoński, M. Jabłoński, Strategia bezpieczeństwa ekologicznego przedsiębiorstwa, [w:] Zarządzanie rozwojem przedsiębiorstw i regionów, Wybrane aspekty ekologiczne i społeczne, Wydawnictwo Krakowskiej Szkoły Wyższej im. A. Frycza Modrzewskiego, Kraków 2008
20. A. Jabłoński, M. Jabłoński, Technologie środowiskowe jako czynnik migracji międzysektorowej, Problemy jakości nr 1/2009
21. M. Jabłoński, A. Jabłoński, Technologiczne mapy drogowe w Zrównoważonej Karcie Wyników, Ekonomika i organizacja przedsiębiorstwa, nr 1/2008
22. A. Chodyński, M. Jabłoński, A. Jabłoński, Rola zaufania w budowie jakości relacji przedsiębiorstw i organizacji non profit z wykorzystaniem strategicznej karty wyników, Problemy jakości nr 5/2007
23. A. Jabłoński, M. Jabłoński, Controlling strategiczny i operacyjny w obszarze jakości i ekologii, Controlling i Rachunkowość Zarządcza – dodatek, nr 1/2005

Spis rysunków

Rys. 1.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na województwa.....	34
Rys. 2.	Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006, 2007 i 2008 – podział na województwa	34
Rys. 3.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008– podział ze względu na formę prawną.....	35
Rys. 4.	Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys.4a), 2007(Rys.4b) i 2008 (Rys.4c) - podział ze względu na formę prawną	36
Rys. 5.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008– podział ze względu na wielkość przedsiębiorstwa	37
Rys. 6.	Rys. 6. Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys.6a), 2007(Rys.6b) i 2008 (Rys.6c) - podział ze względu na wielkość.....	38
Rys. 7.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008– podział ze względu na rodzaj działalności.....	39
Rys. 8.	Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 , 2007 i 2008 - podział ze względu na rodzaj działalności.....	40
Rys. 9.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008– podział ze względu na sektory gospodarki.....	42
Rys.10.	Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys.10a), 2007(Rys.10b) i 2008 (Rys.10c) - podział ze względu na rodzaj działalności.....	43
Rys. 11.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008– podział ze względu na uwarunkowania sektorowe	45
Rys. 12.	Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys.12a), 2007 (Rys.12b) i 2008 (Rys.12c) - podział ze względu na uwarunkowania sektorowe.....	46
Rys. 13.	Łączne zestawienie liczby laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008– podział ze względu na uzyskaną liczbę punktów.....	48
Rys. 14.	Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys.14a), 2007 (Rys.14b) i 2008 (Rys.14c) – podział ze względu na uzyskaną liczbę punktów	48
Rys. 15.	Zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 , 2007 i 2008 - podział ze względu na uzyskaną liczbę punktów	49
Rys. 16.	Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys.16a), 2007 (Rys.16b) i 2008 (Rys.16c) - podział ze względu na uzyskaną liczbę punktów	49
Rys. 17.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji FBŚ w latach 2006, 2007 i 2008– podział ze względu na posiadane certyfikaty	51
Rys. 18.	Procentowe zestawienie liczby laureatów konkursu „FBŚ” z trzech dotychczasowych edycji z lat 2006 (Rys.18a), 2007 (Rys.18b) i 2008 (Rys.18c) - podział ze względu na posiadane certyfikaty.....	52

Spis tablic

Tablica 1.	Kryteria oceny konkursu FIRMA BLISKA ŚRADOWISKU.....	16
Tablica 2.	Kryteria oceny konkursu GMINA BLISKA ŚRADOWISKU.....	18
Tablica 3.	Certyfikaty FIRMA BLISKA ŚRADOWISKU edycja 2006.....	22
Tablica 4.	Certyfikaty FIRMA BLISKA ŚRADOWISKU edycja 2007.....	24
Tablica 5.	Certyfikaty FIRMA BLISKA ŚRADOWISKU edycja 2008	27
Tablica 6.	Wyróżnienia FIRMA BLISKA ŚRADOWISKU.....	30
Tablica 7.	Certyfikaty GMINA BLISKA ŚRADOWISKU edycja 2008.....	32
Tablica 8.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na województwa	33
Tablica 9.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na formę prawną	35
Tablica 10.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na wielkość przedsiębiorstwa	37
Tablica 11.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na rodzaj działalności	39
Tablica 12.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na sektory gospodarki	41
Tablica 13.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na uwarunkowania sektorowe.....	44
Tablica 14.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na uzyskaną liczbę punktów	47
Tablica 15.	Łączne zestawienie laureatów z trzech dotychczasowych edycji „FBŚ” w latach 2006, 2007 i 2008 – podział ze względu na posiadane certyfikaty	50